1883 TIZENHETEDIK ÉVFOLYAM. 25. SZÁM. BUDAPEST, PÉNTEK, JANUÁR 26.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre ... 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Becsben: Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2. Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2. Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10. Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12. Stern Moritz, I. Wollzeile Nr. 22. Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12. Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurthan a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict.
Agence Havas (place de la Bourse).

A vajudás.

Parlamentünkben aligha fordult még elő törvényjavaslat, melyet oly szükségesnek tartottak, s melyre nézve mégis annyi ellenvetést tettek, annyi gyökeres módositást ajánlottak volna, mint az, mely most van tárgyalás alatt. Az uzsorás és káros hitelügyletek megszüntetésének, az uzsorások elrettentésének kérdése valóban sajátságos természetü vitát idézett elő.

Mi a kérdés? Az, miként vegyük elejét az uzsorának. Ennek alapja ama másik kérdés: mi az uzsora? E kérdés önkénytelenül provokálja amaz első, talán legelső kérdést: mi az uzsorának valódi oka, minő jogi vagy közgazdasági helyzetben tenyészik az, tehát minő jogi vagy közgazdasági orvossággal lehet annak utját állani?

A kérdés ilyen alakban nem uj, még csak nem is százados, hanem ezredéves, még pedig több ezer éves. Nem is mi foglalkozunk vele először, hanem foglalkozott vele már az egyház s minden államnak törvényhozása nem egyszer, hanem igen sokszor. Óriási irodalma van a kérdésnek mind a tudományos könyvekben, mind a törvénygyüjteményekben, mind a peres iratok táraiban. Érti, mert látja és hallja minden ember, s azért természetesen van róla véleménye — okos vagy oktalan — minden embernek. Elő is áll vele a parlamentben igen sok.

De hogy a kérdés oly régi, oly gyakran elintézett s mégis oly gyakran ujra és ujra fölmerül: ez a tünemény azt bizonyitja, hogy a kérdést vagy egyáltalán nem lehet jól megoldani, vagy legalább a megoldás eddig alkalmazott módjai nem helyesek. Ha helyesek lettek volna: e kérdés rég az arkheologia ködös homálya alá temetkezett volna.

Mi attól tartunk, hogy törvényhozásunk most se találja el még a megközelitőleg legjobb orvoslási módot sem. Ezt sejteti legalább az elméknek ama fürge kalandozása, melynek ma és tegnap szem- és fültanui valánk.

Az egyik szónok mielőbb megváltatni kivánja a regálét s átalakittatni törekszik a hitelintézeteket, — ettől várja az uzsora csillapitását. A másik szónok megtámadja a tőzsdét s annak szokástörvényeit; a harmadik kegyetlenül megszoritani törekszik a váltóképességet; a negyedik kegyetlen rohamot intéz a pénzhatalmasságok és államadósságok ellen; az ötödik és hatodik egyátalán gyanuba keveri a tudományt s annak tapasztalati tanulságait s mezei felfogásban véli feltalálni az igazságot és a gyakorlati sikert, végre van szónok, mint ma gróf Apponyi, a ki az uzsora ellen mindazt, a mi már valaha megkisértetett s azonkivül mindazt, a mit a polgári és büntető jog s az elmélet általában lehetőnek tart, orvosszerül megkisérteni szándékozik.

Eddig nálunk is, másutt is századokon át a kamatmaximum meghatározásában látták az uzsora lehető ellenszerét. De két körülmény folyton kétes becsünek tüntette fel ez intézkedést. Az egyik körülmény az volt, hogy az uzsora tényének jogi bebizonyitása volt a legtöbb esetben lehetetlen s a büntetés csakis az ostoba hitelezőket, tehát a legkevésbbé ártalmasokat sujtotta, mig az ügyes hitelezők, tehát a legártalmasabbak állandóan menttek maradtak. A másik körülmény pedig az, hogy a legszigorubb törvény s legszigorubb eljárás se volt képes arra soha, hogy a pénznek mint értéknek árhullámzását a magán hitelezés terén meggátolhatta volna. S annál kevésbbé gátolhatta meg, kivált e század folyamában, mert maguk az államok léptek föl kölcsönkérők gyanánt s vették igénybe az uzsorás kamatu kölcsönöket. A mi aranyjáradékkölcsönünk nagy része például 7½ kamatos kölcsön s ezenkivül adómentes, ami körülbelül a 8½ kamatnak felel meg a magánhitelezés terén. Ám mi haszna van a magán adósnak a 8% kamatmaximumban, midőn az, a ki hitelezője lehetne, sokkal előnyösebben kiadhatja pénzét kamatra az államnak s uzsorás hirbe se jut, pörlekednie sem kell, ügyvédtől és bélyegtől, birótól és adóhivataltól is mentes.

Az eredmény természetesen az volt csak a mi időnkben is, hogy 1862-től 1867-ig, daczára a 6% kamatmaximumnak s 1877-től maig, daczára a 8% maximumnak sokkal roszszabbul állt a magánhitelügy az uzsora tekintetében, mint 1867-től 1877-ig, a mikor nem volt semmi maximum.

Ennek világos tudata s egyéb közgazdasági és erkölcsi jelenség fölismerése végre Németország és Ausztria törvényhozásait arra inditá, hogy ne a kamatmaximumban keressék az ott meg nem található orvosszert, hanem bizonyos közgazdasági és erkölcsi alapon, bizonyos meghatározott természetü kölcsönügyletek ellen a büntető és rendőri jogot hivják segélyül s a birónak engedjék meg, hogy az esetek megállapitásánál a perjog szokott korlátain kivül is szabadon mérlegelhesse a bizonyitékokat . . .

Oly kisérlet ez, melynek hatása és gyakorlati eredménye még bevárandó.

E mintára készült a nálunk most tárgyalás alatt levő törvényjavaslat, melyet oly sok oldalról törekesznek szigoritani.

Apponyi gróf javaslata nálunk mindenesetre uj s az elméleti érvek azon hatalmas apparátusa mellett, melynek kapcsán előterjeszté, mindenesetre komoly figyelmet, beható vitát érdemel.

Ő is kétféle uzsorát vesz fel első fokon. Egyik uzsorája az, melyet a törvény mathematikája annak bélyegez a kamatmaximum meghatározása által. Másik uzsorája pedig az, mely erkölcsi és közgazdasági alapon minősül uzsorává.

Szerinte azonban az első kategória is több osztályra esik szélyel. Egyik osztályu uzsora lenne a jelzálogi, melynek kiszámitási alapja állandó, miután itt állandó kamatmaximumot szabna meg. A másik osztályt képezné a személyi és bankuzsora, ennek kiszámitási alapjának azonban hullámzónak kellene lenni. Ha ugyanis szerinte például a budapesti közös bank kamatlába 4%, az esetre a vidéki intézeté például 6%, a magán hitelezőé például 8% lenne. Ha azonban a budapesti kamatláb emelkednék: azon arányban emelkednék a vidéki intézetek s magánhitelezők kamatmaximuma is, ugy hogy a maximumról naponkint rendes hivatalos tőzsdekimutatást kellene közölni, mint a vizállásról és időjárásról. A kötelezőkre és váltókra pedig rá kellene vezetni a keletnek nemcsak napját, hanem óráját és perczét is, mint a táviratokra, mert különben nagyon könnyen megtörténhetnék, hogy a jóhiszemű hitelező a délelőtti 8% kamatot törvényesen beszedhetné, a délutáni 8% kamatért pedig tömlöczbe kerülne.

Ily intézmény persze nagy bolondság lenne, de hisz ilyet, sőt ennél nagyobbat is hallottunk két nap óta eleget már. A mi nézetünk azonban az, hogy a törvényjavaslat ugy a hogy van, legalább mint kisérlet, egészen szükséges. De a kamatmaximum nem ide tartozik. Ha ezt be akarjuk hozni: erre nézve támaszszuk fel a jó corpus jurist. Apponyi gróf maximum-javaslatát engedjük át a további tanulmánynak s ugy mellesleg el ne felejtsük az emberek személyes szabadsági érdekeit és egyuttal szegény adósainkat is végkép agyon ne üssük akkor, mikor épen rajtuk akarunk segiteni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

I.

Az uzsora-törvény általános tárgyalását folytatta a ház. *Orbán* Balázs kezdte meg a vitát, a kamatmaximumot követelve. *Rossival* valamint később *Polonyi* Géza megtámadták Károlyi Sándor grófot azért, hogy a korcsmai hitelre vonatkozó intézkedést a regále megváltásáig elhalasztatni kivánja. *Polonyi* Géza a kamat-maximum mellett, *Hodossy* Imre pedig az ellen érvelt. *Prónay* Dezső báró a váltóképességet csakis a bejegyzett kereskedőkre kivánja szoritani. Az általános vitát Pauler miniszternek beszéde zárta be. A törvényjavaslatot általánosságban az egész ház elfogadta. *Darányi*-nak azt a határozati javaslatát, mely a kormányt a váltótörvény revizióinak tanulmányozására hivja fel, minden pártból alakult nagy többség fogadta el. A részletes tárgyalásnál az első szakasznál megujult a kamat-maximum felett való vita. *Komjáthy* határozati javaslata e szakasznál kerül szavazás alá. *Apponyi* Albert gróf is a kamat-maximumot ajánlotta. Ő azonban ezzel nem helyettesiteni, hanem pótolni akarja az első szakaszban szövegezett uzsora-vétséget, olykép, hogy a törvényben megállapitott kamat-maximum átlépése az uzsora vétségét képezze, a «kvalifikált uzsora», mint büntény büntettessék.

II.

A képviselőház ülése január 25-én.

Elnök: Péchy Tamás. *Jegyzők:* Baross Gábor, Rakovszky István, Fenyvessy Ferencz.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán, Szapáry Gyula gr., Széchényi Pál gr., Kemény Gábor báró, Pauler Tivadar, Trefort Ágost, Ráday Gedeon gróf.

Elnök: Bemutatja Aradmegye föliratát, melyben a Bukovina, Moldva és Oláhországban élő magyarok betelepitése czéljából megkivánta tó intézkedések megtétele iránt kérelmez. Kiadatott a ház kérvényi bizottságának. Bemutatja továbbá a magyarországi ref. egyház konventjének kérvényét, melyben a közoktatás és közoktatás szervezéséről alkotott munkálatát figyelembe vétetni kéri. A közoktatási bizottsághoz utasittatik.

Következik a napirend **az uzsoráról és káros hitelügyletekről** szóló törvényjavaslat általános tárgyalásának folytatása.

Orbán Balázs: Egy ujabb experimentatió hátrányaitól óhajtanok megóvni ezen — mindnyájunk által óhajtott — törvényhozási intézkedést a kamatmaximum meghatározása által, hogy legyen e törvénynek teste; mert az ugy, a miként kiterjesztetett a bizottság által, oly valami definiálhatlan, oly megfoghatlan, hogy attól üdvös eredményt nem várhatunk.

Az uzsora elleni törvényes intézkedés a közóhajnak felel meg. Szorgalmazva volt az többszörösen itt e házban, itt e padokon felszólalt képviselők által, és az ország minden részéből felözönlött kérvényekben a nemzet nagy zöme által.

A kormány tehát helyesen cselekedett, a midőn javaslatot terjeszte a t. ház elibe. Hanem kormányunk hasonlit azon fukar emberhez, a ki az egyik kéz által nyujtott a másikkal vissza akarja venni; mert hisz a mi kormányunk amidőn egyfelől az uzsora ellen kiván intézkedni, másfelől mindent megtesz, hogy az uzsora felburjánozzék, hogy az hazánk segélytelen kizsarolt népét polyp karjai közé szorithassa. A kormánynak első és legfőbb kötelessége az ország hitelszükségleteiről való gondoskodás. A mi kormányunk ennek ellenkezőjét tette akkor, a midőn a magyar önálló bank mellőzésével az osztrák bankkal lépett szerződésre, azon osztrák bankkal, a mely addig is fő eszköze volt annak, hogy hazánk pénzügyileg is a gyarmat alárendelt szerepére kárhoztattatott. Hisz e bank, még ha akarná, sem tudná hazánk hiteligényeit kielégiteni, mert nekünk mint földmüvelő országnak olcsó földhitelre van szükségünk, ezt pedig alapszabályai kizárják; de különben is jegyforgalma oly korlátolt, hogy az osztrák szükségleteket is alig képes fedezni, a mi természetesen a pénz drágaságát kell hogy előidézze. (Igaz! a czélsó baloldalon.) Más államok a kisegitő pénzintézetek keletkezését és fejlődését minden nemü kedvezményekkel megkönnyitik és elősegitik, a mi kormányunk azokat bölcsőjükben akarja megfojtani, mert takarékpénztáraink agyonadóztatása egyértelmü az uzsora térfoglalásával.

Önök egész müködése az osztrák bankkal kötött szerződéstől, a közös vámterülettől le a mult héten megszavazott uj adótörvényekig mind az uzsora felvirágoztatását idézik elő kérlelhetlen logikai következményként. Mert a közelszegényedés szokta az uzsora tenyésztésére a leghálásabb talajt megteremteni. (Ugy van! a szélső baloldalon.) A kamatmaximum meghatározása nélkül a törvénytől semmi üdvös eredményt nem vár, s igy a javaslatot csak Komjáthi Béla határozati javaslatának értelmében hajlandó általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadni. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Rossival István jelentékeny előnyöket remél a javaslattól. A törvényjavaslat 4-ik fejezetét, mely a korcsmai hitelről intézkedik, tartja leginkább üdvösnek, mert az gátat fog vetni a nép alsó rétegében már majdnem általánossá vált iszákosságnak. Visszautasitja Mocsárynak azt az élczét, melyet a néppel közvetlenül érintkező lelkészeknek az iszákosság megszüntetése érdekében beadott kérvényére mondott, hogy t. i. a papok menjenek elő jó példával. Midőn ily kórállapot megszüntetéséről van szó, minő az iszákosság, nem pártolhatja Károlyi S. javaslatát, mely a korcsmai hitelről szóló törvény meghozatalát a regálék megváltása utáni időre akarja elhalasztani. Szóló előtt az első a köz a haza érdeke, s nem lehet tekintettel azon mellékkörülményre, hogy az által egyesek vagy egyes osztály érdeke hátrányt szenved. A regále megváltásának elhalasztását veszélyesnek nem látja, de igen is, a korcsmai hitelről szóló törvénynek elodázását ilyennek tekinti.

Széll György pártolja Komjáthy javaslatát. E javaslat azonban nem jelöli ki a kamatmaximum megállapitásánál kihallgatandó szakférfiakat. Kéri a gazdasági körök véleményét és kihallgatását. Az uzsora és a káros hitelügyletek kezelése a börze jogszokásainak módositása nélkül tisztába nem hozható.

Hodossy Imre helytelennek tartja Komjáthynak azt a javaslatát, hogy t. i. már a meghatározott kamat-maximumnak egyszeri áthágása is büntetendő legyen s ez legyen büntetőjogi criteriuma az uzsorának. Ma már a tudomány a tapasztalás kutforrásán kivül egyebet nem fogad el forráskint és tantételnek, csak azt fogadja el, a mit hosszu, elégséges és nem egyes esetekből meritett tapasztalás igaznak, valónak bizonyitott.

Meggyőződött a tudomány a tapasztalásból arról, hogy a kamatlábat egy maximális tételnek törvénybe iktatása által szabályozni nem lehet, mert ez sok egészen más körülménytől függ. De meggyőződött a tudományos elmélet százados tapasztalat utján arról is, hogy minden büntetőjogi szabvány, mely az uzsorát, a leggonoszabb, mérvü uzsorát is egy kamatmaximum felállitása mellett akarja megbüntetni, czéltalan volt azért, mert a biró a legtöbb esetben, de maga a közvélemény is megütközött azon és nem tudta helyesnek elfogadni ezt, hogy pl. egy kamatlábnak egy fél vagy egész százalékkal való tulhágása már büntetendő gonoszság volna, a minek aztán fogalomzavar volt a következménye és az, hogy büntettelenül maradt a mások szorult helyzetével gonoszul visszaélő igazi uzsora. És ezért fogadta el a tudományos elmélet tantételül azt, hogy nem helyes büntetendő uzsorát kamatmaximumhoz kötni. Foglalkozva Komjáthy beszédével megjegyzi, hogy az általános kamatláb Magyarországon sohasem volt oly alacsony, mint ma az 1868. évi törvény meghozatala, az uzsoratörvények eltörlése után. (Ugy van! Igaz!) Nem ebben van tehát a baj, mert ma az a földbirtokos, a ki hypothekát ád, oly alacsony kamat mellett kap pénzt, mint soha ezelőtt. (Ugy van!) És igy áll a dolog a személyes hitel terén is. Nyilt piaczon váltóra 4½ százalékra kapható a pénz. Ez az általános kamatláb ma; és nem kereskedők, nem azok, kiknek váltója közforgalmu, hanem magánemberek is, ehhez arányos, oly alacsony kamatlábon nyernek hitelt, milyen azelőtt sohasem volt. A baj egészen másutt van. A baj kettő: először, hogy a pénzforrások, a vidéknek távolabb eső részein nem oly bővek, mint kellene és mint a nagyobb góczpontokon; másodszor az a baj, mely mindig meg volt és meg lesz, hogy egyesek, kiknek hitele gyenge vagy a kik rosz viszonyok közé jönnek és egyesek, kik könnyelmüek vagy tudatlanok, egyes lelketlen uzsorások által kizsaroltatnak. Gondoskodnunk kell tehát a vidék számára pénztárakról, a kormánynak s törvényhozásnak módjában áll az osztrák-magyar bank által fiókintézeteket felállitani. Az által pedig, hogy egyes megszorult emberek kizsákmányoltassanak, az ellen itt e javaslat. A százados tapasztalás azt mutatja, hogy ha a kamat-maximum áthágásába helyezzük egy kölcsönadás büntethetőségét, az erre vonatkozó büntető törvényeknek kellő hatályuk nincs. Mindnyájan láttuk az ötvenes, a hatvanas években, sőt még régebben is, és a tudomány által nyujtott összes adatokból tudjuk, hogy a birák mivel olyasmi is büntetendőnek volt kimondva, a mi etikailag ily beszámitás alá nem vehető, azt sem büntették, a mi büntetendő lett volna, t. i. a mások gyengeségével, szorult viszonyával való rut visszaélést. Darányi inditványával szemben állást nem foglal, mert az konkrét javaslatot nem tartalmaz. A törvényjavaslatot elfogadja. (Elénk helyeslés.)

Prónay Dezső báró: Hogy az uzsora rémesen pusztit, ezt a törvényjavaslat beterjesztése eléggé igazolja. Hodossynak arra az állitására, hogy az általános kamatláb sohasem volt oly alacsony, mint ma, megjegyzi, hogy az adósok legnagyobb száma ma is csak oly nagy és magas kamat mellett képes ma hitelszükségletét kielégiteni, a mely valósággal uzsorának nevezhető, valósággal annak bélyegezendő. Megengedi, hogy nagy forgalmi központokon, kereskedelmi üzleteknél, nagyobb birtokosokra nézve a kamatláb ma alacsony, de nem áll a népnek legnagyobb részére a földmives osztályra, melynek körében iszonyu magas kamatláb áll fenn. (Ugy van balfelől.) Ezt szóló több példával igazolja. Az uzsora elhatalmaskodásának és pusztitásának három okát találja. Az első oka az, hogy hazánkban minden előkészület és áthidalás nélkül, mintegy ugrás által történt az átmenet a primitiv terménygazdaságból nemcsak a pénzgazdaságba, hanem a közgazdasági élet egy további fejleményébe, melyet némely nemzetgazdász teljesen praecise a hitelgazdaság nevével illet. Még e század közepéig a legkiterjedtebb mérvben a terménygazdaság volt uralkodó hazánkban. Az 1848—49. események és a közlekedési eszközökben beállott óriási változás, nagyszerü fejlődés kiragadta hazánkat izolált állapotából. — Azon zavaros, sajnos események, melyek épen akkor bekövetkeztek, megrenditették mindazon tényezőknek alapját, melyek az egészséges hitel fejlődésére befolyhattak volna s igy nem állhatott be a természetes fejlődés, nem terjedhetett el a pénzgazdaság, mert lehetetlenné volt téve, hogy a termelő-osztály tőkét gyüjtsön. A valutának rendezetlensége mely bekövetkezett, szintén igen jelentékeny oka a hitel válságos állapotának, mely még ma is fennáll. (Igaz! Ugy van! a szélső bal oldalon.) Nagy befolyással bir a hitelre az állam pénzügyi helyzete. Mikor a közelmultban a szerencsétlen politika következtében ugyszólván uzsorahitelre szorult az állam, annak hatása a magánhitelben is érezhető volt. (Ugy van! a szélső bal oldalon.) A további okát annak, hogy az uzsora ilyen nagy mértékben pusztitott nálunk, abban keresi, hogy a hitelre vonatkozó magánjogi törvények nem felelnek meg az ország közgazdasági állapotának. Életbeléptettük pl. az általános váltóképességet akkor, mikor inkább szokás, mint kényszerből még ma is a termény gazdasági jeleit találjuk föl, midőn a földmüves alárja és forgatja a váltót, de ha egy fazekas vetődik a faluba, nem pénzzel veszi meg tőle a fazekat, hanem gabonát ad érte. A legnagyobb mértékben ellentétes viszonyokat találjuk tehát a forgalmi életben, t. i. az általános váltóképességet és a kereskedelem legprimitivebb állapotait, a cserekereskedést. Az általános váltóképességet viszonyaink között nem tartja helyesnek, azért örömmel elfogadja Dárday határozati javaslatát.

Szóló a váltótörvény revizióját kivánja oly irányban, hogy a szenvedő váltóképesség a bejegyzett kereskedőkre szorittassék, (Helyeslés a szélső baloldalon) mert azt tartja, hogy a váltó tulajdonkép a kereskedelmi forgalomnak képezi egyik egészséges eszközét. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Azt mondja az előadó, hogy szüksége van reá a gazdának is. Megengedi, egyes kivételes esetekben, azon gazdának, a ki egyszersmind iparüző, vagy ipart üz. De tessék annak azután magát mint kereskedőt bejegyeztetni, ne derogáljon az senkinek sem. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Gazdálkodik szóló is körülbelül 12 esztendeje, s mondhatja, hogy a gazdának váltóra átalában szüksége nincs. Nincs szüksége a rendezett viszonyok közt élő gazdának, annak sincs szüksége reá, a ki pénzszükében van. Ne tessék azt hinni, hogy azon gazda, a kit amugy rangirtnak tartanak, nem volna gyakrabban pénzszükében. Hanem alkalmazzuk kiadásainkat szükségleteinkhez. De t. ház, ha a gazdának váltóhitelre átalában szüksége nincs is, megengedi, hogy a mai forgalmi élet, megszokván már a váltónak kényelmes alakját, még is némi surrogatumra szorul. A közjegyzői intézvény erre nagyon kedvező módot nyujt. Az ugynevezett közokirat ma is bizonyos privilegiumokkal van felruházva, a végrehajthatóság szempontjából, de még valamivel tovább is mehetnénk, felruházhatnók a közjegyző előtt kiállitott egyszerü kölcsönkötelezvényeket, adósleveleket oly törvénykezési privilegiummal, hogy az ilyen okirat azután hivatva volna némileg pótolni azt, és olyan hitelpapirt képezne, mely megfelelne azon feladatnak és a melyre a váltót ma használni szokás. Ez magában foglalná, az előnyöket, hogy egyszerü litteral obligacziót képez, de ki volna zárva a tőke uzsorának, a szédelgésnek a lehetősége. Általánosságban elfogadja a törvényjavaslatot. (Elénk helyeslés. Eljenzés a szélső baloldalon.)

Németh Albert: Istóczy a fanatizmuson végig, a fanatizmus költészetére ragadtatta már magát a zsidófaj gyülöletében és csodák csodája ő is ostorozza ott a legkisebb körökben nyomorgó zsidót, a kinek nem marad egyéb, mint kis pohárként, fél messzelyként uzsoráskodni s akó és száz akó számra fizeti a tributumot azon nagy uzsorásoknak, a kik nem Magyarországon, nem Ausztriában, nem Bécsben székelnek, hanem a kiké a

---

A GÁLYARABOK.

FRANCZIA REGÉNY.

Irta: PIERRE ZACCONE.

ELSŐ KÖTET. 17

XI. (Folytatás.)

Michaud háza.

— Jó.

— Magad pedig légy készen, mert *munkát* kapsz!

Lebuteux nem felelt, Blondel kezet fogott vele, és sietve távozott.

De ideje már, hogy visszatérjünk Michelettehez, kit akkor hagytunk el, mikor Maclou felültette a kocsira.

Negyed óra mulva a fogadóba ért vele, fölvezette egy megrendelt szobába s a felügyelőnő segitségével ágyba fektette.

Másnap korán reggel, mikor Micheline fölébredt, teljesen ki volt pihenve s ismét erősnek érezte magát.

— Hány óra? kérdé Macloutól, ki bejött hozzá.

— Hét.

— Hét óra, s az tiz órakor lesz . . . mormolá Michelette.

Azután hozzátevé:

— Ön olyan jó volt hozzám, hogy még egy szivességre merem fölkérni.

— Szivességre? . . Szóljon. Mit kiván?

— Röstellem kissé . . .

— Csak mondja ki.

— De ha visszautasitaná . . .

— Dehogy utasitom.

— Arra kérném, hogy kisérjen el egy helyre még ma délelőtt . . . Én nem ismerem a várost s ön nélkül . . .

— Elkisérem a hova akarja.

— Ismeri a Bicêtre börtönt?

— Bicêtret! felelt Maclou különös hangon. — Meghiszem azt!

— Onnan inditják el a gályarabokat.

— Igaz.

— Még ma. . .

— Tizenegy órakor.

— Nos hát én oda akarnék menni.

— Oda?

— És ön elkisér.

— Az ördögbe, dörmögött Maclou, fejét vakarva, — megvallom, jobban szerettem volna akármi más helyre elkisérni.

— Visszautasitja? kérdé Michelette aggódva.

— Vissza is, nem is, visszonzá Maclou.— Az van a dologban, ki nem állhatom a Bicêtret. Nem tehetek róla, de bizony jobban szerettem volna, ha máshova, például Antenilbe akarta volna magát elkisértetni. Az szép, kedves hely, de a Bicêtre . . .

— Ertem, mondá Michelette, — önnek jó szive van, s a szerencsétlen gályarabok elindulása olyan szomoru látvány . . .

— Ugy van, kiáltott föl Maclou, — nagyon kinos lenne reám nézve, s nem titkolom, hogy jobban szeretném nem látni azt a . . .

— Jó, mondá Michelette szomoruan, — akkor hát egyedül fogok elmenni.

A leány azonban olyan levertnek látszott, hogy Maclou némi habozás után elszánta magát a nagy lépésre.

— Ostobaság! kiáltott föl. — Vegye ugy, mintha szemmit sem mondtam volna; elkisérem.

Michelette hálás tekintettel nézett rá.

— Köszönöm, köszönöm, mondá meghatottan. Igy legalább láthatom, s azzal a pénzzel, a mit kaptam, talán enyhithetem is kissé szenvedését.

— Hát pénze is van?

— Van. Az a szép kisasszony, kit a Michaud ur házánál láttam, erővel a kezembe adott egy aranyat és egy bankjegyet.

— Igazit?

— Nézze meg. . .

S azzal Michelette keresgélni kezdett ruhája zsebeiben.

— Szent isten! kiáltott föl, miután hasztalan keresgélt néhány pillanatig.

Elhalványodott.

— Mi lelte? kérdé Maclou, közelebb menve hozzá.

— A pénzem . . . kezdé Michelette dadogva.

— Nos?

— Nincs meg . . . Elvesztettem . . . Oh istenem, most már nem tehetek érette semmit.

S mialatt igy beszélt, két öreg könycsepp gördült végig arczán.

— Elvesztette? kérdé Maclou, fejét csóválva. Bizonyosan tudja?

— Nézze! mondá a leány, üres zsebeit mutatva.

— Látom, hogy semmi sincs benne, viszonzá Maclou. De ez nem bizonyit semmit. A pénzt nem veszti el az ember, hanem ugy lopják el tőle.

— Ki lophatta volna el? mondá Michelette, szemét törölgetve. Hat nem mindig résztvevő emberek vettek körül? Bizonyosan a kocsiban ejtettem el a pénzt.

— Mondja el csak, hogyan és hol kapta azt a pénzt.

Michelette részletesen elmondta mindazt, a mi vele történt.

Maclou gondolkozott, mialatt az elbeszélést hallgatta.

Egyszerre csak homlokára ütött.

— Várjunk csak — mondá, — ugy hiszem, tudom már, hova lett a pénze. Ugy-e a kapu alatt vesztette el az eszméletét?

— Ott, felelt Michelette.

— S a mikor elesett, egy ember fölfogta a karjaiba?

— Igen.

— Tudtam! mondá Maclou, kalapját véve s az ajtó felé indulva.

— Hova megy? kérdé Michelette kivánesian.

— A pénzét keresni, gyermekem, és merem mondani, hogy meg is fogom találni. Reggelizzék meg csak, s várja meg, a mig visszajövök. Egy óra mulva itt leszek,

S azzal eltünt.

Husz percz mulva a Michaud házába ért s Lapostolet hivatta.

Ez szaladva jött elő.

Maclou udvariasan köszönt neki s kérte, hogy jöjjön ki vele az utczára.

A mint künn voltak, a régi durva hangon, melyet Lapostole még a börtönből ismert, rárivallt:

— Mutasd a zsebeidet!

— Hogyan! hebegé Lapostole, elámulva.

— Mutasd a zsebedet, ha mondom, mert ütök! mondá a «vadkan», olyan pillantást vetve Lapostolera, a melytől ennek a háta borsózott.

— Tessék! mondá, kiforditva üres zsebeit.

— Jól van! mondá Maclou. — Most pedig mutasd meg azt a zsebedet, a melyikbe a Michelettől ellopott pénzt dugtad.

— Mi? Micsoda pénz? kérdé Lapostole reszketve.

— A bankót meg az aranyat!

Lapostole felelni akart. De Maclou rákiáltott:

— Semmi kitérés! Jól tudod, hogy engem nem lehet rászedni. Add elő hamar, mert . . .

S mondatát jelentős taglejtéssel fejezte be.

Lapostole látta, hogy itt nincs menekvés. Keserves képpel nyult mellénye zsebébe s elővette belőle az aranyat meg a bankjegyet.

— Ezt már szeretem, mondá Maclou, elvéve a pénzt. — Most pedig eredj dolgodra. Nem tartóztatlak tovább.

S azzal otthagyta az elszontyolodott legényt.

— Ugy-e, megmondtam, kiáltá, a mint a fogadóba Michelettehez visszatért, — megmondtam, hogy a pénz nem vész el.

— Lehetséges-e? De hát hol? . .

— Majd megmondom később. Most sürgősebb dolgunk van. Hány órakor akar a Bicêtreben lenni?

— Tizkor.

— Most pedig mindjárt kilencz lesz. Indulhatunk.

— Nem haragszik? kérdé Micheline könyörgő hangon.

— Nem mondhatnám, hogy valami nagy kedvvel megyek oda, felelt Maclou, — de hát ki kisérje el, ha én nem? Induljunk hát.

S megfogva a leány kezét, levezette a lépcsőn s mindaketten elindultak a Bicêtre felé.

XII.

A „láncz".

Ugyanez nap reggelén Maxime de Brescét ismét együtt találjuk szobájában Précigny gróffal.

Komorak voltak mindaketten, s olykor figyelemmel néztek a fali órára.

— Ön tehát, szólt egyszerre Maxime, — semmi hirt sem hallott?

— Semmit, felelt a gróf.

— S Mac-Bell nem jött el?

— Hasztalan vártam.

— Különös! . . .

— Annál különösebb, barátom, mert az az ember egészen bizonyosnak látszott abban, hogy a titokzatos Birmannról bővebb felvilágositást fog hozni.

— Tudja, hogy hol lakik az az ember?

— Fölkerestem lakását, de nem volt otthon.

— Mi a véleménye erről az egész dologról?

— Azt öntől kérdem, kedves vicomte, mert én igazán nem tudok mit gondolni.

— Nos hát, mondá Maxime, — én ugy vélekedem, hogy Mac-Bell elbukott abban az alattomos harczban, mely közte és eme Birmann közt, ki a legravaszabb és legveszedelmesebb banditák egyikének látszik.

— Én is ezt gyanitottam . . . de hol a bizonyság?

— A bizonyság? . . . Meglátja, hogy az az ember nem jön el a légyottra, melyet maga tüzött ki.

— Gondolja?

— Én legalább nem tartom valószinünek.

— Igaza lehet.

— Nézze, már fél tizre — épen most ütötte. . . .

Alig hangzottak el e szavak, midőn megnyilt az ajtó, s Birmann belépett.

Birmann kifogástalan öltözéket viselt s a legfesztelenebb modorral köszönté a két urat, kik nem tudtak hova lenni a csodálkozástól.

— Vicomte ur, szólt Blondel zsebóráját kivéve s egyuttal a fali órára nézve, — az ön órája másfél perczczel siet.

— Az nem sok, mondá Maxine.

— Igaz, viszonzá Blondel, — csak meg akartam jegyezni, hogy nem voltam olyan udvariatlan, hogy várakoztattam volna önöket. Most pedig engedjék még megjegyeznem, hogy nincs vesztegetni való időnk, ha látni akarjuk a «láncz» elindulását s különösen az azt megelőző érdekes részleteket.

— S ön ismeri ezeket a részleteket, Birmann ur? kérdé a gróf, némi gunynyal.

— Nem mondtam-e önöknek, hogy különös tanulmányom tárgyává tettem a gonosztevőket? S mondhatom önöknek, hogy a kényszermunkára itéltek tanulmányozása sötét életök minden szakában felettébb érdekes.

— Igaza lehet, mondá Maxime.

— Nem igy vélekedik-e a gróf ur is?

— Bocsánat . . .

— Ön hallgat?

— Gondolkoztam.

— És ugyan min?

— Az emberek rosszaságán.

— Ebben a tekintetben sem mondhatna nekem semmi ujat. Sokkal jobban ismerem embertársaimat, semhogy igen természetesnek ne találnám a leggaládabb rágalmat, a legaljasabb hitványságot s a leggonoszabb bünt is.

— Itt valóban rágalomról van szó, de ez csak képtelenség, annyira képtelenség, hogy ön is nevetni fog rajta, mint mi nevettünk, mikor először hallottuk.

— Gróf ur, ön igazán kiváncsivá tesz.

— Nos hát, nekünk azt mondta valaki, hogy önt nemrég közönséges munkásruhában látta egy hirhedt csapszékben.

— S nem mondta-e azt is, hogy verekedtem ott? kérdé Blondel.

— De épen azt mondta, felelt Précigny, merően nézve a bankárra.

— Akkor hát, felelt Blondel, némi szünet után, — az nem is volt rágalom.

(Folytatása következik.)

világ. Erről a fajról akarok beszélni. Ez nem zsidó, lehet, hogy ép görög és nem Muszkaország, nem Pétervár felé gravitál, hanem Páris felé. Lehet, hogy franczia és Berlinben lakik, lehet, hogy német és kiválóan Párist választja magának székhelyül. E faj a legveszedelmesebb e világon, mely nagy phalanxot képez, a mely a trónokat mint mérges pók körülhálózza, s a mely előtt a fejedelmeknek ép ugy meg kell hajolniok, mint a minisztereknek. Midőn ő felsége 1861-ben a magyar országgyülést feloszlatá, jól tudjuk, hogy Deák Ferencz beadott óvásában e szavakat iktatta és fogadtatta el általunk: «a magyar képviselőház által figyelmeztetjük és óva intjük mindazokat, a kik netalán a lábrakapó absolutizmust szóval, tettel, tanácscsal vagy szolgálatkészséggel támogatni fogják, hogy azok jövőre a haza elnézésére nem számithatnak.» És tudjuk, mi történt. Akkor abból a nagycsaládból, abból a világcsaládból 9 bankár akadt, a ki azonnal az absolut kormánynak a 150 millió forintot előkészitette és hogyan? 84 frt árfolyammal. Az absolut hatalom akkor bennünket, a kik még egy-egy megyei gyülést megtartatni megkisérlettük, a kik a gazdasági egyesületekben, a hol egyedül lehetett néha-néha szabad szót koczkáztatni, résztvettünk, bennünket puska közé fogatott és börtönre hurczoltatott. És nem akadt tanácsosa ő felségének, a ki azt mondta volna: felséges uram, az osztrák monarchia összes közjövedelmei, Magyarország népének minden utolsó garasa és szem buzája garantirozzák azt a kölcsönt; az a bankár-csoport, a melyik e kölcsönt ugy ajánlkozik negocziálni, hogy 84 frtot ajánl 100 helyett, azok az árulók, azok a felségsértők, azokat kell puskaporoztatni, bebörtönöztetni. De nem ez történt; hanem ezek azután bárókká, grófokká lettek, csillagokat, érdemkereszteket kaptak, hogy 20—25 esztendő mulva valósitsák a német jovialis költőnek, Saphirnak azon calembourgh-szerü cadenczíáját, hogy: Hofrath: Unrath, baron: cujon, Graf: Schaf, Excellenc: Pestilenz. (Élénk derültség.) Szóló beszéde további folyamában kifejti, hogy a kamatmaximum meghatározását okvetlenül szükségesnek látja. Ohajtja, hogy a büntetés, mely az uzsorára átalában kiszabatik, ne feriálja a büntetést csupán fogsággal vagy esetleg pénzbirsággal, hanem mint régi hazai törvényeinkben irva van, pénzének elvesztésével. Mert az uzsorás a becsülettel rég leszámolt, egyedül a pénzt szereti, kell tehát, hogy az igazságszolgáltatás gondoskodjék olyan térről, melyen őt legérzékenyebben sujthatja. Ohajtja, hogy a váltóképesség nem bejegyzett kereskedőknél is megmaradjon, hanem csak akként, hogy csak pénzintézeteknél, takarékpénztáraknál adathassanak be váltók. (Helyeslés.)

Prónay Dezső báró személyes kérdésben felszólalva megjegyzi, hogy nem csak saját, hanem mások gazdálkodásából is azt a tapasztalatot szerezte, hogy gazdáknak váltókra nincs szükségük.

Polónyi Géza nézete szerint az uzsorának két ellensége van. Az első a pénz és mindenek felett a pénz, de van ezen kivül egy másik orvosság is. Az igaz, hogy drasztikus szer. Ez a második orvosság az adófelügyelői intézmény. Nem mondja, hogy igazságos és méltányos, de a tények igazolják, hogy a fővárosi törvényhatóság területén nagyon is felszaporodott uzsorásokat az adófelügyelőnek drasztikus intézkedései a szó szoros értelmében elsöpörték. A törvényjavaslatot, mert gyakorlati szempontból nem oldja meg a kérdést, nem tartja egyébnek, mint a fiskálisok számára adott koncessziónak. Az igaz, hogy ebből a törvényjavaslatból, ha igy fog megszavaztatni, fog teremni száz, meg ezer per, de az uzsorabajokon segiteni nem fog. Elengedhetlennek tartja, hogy az uzsora vétség, definicziójában a kamatmaximum okvetlenül meghatároztassék. Mit tesz az, ha mi a kamatmaximumot meg nem állapitjuk az uzsoravétség megállapitásánál? Teszi azt, hogy a helyett, hogy a törvényhozás bölcsességétől kivánnánk a törvény helyes megállapitását, a biróra appellálunk, azt mondjuk, hogy az uzsorást a biró itélje el. Mire vezet, ha mi a biró egyéni belátására, bölcsességére appellálunk? Oda vezet, hogy a birót kiteszszük minden tekintetben az erkölcsileg megvesztegetett uzsorás üldözésének, akkor, ha elitéli; viszont ha felmenti, kiteszszük azon gyanunak, hogy az uzsorással állott megvesztegetés, vagy más uton kompliczitásban. Ha az uzsora vétségének megállapitásával az uzsora áldozatainak számát csökkenteni akarom, okvetlenül a szenvedő váltóképességnek korlátozását kell, hogy óhajtsam, máskép a törvényhozás intencziója nem képzelhető keresztülvihetőnek. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Darányi határozati javaslatának azon részét, mely a szenvedő váltóképesség korlátozásáról szól, kész örömmel elfogadja. Szóló szerint nincs ethikai alapja annak, hogy *Károlyi* Sándor gróf ellenzi, hogy mindaddig, mig a regale meg nem váltatik, a korcsmai hiteltől még 4 frtig is megtagadtassék a jogsegély. Mit jelent ez? Jelenti azt, hogy azon esetben, ha 4 forinton alól is a jogsegély a korcsmai hiteltől megtagadtatik, akkor a regalét nem lehet oly drágán bérbe adni, és közelebbről véve jelenti azt, hogy a földesur számit arra, épen arra, a mit mi kárhoztatunk, a mit legjobban elitélünk, hogy a korcsmáros kiszivattyuzza a legszegényebb népet, a napszámosokat, a földesur számit arra, hogy a drága áron bérbe adott regalét nagy fikczióárakkal kompenzálja az állam, akkor, a midőn majd a regálé meg fog váltatni. (Helyeslés a szélsőbalon.) Hogy a regále ára oly magasra csigáztatott, a földesurak az okai. Mert igaz ugyan, hogy a községek kénytelenek a legtöbbet igérőnek kiadni a regálét, de a gazdag földesur, erre nincs kényszeritve, ő nem kénytelen a nép vérével és vagyonával gazdagodni, vagy a lelketlen korcsmárosokat bérlőkül fogadni. Szóló nem osztozhatik azon nézetben, hogy a 4 forintig menő korcsmai adósságtól ne vonassék meg a jogsegély, hanem kivánja, hogy minden korcsmai adósságtól vonassék az meg. A törvényjavaslatot általánosságban elfogadja, habár attól semmi hasznot nem vár.

Az **elnök** miután szólásra senki feljegyezve nincsen, a vitát bezárja.

Pauler Tivadar igazságügyminiszter: A jelen törvényjavaslat viszonyainkat illetvén, nagyon természetes, hogy az általános vita tágabb mederben folyt, mint csak ezen törvényjavaslat tárgyalása kivánta volna. Közgazdasági viszonyaink, hitelállapotaink megbeszéltettek, a bajoknak forrása, orvoslási módjai előadattak.

Tökéletesen osztozom azon t. képviselő urak nézetében, kik azt mondják, hogy közgazdasági állapotaink javulása, bajaink orvoslása ezen törvényjavaslat által egyes egyedül eszközöltetni nem fog. Közgazdasági intézkedések, társadalmi intézkedések szükségesek, és ezek részben már is életbeléptettek, részint azoknak az életbeléptetésre nézve a szükséges előintézkedések megtétettek, igy különösen a részletivekre nézve is. Igen sok és nagyfontosságu kérdések pendittettek meg. Ilyen pl. a regále kérdése, ilyen a hitelszövetkezetek kérdése, ilyen a takarékpénztárak ügye. De mindezek egyenkint is oly nagy fontosságuak, hogy külön tárgyalás anyagát képezvén, itt jelenleg e törvényjavaslat keretén belül egyáltalában meg nem oldhatók. Valamint a közegészségügyi állapotoknak valamely ország ban megóvására átalános intézkedések szükségesek, de ha járvány uralkodik, arra nézve kell külön intézkedni, ugy az átalános intézkedéseken kivül, ezen bajra nézve az intézkedések szüksége átalában el van ismerve. Hiszen nincs tagja e háznak, ki az uzsoratörvényt szükségesnek, ki azt mellőzhetlennek ne nyilvánitotta volna. Törvényhozásunknak is e tekintetben több intézkedésével találkozunk.

Az első intézkedés volt az 1877. VIII. t. cz. Ez a 8 százalékot állapitotta meg ugy, hogy a magasabb kamattól megvonja a jogsegélyt, az biróilag meg nem itélhető, az be nem kebelezhető és igy a ki 8 százalékon tulkövetel, azt követelésének érvényesitésében az állam nem segiti, nem támogatja. Ez ugy hiszem már világos jele annak, hogy törvényhozásunk nem áll többé a kinálat és kereslet terén a kölcsönzési és hitelviszonyokra nézve.

De a tapasztalás ezt nem bizonyitotta elégnek. Vannak oly üzletek, melyek ethikai szempontból, a mennyiben az erkölcsiség elveivel homlokegyenest ellentétben állanak, a mennyiben a rosz indulat és az erkölcsi romlottság bélyegét viselik homlokukon, — büntető jogi uton is megtorlandók; megtorlandók azért is, hogy az állam ily eljárást — mint Hodossy képviselő ur helyesen mondá, megbélyegezze és a maga részéről tilosnak, károsnak nyilvánitsa. Ezt czélozza a törvényjavaslat, mely nem a kamat tulhágását egy vagy más százalékkal, hanem az akarat gonoszságát és rosszaságát akarja sujtani, tehát kriminalistikai szempontból indul ki, midőn büntetést szab azokra, a kik valakinek szorultságával, vagy tapasztalatlanságával visszaélve, annak romlására törekesznek.

Nem ringatom magamat azon hitben, hogy e törvény meg fogja szüntetni az uzsorát. Semminemü büntetőtörvénykönyvnek nem sikerült eddigelé megszüntetni azon büncselekményeket, melyeket büntetéssel sujt, hanem azt fogja eredményezni, a mit minden büntetőtörvény eredményez, hogy már kihirdetése által figyelmeztetni fogja az állampolgárokat a cselekmények tilosságára, óvni, inteni fogja már kihirdetésével, hogy ilyenbe ne bocsátkozzanak; ha pedig egyes esetekben a törvény végrehajtatik, akkor a sértett erkölcsi és jogérzület elégtételt fog nyerni, ha az illető cselekményének következését érzi, mások pedig példáján okulván, attól tartózkodni fognak inkább, mintha ilyen büntetést nem alkalmazhatott volna.

A vita folyamán a törvényjavaslat ellen — most csak átalánosságban nyilatkozom — több ellenvetés történt. Többek közt egyik fő ellenvetés az, hogy mi a törvény alkotásában tisztán az elmélet terrorizmussa alatt állunk, hogy a tudomány, az elmélet befolyása dominál. Megfelelt erre részben Hodossy képviselőtársam. Még csak azt jegyzem meg, hogy azt, hogy törvényhozásunk a tudomány befolyása alatt áll, én inkább dicséretnek veszem; mert hogy a tudomány ellentétének befolyása alatt álljunk, azt kivánatosnak nem tarthatom. A valóságos tudomány nem csak abstract elméletekből indul ki, de a gyakorlati élet tapasztalatait is tekintetbe veszi és csak azt fogadja el, a mit az átalános elvek és a tapasztalások igazolnak.

De nem is az elmélet emberei voltak azok, kik az uzsoratörvények eltörlését mozgalomba hozták. Oly férfiak voltak, kik a gyakorlati élet terén is szereztek ismereteket, mint pl. Bentham, vagy pedig hazánkban ki tagadhatná meg azon elődömtől a gyakorlati élet ismeretét, azon férfiutól, a ki az uzsoratörvény eltörlését inditványozta és azon tagjaitól a háznak, a kik annak idején azt elfogadták?

Nem az elmélet terrorizmusa, hanem azon, a történetben nyilvánuló általános és kétségbevonhatatlan tény okozta ezt, mely szerint mi az európai nyugati czivilizáczió áramlatának befolyása alatt állunk. Midőn Európában egy ország kivételével mindenütt eltöröltettek a kamatmaximumról szóló törvények, midőn a törvényhozások egymásután követték ezen intézkedést, midőn ezt azon országok is tették, melyekkel mi folytonos kereskedelmi viszonyban állunk, midőn egy hosszu tapasztalás a kamatmaximumot meghatározó törvényeknek czélszerütlenségét kimutatta, akkor megalkotta a magyar törvényhozás is azon törvényt, mely a kamatmaximumot eltörülte.

Hogy ez ily kiterjedésben czélszerütlen, ezt nem csak mi, hanem Európa többi országai is tapasztalták. Ezen tapasztalás inditotta a szomszéd nemzetek törvényhozásait arra, hogy gondoskodjanak intézkedésről, mely szerint azon visszaélések, melyek — mint mondtam — ethikai momentumokból is rosszalandók, megtoroltassanak és megbüntettessenek. Természetes, hogy ezen országok példája reánk is hatással bir. Hasonló czivilizátorius viszonyok közt élünk, folytonos összeköttetésben állunk velük és nagyban s egészben ugyanazon viszonyok léteznek ott is, a melyek nálunk vannak.

Azon ellenvetés, hogy a törvény idegen törvények mintájára készült, előttem nyomatékkal és erővel nem bir azért, mert a törvényhozási bölcsesség kivánja, hogy mások tapasztalatait felhasználjuk, és a mennyiben azok viszonyainkra alkalmazhatók, azokat alkalkalmazzuk is. Ez nem is a jelen esetben történik legelőször. Uzsoratörvényhozásunk mindig a szomszéd nemzetek nyomdokain haladt, mindig azok példáin alapult.

Mig a 17. században a kanonjog szabályai átalában egész Európában elismertettek, nálunk is azok voltak érvényben, és az 1622. 46. t.-cz. világosan kimondja, hogy kamatot venni tilos. Midőn a szomszéd országokban a kanonjog szabályainak szigorától eltértek, s a kamatlábat megállapitották, nálunk is igy történt. Midőn a 16. században a német hirodalomban a kamatmaximumot kimondották, nálunk az 1647. 144. t.cz. szintén kimondta a kamatmaximum theoriáját. Midőn az uzsora pusztitása ennek daczára sem szünt meg, midőn az uzsora káros következményét ezen törvények daczára folyvást tapasztalták, 1725-ben s végre 1802-ben szigorubb és szigorubb törvények hozattak.

Mi tehát ugyanazon nyomokon haladunk, a melyeken a szomszédnemzetek haladtak és igy azon szemrehányás, hogy a jelen törvény is ugyanazon nyomon indul, véleményem szerint, annak ártalmára és kárára nem válik. A legmüveltebb népek is más nemzetek intézményeit fogadták el.

A Code-Napoleon ma is uralkodik oly országokban, melyek müveltség tekintetében Francziaországgal vetélkednek. Őseink, a kikre oly büszkén hivatkozunk, nem szégyenlették kimondani, hogy a magyar polgári per franczia eredetü és a magyar jog legfőbb intézkedései a római és a kánonjogból vették eredetöket.

Ennélfogva én sem azon ellenvetést, hogy itt csupán csak a theoria alkotta volna a törvényjavaslatot, sem azon ellenvetést, hogy az azért sem jó, mert idegen példa után készült, részemről elfogadhatónak nem tartom.

A mi a részleteket illeti, fentartom magamnak annak idején, a mennyiben szükségesnek tartanám, nyilatkozni, itt csak Darányi képviselő urnak határozati javaslatára kell még határozottan nyilatkoznom. (Halljuk!)

A váltótörvényt nem rég alkottuk meg, annak intézkedéseit bővebb megfontolás után állapitotta meg a törvényhozás. Ha a változásnak szüksége tehát oly rövid idő alatt felmerül, ha oly sok oldalról hangoztattatik annak mellőzhetlensége, annak okait, forrásait, körülményeit kellőleg fontolóra venni, s ehhez képest azután intézkedni szükséges. Itt mélyebb és bővebb tanulmányozások nélkül egy nem rég hozott törvényt megváltoztatni, sem a politika, sem pedig az időszerüség igényeinek nem felel meg; de a dolgot megfontolva, az illető szakértők meghallgatása után, a mire nézve helyes Széll Györgynek az az észrevétele, hogy ne csak egyoldalulag, hanem a népnek több osztályából választassanak meg a szakértők, lehet e tekintetben inditványokat tenni, a javaslatokat, módositásokat czélszerüen alkotva a ház elébe terjeszteni. És miután Darányi képviselő ur inditványa ezt czélozza, miután a kormányt arra utasitja, hogy a bepanaszolt bajnak orvoslási módját tanulmányozza, hogy léteznek-e azok és mennyiben, megfontolás és tanulmányozás tárgyává tegye: én részemről ezt a határozati javaslatot elfogadom. (Helyeslés jobbfelől.)

Kőrösy Sándor előadó zárbeszédében kijelenti, hogy Darányi határozati javaslatát elfogadja, mert tanulmányozni mindig okos és hasznos dolog, (Közbeszólások: Különösen a minisztereknek.)

Darányi Ignácz ujból ajánlja javaslatát.

Szavazásnál a törvényjavaslat általánosságban egyhangulag *elfogadtatik.* Nagy többséggel elfogadtatik Darányi határozati javaslata is.

Következik a részletes tárgyalás.

Az 1. §-nál **Kemény János** báró a következő módositást adja be: Módositvány. Az 1. bekezdés helyett teendő: A ki másnak szorultságát, könnyelmüségét vagy tapasztalatlanságát felhasználva, olyan kamat mellett ad pénzkölcsönt, vagy fizetési halasztást, mely az eset körülményéhez képest aránytalanul magas, az uzsoravétségét követi el és 1 hónaptól 6 hónapig terjedhető fogházzal és 100 frttól 2000 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. (Helyeslés.) A második bekezdés marad.

Apponyi Albert gróf beszédét *közgazdasági* rovatunkba közöljük.

A vitát holnap folytatják.

Az ülés végződik délután 2 óra 25 perczkor.

A képviselőház közoktatásügyi bizottsága ma d. u. 5 órakor **Baross** Gábor elnöklete alatt tartott ülésében folytatta a *középiskolai törvényjavaslat* részletes tárgyalását.

Az ülésen a bizottsági tagokon kivül a kormány részéről **Trefort** Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter és **Szász** Károly miniszteri tanácsos voltak jelen.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után tárgyalás alá vétetett a javaslat 8. §-a (Tananyag és tanterv.)

Szász Károly min. tanácsos az állami, törvényhatósági, társulati stb. intézetekre vonatkozó részt világosan megkülönböztettetni javasolja.

Herman Ottó az egész §-ra uj szövegezést javasol.

Baross elnök, **Trefort** miniszter és **Hegedüs** László felszólalása után **Kovács** Albert is módositványt ajánl, mely szerint az «ismeretek terjedelme és mértéke» kifejezések helyett «ismeretek mennyisége« tétessék.

Zsilinszky azt ajánlja, hogy e § ujból való szövegezés végett egy külön albizottsághoz utasittassék.

Szász miniszteri tanácsos a «végczél és mérték« kifejezéseket ajánlja.

A bizottság **Szathmáry** és **Bárczay** felszólalása után Szász Károly módositványát fogadta el.

A 9. §-nál (a hit- és erkölcstan tanitása), **Szász** Károly min. tanácsos módositványt ajánl a felekezeti iskolák hittanitására nézve.

Hegedüs László s többek felszólalása után Szász Károlynak az **elnök** által némileg változtatott módositványa fogadtatott el.

A 10. §. (felvétel az első osztályba) változatlanul elfogadtatott.

A 11. §. az egyik osztályból a másikba való felmenetelt szabályozza.

Herman Ottó a szabadkézi rajz helyett a mértani rajznak, mint olyannak felvételét kivánja, a melyből legalább is elégséges osztályzat kivántatik meg.

Horánszky módositványt ajánl a vizsgálattól való elmaradás igazolására vonatkozólag.

Berzeviczy, Hegedüs Jónás és mások felszólalása után Hermann és Horánszky módositványai fogadtattak el.

A 12. és 13. §§. az egyik intézetből a másikba való átmenetelről szólnak. A 12. §. változatlanul elfogadtatott.

A 13. §-nál felszólaltak: **Kovács** Albert, **Szász** Károly min. tanácsos, **Horánszky, Bubics.** Az utolsó bekezdésnél **Herman** Ottó a rövidítésre és **Berzeviczy** Albert a felebbezésre vonatkozólag tesznek módositványt. Mindkét módositvány elfogadtatott.

Ezzel az ülés véget ért. Közelebbi ülés holnap d. u. 5 órakor.

Az országgyülési szabadelvü párt mai értekezletén folytatta és befejezte az *uzsoráról* szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

A mai tárgyalás folytán, mely a 16. §-nál kezdődött igen élénk vita indult a korcsmai hitel kérdésében, melyet némelyek leszállitani, mások magasabb összegben kivánták megállapittatni. Minimumul 2 frt, — más részről maximumként 20 frt hozatott javaslatba.

Végre abban történt megállapodás, hogy 2 frtnyi és 8 frtnyi maximum közt a törvényhatóságok állapitsák statutaliter az összeget, és pedig oly módon, hogy illető határozataik a kormányhoz felterjesztendők. A vitában Tisza miniszterelnökön és Pauler Tivadar igazságügyminiszteren kivül részt vettek: Kőrösy Sándor előadó, Literáty Ödön, Teleszky István. Kapisztory Ferencz, Hegedüs Sándor, Gajzágó Ferencz, Gáll József, Dobránszky Péter, Podhorszky György, Kemény Géza b., Andrássy Manó gr. Bánffy Béla gr, Csáky László gr., Horváth Gyula, Tamásy Béla, Hajnik József, Rosszival István és Surina Károly.

A részletes tárgyalás befejeztetvén, az értekezlet véget ért.

A főrendiház folyó évi január hó 26-án d. e 11 órakor ülést tart.

A magyar reform. egyház egyetemes konventjének ülései.

— 3-ik nap jan. 25. —

Báró Vay Miklós az e napi ülésben sem jelenhetvén meg, az egyik elnöki széket ujbol gróf **Degenfeld** Imre foglalta el. Előbb a tegnapi nyilvános ülés jegyzőkönyve hitelesittetett, azután pedig a tegnapi zárt ülésnek következő jegyzőkönyve olvastatott fel és hitelesittetett:

Zárt ülésben tárgyaltatott a képviselőház közoktatásügyi bizottsága előtt tárgyalás alatt levő középtanodai törvényjavaslatra vonatkozó bizottsági vélemény. **Végzés.** A középtanodai törvényjavaslat a képviselőház közoktatásügyi bizottsága előtt épen tárgyalás alatt levén, alkalmasnak találja az egyetemes konvent ezen időpontot, hogy a köznevelési és közoktatási szervezetről az országos zsinat által alkotott munkálatot, melyben az evangelium szerint reformált magyarországi keresztyén egyháznak a középtanodai közoktatás tárgyában elfoglalt álláspontja kifejezést nyert, melyhez ezen egyház ugy a békekötések által szentesitett történelmi jogókra, mint a tanügyi érdekekre tekintettel hiven ragaszkodik, s melyet védeni elhatározott, a képviselőház elé terjeszsze, s megbizza az egyetemes konvent elnökeit, hogy az országos zsinat által elfogadott ezen munkálatot a sürgősségnek megfelelőleg felirat mellett, még ma, a képviselőház elnökénél benyujtani, s a képviselőháztól ezen munkálatnak a közoktatásügyi bizottsághoz kiadását s méltó figyelembe vételét kérni sziveskedjenek.

Ezután felolvastatott a tanügyi bizottságnak dr. Kováts Ödön bizottsági előadó által fogalmazott következő véleményes javaslata:

Ki lévén küldve, hogy lehetőleg még e mai napra javaslatot tegyünk a konventnek egyetemes tanügyünk fejlesztése érdekében legsürgősebb teendői felől, van szerencsénk véleményünket következőkben terjeszteni elő:

A konventnek összes tanügyünk fejlesztése érdekében végzendő első és főkötelességét szabatosan körülirta az 1882. szept. havában Debreczenben tartott zsinat jegyzőkönyvének 276-ik pontja alatt, midőn kimondta, hogy az «iskolaügyi munkálatot (t. i. a «köznevelési és közoktatási szervezetet») a ref. egyházunkban fennálló összes alsóbb és felsőbb iskolák mindennemü szellemi és anyagi ügyeire felügyelő és azokat intéző hatósághoz az egyetemes konventhez teszi át, hogy mint egyházunk törvényes jogainak őre és védelmezője a szükséges intézkedéseket összes tanügyünk összhangzatos fejlődése érdekében tegye meg.»

E szerint az irány, melyet tanügyünk fejlesztése érdekében követnünk kell, nem lehet egyéb, mint az, a mit az emlitett «köznevelési és közoktatási szervezet» megszab. Hogy pedig a haladást ezen irány felé már most megkezdjük, erre nézve szükségesnek látjuk, hogy a konvent már jelen alkalommal intézzen felszólitást mind az öt egyházkerülethez, miszerint lehetőleg már a jövő 1883/4. tanévben kezdjék meg ezen egyházi törvény értelmében az alsobb és felsőbb iskolák átalakitását és szervezését, a mennyiben pedig ujabb intézkedéseket tesznek (pl. tanárok választásánál), azoknál ezentul feltétlenül ezen törvény határozatait kövessék. Egyszersmind felhivandók volnának az egyház-kerületek arra is, hogy eljárásuk eredményéről, a kebelökben létező alsóbb és felsőbb iskolák berendezéséről, hiányairól, ezen törvény foganatositásának akadályairól már a jövő évben tegyenek tájékozó jelentést. Az egyetemes tanügyi bizottság pedig felhivandó volna, hogy ezen jelentéseket feldolgozva, vagy egy megbizott tanügyi előadó által feldolgoztatva, véleményes javaslatokkal kisérve terjeszsze a jövő évi konvent elé.

Ezen kivül még különös megbizásal adatott a konventnek a zsinat által, hogy készitsen, illetőleg az egyetemes tanügyi bizottság állal készittessen szabályzatot az érettségi vizsgálatokról és készitse, illetőleg készittesse meg a középiskolai tantervet vagy legalább is ennek főbb vonalait. Ennek folytán javaslatba hozzuk, miszerint hivassék fel az egyetemes tanügyi bizottság. hogy szükség esetén más szakértő férfiak segitségét is felhasználva, már a jövő évi konvent elé terjeszszen javaslatot.

a) az érettségi vizsgálatok berendezéséről;

b) a középiskolai köteles tantárgyakból a középiskolákban felveendő tananyag mennyiségéről, terjedelméről, beosztásáról, tanitási módszeréről és a használható tankönyvekről. Ezen utóbbira nézve czélszerünek látnók, ha az egyetemes tanügyi bizottságnak előlegesen is utasitásul adatnék, hogy

c) javaslata készitésénél legyen különös tekintettel a legutolsó miniszteri középiskolai tantervre;

d) munkálkodásában tartsa folyton szeme előtt azon fő irányadó elvet, hogy a mi gimnáziumaink gimnáziumok akarnak lenni és maradni, azaz oly tanintézetek, melyeknek legfőbb czélja az értelem és itélőképesség, a kedély és jellem összhangzatos kimivelése, nem pedig egy csomó közvetlen gyakorlati életpályára képesitő ismerethalmaz közlése. Vegye tekintetbe, hogy ezen magasztos emberi czél főeszköze az ó klasszikas irodalom;

e) egész erővel, a hol kell, férfias önmegtagadással küzdjön középiskolai oktatásunk összehasonlithatlanul legfőbb miseriája, a tulterheltség ellen, mely maholnap épen a gimn. nevelés legfőbb czélját veszélyezteti, vagy egyenesen meg is semmisiti, a mennyiben a megemészthetlen ismerethalmaz az értelmet megrontja, az itélő-tehetséget meggyengiti, és a növendékeknél azon kikerülhetlen tapasztalat, hogy feladatát kellőleg megoldani, kötelességüket hiven teljesiteni nem tudták, ezen tapasztalat a kedélyt és jellemet is megmérgezi.

Végül megjegyezzük, hogy felsőbb oktatásügyünk fejlesztése körül egyik elsőrangu teendője a konventnek egy tanárképző-intézet felállitásáról gondoskodni. Azonban ez sokkal nagyobb munka, semhogy akár bizottságunk, akár a konvent már most tárgyalásába kezdhetne; de nézetünk szerint a megoldás siettetésére szolgálna, ha a konvent már most nevezne ki egy bizottságot, mely jövőre az előmunkálatokat megtegye.

Ezen bizottsági javaslat ellenében **Hegedüs László** a következő határozati javaslatot nyujtotta be: A bizottság inditványával szemben mondja ki a konvent, hogy tekintetbe véve azon körülményt, miszerint a középiskolai oktatásról szóló törvényjavaslat a képviselőház tárgyalása alatt van s az országos törvényhozatala nagyfontosságu előzetes kérdések eldöntését teheti szükségessé: — ez uttal nem intézkedik más ügyekben a konvent, minthogy első sorban szervezze a tanügyi bizottságot, vizsgálja át most mindjárt a tanügyi bizottság szervezetét; másodsorban hivja fel a konvent az egyházkerületeket, hogy a köznevelés és oktatás szabályzatában meghatározott iskolai felügyelő hatóságokat alkossa meg.

Mocsáry L. pártolja Hegedüs javaslatát, és szerinte is idő előtti lenne a zsinat által alkotott iskolai törvényeket eddig életbe léptetni, mig a középiskolai oktatásra vonatkozó országos törvény meg nem hozatik. Az azonban szerinte is nagyon helyesnek látszik, hogy addig is adassék ki a zsinati munkálat az egyetemes tanügyi bizottságnak.

Török P. az egyetemes tanügyi bizottsághoz kivánja ezen most felolvasott javaslatát a konventi bizottságnak áttétetni.

Kovács Ödön. Az ügyrendhez kiván szólni és inditványozza, hogy mielőtt a javaslat egyes pontjait bonczolgatnák, a felett határozzon a konvent, hogy általános tárgyalás alapjául elfogadtatik-e a bizottsági javaslat vagy nem. Későbbi felszólalásában pedig erős érvekkel küzd a javaslat elfogadása mellett. **Filó** elfogadja a bizottsági javaslatot, és óhajtja, hogy a zsinat iskolaügyi szabályai mielőbb léptettessenek életbe, kifejtvén az azok elhalasztásával együtt járó hátrányokat. Elfogadja a bizottsági javaslatot **Nagy** Péter is, már csak azért is, mert ezen javaslat szerint azon iskolai szabályok életbeléptetésénél az egyházkerületek nem mellőztetnek, a mi nagyon czélszerü is. Gr. **Ráday, Révész, Tóth** felszólalásai után a nagy többség a bizottság javaslatát általános tárgyalásra elfogadta, valamint elfogadta minden vita nélkül annak egyes pontjait is. Csak az utolsónál, mely a tanárképzésről szól, fejlett ki hosszabb vita. **Filó** határozati javaslata szerint az egyetemes tanügyi bizottság hivassék fel a tanárképzés kérdésének előkészitésére s javaslattételre. **Hegedüs** időelőttinek látja a javasolt intézkedést, mert ő ugy látja, hogy a miniszter, ha mindenben enged is, de a tanárképesités jogát nem hajlandó az állam kezei közül kibocsátani. És minek volna nagy áldozattal képezdét szervezni, ha ifjaink mégis másutt kénytelenek vizsgát tenni. De meg a kerületek megkeresendők előbb, hogy egy itt vagy amott felállitandó képezdére hajlandók-e s menynyit áldozni. **Beöthy** a prot. autonomia egyik leglényegesebb kellékének tartja a prot. tanárképzést. Lehetnek fényes, sok s képzett tanárokkal ellátott intézeteink, de ha azok a tanárok nem protest. szellemben képeztetnek, kevés sulyt helyez rájuk. Azért intézkednünk szükséges. **Kovács** A. Hegedüs ellen polemizálva, javalja, hogy azon évek óta fenforgó kérdést, hogy egy fensőbb reform. iskola vagy egyetem állittassék-e fel vagy nem, véglegesen el kell dönteni. Neveztessék ki a konventből egy bizottság, mely a képezde valósitásán dolgozzék, hogy ugy legyen ezen ügynek gazdája.

Hozzászóltak még **Benkő János, Révész, Kovács Ödön, Pap Gábor, Szentpétery. Molnár, Kerkápoly, Kiss Áron, Ráday** mindannyian a prot. tanárképezde felállitásának mulhatlanul szükséges voltát hangsulyozva és mindössze is abban térve el egymástól, hogy némelyek a tanügyi, mások egy külön, ezen konventből kiküldendő bizottságot kivántak az előkészitési munkálatokkal megbizni. A szavazatok többsége szerint az egyes tanügyi bizottság feladatává tétetett.

Ennek letárgyalása után a közalap számadásainak megvizsgálásáról szóló jelentést nyujtotta be ennek elnöke **Kántor S.** Ezen jelentés szerint az egyetemes ref. közalapra aláirási iveken ajánltatott 19.130 frt, kötvényeken 6840 frt, élethossziglan tett évi ajánlatok összege 95 frt évi járadékul, mig az illetők hivatalukat folytatják 110½ frt, aláirás nélkül beküldött készpénzbeli adományok 890 frt 20 évi kötelezettséggel évi 8 frt = 160 frt, s végül Ujfalussy Miklós alapitványa, melyet az illető 1500 frtra igért kiegésziteni, az összeg, az utóbbi tételt nem számitva 27.225 frt, melyből már 5352 frt befolyt s takarékpénztárilag kezeltetik.

A közelebbi ülés holnap 26-án 10 órakor lesz.

VIDÉK.

* **Ujvidékről** irják lapunknak: Midőn Brankovits György temesvári szerb püspök mult őszön székhelyére utazott s Szabadkán keresztül, az őt — mint volt esperesét — üdvözlő szabadkai szerb küldöttségnek ezeket mondá: «A bácskai görög-keleti egyházmegye nemsokára uj püspököt fog kapni. Általánosan beszélik a szerb körökben, hogy azért voltak Brankovits és Petrovits püspökök az elmult őszön Budapesten, hogy a kormánynyal megbeszéljék, mi uton-módon történjék a változás, vagyis áthelyezés. Ha ez megtörténnék, akkor Brankovits lenne ujvidéki és Petrovics temesvári püspök s ezen esetre Brankovits mint ujvidéki püspök vissza kapna a szerb egyházi alaptól Sziregnevü pusztát, melyet egy volt bácsi szerb püspök szerzett s azt végrendeletileg utódjának hagyományozta, de a Miletics-pártiak azt annak idején önhatalmilag elvették a bácsi szerb püspöktől, mely évenkint mintegy ötven ezer forintot jövedelmez.

* **Hódmező-Vásárhely** város törvényhatósági bizottsági közgyülésének január 23-án tartott ülése alkalmával, két inditvány tétetett. Az első: Kossuth Lajos nagy hazánkfiához 80 éves születésnapja alkalmából küldendő üdvözlő felirat iránt, melyet a törvényhatóság éljenzések között egyhangulag elfogadott. A második: Az 1879. évi L-ik t. cz. reviziója illetve módositása iránt az országgyülés képviselő házához felterjesztendő felirat elfogadása iránt, melyben kéretik, hogy a leszármazás vagy születés által szerzett magyar állampolgári jog elvesztésére vonatkozó 10 éves elévülés eltöröltessék és törvényileg mondassék ki, hogy a születés által szerzett magyar állampolgársági jog csak is elbocsájtás, idegen állami polgársági kötelékbe történt belépés, avagy halál által szünhetik meg. Ez inditványt a közgyülés a jogügyi bizottsághoz utasitotta.

KÜLFÖLD.

— jan. 25.

Angol lapok nyomán emlitettük már, hogy Lord *Granvillenak* az *egyiptomi* ügyre vonatkozó körjegyzékét a *török minisztertanács* vasárnapi ülésében tárgyalta először; határozatban azonban még mindeddig nem állapodott meg. A mi ellenben a hatalmaknak az angol körjegyzékre adandó válaszát illeti, a «*Morning Post*» azt állitja, hogy Bécs, Berlin és Róma közt e pillanatban tárgyalások folynak egy azonos válasz szövegezése iránt, a «*Daily Telegraph*» pedig ugy értesül, hogy mielőtt az angol körjegyzék szövege megállapittatott, az angol és német kormányok közt megállapodás jött létre az abban foglalt pontokra nézve, mely megegyezés alapjai egy emlékiratba tétettek le, a mely Bécsben is megnyerte a helyeslést.

A franczia sárgakönyvből közölt részletekből világosan kitünt a franczia kormánynak az a kifejezett aggodalma, hogy Anglia, midőn az eddigi dualisztikus ellenőrzési rendszer helyébe egy pénzügyi tanácsos kinevezését hozta javaslatba a kettős, angol-franczia ellenőrzés helyébe, az egyes, angol ellenőrzést akarja életbeléptetni, a mennyiben a fontos szerepre hivatott «pénzügyi tanácsos» bizonyára angol lesz. Lord Granville ez aggodalomra azt felelte ugyan, hogy a pénzügyi tanácsos kinevezése föltétlenül a kedive tetszésétől marad függővé téve, de ugy a franczia kormány, mint mindenki természetesnek találta azt a föltevést, hogy a kedive okvetlenül eléggé fogja érezni az angol pressziót arra nézve, hogy pénzügyi tanácsosnak mást mint angolt meg ne válaszszon. S ma valóban jelenti is egy kairói táviratunk, hogy a kedive aláirta a rendeletet, melyben Colvint, az eddigi angol ellenőrt a kormány pénzügyi tanácsosává kinevezte. A franczia ellenőr, Brédif, miután tiltakozását átadta, kormányától utasitást kapott, hogy térjen vissza Francziaországba.

A *dunai kérdésre* vonatkozólag a berlini «*Post*» a következő legujabb hirt hozza: *Francziaország támogatja Romániának* ama javaslatát, mely szerint a «vegyes bizottságba» Románián, Szerbián és Bulgárián kivül az európai dunai bizottságból csak két, 6 havonkint változó delegátus legyen küldhető. A *berlini* kabinet e javaslatot tárgyalásra alkalmatlannak találja, s *Ausztria-Magyarország* részére a bizottságban állandó helyet és szavazatot követel. Ennek következtében kétséges, hogy Ausztria-Magyarország bele fog-e egyezni a dunai bizottság mandátumának meghosszabbitásába.

Kattaróból jelentik legujabban, hogy a *germiczai* és *rjekai* kerületben lakó 2000 montenegrói, Szimo *Popovics*, Niko *Matanovics* és Dimitar *Bakics* biztosok vezérsége mellett, a *Bedri* bej és *Szadri* bej török biztosokkal kötött konvenczió alapján megszállotta tegnap az albán-krajnai helységeket. A *maliszori, gruda, hotti* és *miridita* albán határtörzsek lőttek a bevonuló montenegróiakra és *küzdelem támadt,* a melyben mind a két fél *több halottat és sebesültet* vesztett. E miatt a vitás terület átadása végett beavatkoztak a török csapatok.

UJDONSÁGOK.

— jan. 25.

— *Személyi hirek.* *Ő felsége* XII. Alfonz spanyol királyt, a 94. sz. gyalogezred tulajdonosává nevezte ki. — *B. Pretis,* Trieszt helytartója Bécsből Triesztbe visszatért. — *Arcoból* irják lapunknak, hogy b. *Brunicki* Móricz családjával Bécsből, b. *Bonasné* szolgaszemélyzetével Görczből és *Darvas* Antal Abaujmegye főispánjának a fia Orgából Arcoba érkeztek. — *Erzsébet* főherczegnő, ki nehány hónap óta leánya, a spanyol királynénál van látogatóban Madridban, február elején Münchenben lesz, ott marad egy darabig. — *Tottleben* porosz tábornok egészsége, mint Meranból távirják, kissé javult.

— *Az udvar köréből.* A királyné közeli elutazása alkalmából nagyban csomagolnak és készülnek az elutazásra mind a budai várban, mind pedig Gödöllőn. Ez utóbbi helyen nagy gondot forditanak a királynénak Angolországból érkezett vadászebfalkájára, a melyet szintén el fognak szállitani. A falka az őszön érkezett meg Gödöllőre s a mint megjött, épen esős időjárás volt; a királyné azonban szerette volna megróbálni a falkát. Egy napon, a mint dél felé az eső elállott, a királyné megkérdezte vele levő udvarhölgyeit, hogy kinek lenne kedve vadászni menni. Ketten vállalkoztak s el is indultak a királynéval gyalog. A szolgák előre menve, nem messze Gödöllőtől eleresztették a falkát. Az ebek csakhamar nyulat vertek fel, egyenesen a felséges asszony és udvarhölgyei felé hajtva. Már-már elfogták a nyulat, a királyné azonban megszánta a zaklatott állatot a szólintgatni kezdte a kutyákat, mire a nyul csakugyan elmenekült. Az ég egyelőre még csak felhős volt, de nem esett, miért is második hajtásra mentek. A kutyák ismét nyulat vertek fel, de mielőtt a királyné a meghajszolt állaton valami jóakaró furfanggal segithetett volna, a kutyák elfogták és meg is ölték. Mielőtt azonban ez megtörténhetett volna, az eső megeredt és csaknem zuhogott, ugy hogy a vadászó hölgyek csakhamar a sarat tapodták a gödöllői határban. A nyul számtalan kanyarulatot tett, hogy az üldöző kutyák elől meneküljön s minthogy a vadászó hölgyek előtt a láthatárt egyes apró halmok, cserjék és más tárgyak korlátozták, ezek felfogva ruháikat, több izben ugyancsak neki eredtek a futásnak tüskén-bokron keresztül, hogy a nyulat megmentsék. A kutyák gyorsabbak lévén, a hölgyek tervének a kivitele előtt megölték a nyulat. A szakadó esőben a királyné tudatta, hogy nem akar tovább vadászni, mire a szolgák a kutyákat összefogdosva, pórázra kötözték, s visszaindult az egész társaság Gödöllőre. Utközben a királyné végig tekintve a saját és udvarhölgyei sáros, megtépett öltözéken, kijelentette, hogy a maihoz hasonló vadászatra többé nem megyen.

— **Ifjabb Ráday Gedeon** gróf honvédelmi miniszter ebédet adott ma a képviselőházi véderő-bizottság tagjai részére, a melyre azonban nemcsak ezek voltak hivatalosak, hanem a honvédségnek néhány főtisztje is; természetesen olyanok, a kik a miniszternek a parlament elé kerülő munkálataiban a leginkább segédkeznek. Az ebéd a budai honvédelmi miniszteri palotában volt meg; négy órakor kezdődött s azért tartott félhétnél is tovább, mert a jelenlevők igen szivesen maradtak ott, a hol jól találták magokat. A minek különben az az egyszerü magyarázata, hogy az ebédnél jelen volt a miniszter neje is. Kivüle s a miniszteren kivül ott voltak még: Bissingen Ernő gróf, Wassmer báró, Szerb György, Hoitsy Pál, Csiky Kálmán, Kálmán Imre, Tischler Vincze, Rakovszky István, Pongrácz tábornok, Becker Ezredes, Lajtos százados-parancsőrtiszt stb., öszszesen mintegy huszan.

— **Gróf Széchenyi Pál** kereskedelmi miniszternél, mint a *nagyatádi gazdasági kör* eddigi buzgó elnökénél ma e körnek egy a következő tagokból álló küldöttsége tisztelgett: gr. Széchenyi Ferencz, a kör jelenlegi elnöke, Papp Sándor, Márton Lajos, Hirsch Adolf, Linszky Antal, Stern Adolf, Hagyárossy Sándor, Szarvas Lajos, Hám Ferencz főerdész, Reiner Gyula plébános, Heller segesdi bérlő, Barakonyi Károly. — A küldöttség a miniszternek átnyujtott egy szép müvü diszalbumot, zománczozott fehér bőrü kötéssel, a czimtáblán a miniszter ezimerével, belül meleg hangon tartott felirattal és a kör 188 tagjának aláirásával. Papp Sándor titkár a kör nevében kifejezést adott a hő ragaszkodásnak és szeretetnek, melylyel a gazdasági kör összes tagjai gr. Széchenyi Pál személye iránt viseltetnek, s pedig joggal, mert határozottan az ő érdeme, hogy ezen aránylag kicsi vidéki gazdasági kör oly rendkivül nagy eredménynyel müködhetett, ugy hogy több mint 2000 frtot fordithatott évenkint gazdasági czélokra, 3000 frtos alapitványt tehetett földmives-iskolákba járók számára, állandó gépcsarnokot állithatott föl s különösen, hogy a kis gazdáknak a vidéken oly sokban segédkezet nyujthatott. A miniszter megköszönte e kitüntető megtiszteltetést. A gazdasági kör tevékenységének egész érdeme kétségkivül csak a tagok buzgóságának tulajdonitható, a mi egyedül tette lehetővé a kedvező eredmények létesülését. Szóló ezentul is minden tekintetben segédkezet nyujtand a körnek kitüzött czéljai elérésére.

— **Trefort miniszter ajándéka.** A berlini magyar egylet könyvtára számára, mint lapunknak irják, a könyvtáros kérelmére Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő sorok kiséretében küldte meg öszszes müveit: «F. év január hó 11-ikén kelt soraira, készséggel bocsátom az egylet könyvtára rendelkezésére a kért müveket üdvözletem mellett, azon óhajtásommal, hogy az isten áldása kisérje törekvésüket s hogy egyletük fölvirágozzék. Trefort.»

— **Megünnepelt évforduló.** Czeglédről irják lapunknak e hó 24-ikéről: Az itteni 100-as küldöttség ma is, mint a mult évben megtartotta évfordulóját Turinba való utazásának. Reggel 15 ágyulövés tudatta az ünnepet. 9 órakor a ref. templomban istenitisztelet volt, 10 órakor a népkörben közgyülés. Dobos református lelkész tartott beszédet. Egy órakor nyolczvan teritékü ebéd volt a népkörben, hol többen mondtak felköszöntőt. Este a szinházban diszelőadás volt.

— **Harmincz év után.** 1853-ban Székesfehérvártt volt állomáson a Ferencz József nevét viselő dzsidás ezred három tisztje, kik felfogadták, hogy harmincz év mulva ha élnek, összejönnek. Egyik volt van der Decken Hannoverből, Montenach János Svájczból és Orofino Károly Bécsből. Most csakugyan találkoztak. Van der Decken ezredes, Montenach őrnagy és Orofino százados. Bécsben nagy lakomával ünnepelték meg a harmincz év utáni találkozást.

— **Kecskemétről** Kovács István ügyvéd nyilatkozatot küldött be hozzánk, melyben kijelenti, hogy tudta s beleegyezése nélkül választották meg a védegylet ügyészévé s azt nem fogadja el. Egyuttal megemlitjük, hogy *Dobóczky* Mihály a kecskeméti magyar védegylet tagja aláirásával levél érkezett hozzánk, melyben valótlannak mondja beküldő azt, hogy a városban izgató falragaszokat talált és tépett volna le a rendőrség. Tudósitónk ezt a hirt a városi főkapitány urtól hallotta, olyan formában, hogy tintával irt izgató falragaszokat téptek le, több izben reggelenkint. Hogy a falragasz nyomtatott volt-e, vagy irott, alig változtat a dolgon.

— **Koronázás.** Honoluluban nagy előkészületeket tesznek Kalakaua királynak a február 12-ére tervezett koronázására nézve. A királyi palota előtt 4000 személyt magába foglaló amphitheátrumot állitanak. A koronázás a nagy palotában lesz. Az egész havai lakosság mint egy ember készül, hogy nagy hódolatát kimutassa a király iránt. A kormány mindent megtesz, hogy a koronázásra érkező japáni követséget méltóan fogadja.

— **A török szultán.** A mult héten Konstantinápolyban végbement katonai zavargás alkalmával, a melyben az 5-ik hadtest két százada vett részt a Jildiz-kiosk közelében fekvő barak-ban, a szultán nem közönséges bátorságnak adta tanujelét. Épen sétalovaglását végezte a parkban, midőn meghallotta a katonák lövöldözését s rögtön tudakozódott efelől, mire válaszul nyerte, hogy a katonák féltékenység miatt vesztek össze. A szultán azonnal a szinhelyre vágtatott, kezében a revolverrel, a melyet mindig magával szokott hordani s láttára a katonák földre borultak. Ekkor már tizennyolcz halott és sebesült feküdt a valóságos csatahelyen. Abdul Hamid egy albán katonát megragadott galléránál és lovagló veszszőjével megverte, mi közben a többieket az elősiető Ozman pasa által elfogatta. Az albán csapat parancsnokát, minthogy elmulasztotta közbelépni, megfosztották rangjától és közkatonává tették. Ez a valódi tényallás a hireszteit merénylet ügyében.

— **A zsidó vallás reformálása.** Dr. Szigeti Márton pestmegyei járásorvos, kinek a zsidó vallás reformálása tárgyában tett kezdeményezésére Herman Ottó orsz. képviselő is hivatkozott tegnapi beszédében, most, hogy a zsidó zavargások végkép megszüntek, ismét hozzáfogott a munkához. Eddig mintegy 30 hitközség küldötte meg dr. Szigetinek ülési jegyzőkönyvét, melyben határozatilag ki van mondva, hogy az illető községek hozzájárulnak a kezdeményező felhivásához. Mint értesülünk, az illető községek képviselői legközelebb tanácskozásra fognak öszszegyülni Budapesten s megteszik az első határozott lépést a zsidó vallás reformálása ügyében.

— **Merész vőlegény.** Párisból irják e hó 22-ről: Mindenki bámul most Párisban egy embert, ki valóságos hősnek tekinthető. Ez senki más, mint Budesco Konstantin herczeg, ki Biére Mariet jegyezte el, azt a leányt, ki hütlen kedvesén könnyü módon boszulta meg magát és egy vitriól drámának hősnője lett. A pör idején egész Páris a szerencsétlen leány pártjára állott. Mint mondják Budescu Constantin herczeget az a nagy szenvedély hatotta meg, melylyel a fiatal leány elégtételt vett magának és a csalást megboszulta. Az esküvő februárban lesz a párisi görög templomban.

— **Az első szinházégés az 1883. évben.** Ebben az évben az első szinháztüz, mint már emlitettük a mitaui Schrikenhofer-féle szinházban tört ki, melyet a nélkül, hogy egyetlen előadást tartottak volna benne, teljesen elhamvasztott a pusztitó elem. E szinházról következőket irják: A mitaui szinház a széles pósta-utczában állott és a szomszédos épületek olyan távolságban voltak tőle, hogy a tüz lokalizálása nem nagy nehézséggel járt. A szinház nem volt nagy városias modorban épitve, hanem egy nagy, hátsó részén karzattal ellátott teremből és a

szinpadból állott. Hogy ha a tüz akkor támad, mikor a ház csak félig is telve van, a közönség csak nehezen menekülhetett volna, mert a nagy terem az első emeleten volt, melyből csak egy nagyobb lépcső és kis csigalépcső vezetett le. A szereplők, kiknek a szinpadról épenséggel nem volt kijáratuk, alkalmasint menthetlenül odavesztek volna. Figyelemreméltó, hogy az épületnek egész külön gázgyártása volt.

— **Egy csaló elfogása.** Bécsből távirják január 25-ről lapunknak: E hó 23-án elfogták itt Dolliner Gusztáv müncheni kereskedelmi iskolai igazgatót. Dolliner Bécstől-Budapestig és Bécstől-Münchenig érvényes vasuti menetjegyek hamisitásával foglalkozott, s egy tértijegy kereskedőnél a jegyek elárusitása alkalmával fogták el. Az elfogott beismeri tettét. A hamisitást régibb idő óta üzi. Társa egy Hilf Bernhard nevü müncheni nyomdász, a ki pozsonyi születésü; ez utóbbi, a ki elmenekült, most körözik s Dollinert ma adták át a törvényszéknek.

— **Tengeri szerencsétlenségek.** Ugyanazon a napon (e hó 19-én), mikor a Cimbriát utolérte szörnyü katasztrófája, hasonló szerencsétlenség fordult elő az Atlanti-oczeán nyugati részén. Mint a *Timesnek* Philadelphiából távirják, a «Canima» nevü gőzös a Hász-szigetek közelében összeütközött a «Maripoza» briggel; az utóbbi elsülyedt és összes legénysége a tenger hullámaiban lelte halálát. Most meg attól félnek, hogy a «Lotharingia» nevü hamburgi gőzöst is szerencsétlenség érte, mert ez még okt. 25-én indult el Hamburgból Nyugot-Indiába és mit sem tudnak róla.

— **Ujabb szerencsétlenség.** Amerikából naprólnapra ujabb és ujabb szerencsétlenség hire érkezik. New-Yorkból távirják mai kelettel, hogy Cumberland (Morgland) mellett egy szénnel terhelt vonat a 100 láb magas vasuti töltésről alázuhant, négy ember meghalt, többen megsérültek.

— **Glaser és a bécsi rendőrség.** Coquelin volt impresszariójának: Glasernak nemcsak a budapesti, hanem a bécsi rendőrséggel is dolga volt. Egy ide érkezett értesités szerint ugyanis Coquelin számára, bécsi tartózkodásának idejére, Gerhardt ottani bérkocsi-tulajdonostól egy számozatlan kocsit béreltek, de a használatért járó 54 frtot sem a müvész, sem Glaser nem fizette meg. Midön a bérkocsi-tulajdonos a müvész elutazása után látta, hogy róla megfeledkeztek, elment az otthon visszamaradt Glaserhez, hogy pénzét behajtsa. Glaser azonban kijelentette, hogy ő már azért sem fizet, mert Coquelinnel végleg leszámolt. Gerhardt azonban nem hagyta annyiban a dolgot, hanem jelentést tett az esetről a rendőrségnél, mely a volt impresszáriót rögtön megidézte és ez ügyben kérdőre vonta. Miután azonban Glaser beigazolta, hogy a müvészszel már nem áll összeköttetésben és hogy ez okból nem követte Coquelint, hanem otthon maradt: Bécsben, a rendőrség a panaszos tudomására hozta, hogy pénzét most már Párisban keresheti.

— **Gombostü a testben.** Egy helybeli ismert rendőrtisztviselő néhány hó előtt czombjában erős fájdalmakat érzett s a fájdalom helye erősen meg is dagadt. Csakhamar azonban a daganat elmult, a fájdalom is megszünt s ennélfogva nem tulajdonitott annak semmi jelentőséget. Ez idő óta, ha leült, a mondott helyen, heves szurásokat érzett, a mely mindannyiszor megszünt, ha a czomb a nyomástól megszabadult. Tegnap végre a fájdalom nagyobb mérvben kezdett jelentkezni s a beteg már orvoshoz akart fordulni, midön a fájdalmas hely többszöri megnyomására egy gombostü hegye jött ki a husból, melyet aztán szerencsésen ki is huztak. Hogy mi módon kerülhetett a gombostü oda, arról az illetőnek fogalma sincs.

— **Kedélyes rablás.** A nagyváradi «Bihar» irja: E hó közepén Hk.-Szt.-Imrén furcsa eset történt. Mezei Márton este 8 óra tájban rendesen ballagott haza felé; utcza ajtajában azonban váratlan és nem épen kellemes meglepetés érte. Két fiatal emberrel találta magát szemközt, kik revolvereiket reá szegezve, 200 frtnyi csekély összeg lefizetése iránt kereste meg, nyomatékul hozzátéve, hogy különben baj lesz. Mezei Márton megszeppen, vendégeit behivja, s elég pratikusan azt mondta nekik: ha pénz kell keressenek. Eddig a dolog elég kedélyesen ment, a rablók kutattak is, de az eredmény oly kevés volt, hogy elhagyta őket a rabló-humor; a revolverrel ujra előkerültek: «azonnal pénzt mert emberhalál lesz!» Mezei 100 forintot átadott, de ezt is keveselték. Ujabb fenyegetés! A megrémült háziasszony erre ezüstneműt szedte elő, és adta át, de a rablók visszautasitották; csak pénz kellett, s miután ilyen portéka több nem került elő, megelégedtek a már kapott 100 forinttal. A dolog anyagi részén átesvén, a rablók ujra kedélyesek lettek. Midön beléptek Mezei leánya olvasott, s a könyv az asztalon maradt. Most az egyik rabló bizonyos gavallériával fordult a hölgy felé: «ah a kisasszony regényt olvas? De bizony a kisasszony a tárgytól eltérőleg könyörögni kezdett, hogy ne bántsék őket; mire ismét udvarias meghajlással biztosittatott, hogy senkinek baja nem lesz. Ezután vacsoráltak, s a család minden tagjával kezet fogva eltávoztak. Eddig minden jól ment; de hát a zsandárok egyáltalán nem kedélyes emberek. Diószegen 18 csendőr van konczentrálva egy hadnagy vezetése alatt, s egy erősen gyanusitott egyén már is börtönben ül.

— **Meglötte.** Csik-Szt.-Imrén e napokban egy Beke Mihály nevü ficzkó társaival az utczán ögyelegvén, egyik társa a kezében levő pisztolyt játszisságból feléje irányozta a szokásos «meglőlek!» mondás kiséretében. A pisztoly azonban meg lévén töltve, elsült s a golyó Beke Mihálynak az állát hasitotta szét.

Rövid hirek. — *Mostárból* irják, hogy e hó 24-ikén egész Herczegovinában reggel 7 óra 58 perczkor egy másodperczig tartott földrengés volt. — *Kun-Szt-Miklósról* irják, hogy Nagy József czipész, pálinkát vivén haza gyermeke keresztelőjének megünneplésére, utközben szélütötte és másnap halva találták az ut melletti mocsárban. — *Szegeden* a Katona-utczában tüz volt, mely az egész várost fenyegette, de a tüzoltók elejét vették a nagyobb bajnak. — *Bécsből* irják, hogy a nőképzőegylet természettani tanára: Jeiteles Henrik Lajos öngyilkos módon vetett véget életének; iszonyu fejfájása vitte a halálba; neje Darpiere leány, kivel alig egy éve kelt össze.

= **Összeégette a vitriol.** Megrenditő baleset történt tegnap este 6 óra tájban Budán. Ludvig Frigyes pozsonyi születésü 30 éves nős bádogos legény, ki a Zsigmond-utcza 4. szám alatt levő Gabler-féle gázvezeték-felszerelési gyárban van alkalmazva, egy nagy üveg vitriolt vitt fején a mondott időben a gyárba. Közvetlen a gyár kapuja előtt megbotlott, elesett, az üveg eltört s a vitriol egy része fejére zudult. A maró folyadék koponyája hátsó részét, nyakát és vállait sulyosan összeégette, szerencsére azonban arczát nem érte a vitriol. Kétségbeesett jajveszékelésére a gyárból többen kifutottak, segitségére siettek s egy előhivott rendőr által beszállitatták a Rókuskórházba.

= **Elfogott csaló házaló-ügynök.** Az V. ker. elöljáróság már régóta figyelmeztette a rendőrséget egy házaló-ügynökre, a ki engedély nélkül házal hol az egyik, hol a másik városrészben és a mint észreveszi, hogy az egyik városrészben figyelemmel kisérik, müködési terét rögtön egy másik kerületbe teszi át. E csalót — a ki olajnyomatu képekkel, órák, varrógépek és butorok mintáival házal és előlegeket vesz fel, a megrendelt árukat azonban soha sem küldi el, tegnap délelőtt 11 órakor sikerült Minorak József óbudai illetőségü egyen személyében letartóztatni, épen midőn a főut 18. számu ház előtt egy másik férfinak a főnt emlitett mintákat mutogatta.

= **Nagy ékszerlopás.** Dániel Gábor orsz. képviselőnek kalap-utczai lakásán tegnap nagy ékszerlopás történt, melyet csak délután vettek észre. A házbeliek igen jól emlékeznek, hogy délelőtt 11 óra tájban egy 20—22 éves alacsony termetü, feltünően sápadt arczu, barna, rövidre vágott szakállu fiatal ember, ki sötét téli kabátot viselt, járt a lakásban kolduló levéllel kezében s onnan csakhamar távozott. Az ellopott ékszerek értéke körülbelöl 1200 frt s van köztük egy pár ezüstbe foglalt 500 frt értékü brillans fülbevaló, egy 200 frt értékü arany fonott karperecz két sor fonással, a záróján D. G. monogramm és ötágu koronával, egy 100 frt értékü női arany cylinder óra K. K. M. monogrammal. Elloptak továbbá egy értékes gallérgombot egy nagy brillanttal, egy pecsétnyomó gyürüt oválalaku dalmatin kővel, közepén czimerrel (hattyu nyakán nyillal átlőve s ötágu korona), egy másik gyürüt, közepén rubinnal s gyémánt kőrzettel, egy antik női arany órát, hátsó részén egy félig letört emailirozott női alakkal, egy rövid antik arany óraláncot, melynek végéhez egy Bethlen Gábor fejedelem-féle aranypénz van erősitve s végül egy kis arany nyelü kést és egy kis arany medaillont, melyben egy arczkép és egy fürt ősz haj van. A mint a lopást észrevették, azonnal jelentést tettek a főkapitányságnál az ellopott ékszerek jegyzékével és pontos leirásával együtt. A nyomozást a felügyeletet tartó Balogh fogalmazó még az éjjel meginditotta, a polgári biztosokat sürgősen a központba rendelte, kik tömegesen indultak aztán a tettesek nyomozására. A nyomozásnak már hajnalban eredménye lett, a mennyiben elfogtak egy a lakásban járt kéregető fiatal ember személyleirásának megfelelő, rovott előéletü szédelgőt, a délelőtt folytán már pedig még másik három gyanus egyént. A rendőrség azt hiszi, hogy az elfogottakban az igazi tolvajokra akadt, kiknek neveit egyelőre nem bocsátja nyilvánosságra, mert több körülmény bizonyitja, hogy egy jól szervezett tolvajbandának tagjai. Vallomásaik alkalmasint nyomára vezetnek a többi jó madárnak is, kik tovaszállnának rögtön, ha neszét vennék, hogy társaik lépre kerültek.

= **Pinczetüz.** Özv. Pschererné koronaherczeg-utczai 18. számu házának pinczéjében ma este tüz támadt. Az ablakokon kitóduló füst tette figyelmessé a lakókat a veszélyre. A pinczében felhalmozott nagy mennyiségü fa- és kőszén gyuladt meg s rövid idő alatt a tüz annyira elharapózott, hogy a központi tüzoltóknak több órán át dolgot adott, mig elfojthatták. Állitólag egyik cseléd vigyázatlansága okozta a tüzet.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **Nemzeti szinház.** Szigetiné Humann E. asszony ma este előnyösen mutatta be magát Margaréta szerepében, első izben mint szerződött tagja a szinháznak. Margarétáját nem mondhatjuk ugyan minden részletében sikerültnek, de egészben véve kedvező benyomást tett mind éneke, mind játéka. Szerepének drámai részei érdemlik meg a nagyobb méltánylatot, különösen a templomi és a börtönjelenetben. Igen sikerült a kerti jelenet záradéka is, a nagy kettős Fausttal. A thulei király balladája és az ékszer-ária szintén tetszettek, bár az előbbinek hatását az előadás keresetlenebb, egyszerübb bája, az utóbbiét nagyobb coloratura csak növelte volna. Szigetiné asszony játéka is figyelmet érdemelt az egész szerepen keresztül. Kiejtését csak akkor itélhetjük meg teljesen, ha szerepeit magyarul fogja énekelni. A ma esti szereplés sikeréből itélve Szigetiné asszonyt nyereségnek tartjuk a nemzeti szinház operájára nézve. Faustot Gassi énekelte, ki ma teljesen hangjánál volt s szerepének egyes részeivel kiváló hatást keltett. Odry Mephistója ismert pompás alakitás, Tarnai k. a. Siebelje ének dolgában szintén méltánylást érdemel. A szinház minden zugát megtöltő közönség élénken tapsolta a szereplőket.

— **A nemzeti szinházból.** Ma Perotti Gyula rekedtsége következtében Szigetiné-Human Erzsi asszonynak, mint szerződött tagnak első fellépteül az «Álarczos bál» helyett Favart került szinre. Szigetiné április elsejétől minden szerepét magyarul énekli, addig azonban régi szerepeit olaszul énekelheti. — *Bozóthi Márthá*-ban, Csiky uj szinmüvében, Helvey Laura, Prielle Kornélia, Halmi, Nádai, Ujházi fogják játszani a főbb szerepeket. Ujházi egy nyugdijazott főhadnagyot fog játszani; olyan fajta szerep, milyet eddig még nem volt alkalma ábrázolni. — *Halmi* Ferencz, a nemzeti szinház jeles müvésze, jövő hótól pár hétig pihenni fog, hogy a sok játék által kissé megrongált egészségét helyreállitsa.

— **A népszinházban** ma este tartották a főpróbát a «Fekete hajó» czimü eredeti 3 felvonásos operette-ből, melynek szövegét Rákosi Jenő, zenéjét pedig Bánffy György b. irta. A nézőtérről szinészekből, szinésznőkből és hirlapirókból álló közönség nézte végig a főpróbát, ki-ki okulhatott annyira, hogy a darabról itéletet mondhasson. Nem akarunk birálatunkkal az előadás elébe vágni, s igy nem mondunk véleményt sem a meséről, sem a zenéről. A főszereplők: Hegyi Aranka, kinek elég tere nyilik arra, hogy jeles szinpadi előnyeit érvényesithesse, Pálmai Ilka, ki pompásan néz ki fiuruhában, Kassai, ki egy görög pénzügyminiszter minőségében képviseli a darab komikumát és Solymosi. A főpróba délutáni öt órától nyolcz óra utánig tartott s ennek következtében a népszinházban ma nem tartottak előadást.

— **Liszt Ferencz** egyik ritka tehetségü tanitványa: Wóder Ottókár fiatal német zongora-müvész, volt mestere látogatására a jövő hó elején Budapestre jön. A fiatal müvész bevégezte tanulmányait és müvészi körutra készül, mielőtt azonban ezt tenné, volt mesterétől akar buzditást és tanácsot nyerni és be akarja neki mutatni haladását.

— **Vizvári** Gyula minden fölléptével jobban és jobban megkedvelteti magát az aradi közönség előtt. A «Dandin György»-öt választá második felléptével s a közönség nem fogyott ki a nevetésből és tapsból. A «Csésze teá»-ban Camouflet szerepében szintén a legnagyobb tetszést aratta. A «Liliomfi»-ban Szellemfi szerepét, a «Tricoche és Cacolet»-ben az egyik társat fogja játszani és már előre minden jegy le van foglalva.

— **A magyar szinész-egyesület nyugdijintézete** javára báró Nopcsa Ferencz, a királyné ő felsége főudvarmestere 50 frtos alapitványt tett. Rajta kivül a nyugdijintézet javára a következők tettek alapitványt: a budapesti nemzeti szinház 40 frt, Budapest főváros törvényhatósága 200 frt, Szatmár sz. kir. város 40 frt, Miskolcz sz. kir. város 40 frt, s báró Edelsheim-Gyulay Lipót 40 frt.

— **Wagner Richárd** «Mesterdalnokok» czimü dalmüvéből tegnap osztották ki a nemzeti szinházban a főbb szerepeket.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A Kossuth Lajoshoz** Budapest főváros részéről intézendő üdvözlő irat a tanács határozata szerint igen szép kiállitásban fog elküldetni. A kaligrafice góth betükkel leirt üdvözlet bársony tokba tétetik, mely a főváros szineivel ékeskedik. A tok nemzeti szinü szalaggal lesz átkötve.

— **A nemzeti szinház igazgatósága**, mint ismeretes, azon kérelemmel fordult a tanácshoz, hogy a budai várszinház egy időre való bezárása miatt ezer forint kártéritést adjon neki. A tanács az ügyészségi véleményhez képest elutasitotta kérelmével az intendaturát, mert az igény se nem jogos, se nem méltányos, mert a nemzeti szinház nemcsak hogy bért nem fizet, hanem még évi segélyt is kap.

— **Az adófelügyelő** az idénre nézve is azt a kérelmet tette a városnál, hogy 1883. évi adóját előre fizesse le, mikor is 6% engedményben részesül. A tanács ezt elfogadta és az adó folyósitását elrendelte.

A főváros közgyülése.

II-ik nap.

— jan. 25.

A mérnöki hivatal szervezésének ügye töltötte be a mai egész közgyülést. A szakszerü, szenvedélytelen vitában elleninditvány nem tudott érvényre emelkedni s a tanács által készitett munkálat módositás nélkül ment keresztül. Ez azt jelenti, hogy a mérnöki hivatal egy osztálylyal szaporittatik, de különben marad a régi szervezet. A közgyülésről e tudósitás szól:

A középszámmal látogatott közgyülés a napirend tárgyalását a mérnöki hivatal szervezésénél kezdte meg.

Nagy Lajos főjegyző adta elő a tanács javaslatait a mérnökség szervezésére vonatkozólag a következőkben: 1. Kisebb fontosságu dolgok jövőre csupán a szakosztályvezető mérnökök által adandó ki; 2. fontosabb technikai kérdésekben a főmérnök a hivatallal tanácskozásokat folytasson; 3. csatornázási és vizépitészeti uj szakosztály szerveztessék s ebbe teremtessék egy osztályvezetői, egy első osztályu mérnöki, egy első osztályu segédmérnöki, egy másodosztályu segédmérnöki s 6 mérnökgyakornoki állomás; 4. a tanács rendkivüli munkaerőt is alkalmazhat. E szervezési személyzet évenkint 11,140 frt többlet kiadást okoz.

Az általános vitában mindenekelőtt *Bobula* János emelt szót. Helyesli, hogy a tanács a főmérnöki intézményt fen kivánja tartani, de a mai fizetéssel és minősitéssel töle kezdeményezést várni nem lehet. A mérnöki hivatalt, vele együtt is müködvén sok esetben, — jól ismeri s az eljárást, mely ma a szabályok értelmében a nyilvános munkáknál követtetik, — annak tulajdonitja, hogy csekély hatáskör s számos retorta áll a gyors haladás s idejekorán végzés utjában. Segitene a bajokon a kerületi elöljáróságokhoz beosztandó mérnöki intézmény. A javaslatot elfogadja, de a mellett azon inditványt teszi, hogy a tanács utasittassék a kerületi mérnökök intézményének behozatala tárgyában tanulmányokat folytatni s ha kell, a törvény módositása mellett is javaslatot tenni.

Szemlér Mór a javaslatot általánosságban sem fogadja el, mert fentartja a merev czentralisacziót s a munkafelosztást teljesen mellőzi, t. i. a munkát a tervezéstől a végszámláig egy ember végzi; továbbá azon hiányokon nem segit, a melyek a mérnöki hivatal tisztán müszaki, kiviteli, elszámolási, anyag- és leltári, nyilvántartási és felügyeleti szolgálatban eddig fenállottak. Inditványozza, hogy a munkálat a szervezési bizottsághoz utasittassék vissza, hogy a központi vezetés és végrehajtási szolgálat szétválasztásának szem előtt tartásával uj javaslatot adjon be, a mikre nézve részletező utmutatást is ád, a mely szerint négy osztály volna alakitandó, u. m. központi tervezés és müszaki ellenőrzés; közp. müszaki elszámolás és hitelnyilvántartás; közp. anyag és leltárkezelési nyilvántartás s külső végrehajtási mérnökség.

Rupp Imre az előtte szólót arra figyelmezteti, hogy a városi mérnöki szolgálat nagyon különbözik a vasuti mérnökségektől, a miket Szemlér szem előtt tart. Maga a csatornázási ügyosztály szervezése elég vivmány s azért ajánlja a javaslat elfogadását.

Komoróczy Sándor szerint a javaslat a régi mérnöki hivataltól nem különbözik semmiben, csupán, hogy egy uj szakosztály alakittatik, mit a közgyülés már elhatározott. Elvi reformot óhajt, a tervezesi osztály szétválasztását a végrehajtástól. Csatlakozik Szemlér inditványához.

Fuchs Gusztáv a Bobula-féle inditvány mellett van.

Máttyus Arisztid szerint a javaslat elvi ellenzői elfeledtek jobb kész operatummal lépni föl. Pedig a folytonos szervezgetés nem válnék az intézmény előnyére. Mérnöki hivatalunk jó, szervezete kielégitő s azért fogadjuk el a tanács javaslatát.

Steiger Gyula az előbbi szónok ellen kénytelen észrevételt tenni. A mérnöki hivatalt olyanul mutatta be, mint a melyhez szó se fér. Pedig csak emlékezzünk vissza a kövezési affaire tengeri kigyójára, a kései kövezések évenkinti ismétlődésére, a tegnapi árverési vitára — mind azt mondják, hogy elférne itt a tervezések és végrehajtások elkülönitése, s az ellenőrzés teljes függetlenitése. Abban a reményben, hogy ezen utóbbi dolog a számvevőség uj szervezésénél nem sokára létrejön, ő is elfogadja a javaslatot.

Dr. *Nagy* Lajos és *Kamermayer* polgármester foglalkoztak a tanács részéről a szónokok szavaival. Előbbi kimutatta, hogy Bécs városa építési hivatala ép olyan szervezetü, mint a mienk, mit tehát nem lehet pl. antidiluvialisnak nevezni. Ha hiba van, az egyénekben van. Az intézmény fejlesztése legalkalmasabb a mai rendszer alapján. *Kamermayer* pedig czáfolgatva több állitást, biztositá a közgyülést, hogy a tanács nem fog késni a mérnöki hivatal helyes beosztása ügyében mindig megtenni a szükséges reforminditványokat.

Miután az inditványozók még végszóval éltek, a javaslat általánosságban elfogadtatott és a közgyülés a szervezést részleteiben is letárgyalta, elfogadván a tanács propozicióját minden módositás nélkül.

A napirend többi tárgyát a legközelebbi rendes közgyülésre hagyták.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A fővárosi iparosok körében** *Mezei* Ernő országgyülési képviselő tartott ma este felolvasást «A közvélemény»-ről. A tágas termet szorongásig megtölté a diszes hallgatóság, mely mindvégig lankadatlan figyelemmel kisérte a jeles publiczista előadását s mikor felolvasásának végére ért, sürü tapsokkal és éljenekkel adózott neki.

— **A «Rudolf trónörökös jótékonysági-egylet»** elnöke lovag Falk Zsigmond — miután az egylet választmánya elhatározta, hogy egyleti zászlót fog beszerezni, melynek hiányát kiváltképen az utóbbi időben az egylet több izben érezte — folyamodvány utján azon kéréssel fordult Stefánia főherczegnőhöz, hogy e zászló felavatásánál a zászlóanya tisztét elfogadja. A mint Prágából jelentik, a trónörökösné a zászlóanyai tisztet a «Rudolf trónörökös jótékonysági egyletnél» elfogadta.

— **Felolvasás.** A Nemzeti szálloda földszinti disztermét zsufolásig megtölté tegnap egy diszes társaság, mely az «angol kör» jóhirü felolvasási estélyén jelen volt. A felolvasó Eber Nándor országgyülési képviselő volt, ki dr. Novák Lajos alelnök és Földiák Gyula főtitkár társaságában fél kilenczkor lépett a terembe, hol szivélyesen fogadták. Eber felolvasása érdekes volt. «The Englisch lake district» volt előadásának alaptárgya. — Ezt nemcsak földrajzi és etnographiai szempontból ismertette, de elmondá mindazon kedves és vonzó apróságokat, melyek élénk emlékezetében élnek, a népről, annak munkásságáról, a nőkről, a gyermekekről, az ipar és kereskedelemről, a gyári és házi foglalkozásokról. Cumberlandot és annak szép környékét ecsetelé megkapó vonásokban, mint volt azelőtt, miként van most. Az volt egyik oka, a miért a lake district oly gyors felvirágzasnak indult, mert az angol legjelesebb költők és irók azt választák igazi lakhelyükké és költészetük tárgyául és a közönséget a gyönyörü vidékre figyelmessé tették. A felolvasás után dr. Novák meleg szókban köszönetet mondott a fölolvasónak a közönség nevében, mit cheerek jutalmaztak. Ezután kedélyes társas vacsorát rendeztek. A hangulat annyira kedélyes volt, hogy tiz óra után tánczra kerekedett a nagy társaság. Az első négyest 42 pár tánczolta. Jelen voltak: Atzél Béla báróné, Solomonsonné, dr. Bossányi Ivánné, özv. Fischerné, Solomonson Ella, Egger nővérek, Fischer Mariska, Poldesz Anna, Tipula Irén, Strausz Irma, Juvelier Ilka, Keleti Anna, Deutsch Poli, Majer nővérek, Steiger Rósa, Nagy Irén, Schlesinger Malvin, Kovács Póli.

— **Gyorsirászati versenyirási matinée** rendeztetett jan. 21-én, d. e. 10 órakor az V. ker. kir. kath. főgymnasiumban, mely alkalommal dr. Corzan Gábor főgymn. igazgató képviseletében a tanári kar több tagja jelenlétében Rónay Károly gyorsirástanár és Hankiss János a «budapesti magyar gyorsiró-egyesület» tagjai az egyesület nevében a pályadijnyertesek közt szépirodalmi szakmüveket, folyóiratokat és tankönyvet osztottak ki. A tanfolyam vezetőjének, Hegedüs Ferencz gyorsirástanárnak diktálása után a haladott gyorsirók perczenkint 160 szótagnyi sebességgel gyorsirtak s egymás irását felváltva elolvasták. Mint haladottabb gyorsirók technikai ügyességükért pályadijat nyertek: Singer Bernát és Schlesinger Lajos; a kezdő gyorsirók közül szép és korrekt irásaikért: Blaskovits Fridolin, Esztreicher Jenő, Brauner Lipót, Illés Zoltán, Murányi Ernő; dicsérettel tüntettettek ki: Lichtenstein Lajos, Schölnaszt Ödön, Schwarcz Emil; elismerést nyertek: Mahler Gyula, Hédervári Hugó.

— **Temesvárról** irják tegnapi kelettel: Az orvosok és természetvizsgálók vándorgyülésének előkészitése czéljából ma Ormós főispánnál értekezlet volt, melyen a bizottság megalakittatott. A főispán ez alkalommal előterjesztette, hogy monografiára 2000 frt van mintegy 13 év óta takarékpénztárban letéve. Ez összeg azóta 3192 frtra szaporodott föl és azért hever gyümölcstelenül, mert a monografiára nézve Temesmegye és Pesty Frigyes közt anyagi kérdés tekintetében megállapodás nem jött létre.

— **A «Magyar Egylet»** ma este a nemzeti szállodában igen sikerült estélyt tartott. Czimének megfelelőleg jó magyaros szellem uralkodott az egylet estélyén, mely hallgatósággal zsufolt teremben, (soraiban igen sok szép hölgygyel) dr. *Kenedi* Géza felolvasásával kezdődött: *a sógorokról*. Előadó szerint a magyar a svábot attól az időtől hivja sógornak, mikor II. Ulászló király Anna leányát I. Ferdinandnak, a későbbi magyar királynak 1515-ben eljegyezte volt. Ezt az elnevezést később a beözönlő német lakosságra, majd meg a sváb településekre alkalmazták. A sógorok leginkább Mária Terézia és II. József alatt meg az alvidéken a törökök által üresen hagyott földterületeken laktak. Ma is itt van a legnagyobb tömegük, Torontál és Bácsmegyében együtt 320.000 sváb lakik s e szám a magyarsággal összefogva 56%-nyi többséget képez az ellenséges népfajok közepette, ami megbecsülhetetlen politikai előny. A fölolvasás ezután az alsó vidék kimagyarosodási mozgalmait vázolja, humoros pillantást vetve a szegedi iskolákban tanuló sváb fiukra s az u. n. «gyermekcsere» népszerü intézményére. Fölolvasó maga is ki volt cserélve gyermekkorában, hogy németül tanuljon a svábok között. Rá nézve rosszul ütött ki a dolog, mert nem ő tanult meg németül, hanem a környezetében levő sváb gyerekek — magyarul. Azután a svábok átalakuló népjellemét vázolja. Szerinte a germán faj gyorsan veszti eredeti népjellemét a magyar földön s átalakulása közben valóságos ellenmondásokba keveredik önmagával. Innen a sajátságos humor a magyarországi sógorok nagy cselekedeteiben. A budakeszi sváb legények pl. vasárnaponkint átjárnak Pátyra a magyar kálomisták közé — verekedni tanulni. Másutt meg verekedés közben nem egymást verik, hanem a saját mellüket: «da schlag her» s addig verik, mig összerogynak bele. Volt azonban idő, mikor a sógorok velünk együtt közösen verték a haza ellenségeit. Előadó rokonszenvesen vázolja az 1848—49. évi rácz lázadás elleni küzdelmeiket s egy csomó közszájon forgó adatot emlit fel a háborus időkből. Legyen elég a sok közül a következő jellemzetes esetet fölemliteni. A verbászi elüljáróság elszigetelve lévén az anyaországtól, vérbirósággá alakult és sorba akasztatta a kezébe került rácz martalóczokat. — A harmadik nap éjjelén azonban már elaludtak a permanens biróság tagjai. Élükön aludt a biró. Egyszerre csak uj foglyot hoznak s a kisbiró fölveri az öreget. Az öreg kedvetlenül hallja az esetet s egész nyugalommal válaszol neki: «Ist er a Rácz; nur ufhängen.» (Ha rácz; csak akaszszátok föl bátran.) A fölolvasó azzal végzi, hogy azóta innen-onnan eltelik a fatális 40 esztendő s csak sajnálni lehet, ha most helyettük tisztábbvérü hazafiak hangoztatják a türelmetlenség komikusigéit: «nur ufhängen.» A felolvasást a közönség zajos tapsokkal jutalmazta. Azután 150 teritékes vacsora következett. *Strausz* Adolf elnök poharat emelt *Kenedi* Gézára, *Kenedi* Géza a «magyar egyletre», *Frank* alelnök az egyesület tevékeny elnökére: *Strausz* Adolfra; *Zilzer* Antal titkár a magyar hölgyekre. A pohárköszöntőket a Rákóczy hangjai és dörgő éljenek kisérték. Vacsora után tánczra kerekedett az ifjuság, mely vidám jókedvvel hajnalig tartott. A négyest 120 pár járta. A jelenvolt hölgyek közül következők nevét jegyezhettük fel: Zilzer Hermina, Zilzer Heléna, Schönberger Róza, dr. Kenedi Gézáné, Stern Mathild, Deutsch Johanna, Neuhaus Sarolta, Edelmann Janka, Römer Lórika, Horschofsky Róza, Koits Lázárné, Karge Vilmosné, Neubauer Hermina és Ilka, Korpel Lajosné, Römer Mihályné, Edelmann Márkné, Abeles nővérek.

A magyar földrajzi társaság évi közgyülése.

— jan. 25.

Nagyszámu és diszes közönség jelenlétében tartotta ma évi rendes közgyülését a magyar földrajzi társaság dr. *Hunfalvy* János elnöklete alatt az akadémia kis termében. A közgyülésen *Koburg* Fülöp herczeg is jelen volt. Elnök megnyitván a közgyülést, előadta, hogy a mult évben ülte meg a társaság 10 éves fennállásának évfordulóját, mely 10 évi müködés nem volt sikertelen, de hiszi, hogy a következő 10 év után még magasztosabb önérzettel tekinthet a társaság hátra és előre. Régi óhaja volt a társaságnak a trónörökös ő cs. kir. fenségét védnökének megnyerhetni, örömmel jelenti, hogy ez sikerült, *Rudolf* trónörökös a védnökséget kegyeskedett elfogadni s most már határozatilag kijelenti az egyesület védnökének. (Élénk éljenzés.) Kéri a közgyülést, hatalmazza fel az elnökséget, hogy a védnöki oklevelet kiállittathassa s azt ő fenségének annak rendje és módja szerint átnyujthassa. (Helyeslés.) Tiszteleti tagnak ajánlja *József* főherczeget. (Éljenzés.) Végül a gyülésteremben kiállitott fényképekre hivja fel a közgyülés figyelmét, melyek a bérczes Erdély egyes vidékeit ábrázolják, s melyeknek czélja hazánk különféle vidékeit a külfölddel megismertetni. — Ezután *Vámbéry* Ármin tett jelentést a földrajz körében 1882-ben tett munkálatokról s fölfedezésekről és ismertette azon érdekes viszonyt, mely a föld- és néprajzi tudomány eddigi vivmányai és ezek segitségével mindinkább hatalmaskodó nyugati miveltség közt fejlődik. A lefolyt év nem volt valami tulgazdag a földrajzi kutatások és fölfedezésekben. Földgömbünk 3 része vonta magára a kutatók figyelmét, t. i. az északi sarkvidék, Afrika belseje és Közép-Ázsia. Fent északon, hol a Jeanette expediczió tragikumának szomoru részletei csak nem rég jutottak köztudomásra, *Leigh* Smith kalandos utja és csodaszerü megmenekülése emlithető első helyen, melynek leirásával Leigh Smith épen most foglalkozik.

A közép-afrikai homály eloszlatására czélzó törekvések az elmult év folytán aránylag kisebbszerü vivmányokat mutat fel. Ezek közt emlitést érdemel *Pogge és Wissmann* szerencsés utja Szt.-Paula de Loandától Nyanzván és a Tanganyikán át Zanzibárig, melylyel a német közép-afrikai utazások sikert arattak. A németek ezen utját a fő afrikai eseménynek mondhatjuk. Emlitést érdemel *Schuver* müködése, ki déli Abesszíniából a Viktoria Nyanza tóhoz hatolni iparkodott; továbbá dr. *Steckeré* a Tsana tó vidékén, *Last* hittéritőé a Nyurn kerületben, *Beardallé* a Rufidsi mentében és *Hové* E. C. uré a Tanganyika tó vidékén.

Ázsiának középső része vonta leginkább magára a földrajzi kutatók figyelmét. Mig Khináról *Prsevalsky, Lóczy* Lajos és *Széchenyi* Béla gr. munkáiban most készülnek uj tudományos adatokat igérő közlemények: addig *Colghonanak* Kantontól az Iravaddi partjáig tett utja délnyugati Khinának egészen ismeretlenül maradt vidékéről ad legelőször megbizható tudósitást. A francziák közül *D'Angis és Courtin* iparkodtak Tongkinból Jünnanba hatni, és sikerült is nekik Van-Dsonig, Jünnan határaig jutni. Meg kell még emlékezni Capus Bokharából Krasznovodszkba tett utjáról. Ezzel összefüggésben áll *Kalitin* orosz hadnagy utja az Akheltekke turkománok földjétől éjszaki irányban Khiváig.

Legnevezetesebbek azon földrajzi tudósitások, melyeket a Mervi-oasisról küldött *Lessar* mérnök és *O'Donovan* Ödön, a Daily News levelezője, ki Mervben öt hónapig tartózkodott. *Regel* hasonló sikerrel müködött Dervaz és Vakhenban, a pamiri fensik délnyugati részéről dr. *Javorszky* orosz orvos által épen most készül egy munka. Szóval Közép-Ázsia földrajza óriási haladásnak örvend.

A nyugati müvelődés viszonyairól szólva, az eddig elért földrajzi vivmányokhoz, azt látjuk, hogy Európa az utolsó évtizedek óta rendkivüli erővel ütközik Afrikába és Ázsiába; mivelődésének, iparának, kereskedelmének óriási kifejlődése kifelé szoritja s a létért való küzdelemben jogra és méltányosságra kevésbbé tekint és embertársait kiméletlenül félretolja. Közép-Afrika szerecsene az európaitól minden egyéb vétket át vesz, de nem a nyugoti müveltség előnyeit. Ázsiábani müködésünk gyümölcseiről sem mondhatunk kedvező itéletet. Az iszlam nem gyengült, hanem még mélyebb és erősebb gyökeret vert s a Korán tételeihez való görcsös ragaszkodásban telik kedve. Nem szabad közönynyel néznünk, hogyan akarja a nyers és durva kényuralom a müveltség terjesztésének csalfa szive alatt e tömegeket magába fogadni, hogy barbár vágyainak annál nagyobb hatályosságot szerezzen.

Ez éljenzéssel fogadott jelentés után a társulat főtitkára *Berecz* Antal tett jelentést a nemzetközi afrikai társaság müködéséről 1877—1882-ig. Ismertette annak keletkezését 1877 juniusban Brüsszelben, midőn határozatba ment, hogy Zanzibárból expediczió fog küldetni a Tanganyika tó felé azon feladattal, hogy ott, a tó partján tudományos és fogadó állomást alakitson. E feladatát a karémai állomás megállapitásával fényesen teljesité s bebizonyult, hogy programmja helyes számitáson és nem hiu ábrándokon alapul. Ismerteti ezután a Felső-Kongót tanulmányozó bizottmány feladatát, mely a nyugati partról igyekezett ezen czélt elérni. S hogy ez sem fáradt hasztalanul, mutatja az, hogy négy steamer lobogtatja ma a Kongón a nemzetk. társulat zászlaját. Századunk vége bizonyára meg fogja nyitni Afrikát a nagy világ számára.

Berecz Antal főtitkár jelentését a földrajzi társaság mult évi müködéséről a következőkben ismertetjük:

Választmányi ülést hatot tartott a választmány, a meghozott határozatok közt legfontosabb, hogy 1882. év elejétől a «Közlemények» egyes füzeteinek tartalma kivonatban franczia nyelven is megjelent. A választmány egy másik fontos intézkedése volt az «Utazások könyvtára» czimü vállalat meginditása. A tisztikar kebelében az a változás történt, hogy dr. Erődi Béla titkár helyébe, ki Fiuméba neveztetett ki gimnáziumi igazgatóvá, ideiglenesen Király Pál választatott meg. A lefolyt év folyamán belépett be József főherczeg a társaság alapitó tagjai sorába. Levelező tagot 4-et választott a társaság. A rendes tagok száma 502. Az összes bevétel 4686 frt 62 kr és 50 frk kiadás 3763 frt 6 kr. és 50 frank. A folyó évi költségelőirányzat 4000 frt bevétellel szemben 3995 frt kiadást tüntet fel. A társaság összes vagyona 3350 frt.

Ugyancsak *Berecz* Antal tett jelentést az 1882. évben a főiskolák tanulói részére hirdetett pályázatok eredményéről, *Király* Pál titkár pedig a könyvtár állásáról.

A társaság a folyó évben a következő pályakérdéseket tüzte ki: 1. Az osztrák-magyar monarchia éghajlati viszányai. 2. Magyarország valamely vidékének (a Bakony, Sopron, Kalocsa és Kecskemét kivételével) ismertetése, különösen topo- és ethnographiai tekintetben. 3. Kecskemét város és vidékének különösen hely- és néprajzi ismertetése. A legjobbnak talált mü jutalma 50—50 frank aranyban. Pályázhatnak a tudomány- és müegyetemek, akadémiák s egyéb felső tanintézetek hallgatói. A pályamunkák 1883-dik október 31-ikéig nyujtandók be a társaság főtitkáránál (József-tér 10. szám).

Végül a választmányi tagokat s titkárt választották meg 1883-ra. Titkár lett egyhangulag *Királyi* Pál tanár. Választmányi tagok: Bedő Albert, dr. Brázik Károly, Déchy Mór, Gönczy Pál, György Aladár, Hantken Miksa, dr. Havass Rezső, Heim Péter, Hunfalvy Pál, Jablonczky János, Koller Lajos, Laky Dániel, Lóczy Lajos, Majláth Béla, Pesty Frigyes, Péchy Imre, dr. Szabó József, Türr István, Xantus János, gróf Zichy Ágost, Zobel Lipót, gróf Zichy Jenő, Zsilinszky Mihály, Fraknói Vilmos. Ezzel a közgyülés bevégződött.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A tisza-eszlári esethez,** Nyiregyházáról sürgönyzik lapunknak: A közvádló főügyészség a *tisza-dadai hullára* nézve a következő nyolcz kérdésnek, melyekre nézve a két orvosi vélemény egymástól eltér, *felülvizsgálat* czéljából a budapesti egyetem orvosi kara elé való terjesztését inditványozza: 1. Hulla 14—17 vagy 18 év fölötti életkoru-e? 2. A halál oka vizbefulás e vagy testi baj? 3. Hulla junius 19-én tiz napos volt vagy korábban meghalt egyéné? 4. Hulla 3—4 napig lehetett-e vizben vagy tovább? 5. Nemi élvezetek kimutathatók-e? 6. Hajzat, szőrzet kihullott vagy eltávolittatott-e? 7. Körmök junius 19-én hiányoztak-e? 8. Mi okozta bőr finomságát? A főügyészségi inditvány szerint felküldendő az agnoskálásnak a bonczolásoknak jegyzőkönyvei, mindkét orvosi vélemény összes iratai, továbbá Scharf Móricz vallomása. A törvényszék szombaton fogja ez inditványt tárgyalni.

— **Sajtóügyek.** A kir. kuria sajtótanácsa ma délelőtt *Mailáth* György országbiró elnöklete alatt tartott ülésében két semmiségi panaszt tárgyalt s mindkettőt elvetvén, foganatszerzés végett az eljáró biróságnak az iratokat visszaküldötte. — Az egyik semmiségi panaszt Pongrácz Béla a «Darázs» czimü élczlap szerkesztője nyujtotta be, kit a budapesti esküdtszék egyhangulag talált vétkesnek a b. t. k. 140. §-ába ütköző királysértés büntettében, s ezért 9 havi államfogházra és 3 évi hivatalvesztésre itéltetett. Semmiségi panaszában hivatkozott arra, hogy az eljárási lényeges formák nem tartattak meg, mert közvádló kétszernél többször nyert szót, s hogy törvényes kivánsága ki nem elégittetett, mert az eljárási szabályok 71. §. értelmében az esküdtszéki határozatot kihirdetése után felfüggesztetni s más esküdtszékhez utasittatni kérte. — A biróság meggyőződött, hogy a végszó a vádlotté volt, alapjogsértés nem követtetett el, mert az esküdtszéki határozat felfüggesztésének csak akkor van helye, ha a biróság tagjai egyhangulag meg vannak arról győződve, hogy az esküdtek tévedtek. Ez az eset pedig itt nem forog fenn. A másik semmiségi panaszt Minarevich József és társai adták be Gruber Adolf és Reichart Mór elleni sajtóügyben, kiket az esküdtszék felmentett. Ezen semmiségi panasz arra alapittatott, hogy az esküdtszéket nem helyesen alakitották meg s az esküdtszékhez intézett kérdések között lett volna, hogy mily jogi értelme van a «Dienerschaft» szónak; továbbá, hogy vádlottak védője végszavában uj ténykörülményeket hozott fel, melyekre a vádlók nem felelhettek; végül, hogy vádlottak a biróság által intézett kérdésekre adott felelet előtt védőjükkel értekeztek. A biróság mindezek alaptalanságáról meggyőződvén, ezen semmiségi panaszt is elvetette.

— **Saxun János ügyéhez.** A Saxun-féle sikkasztási ügy hir szerint közel áll a befejezéshez. A vizsgálat folyamán, melyhez az adatokat a bécsi minisztériumi fegyelmi bizottság, a magyar pénzügyminiszterium részéről Bécsbe küldött külön vizsgáló bizottság, továbbá Barthos János államtitkár és Saxun János s több minisztériumi hivatalnok kihallgatásai nyujtották, nem merült föl több hiány hétezer s néhány száz forintnál. Ebből 2.300 frt kivételével a hiány fedezve van. Saxun felmutatta Hegedüs Kálmán volt irodaigazgatónak levelét, melyben sikkasztást ismer el. A sikkasztott összeg mennyiségéről azonban nincs emlités téve e levélben. Az ügy ily állásában indittatva érezte magát a törvényszék, hogy Saxun szabad lábra helyezését elrendelje, miután bebizonyitható adat nem merült fel ellene. Az ügyészség tehát vádinditványt sem fog tenni. — Ennélfogva tárgyi tényálladék hiányában legközelebb be lesz fejezve e szenszácziós ügy.

— **Érdekes törvényszéki eset.** Mult évi julius hó 5-én Borsodmegye Harsány községéből egy 1838-ban született, tehát középkoru s őrülési hajlammal biró jómódu földmives asszony, névszerint Tóth Erzsébet rejtélyes körülmények között eltünt. A miskolczi törvényszék az asszonyt meggyilkoltnak vélelmezte s meggyilkolásával 46 éves férje: Tóth József és 20 éves fia: Tóth Lajos vádoltatnak különösebben, kik más két gyanusitott egyénnel együtt a miskolczi törvényszék börtönében fogva vannak. A felmerült gyanuokok a vádlottak ellen irányultak s már az ügy a végtárgyaláshoz közeledett, midőn egy közbejött véletlen az ügy menetét egyelőre függővé tette. Folyó hó 8-án ugyanis a fővárosi rendőrség egy elmezavart nőt tartóztatott le az utczán és szállitott be a Rókus-kórház megfigyelő osztályára, a ki Tóth Erzsébetnek mondotta magát s állitása szerint csak néhány nap előtt jött a fővárosba Szerencs vidékéről. A nő középkoru, polgáriasan s tisztességesen volt öltözve. A gyilkossággal vádlottak védője: egy miskolczi ügyvéd olvasván a hirlapokban e közleményt, miután a név és a közölt adatok a Rókusba vitt elmezavart nőről, a Harsányból eltünt s meggyilkoltnak hitt nő leirásával körülbelül megegyeztek, védenczei érdekében azonnal lépéseket tett annak felderitése iránt, hogy a Rókusbeli nő csakugyan azonos a Harsányból eltünt Tóth Erzsébettel. E végből megkereste ugy a Rókus-kórház igazgatóságát, valamint magán uton egy itteni ismerősét, ki egyuttal előkelő állásu rendőrtisztviselő, a kivánt adatok megszerzése iránt. A nő csakugyan a Rókus-kórház elmebetegosztályán van, hol kihallgatták, de zavaros előadásán nem lehetett eligazodni, miről a védő ügyvédet értesitették.

— **A feni gyilkosok szövetsége.** Dublinból irják e hó 21-iki kelettel: Azok a csodálatos leleplezések, miket a följelentő Farrell szombaton a dublini rendőrtörvényszék előtt tett, reményt nyujtanak arra, hogy a hatóságok nyomára jönnek lord Cavendish és Bourke gyilkosainak. Azonban ez aligha fog sikerülni mostanában. A szervezésnek Farrell által leirt «belső köre» orgyilkosokból áll, a kik egymást nem ismerik, és a rendőrhatóságok azt hiszik, hogy ez a belső kör követte el a phönixparki gyilkosságokat. Farrell mit sem tud azokról, a kik a büntettet végrehajtották, s bár a rendőrkémek az igazi nyomon vannak, a rendőrség törekvéseit aligha siker fogja koronázni, mert a bizonyitékok hiányzanak. Azok a bizonyitékok, miket hir szerint jövő szombaton terjesztenek elő, még meglepőbbek lesznek; ez alkalommal előterjesztik azoknak a kormányhivatalnokoknak a lajstromát, a kiknek meggyilkolását előre elhatározták. E lajstromban jól ismert férfiak nevei szerepelnek; köztük van Murphy igazságügyi tanácsosé, a ki a vádat képviseli és az alkirályi palota hivatalnokaié, kivéve a rendőrség és kémosztály főnökeit. Alkalmasint bebizonyitják, hogy a rendőrség azt hiszi, hogy birtokában van annak a késnek, melylyel a phönixparki gyikosságokat végrehajtották; egyuttal a kémek több felfedezését ez alkalommal először hozzák nyilvánosságra. Bebizonyitják azt is, hogy az összeesküvők tévedései következtében több áldozatra kiszemelt ember csak a végzet különös akaratából menekült a gyiloktól. Jól tudják azt, hogy O'Brien biró, valamint az ir törvényszék számos tagja hosszu időn át áldozatul volt kiszemelve. Curran fenyitőbirót, ki az elfogattak ellen az elfogatási parancsot kiadta, folyvást polgári ruhába öltözött rendőrök kisérik, és házában mindig több rendőr van szolgálaton.

A kápolnai bünügy.

A miskolczi törvényszék tegnap kezdte meg végtárgyalását a kápolnai bünügynek, mely annak idején oly kinos feltünést keltett országszerte. A törvényszék tegnapi üléséről szóló tudósitásunkat késő éjjel kaptuk meg s igy azt kiadásunknak csak egy részében közölhettük. Ennek következtében ismételjük röviden, hogy a törvényszék *Ortvay* Miksa elnöklete alatt alakult meg Jenecske és Franku birákból. A királyi ügyészséget *Janó* Sándor képviselte. A vádlottak védelmére Kovács Lajos, dr. Glóz Károly, Fodor Pál és Debreczeny Bertalan ügyvédek vállalkoztak. Az ügyészség harmincz kápolnai lakost helyezett vád alá, kiknek nevei itt következnek:

Id. Csögér János, id. R. Tóth József, ifj. R. Tóth József, Szalóki Barna István, Sándor József, Sándor Lajos, Soós György, Nagy Sámuel, Debreczeny Sámuel, Tardy Lajos, Ifj. Bencs Károly, Süveges Zsuzsanna, Molnár János, Budai Ádám, Aranyosi Ferencz, Kelemen István, Szabó József, Kovács József, Bencs János, R. Bencs Ferencz, Demeter János, ifj. Tardi Mihály, Rózsa Gábor, Kis István, Bencs Károlyné, Nagy István, Sipkás Tóth Lajos, Kis István, Szikszai János, Sipkás Tóth Lajosné.

A vádlottak nagy része visszavonja a vizsgálóbiró előtt tett vallomását s együgyü tagadással igyekezett szabadulni az ellene emelt vád alól. Az eddig kihallgatott tanuk vallomása id. *Csögér* János elsőrendü és Szalóki *Barna* István harmadrendü vádlottat terheli legjobban. Ketten gyujtották fel az ólot, melybe Zeley István, az adóvégrehajtó, üldözői elől menekült, s ők kiáltották a népnek, hogy «meg kell ölni az exekutort, menjen neki az egész falu, akkor kevés büntetés esik egy-egy emberre.»

A vádlottak persze hazugságnak mondják a tanuk vallomását, de tagadásuk csak kárukra van. A többi vádlott bünösségét is egészen nyilvánvalóvá teszik a nyomozás adatai.

A tárgyalást kettedfél órakor felfüggesztette az elnök, s csak három után folytatták tovább.

Délutáni ülés.

Sándor József volt büntetve lopásért fél esztendeig, gyujtással pedig gyanusitva volt. Hozzá ment először Zeley és magnak való buzát vitt el tőle. Másnap Tardival elmentek a korcsmába, ott volt még H. Tóth József. Megbeszélték, hogy másnap, midőn a végrehajtó marhákat megy foglalni, ellentállanak neki és nem engedik elvinni azokat. Elnök azon kérdésére, hogy mit keresett a delelőn Tardi Bálintnál, azt feleli, hogy a többi emberek után sietett ő is és menteni akarta a végrehajtót.

Vádlott tagadja, hogy az ő segélye folytán jutott volna Tardi Bálint ismét a fokosához, melyet Holló ki akart kezéből ragadni.

Elnök: Maga rángatta a Holló kezében a fokost ugy-e, mikor az Tarditól elvette.

Vádlott: Nem rángattam én.

Elnök: Szemébe fogja mondani Holló.

Vádlott: Akkor rosszul ismer engem.

Elnök: Maga is szaladt a végrehajtó után, hát mondja meg, hogy miért nem engedte őt egyedül menni?

Vádlott: Nem «gondolom», hogy szaladtam volna utána.

Elnök: Mikor Tardit meglötték, maga hova ment?

Vádlott; Nem mentem én sehova.

Hogy szalmát vitt vagy rögöt hajigált volna, tagadja, ugy szintén azt is, hogy jelen lett volt a Pacza-féle háznál.

Elnök: Hát annak az embernek mit mondott, a ki kocsival jött elvinni a buzáját?

Vádlott: Nem mondtam én semmit.

Elnök: Nem azt mondta, hogy leszurom még a lovát is?

Vádlott: Nem «gondolom», hogy azt mondtam volna.

Id. Tóth József. Azt mondja, hogy vádlott az ólba akart menni, de a fia, Sándor Lajos nem engedte.

Vádlott tagadja ezt.

Sándor Lajos nem volt büntetve, azt vallja, hogy a buzát a kocsis segélyével vették le a szekérről, a végrehajtó nem szólt semmit, mikor ezt látta.

Elnök: Mit keresett a delelőn?

Vádlott: Hát csak néztem, mint a többi.

Elnök: Apjával együtt volt ott?

Vádlott: Igen.

Elnök: Tardival együtt üldözték a végrehajtót?

Vádlott: Nem üldöztem én senkit.

A vizsgálat során vádlott azt mondja, hogy a végrehajtó beteg anyjának ágynemüit elvitette. Bevallotta, hogy ő is a delelőre rohant, látta, a mint Tardy Zeleyre fokost emelt, melyet Holló ki akart szakitani kezéből.

Midőn felolvasták előtte a vallomási jegyzőkönyvet, bevallott mindent.

Az elnök azon kérdésére, hogy miért habozott a vallomással, azt mondja, hogy nem akarta magára haragitani a falubelijeit.

Sós György 19 éves, büntetve még nem volt. Ott volt a tüznél, de hogy részt vett volna a támadásban, azt tagadja, pedig a vizsgálat folyamán sokat tagadott.

Debreczenyi Sámuel vádlott beismeri, hogy kapával ráütött az ólra, de azután onnan elszaladt.

Ifj. Tóth József szemébe vallja, hogy ő furt lyukat a sertésól falába a dinamit számára.

Vádlott tudta, hogy a végrehajtó bent volt akkor az ólba, mikor ő ráütött.

Nagy Sámuel 50 éves, büntetve volt becsületsértésért.

Elnök: Maga nagyon rovott előéletü.

Vádlott: Nem gondolnám.

A szembesitésnél kitünik, hogy ő kiabált, «gyujtsátok meg az ólat, majd cserép alá vétetem én!»

Csögér vádlott szemébe mondja, hogy ő hallotta, mikor ezt mondta.

Tardi Lajos bevallja, hogy mikor meghallotta atyja agyonlövetését, elhatározta megboszulni ezt, sőt a szolgabiró előtt is igy nyilatkozott.

MULATSÁGOK.

— **A budapesti első gyermek-menhely egyesületnek** 28-iki calicôt-álarczos-bálja iránt az érdeklődés a főváros összes intelligens köreiben mindinkább növekedik és ez okból a rendezőség mindent elkövet, hogy az igényeknek megfelelhessen. A rendezőség gondja arra irányul — a többi között — hogy ezen a bálon az, a ki nem odavaló, meg ne jelenhessen. Minthogy azonban a rendezőség nem ismeri mindazokat, a kik beléptijegyért hozzá fordulnak, intézkedést tett, hogy a jegyek máshol is kaphatók legyenek. Ennek az intézkedésnek a következtében a tisztviselők a magyar tisztviselők országos egyesülete helyiségeiben, (régi posta-utcza), a katonatisztek az illető térparancsnokságoknál, a magánosok pedig Adlerné-Bancalari Hedvig asszonynál, (Rombach-utcza 8. sz.) valamint a választmány összes tagjainál kaphatnak belépti jegyeket. A dominóban megjelenni kivánó hölgyek mind a lady patronessenél Andrássy Manó grófnénál, mind pedig Adlerné-Bancalari Hedvig asszonynál válthatnak erre jogositó jelvényt. Erre a bálra sok érdekes meglepetés készül, azonban a legérdekesebbek egyike bizonyára a «Rococo ballet» lesz, melyet Campilli balletmester vezénylete mellett a nemzeti szinház ballet-személyzete fog előadni s a melyet már ez utóbbi be is tanult.

— **Az épitésvezetők** bálja e hó 27-én a vigadó termeiben tartatik meg, s az eddigi jelek után itélve, rendkivül látsgatottnak igérkezik. A kik meghivóra igenyt tartanak, s olyat véletlenül nem kaptak volna, forduljanak a ferencziek-bazárja első emeletén levő fővárosi iparosok helyiségébe, hol 27-én esti 6 óráig jegyek is kaphatók; azután pedig este a pénztárnál.

— **A mezőturi jótékony nőegylet** alaptőkéje gyarapitására, e hó 3-ikán a «Dobogó» vendéglő nagy termében zártkörü tánczestélyt rendez.

— **Apostagról** irják lapunknak e hó 22-ikéről: A polgári olvasókör tegnap tartotta meg könyvtára javára a helybeli nagy vendéglőtermében, tánczvigalmát, mely igen jól sikerült. Nem volt fényüzés, de volt kedély, a mi többet ér, igaz magyar zamatos mulatság. Jelen voltak a nők közül: Német Lajosné, Szklenár Sándorné, Scheibel Lipótné, Andrási Sámuelné, Kohn Ignáczné, Fischer Mórné, Császár Jánosné, Meizel Jakabné, Dzur Györgyné, Harsányi Mihályné, Szüts Mihályné, Wödrös Sándorné, Bratzli Ferenczné, Zilinszki Pálné, Jankovics Andrásné, Jankovics Istvánné, Füvesi Béniné, Hulló Sándorné, Vászon Jánosné, Agárdi Anna, Bócz Teréz, Hollósi Kornélia és Emilia, Hanzeli Erzsébet (D.-Vecse), Jankovics Irén, Kovács Erzsébet, Kovacs Zsuzsanna és Zsófi, Kopa Lidia, Práczki Rozália, Rajos Etel, Zimányi Julianna stb. Tiszta jövedelem körülbelül 50 frt.

—**Bars megyében** Verebélyen kedélyes tánczestély volt e hó 20-én Szilassy Sandor járásbiró vendégszerető házánál, melyben a helybelieken kivül a környékbeli szépségek is nagy számmal voltak jelen. Az első négyest 18 pár tánczolta. A szeretetre méltó hazi kisasszonyokon Ida, Jolán és Violán kivül ott voltak: Bercsényiné és leánya Irma, Heizer Paula, és Spur Berta, Hetényi Berta Vasné és leánya Paula, Sándorné és leánya Mariska, Levatichné és leánya Irma, Sikrayné, Sproderné és Kirnbauné. A szünóra alatt a lekötelezően kedves modora által mindenkit megnyert háziasszony gazdag vacsorával látta el vendégeit, mely után a táncz ismét megkezdődött, és pezsgő jó kedv mellett világos viradtig tartott.

— **A hevesi önkéntes tüzoltó egylet** e hó 17-én a városház termében saját pénztára javára bált rendezett, mely alkalommal szépszámu, jórészben vidéki társaság gyült össze. A táncz reggel 6 óráig lankadatlan jókedvvel folyt. A négyeseket 36 pár tánczolta. A jelenvoltak közül felemliti levelezőnk: dr. Füzesiné, ifj. és idősb Braun Gáborné, Popovics Lajosné, Blau Salamonné, Vedlikné, Czóbelné, Rosenfeldné, ifj. és idősb Braun Jakabné, Kohn Adolfné, Czeisler Józsefné, Protyovinné, Kohn Ferenczné, Panét Mórné, Braun Arminné, özv. Frid Imréné, Vedlik Mariska, Protyovin Malvin és Braun Fáni, Czóbel Margit, Braun Jozefa és Katinka, Pelcz Etelka, Braun Mathild, Wohl Szerén és Fáni, Cziner Irma és Szidi, Fridmann Róza, Weisz Katinka, Wohl Mariska, Buttermann Etelka, Molnár Mariska és Erzsike, Smóring Mariska stb. urhölgyeket.

— **Kör-bál.** Nagyváradon a 48-as kör bálja e hó 20-án kiváló sikerü volt. A Fekete sas szálló nagy terme zsufolásig megtelt ez alkalommal; a négyeseket közel 100 pár tánczolta. A szerfölött kedélyes mulatság világos virradtig tartott. A szép számmal megjelent hölgyek közt ott voltak: Déry Jánosné, Laszky Arminné, Bugyi Juliska, Szöllősy Piroska, Rácz-Tokaji Irma, Bócz Ilona, Végh Mariska, Lantos Frida, Vargha nővérek, Csiz Janka, Daday Vilma s Jolán, Nebeltan nővérek, Fröhlich Olga, Parobek Anna, Pelsőczy Mariska, Fülöp Etelka, Szoha Piroska, Fodor Mariska urhölgyek és még számosak.

— **Nagy-Szent-Miklósról** irják lapunknak: Nagy-Szent-Miklóson az idei bálok sorát, a Nagy-Szt.-Miklóson felállitandó szövőiskola javára e hó 20-dikán megtartott «zártkörü tánczvigalom» nyitotta meg. A nyolcz fiatal emberből álló rendezőség, de legfőképen a lady patroness Schreyer Viktorné, fáradhatatlan buzgólkodása eredményezé az elért szép sikert. A bál ugyanis körülbelől 100 frt tiszta jövedelmet eredményezett. A négyeseket 26—36 pár tánczolta. A lady patronessen kivül a hölgyek közül jelen voltak: Jurkovics Othmárné, Velcsov Józsefné, Hálik Tivadarné, Mattiasich Ferenczné, Kriegner Béláné, özv. Posiescu-Veres Tamásné, Koós Gizella, Petrich nővérek (Ó-Bébáról), László Vilma, Duzár N., Nagy Pauline, Bartók Janka, Vizkelety Irén, Varga Erzsike. Csak a hasadó hajnal vetett véget a kedélyes mulatságnak.

— **A czeglédi** «kisdedóvó egyletnek» e hó 20-án megtartott bálja ezuttal is kitünően sikerült. A házi asszony Matolcsyné. br. Kaas Melanie urnő — ki az egyletnek már hosszu idő óta hálára kötelező, fáradhatlan elnöke — figyelmével és szeretetreméltóságával most is biztositotta a bálnak erkölcsi és anyagi sikerét; a miért is a rendezőség egy kameliák, rózsák, gyöngyvirágok és jáczintokból álló diszes csokorral fejezte ki tiszteletét iránta. A hölgyek közül jelen voltak: Özv. Csungainé, Piros Jánosné, Felicidesné, Makkayné, Gubodyné, Eleféntiné, Kiss Béláné, Fabianekné, dr. Bergerné, Gombos Károlyné, Berger Sándorné, Csurgai Mihályné, Szigetiné, Olgyayné, Krausné, Ivánkievicsné, Bányainé, Vilcsinszkiné, Bodnárné és Kiss Józsefné, Thurzóné, Matolcsy Teréz, Szalai, Csiszt és Csibány nővérek, Piros Janka, Gombos Ida, Drágán Vilma, Agócs Irma, Megyedi Katicza, B. Molnár Lidi, Dobos Julcsa, Udvardi Nella, Csurgai Zsuzsika, Biczl Ella s Komáromy Lidi, Bitschl és Jancsó nővérek, Stoffer és Ujszászi, Rafaelovics Katinka urhölgyek. A hölgyek izléses öltözékekben voltak, de dicséretre méltóan kerülték a fölösleges fényüzést. A négyeseket több mint 40 pár tánczolta. A mulatság reggelig tartott. Az anyagi haszon mintegy 70 frt.

— **A losonczi és l.-tugári iparos ifjak önképző és segélyző-egylete** e hó 13-án tartá a losonczi kaszinó termeiben bálját, mely minden várakozáson felül sikerült. A tiszta jövedelem 140 frt. A bál egész reggelig tartott. A jelenvolt hölgyek közül felemliti tudósitónk a következőket: Rácsok Vilma, Balázs Vilma, Murgács Irén, Grenéczi Emma, Bacula Róza, Mesó Lina, Jeszenszky Matild, Hodlik Mariska és Emma, Groman Emma, Mencsik Eliz, Benkó nővérek, Szlávy Lajosné háziasszony, Bulyi Jánosné, Andrasovszky Pálné, Busbak Ádámné stb.

— **A csárdás Boszniában.** Banyalukából irják lapunknak e hó 21-éről: Nem lesz érdektelen az itteni társadalmi életről pár sorral megemlékezni. Tegnap az itteni betegsegélyző-egylet bált rendezett, mely szépen sikerült. Az egyes tánczokat 40 pár tánczolta. Szünóra után első táncznak csárdás volt bejelentve, s a közönség, ámbár a tánczosok közt magyar nem volt, rendkivüli hévvel járta a csárdást czigány zene mellett. A tánczrenden a csárdás következetesen «Cszardasz»-nak volt emlitve. Pénteken a bosnyákok sz. Száva-ünnepély alkalmával «Beszedát» adnak, mely alkalommal bosnyák kisasszonyok és fiatal emberek a Budapesten is tetszett Tvifkovics-féle «Szerelmes levél» czimü szerb vigjátékot adják elő.

GYÁSZROVAT.

Flotov Frigyes báró. Darmstadtból jelentik, hogy Flotov a «Mártha» czimü dalmü szerzője e hó 24-én délelőtt meghalt. Neve egykor nagy hirnévnek örvendett a német zene terén és éveken át megmaradt a dicsőség magaslatán és a német zeneirodalomban előkelő helyet vivott ki magának. Flotov nem tartozott az egetverő nagy szellemek közé, zenei tehetsége inkább francziás elevenségü vagy gyöngéd szentimentális volt, de a mit nyujtott, azt igazán két kézzel adta. Melodiájának forrása üdén és üditőleg csörgedezett, és nem kinozta hallgatóit magasztos unalmassággal. Flotov nem csak zenei, hanem egyéni megjelenésében is igen népszerü és rokonszenves volt. Született 1812-ben április 27-ikén Meklenburgban, családjának rentendorfi nemesi birtokán. Atyja diplomacziai pályára szánta, azonban már ifjukorában nagy hajlamot érzett a zenéhez. Párisban való tartozkodása alatt még inkább megzimosodott. Fiatalkori zeneművei is elárulták már jeles tehetségét és a «Le naufrage de la Meduse» czimü négy felvonásos genre-operával, melynek három felvonását ő irta, minthogy Piloth csak egy felvonást szerzett, első nagyobb sikerét aratta a szinpadon. Ez az opera 1839-ben és 1840-ben több mint ötven előadást ért. «Stradellát» először Párisban adták elő és a negyvenes években innét kezdte meg diadalmas utját az összes európai szinpadokon. Ezután következett «Martha» vagy »A richmodi leányvásár». Flotov e müve példátlan népszerüségre jutott. Dallamait Európaszerte éneklik s alig van Európában szinpad, melyen még most is ne játszanák. Flotov későbben még több operát irt, de ezekben nem érte el az előbbiekben nyilvánuló eleven közvetlenséget. «Árnyék» («L'ombre») czimü darabja 1869-ben tetszést aratott a párisi «Opera-comique-ban», német szinpadokon azonban nem tarthatta fen magát. Flotovot 1856-ban a sverini udvari szinház intendánsává nevezték ki, s e hivatalt 1863-ig nagy buzgalommal vezette. Ezután ismét Párisba ment, s többnyire ott tartózkodott. Agg korában Flotov elvesztette látó képességét, s mikor nem régiben Darmstadtban lakó nővérénél volt, majdnem egészen elvesztette szemevilágát. Mikor a mult évben Bécsben a Mártha ötszázadik előadásának jubileumát ünnepelték, jelen volt az udvari operában és örvendezve hallgatta az opera szép dallamait. Későbben sem állhatott ellen a vágynak, hogy irjon — nagyobb müveket nem szerzett, de apróbb dalokat produkált. Csak nem régiben is néhány románczot irt, s azokat nejéuek ajánlotta. Hir szerint Flotov hagyatékában több zenemü és ezek közt egy befejezetlen opera is maradt. Özvegyén kivül egy fia és lánya maradt. Flotov nem régiben egy német lapban igen vidám emlékeket közölt az ötvenes években való párisi tartózkodásáról.

Özv. Szentirmay Józsefné, szül. Peczek Karolina asszony, e hó 22-ikén hunyt el 44 éves korában. Kedves, művelt nő volt, kinek halálát nagyszámu rokonság fájlalja.

Száznyolcz éves asszony. Ujvidékről irják lapunknak e hó 24-ikéről: Városunk legöregebb asszonyát, a 108 éves Böhm Rebeka asszonyt, tegnap temették. Egyik legöregebb asszonya volt nemcsak a vidéknek, de az egész országnak. A legöregebb emberek is már mint öregre emlékezhettek csak vissza reá. Nem volt valami erős testalkatu nő, de annál szivósabb, kin ki nem fogott az idő. A ki látta, nem hitte volna többnek mint 70—80 évesnek.

Füredi Antal állami statisztikai hivatali gyakornok és végzett joghallgató, egy igen buzgó és tehetséges fiatal ember e hó 23-án elhunyt. Bánatos szülők, rokonok és számos jó barát fájlalja elhunytát.

Albisi **Elekes István** zilahi kir. törvényszéki biró, 1848—49-ki honvédszázados, elhunyt 66 éves korában. Sokan fájlalják a vitéz honvéd, derék ember és jó rokon elhunytát.

A hivatalos lap jan. 25-iki számából.

Kitüntetések. Ő felsége Pletényi Endre czimzetes apát, esperes és Eperjes városi róm. kath. plébánosnak, a népnevelés és oktatás terén szerzett kiváló érdemei elismeréseül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét és Kirn Alajos göllniczbányai róm. kath. néptanitónak, és Nagy György szatmárnémeti ref. leányiskolai tanitónak, a népnevelés terén sok évi müködésük közben szerzett érdemeik elismeréseül, a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

Kinevezések. Ő felsége folyó január hó 8-án kelt legfelső elhatározásával, Kőpesdy Sándort, a budapesti VII. kerületi állami gimnasium ideiglenes igazgatótanárát, ezen gimnasium rendes igazgatójává kinevezte. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Bókay Árpádot a belgyógyászati fisikai vizsgáló módszerek tanából egyetemi magántanárrá lett képesitése folytán e minőségben megerősitette, a csákovári közalapitványi ügyésznek Selylyére áthelyeztetése folytán üresedésbe jutott állomásra, csákovári közalapitványi kerületi ügyészszé Szüry Kálmán nyitralsellyei kerületi alügyészt nevezte ki, Nyegrus Ede halmi-i állami felső-népiskolai ideigl. minőségü tanitót állomásán végleg megerősitette. A pénzügyminiszter Eck Károly temesvári adófelügyelői számgyakornokot a makói adófelügyelő mellé ideigl. minőségü III-ad oszt. számtisztté nevezte ki. A budapesti főügyész Baróthy Miklós volt kataszteri segédbiztost a komáromi kir. ügyészséghez irnokká, Körrey Béla kir. ügyészségi dijnokot a szatmári kir. ügyészséghez irnokká nevezte ki.

A hadsereg köréből. Ő felsége Obadich József vezérőrnagynak a 8. hegyi-dandár parancsnokának nyugalmaztatását saját kérelmére elrendelte és meghagyta, hogy ez alkalomból, nevezettnek sokévi, sikeres és az ellenség előtt is kitüntetett szolgálatai elismeréseül, a legf. megelégedés kifejezése tudtára adassék, azután Watteck József vezérkari ezredest s a 4-ik hadtest vezérkari főnökét a 8. hegyi-dandár parancsnokává, Schwarzbeck Ottó 47. sz. gy.-ezredbeli ezredest ezen ezredes parancsnokává, Seracsin Tódor 43. sz. gy.-ezredbeli ezredest pedig a 41. sz. gy.-ezred parancsnokává kinevezte, továbbá Stoeber József 1. sz. gyalogezredbeli ezredesnek a jól megérdemelt nyugalombahelyezést saját kérelmére elrendelte és Bohl György 2. sz. dzsidás-ezredbeli ezredesnek a kat. állatorvosi intézet parancsnokának, azon ezred számfeletti viszonyában való további megtartását elrendelte és megengedte, hogy ugyanaz jelenlegi alkalmazásban az emlitett ezred egyenruháját viselhesse, lovag Czerny Ferencz vezérkari alezredesnek, a felülvizsgálat következtében «ezidőszerint szolgálatképtelen» gyanánt, hat hó tartamára, a várakozási illetékekkel számf. szabadságoltak viszonyába helyezését, és Janovski Lipót vezérkari alezredesnek a 10. gyalog-hadosztály vezérkari főnökének a fölülvizsgálat következtében «ezidőszerint szolgálatképtelen» gyanánt, egy év tartamára, a várakozási illetékkel számf. szabadságoltak viszonyába helyezését elrendelte, végül adlertreui Scharschmid Ferdinánd békeállománybeli alezredesnek, szolg. alkalmazásban a cs. és kir. közös hadügyminiszteriumnál, a felülvizsgálat következtében «rokkant» gyanánt nyugalmaztatását elrendelte, neki ez alkalomból a czim. ezredesi jelleget dijmentesen és sokévi köteiességhü szolgálata elismeréseül a kat. érdemkeresztet adományozta.

Giers Bécsben.

Az orosz külügyminiszter bécsi tartózkodásáról a következőket irják: Midőn a külügyminiszter tegnap az orosz nagykövet által a tiszteletére rendezett ebédről visszatért, gyalog elment az udvari operaszinházba, a hol a «Próféta» előadását egészen végignézte; onnan hazatérvén, ¼11-kor szobájában téázott Urussov herczeg bukaresti orosz követtel és a bécsi orosz nagykövetség tagjaival.

Az orosz államférfi ma délelőtt 11 óráig dolgozott szobájában, s aztán Bray-Steinburg itteni bajor követet fogadta. Fél tizenkettőkor Vanutelli érsek, a bécsi pápai nunczius a Grand Hotelbe hajtatott, hol Giers azonnal fogadta. A nunczius félórai tartózkodás után távozott.

Tegnap délután fél négy órakor Giers meg akarta látogatni Walterskirchen Ernő bárót szállásán a «Károly főherczeg« szállóban, de nem találta otthonn. A német nagykövet, Reusz herczeg, ki roszszulléte következtében kénytelen az ágyat őrizni, Pourtales követségi titkár által üdvözölte Gierst.

Bécs, jan. 25. Giers orosz külügyminiszter ma délelőtt fogadta a pápai nunczius látogatását. Délután két órakor Giers a Burgba megy, hol ő Felsége külön kihallgatáson fogadja.

Bécs, jan. 25. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Giers közvetlenül Vanutelli nunczius látogatása után délben fogadta Sir *Elliot* nagykövetet és *Muchfeld* Szergius budapesti orosz főkonzult. Mindkettőt meghivta dejeuner-re. Két óra előtt magán kihallgatásra kocsizott. Giers orosz államhivatalnoki egyenruhát viselt. Az uralkodó pontban két órakor fogadta az orosz külügyminisztert a titkos tanácsosi teremben. A kihallgatás közel egy fél óráig tartott. Giers a teljes megelégedés kifejezésével arczán, távozott; ezután 4½ óráig az itt időző főherczegeknél tett látogatást. Ez alatt Giersnél hagyták névjegyeiket: János főherczeg, Kálnoky gróf, Duchâtel gr. franczia nagykövet, Robilant gr. olasz nagykövet, továbbá Periman kaán persa követ és Hoyos osztálytanácsos.

Bécs, jan. 25. Ő felsége Giers orosz külügyminisztert ma délután fogadta. A kihallgatás fél óra hosszáig tartott. Mint hirlik, a fogadtatás kitüntető volt. Giers a kihallgatás után az uralkodóház tagjait látogatta meg.

Bécs, jan. 25. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A Giers tiszteletére adott mai udvari ebéden jelen voltak: Lobanov herczeg és az orosz követség tagjai, Kulbars ezredes orosz katonai attaché, Hohenlohe herczeg, Kálnoky gróf, Taaffe gróf, Creneville gróf, Larisch gróf, Thurn-Taxis herczeg, Kinszky herczeg, Mondel báró, Beck báró, Hoyos gróf, Szögyény osztálytanácsos, Popp főhadsegéd, egy bajor főhadnagy és norvég főhadnagy, összesen 24 teriték volt.

Bécs, jan. 25. *Giers* tiszteletére ma udvari ebéd volt, melyre *Giersen* kivül különböző udvari méltóságok, *Lobanov* herczeg orosz nagykövet a nagykövetségi személyzettel, *Kálnoky* gróf és *Kállay* miniszterek, továbbá *Hoyos* gróf és *Szögyény* osztályfőnökök voltak hivatalosak. A király jobbján Giers, balján pedig Lobanov herczeg foglalt helyet. Az ebéd után ő felség félórai cercletet tartott s aztán az udvari operába kocsizott, hol Giers is megjelent.

Válság Francziaországban.

Páris, jan. 24. (Az «Egyetértés» távirata.) Nincs egyetértés sem a miniszterek közt, sem a miniszterium és a képviselőház bizottsága közt. A hadügyminiszter kijelentette ugyan a minisztertanácsban, hogy esetleg hajlandó igénybe venni a rendelkezés aláhelyezés jogát, de most nem akarja érvényesiteni azt a jogot, még kevésbbé hajlandó eltürni ebben a tekintetben a törvényhozó testület kényszeritését. A hadügyminiszter nem akar engedni politikai okoknak, hanem csak ama szükségnek, hogy rendet tartson a hadseregben.

A tengerész-miniszter egyszerüen ellenez mindenféle rendszabályt és még a fakultativ meghatalmazást sem fogadja el.

A kormányelnök ingadozik. Hérisson, Pierre Legrand, miniszterek azt kivánják, hogy a kormány javaslatai közé vegyék föl Ballue inditványát is. Ily körülmények közt lehetetlenné vált az egyetértés. A minisztertanács elhatározta, hogy mielőtt hivatalosan kimondatnék a válság, a miniszterek meg fognak jelenni a bizottságban és egyengetni fogják a megállapodás utját.

Közben ismét az a hir terjedt el, hogy lemondott a miniszterium. A miniszterek megjelenése előtt a képviselőház bizottsága a legkisebb hajlandóságot sem mutatott az egyezkedésre. Elnökké Marcou választatott, a ki megfontolás nélkül rohanó zelota. Ezenkivül ma már a bizottságnak nem hat, hanem hét tagja pártolja Floquet inditványát.

Délután négy órakor megjelent a bizottságban a kormányelnök, a hadügyminiszter, a belügyminiszter és az igazságügyminiszter. A kormányelnök néhány szóval kijelentette, hogy a kormány Floquetnek a kiutasitást kivánó javaslatát tulságosnak tartja és ragaszkodik e nézetéhez. Billot tábornok ezután két óra hosszat tartó beszédet mondott az Orleansház tagjainak a hadseregben elfoglalt állásáról és ellenezte a kivételes törvényeket. Ez a beszéd inkább históriai előadás volt, hogy a képviselők szakismerettel itélhessenek. Ezután több kérdést intéztek a hadügyminiszterhez, a ki bevallotta, hogy az Orleansherczegek több szabadságot engedtek maguknak, a melyek nem egyeznek meg egészen a szabályzattal, de a törvény ellen nem vétettek és azért nem érdemelnek büntetést.

Beszédének volt némi hatása, mert a hadügyminiszter kitünő szónok.

A bizottság nem hozott határozatot, valamint a kormány sem. A bizottság holnap délután egy órakor folytatja a tárgyalást és a bizottság tárgyalásának befejézéseig minden függőben marad.

Hirlik, hogy a köztársaság elnöke ugy nyilatkozott Peyrat szenátor előtt, hogy a köztársaság békéje bizonyos rendszabályokat kiván az Orleáns herczegek ellen.

Páris, jan. 25. Ujabb tanácskozás volt a miniszterium és ama bizottság között, mely a trónkövetelőkre vonatkozó törvényjavaslat megvizsgálására küldetett ki. *Duclerc* hozzá intézett kérdésre kinyilatkoztatta, hogy a kabinet a bizottság inditványait várja, hogy azután határozhasson. Proust kérdésére, hogy a kormány, mint legfőbb rendőri hatóság Napoleon herczeget miért nem utasitotta ki, a belügyminiszter azt felelte, hogy az 1872-iki dekretum számos akadályt idézett elő. Ugyancsak Proust ama kérdésére pedig, hogy a kormány az erre vonatkozólag részére adandó jogot felhasználná-e, azt felelte a belügyminiszter, hogy a kabinet megvizsgálná a kérdést. *Fabre* konstatálja, hogy kétszeresen szükséges az erre vonatkozó határozatok olyatén szövegezése, hogy a szenátus azokat elfogadhassa, és a minisztervalságnak eleje vétessék. Azt inditványozza, tiltassék meg, hogy a herczegek valamely hivatalba beválaszthassanak és polgári katonai hivatalokat viselhessenek. *Duclerc* kijelenti, hogy a kormány ezt illetőleg tanácskozni fog. A belügyminiszter ugy nyilatkozott, hogy a köztársaságra nézve nem forog fönn veszély, vannak ugyan kinos velleitások, de ezek a nép jelen hangulatával szemben nem remélhetnek sikert. Fondorlattól nincs mit tartani.

Páris, jan. 25. A trónkövetelőkre vonatkozó törvényjavaslatok megvizsgálására kiküldött bizottság a miniszterek eltávozása után 6 szavazattal 4 ellenében — egy bizottsági tag nem szavazott — elfogadta amaz inditványt, mely szerint a Francziaországban uralkodott családok valamennyi tagjának megtiltassék a Francziaország, Algirban és a gyarmatokon való tartózkodás, politikai jogaiktól megfosztassanak és meg nem választhatóknak nyilvánittassanak, ezenkivül a hadseregbe való belépés nékik meg ne engedtessék és e törvény áthágói fenyitő rendőri biróság elé állitandók, 5 évig terjedhető fogsággal büntetendők és a büntetési idő letelte után az országból ismét kiutasitandók.

Páris, jan. 25. (Az «Egyetértés» távirata.) *Grévy* lapja, a «Paix» hevesen kikel *Floquet* inditványa ellen s azt mondja, hogy minden rendszabály fölösleges s azon kell lenni, hogy a köztársaság mielőbb megszabaduljon attól az ostoba dologtól. A képviselőház egyes tagjai arra biztatják *Brissont,* hogy vállalja el a miniszterelnökséget; mások azt állitják, hogy *Grévy* minden lehető kisérletet megtesz a kabinet egyetértésének helyreállitására. Ha nem sikerül többséget teremtenie, akkor elhalasztja a képviselőház üléseit s feloszlatását követeli a szenátustól.

Páris, jan. 25. A ma estére kitüzött minisztertanács holnapra halasztatott. *Marcou,* kit a trónkövetelőkre vonatkozó törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság előadójává választott, közölte Duclercel a hozott határozatot és értésére adta, hogy az esetre, ha a kormány nyilatkozatokat tenni szándékoznék, a bizottság, e czélból holnap délben összeül.

Páris, jan. 25. (Az «Egyetértés» távirata.) A miniszterium elhatározta, hogy *Floquet* inditványának tárgyalásáig, tehát a jövő hét elejéig hivatalban marad.

Páris, jan. 25. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A trónkövetelők ellen irányuló törvényjavaslatot *hétfőnél* előbb aligha tárgyalja a képviselőház. Eddig husz képviselő iratkozott fel szólásra.

*

Páris, jan. 25. A «Figaro» és a «Gaulois» határozottan állitja, hogy a vizsgálóbiró a Napoleon herczeg ügyéről beterjesztett jelentésében oly végzés hozatalát inditványozza, mely a további eljárást a herczeg ellen megszünteti. E jelentés azonban csak akkor fog közzététetni, ha a képviselőház a kormány javaslata fölött már határozott.

Páris, jan. 25. A Havas-ügynökség megczáfolja azt a hirt, hogy a biróság oly határozatot hozott, mely szerint Napoleon ellen a további eljárás megszüntetendő.

*

Eugénia császárné párisi látogatásáról levelezőnk a következőket irja: Nagy meglepetést keltett Eugénia császárnénak váratlan ide érkezése, ép most, midőn Napoleon herczeg manifesztumával oly nagy port vert föl a bonapartizmus körül. Különös jelentőséget kölcsönöz a császárné jelenlegi itt tartózkodásának az, hogy mióta trónját vesztette, most jön először közénk kizárólag abból a czélból, hogy bizonyos időt Párisban töltsön. Gyakrabban megfordult ugyan már itten, de mindig csak átutazás közben, egy éjet vagy legfeljebb huszonnégy órát töltve itten. Biztos forrásból tudom, vagy hogy a dolgot saját nevén szólitsam, a közbenjárók egyikének fiától tudom, hogy a bonapartista párt néhány kiválóbb tagja a szó szoros értelmében erőszakkal vonszolta ide politikai okból III. Napoleonnak özvegyét. Mindjárt következő nap, midőn Napoleon herczeget elfogták, három bonapartista utnak indult Angliába Eugénia császárnéhoz. Fejtegetve neki a helyzetet, értésére adták, hogy a fiának halála alkalmából szétforgácsolt bonapartista pártnak ujbóli megalakulására itt az alkalom: Napoleon herczeg megtette e czélra a döntő lépést és most rajta a sor, t. i. a császárnén, közbelépésével a sikert biztositani. Napoleon herczeg manifesztumában visszavonta mindazon politikai nyilatkozatait, melyekkel a párt konzervativ-klerikális tagjait magától eltávolitotta. Az ok, mely akadályozá a bonapartistákat Napoleon herczeg körül csoportosulni és szervezkedni megszünt. E körülmény eklatáns és meggyőző konstatálására senki sincs annyira hivatva, mint ő, a császárné. A leghatásosabb mód erre nézve az lenne, hogy személyesen mintegy nyolcz-tiz napra Párisba jönne, fogadva a hiveket és szóbelileg adva nekik azt a biztositást, hogy Napóleon herczeg manifesztumát helyben hagyja és maga is elismerje a herczeget a párt fejének, a bonapartisták trónjelöltjének. Eugénia császárné e felszólitásra határozottan vonakodott e szerep teljesitésére, először az okból, mert teljes életében ellenséges lábon állott Napóleon herczeggel, sőt bátran lehet mondani, hogy gyülölte, és ez érzelmet a manifesztum sem igen változtatta meg, másrészt nagyon koczkázottnak és kompromittálónak tekintette, hogy ő, ki fia halála óta csak az imádságnak látszik élni, lemondva minden földi dicsőségről, mondom, kompromittálónak találná, hogy ő most politikába keveredjék. A három bonapartista ekkor lelkére beszélt, férje és fia emlékére hivatkozott, utalva arra, hogy neki nem áll szabadságában megtagadni a szolgálatot, melylyel a dynasztiának tartozik. Hogy a párt ujból megalakulhasson, szervezkedhessék és megkezdhesse az agitácziót: az egyedül ő tőle függ. Ha ő Párisba érkezésével a manifesztumot helybenhagyja, Napóleon herczeget elismeri, ez erélyes fellépésével a habozókat fel fogja bátoritani. Annyira kapaczitáltatott, hogy végre késznek nyilatkozott erre az «áldozat»-ra, ha Rouher személyesen eljő érte. A három bonapartista rögtön táviratot küldött, Rouher azonban indiszponálva volt épen, képtelen volt a tengeri utazásra, de irt egy levelet Eugénia császárnénak, melynek kézbesitését két barátjára bizta. A két küldött másnap hajnalban érkezett a császárné tartózkodási helyére; Eugénia császárné, ki nagyon korán kél, mindjárt tudomást vett arról, hogy két küldött érkezett Rouhernek egy levelével, és fogadta az urakat. A levél nagy negyedrétü levélpapirra volt irva és hat oldalt tett ki. A császárné, kinek látása nagyon meg van gyengülve, lassan sillabizálta végig a levelet és olvasása eltartott egy jó óráig. Ekkor botjára támaszkodva felkelt karszékéből és csak azt mondta: «Megyek!» A két küldött és a három előbb ide érkezett bonapartista erre térdre borult és megcsókolta a császárné ruháját. Eugénia császárné ekkor első udvarhölgyét, Lebreton-Bourbaki asszonyt előhiva tudtára adta, hogy intézkedjék az előkészületek végett a Párisba való utazásra. «Mikor indul az első vonat?» kérdé erre a császárné. Utána néztek a menetrendben és másfél óra mulva lettek volna elindulandók az első vonattal. Eugénia császárné azt válaszolá, hogy mindjárt utra kél. Párisba nagyon megviselten érkezett. Az ut a tengeren, majd a vasuton nagyon kifárasztotta, mikor kupéjából kiszállott a szintén gyengélkedő Rouher karján, csak nehezen tudott a hintóig vánszorogni, mely reája várakozott. Előbb ő, midőn Párison keresztül utazott és egy napig itt megpihent cousinejénél, Monchy herczegnőnél szokott volt megszállani; de a herczegi pár teljesen elhagyta a fővárost, palotájukat eladták, ezért a császárné számára szállodában béreltek lakást; a szálloda a Vendome terén van. E pillanatban, midőn e sorokat irom, Eugénia császárnő Mathilde herczegnőnél tölti az estét, mely utóbbi tudvalevőleg nénje Napoleon herczegnek és ez alkalomból a számos bonapartista kapott meghivást Mathilde herczegnéhez. Ez összejövetelnek kétségkivül nagy politikai fontossága lesz és talán módomban lesz erről körülményesen referálni.

*

Eugénia ex-császárné hirtelen elutazását azzal magyarázzák, hogy a kormány le akarta őt tartóztatni és elszállittatni a határra. *Rouher* megértette az ex-császárnéval, hogy nem csak e meggyalázó bánásmódnak teszi ki magát, hanem még ellenséges tüntetésekre is birhatná a radikálisokat. Eugénia erre hajlandónak nyilatkozott az elutazásra. A parliamenti körök ma már sokkal nyugodtabbak s a közönség hangulata is csöndesebb. Néhány nagyobb bankház tömérdek járadékot vásárolt össze, minek következtében lényegesen emelkedett az árfolyam. A miniszter-válság egyre tart s ma már a félhivatalos lapok is elismerik, hogy a kabinetben még nem sikerült helyreállitani az egyetértést. A körtársasági elnök üzenetet szándékozik intézni a kamarákhoz.

Páris, jan. 25. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Bonapartista képviselők mondják, hogy *Eugénia* excsászárnénak beszélgetése volt *Cassagnac*-kal, minek következtében *kibékültek egymással Jerôme és Viktor herczegek hivei.*

*

Páris, jan. 25. Frohsdorfból érkezett hirek szerint Chambord gróf a jelen körülmények között nem szándékozik kiáltványt kibocsátani.

*

Páris, jan. 25. (Az «Egyetértés» távirata.) A hadügyminiszter kijelentette a bizottság előtt, hogy a *hadsereg szelleme kifogástalan s fegyelmét szigoruan megőrzik.* Még azok a tisztek sem viselték magukat soha szabályellenesen, kik nem hivei a köztársaságnak. A hadseregnek kötelessége, hogy tiszteletben tartsa a hadsereg fegyelmét. A hadügyminiszternek jogában áll ugyan, hogy egyes tiszteket elbocsásson a hadsereg kötelékéből, de azt csak fegyelmi uton szokták tenni. A rendelkezésbe helyezés nem sértő, ha normális viszonyok között történik, de az orleansi herczegeket érdemetlenül érné e rendszabály s ez sértené a hadsereg érzékenységét. A mi *Chartres* herczeg magatartását illeti, a szolgálatban korrektül jár el; hogy szolgálaton kivül «monseigneur»-nek nevezteti magát, azt nem lehet megakadályozni. *Alencon* és *Aumale* herczegek is szabályszerüen jártak el mindig.

Páris, jan. 25. (Az «Egyetértés» távirata.) A hadügyminiszter azt a nézetét fejezte ki a bizottságban, hogy az orleansok tiszti rangját tiszteletben kell tartani, mert csak annak a körülménynek, hogy minden kormány tiszteletben tartotta a katonatisztek rangját, köszönhető az, hogy pronunciamento soha sem fordult elő. Ugyanaz a bizottság, mely 1871-ben az Orleans-oknak a tiszti rangot adta, még 3000 katonatisztnek is megadta azt.

TÁVIRATOK.

Bécs, jan. 25. A képviselőház jogügyi bizottságában az albizottság azon inditványa, mely a fővárosokban való kivétellel a közjegyzőségnek az ügyvédséggel való egyesités megengedését mondja ki, élénk vitát keltett. Végül az albizottság inditványa 10 szóval 9 ellenében elvettetett.

Prága, jan. 25. (Az «Egyetértés» távirata.) Kuttenbergben a kerületi törvényszék épülete előtt akarták felállitani *Havlicsek* emlékszobrát, de a helytartóság nem engedte meg, mert a szobor a törvényszék épülete felé nézett volna, melyben az 1851. év derekán *Havlicsek* pörét tárgyalták. Ez pedig — a helytartóság véleménye szerint — sértette volna a törvény iránt való tiszteletet.

Róma, jan. 25. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Az olasz kormány eddigi trieszti főkonzulának, Licignano herczegnek czettinjei követté történt kinevezése alkalmából konstatálják, hogy e kinevezés semmiféle összefüggésben nincs a Triesztben legutóbb előfordult eseményekkel, hanem szolgálati tekintetek képezik alapját, miután Licignano herczeg, a ki a legelőbbkelő olasz konzulok egyike, már régen ki volt szemelve magasabb állomásra.

Róma, jan. (Az «Egyetértés» távirata.) Dr. Christich Fülöp, szerb követ hosszabb ideig fog itt tartózkodni, mintán az olasz és szerb kormány közt kereskedelmi-politikai természetü tárgyalások folynak.

Páris, jan. 25. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Hire jár, hogy Németország és a Vatikán nemsokára megteremti a modus vivendit.

Berlin, jan. 25. A mai ezüstmenyegző alkalmából a trónörököspár a császár és a császárné üdvkivánatait fogadta. A trónörökös és a trónörökösné erre viszonozták a látogatást és később a királyi család tagjait fogadták, kik a mai ünnepély alkalmából üdvkivánataikat fejezték ki. Az Unter den Linden és a szomszéd utczák fel vannak lobogózva.

Varsó, jan. 25. (Az «Egyetértés» távirata.) Az oroszbarátok nagy megbotránkozására az itteni orosz könyvkereskedést a vevők teljes hiánya miatt be kellett csukni. Egy második orosz könyvkereskedés csak mint egy vegyeskereskedés mellék üzletága áll fenn.

Bukarest, jan. 25. A szenátus és a kamara első olvasásban elfogadták az alkotmány revisiójára vonatkozó javaslatot. A már jelzett czikkek módositásán kivül még több módositvány is elfogadtatott, melyek az alkotmány más czikkelyeinek megváltoztatását czélozzák; névszerint egyik czikk a nemzetőrség megszüntetésére, másik arra vonatkozik, hogy a sajtóvétségekben ne alkalmaztassék előleges fogság, hanem esküdtszék itéljen.

Bukarest, jan. 25. (Az «Egyetértés» távirata.) Az Alduna és a Szerett vize folytonos áradásban van, a vasuti és szekérközlekedés veszélyeztetve van.

London, jan. 25. («Az Egyetértés» távirata.) A kedive aláirta azt a dekretumot, melyel *Colvint* a volt angol pénzügyi ellenőrt pénzügyi tanácsossá nevezi meg. Colvin részt fog venni a minisztertanács értekezletén, ha pénzügyi kérdések kerülnek szóba.

London, jan. 25. (Az «Egyetértés» távirata.) Ugy hallatszik, hogy a porta körlevelet intézett külföldön lévő képviselőihez, melyben kifejti, hogy a brit jegyzék tartalma ellenmondásban van Törökország elismert jogaival. A brit kormánynak az egyiptomi pénzügyek rendezésére, valamint a csendőrségre vonatkozó akcziója befolyásolja a porta jogait és sérti a nagyhatalmak jogérzetét. Végül a porta utasitja képviselőit, birják rá a hatalmakat, melyek előtt a portát képviselik, hogy Anglia figyelmét arra irányozzák, hogy a szultánnak Egyiptom fölött való souverän jogainak elismerésére abszolut szükség forog fen.

Athén, jan. 25. (Az «Egyetértés» távirata.) A király fél óráig tartó látogatáson volt a halálos betegen fekvő Komunduros volt miniszterelnöknél.

Czettinye, jan. 25. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A Montenegró és Törökország közti határt Meguredtől a skutarii tóig programmszerüen s a legnagyobb rendben jelölték ki.

KÖZGAZDASÁG.

Bécs, jan. 25. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata) Ausztria részére aláirási helyiségül kijelölt osztrák tartományi banknál a Credit Foncier kötvényeire igen kielégitő módon történt az előirás; nevezetesen a kis tőkének aránylag igen élénk részvétele jelentkezett.

Bécs, jan. 25. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Az osztrák-magyar bank* zárszámadása az 1882-ik évről ma tétetett közzé. Főbb tételei a következők: A *bank összes müveletei* 1882-ben 1,481.561,827 frtra rugtak, mi az előző évhez képest 4.455,952 frtnyi szaporodásnak felel meg. Az *érczkészlet* volt 1882. decz. 31-én 193.739,709·35 forint (+ 2.883,349·85 forint) ebből *ezüst* 114.567,301·75 forint (—7,563,524·86 frt), *arany* 79.172,407·60 forint (+ 10.446,874·71 frt). A külföldi helyekre szóló aranyban fizetendő *váltók* összforgalma ment 96,098.093·31 frt; ennél valamint a nemes érczekben való üzleteknél összesen 509.001·28½ frt, tehát 40,353·42½ forinttal nagyobb jövedelem éretett el mint a mult évben. A *bankjegy-forgalom* tett 1882. évi deczember 31-én 368.633,710 frtot (+ 14.426,150 frt). A bank pénztáraiban levő *államjegyek* tettek deczember 31-én 4.074,657 frtot (+ 2.209,487 frt.) A forgalomban levő bankjegyek az 1882. év folyamában átlagosan 52·91 százalékkal *ércz* által voltak *fedezve.* — A lefolyt évben *leszámitolt* a bank váltókban és értékpapirokban 817.644,326·4½ forintot, leszámitolási kamatok fejében befolyt 5.764,183·82 forint. A kin levő kölcsönök *kézi zálogra* tettek 32.537,000 frtot (+ 10,545.500 frt). Kamatok fejében a kölcsönüzletben részben befolyt, részben 1882. évre még künnáll 1.179,169·34 frt (+ 106.126·4 frt). Az 1882. évben az összes bankintézeteknél 182.761,796.65½ frtra állittattak ki *bankutalványok,* ezért dij fejében bevétetett 35.501·45 (— 2,976·43½ frt) Értékpapirok és érczpénznemüek, bizományi vételében és eladásában a forgalom volt összesen 20.855,017·58½ frt. (8.009,185·99 frt.), ezek után dij fejében befolyt 19.838·9 frt. (— 9,450·10 frt.) *Bizományi pénzbeszedés* végett az 1882. évben benyujtatott 49,698 darab 22.290,727·43 frt., dij fejében itt bevétetett 19,177.33 frt. A *jelzálogi részutalványi üzletben* előlegezésekre a banknak kamat fejében megtérittetett 10,336·89 forintt. *Lejárt értékpapirok és szelvények beváltása* jövedelmezett 11,962·53 forintot. A *forgatmányi üzletben* a forgalom tett 723.983,754·8 forintot. A *letéti üzlet* jövedelme 1882. évben az őrlési letétek után 63,565·2 forintot, kezelési letétek után 35,549·96½ frtot tett. A *jelzálog-kölcsönök* 994,368·96½ frtot jövedelmezett. A *záloglevél-forgalom* 82.682,400 frtot tett ki. A tőzsdeszerüen megvásárolt záloglevelek kamatjövedelme 1882-ben 182,164·77 frtot tett. Az összes *pénztári forgalom* kitett a mult évben 9,636.942,591·96½ frtot. — *A bank tiszta évi jövedelme 6.607,300·48½ forint.*

Minthogy a tartalékalap 18.034,860·39 frtot, tehát a befizetett részvénytőke *husz* százalékánál többet tesz, a miért a tiszta évi jövedelemből e tartalékalaphoz való utalásnak helye nincsen, a fenti nyereményből a részvényeseket a befizetett részvénytőke után hét százalék és a nyeremény még meglevő maradványának fele, továbbá a mult évről áthozott nyereség illeti, 150,000 bankrészvényre tehát esik összesen 6.464,304·30 frt. Az első félévben már kiosztatott 18 frt részvényenkint, a közgyülés után kiosztásra kerül 25 frt. *Az 1882. évi osztalék* tehát részvényenkint **43** frtot, vagyis a befizetett tőke 7⅙ *százalékát* teszi. A nyereség 7%-os osztalék levonása után még meglevő maradvány második fele 153,650·24 frttal a két állami kormányzatot illeti. Ebből részesül 70 százalékkal az osztrák kormány és 30 százalékkal (46,095·7 frt) a magyar kormány.

London, jan. 25. *Az angol bank* a leszámitolási kamatlábat 4%-ra *szállitotta le.*

Apponyi Albert gróf beszéde

az uzsoráról és a káros hitelügyletekről szóló törvényjavaslat tárgyalásánál a képviselőház mai ülésén.

A t. miniszterelnök urnak tegnapi napon tett nyilatkozatát követve és a vitát magam is azon mederbe óhajtván terelni, melybe ő azt tegnap kivánatosnak jelentette, felszólalásomat daczára annak, hogy egy elvi fontossságu kérdésre vonatkozik, a részletes vitára, illetőleg az 1. §-ra halasztottam. (Halljuk!)

A jelen eg tárgyalás alatt levő törvényjavaslattal szemben a háznak minden tagja igen kedvező helyzetben van a fenforgó tárgynak teljesen objektiv mérlegelésére nézve, nemcsak azért, mert a mint mindenki tudja, ez a kérdés és annak miféle módon való megoldása nem függ össze a politikai pártok által elfoglalt állással, mint a hogy látjuk és valószinüleg még világosabban fogjuk látni, hogy ezen pártoknak kereteiben mutatkoznak ellentétes nézetek; de főleg azért, mert azt az alaptételt, melyből ez az egész törvényhozási akczió kiindul, hogy t. i. az uzsora ellen valamit, még pedig a lehető leghamarabb kell tenni, azt az alaptételt legalább a felszólalások szerint itélve, senki sem támadja meg, ez — ugy látszik — az egész háznak osztatlan meggyőződését képezi. (Ugy van!)

A meggyőződésnek közössége ebben a pontban mint mondom, ha talán némi tekintetben megfosztja is a szónokokat a kérdésnek hálás, hogy ugy mondjam agitatorius oldalától, a mennyiben feleslegessé teszi az uzsora pusztitásainak hosszas ecsetelését; másrészről azon kérdés megoldását, hogy melyek tehát a legpracticabilisabb eszközök az uzsora bajainak orvoslására, nagyon megkönnyiti, mert a legridegebb objectivitás terére viszi át a discussiót.

Én ezen előzményből kiindulva előre is bocsánatot kérek t. képviselő társaimtól, ha ezen — mint mondám — üdvös ridegség és szárazság az általam előadandókban is némi kifejezést fog nyerni. (Halljuk! Halljuk!)

Én ezen szakasz ellen irattam fel magamat; de ezt nem ugy kivánom értelmezni, mintha az ezen szakaszban foglalt rendelkezést nem helyeselném. Megmondom mindjárt most felszólalásom elején, hogy az uzsora vétségeinek egyik ismervéül, vagyis tökéletesen kielégitő ismervéül is a törvény által megállapitandó egy bizonyos kamatmaximumnak átlépését tekintem. (Helyeslés több oldalról.) De ezen nézetemnek kifejezésével nem akarom ezt az ismérvet azoknak helyébe állitani, melyek e törvényjavaslatban foglaltatnak; hanem kumulálni kivánom (Élénk helyeslés több felől) és ugyanazon büncselekménynek két különböző fokozatát kivánom megállapitani: egyrészt a törvényes kamatlábnak egyszerü átlépésében, másrészt azon qualifikált uzsorában, melyet a jelenlegi törvényjavaslat egyedül vesz büntetendő alapul. (Élénk helyeslés több oldalról.)

A kamatmaximum mellett sok mindenféle szempontból lehet érvelni. Történt érvelés a büncselekmény könynyebb konstatálhatósága és ennek folytán a büntetőjogi szankczió érvényesitésének nagyobb biztonsága szempontjából.

Voltak és vannak nemcsak ebben a parlamentben, de más országok törvényhozásaiban is olyanok, a kik a kamatmaximum mellett azzal érvelnek, hogy az állami törvényhozásnak feladata a munka nélkül élvezett tőkenyereséget vállalkozói nyereséggel bizonyos harmoniába hozni.

Én ezen érvelések egyikének sem mellette, sem ellene állást foglalni ez alkalommal szükségesnek nem tartom. Mások sokkal hivatottabbak nálam arra, hogy vizsgálják, vajjon a bünvádi eljárásnak praktikábilitása és a biztos büntetésnek szempontjából milyen előnyöket nyujt az uzsoratörvénynek ilyen vagy amolyan alapokra való fektetése.

A mi pedig az általam felhozott másik érvelési csoportot illeti, azon nagy kérdést, hogy az államnak pozitiv intézkedései a társadalmi gazdagság és összjövedelemnek elosztására minő mérvben és minő eszközök által folyjanak be, ezuttal vitatni szükségesnek nem tartom. Azt hiszem, t. ház, ámbár ezen állitásom első hallásra merésznek is látszhatnék, hogy az uralkodó közgazdasági felfogások és az általánosan elfogadott közgazdasági elméletek tere egészen biztos alapot nyujt arra, hogy az általam helyesnek tartott álláspontot, t. i. egy bizonyos kamatláb átlépésének büntethetőségét igazoljam.

A kölcsönképen adott pénz tőkehasználnak törvényszerü meghatározása, vagyis a kamat-maximum ellen főérvül az szokott felhozatni, hogy a pénzkölcsönnek, mint minden más áruczikknek ára, a közgazdasági organizmusnak természetes és ennek folytán pozitiv intézkedések által meg nem változtatható törvényei szerint alakul t. i. a kereslet és kinálat egymáshozi viszonya szerint. Ez megtámadhatatlan elv, alapigazság. De a kérdés csak az, vajjon minden esetben helyes-e a kereslet és kinálat egymás közti viszonyából fejlődő áralakulást minden befolyás nélkül hagyni és a maga fejlődésének átadni? És én sok esetre hivatkozhatnám, melyekben ez az alaptétel, a melyekben ez a természetszerü fejlődése az árnak a kereslet és kinálat viszonya szerint igen is alávettetik és pedig czélszerüen oly elem befolyásának, mely az állam pozitiv intézkedéséből ered, és ezen esetek egyikének tartom a kölcsönbe adott pénztőke eseteit. — Megmondom miért. Az a regulator, mely az egyéni egoismusok határában a kereslet és kinálat közti viszony alakulását a közjó felé irányozza, ez a delejtü nem más, mint a konkurrenczia. Oly esetekben, midőn a konkurrenczia, habár törvényileg és jogilag megvan, de tényleg nincs meg, oly esetekben ez a regulátor nem müködik a közjó szükségképeni czéljainak megvalósitására. Ezek az esetek az ugynevezett természetes monopoliumok esetei.

És ezen esetekben a közjónak valamely organuma, legyen az állam, törvényhozás, vagy község, mindenkor hivatva érezheti magát, és tényleg hivatottnak érzi is magát, hogy a concurrencziának regulatorát a hatósági szabályozás regulatora által pótolja. Van erre egy illustris példa: a nagy forgalmi vonalak kérdése. Sok ideig azon nézet uralkodott a közgazdaságban, hogy a nagy forgalmi vonalaknak és különösen a vasutaknak árszabásait, a közjó érdekében épen ugy, mint minden más áralakulást a konkurrenczia megfelelőleg szabályozza. Tudjuk, hogy Angliának egész vasuti épitése 1844-ig, de még azontul is azon elmélet befolyása alatt alakult, hogy konkurrens pályák keletkezését, melyek két végpontot egymással különböző utakon összekötöttek, — nemcsak hogy megengedhetőnek, de mindenképen elősegitendőnek tartották. — Söt az az eszme is érvényesittetett némelyek részéről, hogy ugyanazon vonalon különböző szállitási vállalatok konkurrencziája hathat kellő módon a közjónak legjobban megfelelő árszabások előidézésére. Ez volt az az epocha, melyben a vasutépités és a vasuti üzlet is, ámbár bizonyos a vasutaknak jogi helyzete, azok létesitésének nélkülözhetlen jogi előzményeik által követelt hatósági intézkedések mellett, de közgazdasági szempontból a magán indusztria szabadságának átengedtetett. Később a tapasztalás arra tanitotta az összes európai nemzeteket, hogy a konkurrencziának regulatora a nagy forgalmi vállalatok által teljesitendő funkczióban nem müködik a közjó elérésére, hogy ezen nagy forgalmi vállalatok a befektetett tőke nagysága és számtalan más oknál fogva természetes monopóliumot képeznek.

A mint ennek felismerése általánossá vált, általánossá vált és mindinkább válik azon nézet is, hogy a közgazdasági organismusnak ezen ága, a nagy forgalmi vonalaknak létesitése és ellátása valami módon hatósági szabályzat alá veendő, és a magánindustriának tisztán a maga haszna szempontjából üzött korlátlan vezetése alá nem engedhető. Miért? Mert természetes monopolium konstatáltatott.

Már most ezen csak példa gyanánt felhozott fejlődéstörténetnek rövid illustrálása után menjünk át azon tárgyra, melylyel ma foglalkozunk. (Halljuk!)

A nagy forgalmi központokon, hol a kereskedelmi és üzleti életnek minden szála összpontosul, ott hol számos pénzintézet létezik, hol a jóhitelü ember választhat 3—4 féle bank és tőkepénzes közt, ott igen is nemcsak a tőkekeresletnek oldalán, de a tőkekinálatnak oldalán is létezik hatályos konkurenczia, mely a tőkehasználat árát, vagyis a kamatlábat ilyen helyeken lenyomja azon niveaura, mely megfelel a pénzpiacz természetes helyzetének, a közjó követelményeinek.

De hasonló helyzetben van-e az, és ez képezi a hitelkeresőknek óriási többségét ez országban, — ki elhagyottabb vidéki helyeken él, ki miután a személyes hitel az egyén személyes tulajdonainak, vagyoni helyzetének ismeretén alapul, miután az a kör, melyben őt ismerik, nem terjed tovább, mint 3—4 falura, kizárólag azon egy pénzintézetre van utalva, melyhez az ő faluja legközelebb fekszik, s néha kizárólag azon egy-két tőkepénzesre, ki az ő falujában pénzzel rendelkezik? Ezen hitelkeresőre nézve habár jogilag nekik szabad akárkihez fordulniok, habár jogilag meg van is engedve bárkinek a legkisebb faluban is letelepedni és ott bankot létesiteni, vagy pénzkölösönzési üzletet nyitni; habár e szerint jogilag a concurrenczia lehetősége meg van adva a hitelkinálat oldalán, de tényleg az ott nem létezik — tényleg az ily hitelkereső ki van szolgáltatva azon egyetlen vagy azon kevés pénzforrás önkényének, monopolistikus helyzetének, mely egyedül veheti igénybe a kölcsönt. (Ugy van balfelől.)

Ez, t. képviselőház, azon elvi alap, a melyre alapitható és alapitandó az, hogy miután a hitelkeresők legnagyobb részére nézve, t. i. mindazokra nézve, a kiknek nincsenek összeköttetései a forgalom nagy központjain, fennáll a konkurrenczia a kereslet részén, de nem létezik a konkurrenczia a kinálat részén, a tőkekinálat, legyen a tőke akár pénzintézeté, akár egyes emberé itt a természetes monopolium helyzetében van. (Ugy van! balfelől) Merem állitani t. képviselőház, hogy minálunk is, daczára a Hodossy Imre által felemlitett és egészben nem tagadható relativ javulásnak, az ország vidéki pénzintézeteinek legnagyobb részénél, annál inkább a privát kölcsönadók legnagyobb részénél uralkodó, tulságosan magas és semmi által nem indokolt kamatláb, nem az adós megbizhatatlanságából, vagy szorult helyzetéből, szóval nem az adósnál mutatkozó kedvezőtlen, hanem inkább a hitelezőnél meglevő tulságos kedvező körülmények kifolyása. (Ugy van! bal felől.)

Én azt tartom, t. ház, hogy a törvényhozás semmiben sem sérti meg a nemzetgazdaság organismusának és a pénzforgalomnak szükségképeni és természetes törvényeit, és hogy másrészt egy hasonló esetekben mindig igénybe vett szükségképeni hivatást gyakorol akkor, midőn nem csupán, hogy ugy mondjam, a legszorosabb értelemben vett uzsorát vagy a zsarolási kamatlábat, hanem egyszersmind ezen monopolistikus kamatlábat is iparkodik megfékezni. (Helyeslés balfelől.) Tudom, hogy a monopolium itt nem vehető a szó szoros betüszerinti értelmében, hogy t. i. a kinálatnak oldalán csak egy kináló áll, mint az állam a dohánymonopoliumnál, hanem veendő tág értelemben, midőn nem jelent egyebet, mint állandó a dolog természetében fekvő aránytalanságot a kinálat és kereslet közt. (Helyeslés balfelől.)

Ezen értelemben szólók én tényleges monopoliumról a hitelkinálókra nézve, mely a hitelkinálók javára, a hitelkeresők hátrányára az ország legtöbb részében fenn áll azokra nézve, a kik a forgalmi központokkal szoros összeköttetésben nincsenek. És ezen tényleges monopolium alapján veszem igénybe a törvényhozásra nézve nemcsak azon jogot, a mit senki sem tagadhatott, de azt az elvi jogosultságot is, hogy a kamatláb szabályozásával ezen tényleges monopoliumot, minden más monopoliumot megtörni igyekezzék. (Élénk helyeslés.)

Ezen általam ecsetelt és kétségbe alig vonható helyzettel szemben más orvoslás is ajánltatik. Ajánltatik különösen a hitelszervezetnek oly módon való kiépitése, a mely ezen tényleges monopólium megszüntetését előidézi, a mely pénzintézeteket, hitelszövetkezeteket létesitsen lehetőleg az ország minden, még a legelmaradottabb és legelrejtettebb helyén is, és a mely ezen uton minden más szabályozó tevékenységet az állam részéről feleslegessé tesz.

Ezen nézetet, t. ház, én tökéletesen osztom és minden ily egészséges alapokra fektetett hitelszervezet létesitésére czélzó törekvés senkiben buzgóbb pártolót, mint bennem, találni nem fog. (Helyeslés)

Többet mondok: azt hiszem, hogy egy hitelszervezetnek keresztülvitele, az uzsora nyomorának és a monopolisztikus kamatlábnak, hogy ezen kifejezésnél maradjak, sokkal hatályosabb eszköze lesz, mint ezen, vagy más uzsora törvény meghozatala.

De t. ház, nem is emlitve azt, hogy más e tekintetben előbbre haladt országok példájai szerint tökéletesebb hitelszervezet mellett is talál az uzsora magának mindig fészket, melyekből azt kiküszöbölni majdnem lehetetlennek mutatkozik, egyszerüen hivatkozom arra, a mit gróf Károlyi Sándor igen t. barátom tegnapi felszólalásában mondott, t. i. arra, hogy egy ily kielégitő hitelszervezetnek megalkotása nem egy, nem is két, de igen sok év munkája. (Ugy van!) Hiszen a tapasztalás, melyet e tekintetben a kisbirtokosok földhitelintézete müködése körében tett, az az óriási, majdnem legyőzhetetlen nehézség, melylyel — nem mondom városokban és iparosok közt, de falvakban földmivelők közt, a hitelegyletek alakitása ütközik — ez mutatja azt, hogy mennyi küzdelemre, mennyi felvilágosodott magán inicziativára és mindemellett menynyi időre lesz még szükség, hogy ezen hitel szervezetek megalakulhassanak. Már pedig t. ház a baj, melyre én utaltam, az ily sokáig a maga orvoslására nem várhat. Én nem osztom e tekintetben azt a felfogást, melylyel találkoztam — nem tudom, vajjon e vita körében is, de találkoztam gyakran magánbeszélgetésekben, midőn nekem azt mondták, hogy ők egy kamatmaximumra fektető uzsoratörvény megalkotásába beleegyeznének, ha ezen hiteltervezet már meg volna alkotva, de addig veszedelmesnek tartják. Én ellenkező felfogásban vagyok. Én inkább azt hiszem, ha ezen hitelszervezet már megalkotott volna, sokkal inkább nélkülözhetnénk egy oly törvényt, mely hatályos és czélszerüen megállapit egy kamatmaximumot, mint ma, midőn ideig óráig és alkalmasint még hosszu éveken át kénytelenek leszünk a jelenlegi igen tökéletlen hitelszervezettel beérni. Hisz épen ennek tökéletlen müködése, melyet én czélba veendőnek tartok. A kamatmaximum megállapitásának mikénti módjára nézve t. ház, sokféle nézet uralkodik. Megvallom, hogy nekem a kamatmaximumnak egy fix, soha nem változható, vagy csak uj törvényhozás által megváltozható tételben megállapitása iránt erős aggodalmaim vannak. Nem mondom, hogy semmi körülmények közt nem járulnék hozzá, de aggodalmaim vannak és ezért keresném a kamatmaximumnak más módját, melyet röviden elmondok a t. háznak, nem mintha azt inditvány alakjában akarnám itt előterjeszteni, hanem csak a dolgok illusztrulásaként mint azon módozatok egyikét, melyek mellett ezt az igen nehéz kérdést megoldhatónak tartom. (Halljuk!)

A jelzálog hitelt, azt igenis egy fix tételben aggodalom nélkül meghatározhatónak tartom. Mert a jelzáloghitel körében a tapasztalás mutatja, a kamatlábnak ingadozásai az európai pénzpiaczon is nem oly nagyok, mint a személyes hitel terén, és ha e tekintetben egy szorosan nem ide tartozó megjegyzést szabad tennem, azt hiszem, hogy az 1877. VIII. t. cz. által a behajthatóság határa gyanánt kijelölt 8 százalékot a jelzáloghitelre nézve, a mai követelmények közt, minden aggodalom nélkül le lehetne szállitani 7 százalékra. Másként áll a dolog a személyes hitel kamatlábára nézve. A személyes hitel kamatlába nemcsak azon helyeken, a hol mint mondom, a monopolistikus kamatláb uralkodik, de az európai pénzpiacz minden lüktetésének kitett helyeken, söt azokon talán még inkább, folytonos hullámzásoknak van kitéve. Ezek a hullámzások visszahatnak mindenüvé, és többé-kevésbbé a vidéki hitelre. Sajnos, eddig, legalább eddig az irányban, hogy a vidéki hitelnek ára emelkedik, hogy ha a központi hitel ára emelkedik, holott nem sikerült, legalább ugyanezen irányban a központon beállott kedvezőbb hitelfordulatnak, mondom, legalább ugyanezen arányban, magának érvényt szerezni, a vidéki hitelre. De, mint mondám, kihat a központi kamatláb hullámzása a vidéki hitelre és pedig azon egyszerü oknál fogva, mert mint mindenki tudja, a vidéki pénztárak nemcsak betéteik alapján nyujtanak kölcsönöket, hanem mindannyian többé-kevésbbé direkte vagy indirekte élvezik a budapesti nagy pénzintézeteknek és ezeknek utján az osztrák-magyar banktársulat budapesti fő intézetének vagy valamely bankfiók hitelét és az innen nyert összegek képezik lényeges kiegészitő részét annak az egész készletnek, mely felett ők klientelájuk kielégitésére rendelkeznek. Mi nálunk tehát sokkal inkább, mint bárhol másutt létezik a vidéki hitelnek bizonyos függése a központi hitelviszonyoktól és én részemről a legmegnyugtatóbb megoldási módnak azt tartanám, hogy a személyes hitelre nézve a kamatmaximum vagy állapittassék meg, hogy az pénzintézetekre nézve mindig néhány, nem akarom a számot pozitive megmondani, de példa gyanánt mondom, két vagy két és fél perczenttel magasabb legyen, mint a bankkamatláb és egyesekre nézve ennél is egy vagy másfél perczenttel magasabb.

A kamat-maximum ily megállapitásával szemben a megállapitás ellen felhozott azon ellenvetéseknek és aggodalmaknak nagy része elesik, melyek a kamat-maximum fix tételben való megállapitása ellen szól. Mert mi történik ezen esetben? Vajjon az történik-e, hogy erőszakot akarunk ejteni a pénzforgalom természetszerü fejlődésén és annak törvényein? Nem, mi ezen törvényben mintegy transzmissziónális kereket akarunk létesiteni, melynek utján az európai tőkének és a nagyvilág pénzpiaczainak lüktetései elhatolhatnak oda, hol különben épen a vidéki pénzkinálat monopolisztikus helyzeténél fogva nem érvényesülnek.

E megoldási módot tartanám én t. ház a személyes hitel kamatlábának maximumára nézve legczélszerübbnek.

De t. ház, az idő nagyon előre levén haladva (Halljuk!) és nem akarván a ház türelmével visszaélni, most már átmegyek azon ellenvetéseknek rövid összegezésére, s a mennyire tőlem telik, megerőtlenitésére, melyek a kamatmaximumnak bármely módon történő megállapitása ellen felhozattak. Ezen ellenvetések kétféle osztályzatuak. Egy némely részük, hogy ugy mondjam, ethikai és jogi szempontból indul ki, más részük közgazdászati szempontból. Némelyek t. i. azt mondják és erre czélzott mai beszédében Hodossy t. barátom is, hogy a kamatmaximum puszta tullépésének büntethetésére az ethikai alap teljesen hiányzik. Hogyan lehetne valakit megbüntetni olyasmiért, a mi magában véve semmi roszat sem képez, a mivel esetleg senkit sem kárositott, söt esetleg jót is tett máson? Hát erre az a válaszom, hogy egy cselekménynek büntethetősége, illetőleg büntethetőségének erkölcsi alapja nem csak ott van meg, a hol az individuális cselekmény az egyes tény, a mely birálat alá vétetik, valakinek jogait sérti, vagy valakinek kárt tett, de meg van akkor is, mikor a tendenczia, a mely ezen cselekményben van általánositás esetében, a társadalom szükségképen megóvandó érdekeit teszi. Egy egyes esetben oly kamatvétel, mely a társadalom szempontjából tulmagasnak itélendő, talán az adósnak semmi kárával nem jár, jogait nem sérti; de az, hogy átalában ilyen magas kamat vétethessék, sérti a társadalom érdekeit, veszélyezteti a társadalom vagyoni fejlődését; és az állapitja meg szerintem a cselekménynek ethikai büntethetőségét, hogy a társadalom felvirágzásának alapjai ellen van irányozva.

Sokkal nyomósabb a közgazdászati szempontból ilyen rendszabály ellen emelt ellenvetés. Az mondatik, hogy a tulmagas kamattal érhet el valaki, a ki arra pénzt felvesz, magas nyereséget az üzlet terén. Az előadó ur hozott fel egy példát, hogy egy épitész a 25%-re felvett pénzből pilótát épitett, és azt óriási nyereséggel eladta. Hát kérdi az előadó ur azt a kölcsönadót, a ki erre segitette, meg kell-e büntetni? Ime az előadó ur által felhozott példa jellemzi az okoskodásnak ezen egész kategóriáját. Azok az urak, a kik igy okoskodnak, — és én sokakkal beszéltem — kikeresnek, kifundálnak nagy nehezen egy példát, egy konkrét esetet, melyben az a mi a társadalomra nézve káros, valakinek előnyére volt; azután az ily kivétel alapján érvelnek.

Ezt én a legfonákabb eljárásnak tartom, a meghozandó törvénynek helyes alapját a társadalom átalános viszonyai és az esetek tulnyomó többsége képezi; azt, hogy a mi az esetek többségénél nem áll, valamely konkrét esetben mégis előfordul, de még az sem, ha abból az egyes esetben kár származik, nem képezheti az akadályt, hogy megalkottassék valami, a mit az esetek többsége határozottan kiván. Hiszen igy vagyunk minden ilyen rendszabálylyal, igy voltunk az 1877. VIII. t. cz. megalkotásakor, igy vagyunk minden oly rendszabálynál, mely az egyéni szabad cselekvés korlátozását involválja, az mindig bizonyos hátránynyal fog járni az előnyök mellett. Ezzel meg kell barátkozni és azt kell keresni, hogy hol van a hátrányoknak és hol van az előnyöknek nagyobb öszszege, a létező állapotnak megtartása vagy azon változtatás keresztülvitele mellett, a mely proponáltatik.

De azután egész általánosságban is argumentálnak sokan a tulmagas kamatvétel kizárása ellen, abból a megtámadhatlan tételből kiindulva, hogy a kamatlábban nem csupán a pénzkölcsön ára, hanem egyszersmind annak koczkázata is kifejezést nyer. S erre a megtámadhatatlan tételre azután az az okoskodás alapittatik, hogy ha a törvény bizonyos maximumon felül a kölcsönzést lehetetlenné teszi, mind azok, a kik a kellő biztositékot nem nyujthatván, koczkázat mellett nyerhetnek csak kölcsönt, a kölcsönvételnek jótéteményeitől elesnek és kizárva maradnak.

Elismerem, hogy ez az ellenvetés igen komoly figyelmet érdemel, elismerem azt is, kogy épen ezen ellenvetésnek komolysága miatt különben egy nyomon haladó férfiak közt is igen eltérő nézetek lehetnek a kamatmaximum praktikabilitása iránt. Nem lehet itt arithmetikailag sem pro sem kontra bizonyitani: végre az egyeni érzésnek dolga azt mérlegelni, hogy melyik bajt és a bajnak milyen fokát hajlando elfogadni azon előnyökért, melyeket valamely rendszabálytól várunk.

De én nem is akarom t. ház, a kamatmaximumnak oly alacsony fokban, oly alacsony összegben való megállapitását, hogy csupán a legjobb hitelü emberek nyerhessenek a mellett kölcsönt. Hiszen az a perczentualis többlet, melyet a bank kamatlábhoz hozzáadatni kivánok a pénzintézetekre s még nagyobb mértékben a magánhitelezőkre nézve, egy meglehetősen tág latitudet enged az egyéni körülmények mérlegelésére és az egyes kölcsönzéssel járó rizikó méltányos dijának szedésére.

A kik ezután ezen a körön is kivül esnek, a desperát, vagy majdnem desperát helyzetü hitelt kérők, ezekre nézve t. ház, nekem az a szomoru meggyőződésem, melyet sokak vagyoni katasztrófájainak szemlélése bennem csak megerősit, hogy az igen magas, a nagyon koczkáztatott kamatláb melletti kölcsönvétel rájuk nézve a legritkább esetekben jelenti a menekülést, és az esetek tulnyomó többségében nem egyéb, mint egy egészségtelen ekszisztencziának néha csak nehány hónapig, de a legjobb esetben nehány évig való tovább tengetése. (Ugyvan! a bal és szélsőbal oldalon.)

Már most t. ház ez a tovább tengetés nem kivánatos szerintem sem az illető egyénnek, sem a társadalomnak szempontjából sem. Az illető egyén, ha hónapokon vagy éveken át tuldrága kamatokra felvett kölcsönökkel tengeti magát, a kimaradhatatlan katasztrófa beállásának órájában rendszerint még sokkal rosszabb helyzetben van, mint a minőben lett volna akkor, ha vagyoni exisztencziáját előbb likvidálni kényszerült volna. (Ugy van! a bal és a szélső baloldalon.) De nemcsak maga van rosszabb helyzetben abban a pillanatban, hanem vergődései közben minden füszálba kapaszkodván, még másokat is magával együtt beleránt, beleránt a tönkrejutásba, és nemcsak vagyonában, hanem erkölcsi minőségében is kárt szenved azon kétes üzletek által, melyekhez végre folyamodni kénytelen.

Én tehát egymás ellenében mérlegelve a hátrányt és a hasznot, nem tudom egy vonalra helyezni és nem tudom túlnyomónak találni a tönkrejutásnak szélére jutott, tehát csak nagy rizikóval kölcsönt nyerhető egyénének némi időn keresztül vitt tovább tengetését, azzal a társadalmi haszonnal, amely elérétnék, ha lehetetlenné tétetnék egy oly magas kamatlábnak szedése, mely nem találja indokolását az adósnak viszonyaiban, nem találja indokolását a pénzpiacz helyzetében, hanem egyes-egyedül a pénzt kinálónak, a hitelezőnek monopolistikus helyzetében, — és ennélfogva szedetik eme jóhiszemü egyénektől is.

Egyáltalában, t. ház, miután lehetetlen minden felhozható ellenvetést felsorolnom, és azokra válaszolnom, csak egy általános szempontot akarok még felemliteni, mely reám nézve mérvadó sok ellenvetés visszautasitásánál, mely látszólag sulylyal bir. Nekem ugy látszik, hogy ezen kérdésnél és egyáltalán a hitellel összefüggő kérdéseknél mi mindnyájan egyoldalulag egy szempont befolyása alatt állunk, egy igen fontos szempont befolyása alatt, de a mely szempont tévedéssé válik épen azért, mert egyoldalu. Mi a hitelképességet vagyis praeczisebben mondva, a hitelnek boldog, boldogtalan számára való minél könnyebb hozzáférhetőségét, a könnyelmü adósságcsinálás lehetőségét oly fetisznek tartjuk, melynek elérése végett feláldozunk minden egyéb tekintetet. (Ugy van!) És én a törvényhozói helyes érzék feladatának tartom azt meghatározni, de szemelőtt tartandónak vélem mindig azt a határvonalat, mely a hitelképesség jogos igényei és a könnyelmü és jogosulatlan adósság-csinálás követelményei közt létezik. S ezért, ha bizonyos hitelezések elé gördített nagyobb nehézség hozatik fel velem szemben, mint ellenvetés, nem vagyok hajlandó ezen ellenvetés előtt feltétlenül meghajolni, hanem tüzetesen vizsgálandónak vélem, vajjon a hiteligények azon kategoriája, mely kielégitést keres, jogos-e a társadalomra nézve, üdvös-e, olyan-e, mely a törvény által biztositandó, vagy pedig olyan, mely mindenütt és különösen nálunk, hol a könyüvérüségnél fogva az adósság-csinálásra való hajlandóság igen nagy, inkább fékezendő, mint előmozditandó. (Helyeslés.)

Mindezek után még csak egyet kell megmondani, t. i. azt a bevezetőleg felhozott eszmét kell a t. ház előtt egész teljességében kitárnom, hogy a kamatmaximum meghatározását nem a javaslat 1. §-ával szemben állitom fel, hanem ahhoz pótlólag csatoltatni kivánom. Én határozottan az uzsora törvényhozás egyik vivmányának tartom az uzsorának azon fogalommeghatározást, bármily tökéletlenek legyenek is azok még ma, melyeket a legujabb német és osztrák törvények és azok nyomán a mi törvényjavaslatunk is létesitett, és melyek egy a csalással és zsarolással rokon, ámbár tüzetesen egyiknek kezébe sem sorozható büncselekményt állapitottak meg; mert az által modot nyujtottak arra, hogy az uzsorának és különösen az uzsora sulyosabb eseteivel szemben sokkal szigorubb büntetések legyenek alkalmazhatók, mint alkalmazhatók voltak azon törvények keretében, melyek az uzsorára nézve nem ismertek más ismérvet, mint egy bizonyos kamatláb átlépését. Azon uzsora törvények, melyek kizárólag erre az alapra vannak fektetve, azon előnyük mellett, hogy egy könnyen felismerhető büncselekményt construálnak, azon hátrányban szenvednek, hogy a dolg természete szerint, minthogy ezen katherógiába nagyon enyhén megitélendő esetek is tartoznak, tul enyhe büntetések vannak szabva bennük. A franczia uzsoratörvényben hat havi fogház képezi a büntetés maximumát, a belga törvényben egy évi fogházbüntetés a maximum, és csak ismételt elitéltetések folytán, ennek kétszerese. Ismételten kijelentem tehát, hogy én az uzsora - törvényhozásnak egy vivmányát látom — nem ugyan abban, ha elejtetik a kamatmaximum átlépése, mint büntetendő cselekmény — de igen is abban, ha ezen egyszerü uzsora mellé, vagyis inkább fölé állittatik a qualifikált uzsorának fogalma, olyan, minő ezen törvényjavaslat első szakaszában definiáltatik. De azután ebből is egy következtetést vonok le. A törvényjavaslat ezt a qualifikált uzsorát vétségnek nevezi és ahhoz képest bünteti, En elfogadom ezt az enyhébb criminalistikai kathegoriát, a vétségnek fogalmát, és ennek megfelelőleg a szabadság büntetésnek legenyhébb formáját, a fogházat az uzsorának oly eseteire nézve, a melyekben a büncselekmény nem áll másban, mint egy, a társadalmi haszon szempontjából létesitett bizonyos kamatmaximum átlépésében. De ha az uzsora egyszer oly jelleget ölt, mint a minő a törvényjavaslat definicziójában van, t. i. oly mérvekre lép, hogy az adósnak romlását előidézni alkalmas, akkor megvallom, nem vagyok képes megfelelő bélyegezést találni a vétségben, hanem határozottan a büntettek kategoriájába tartozónak vélem. Büntető törvénykönyvünkben vannak esetek, a melyek büntetteket képeznek, és a melyek, legalább az én erkölcsi érzékem szerint határozottan nagyobb bélyegzéssel sujtandók és egyszersmind a társadalomra nézve is veszélyesebbek, mint az uzsora.

Én, t. ház, az 50 frtot meghaladó lopást, mely kivétel nélkül büntettnek nyilvánittatik, még pedig helyesen, a mi törvénykönyvünkben; mondom, ha ez csekély összeggel lépné tul az 50 frtot, pl. a 60 frtra menő lopást, büntettét sokkal enyhébb beszámitás alá esőnek, vélem, mint az olyan uzsoráskodást, az olyan büncselekményt, mely lelketlen üzérkedés által falvak kipusztitását okozza. (Helyeslés.) Az én ethikai érzékemet nem elégiti ki és szerintem a társadalmi haszon érdekének sem felel meg az ilyen uzsorának enyhe megitélésére és ehhez képest a szabadságbüntetéssel ilyen enyhén való sujtatása.

Mindezeknél fogva egy módositványt vagyok bátor benyujtani az első szakaszhoz, a melyben az általam kifejtett két alapelv, hogy t. i. egy a törvény által meghatározandó maximumnak tullépése — nézetem szerint szokásszerü tullépése — de ezt a kérdést inditványomban nyitva akarom hagyni — az uzsora vétségét képezi; az uzsorának azon qualifikált esetei pedig, melyek a törvényjavaslatban foglalvák, az uzsora büntettét képezik; mert épen olyan büncselekményeknél, a melyek, mint sok oldalról hangoztatott, nehezen konstatálhatók, a melyeknél alapos reménye van a bünösnek, hogy a büntetést elkerülhesse, a büntetésnek ezen bizonytalanságát az ethikai szempontok által szabott korlátokon belül, a büntetésnek szigorusága által kell pótolni. (Helyeslés.) Bátor vagyok inditványomat a t. háznak elfogadas végett ajánlani. (Élénk helyeslés.) Inditvány az uzsoráról és káros hitelügyletekről szóló törvényjavaslat

1. §-hoz: Ezen szakasz a következő elvek alapján való átdolgozás végett adatik vissza az igazságügyi bizottságnak. 1. A törvény által megállapitandó kamatláb átlépése az uzsora vétségét képezi, melyre mint szabadságbüntetés fogház alkalmazandó. 2. A qualifikált uzsora, mely a javaslat 1. §-ának definicziója által jellemeztetik, büntetté minősitendő, melyre mint szabadságbüntetés börtön alkalmazandó.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **A vámilletékeknek** ezüstben történő fizetésénél, vagy biztositásánál a törvény értelmében szedendő aranyárkelelpótlék, 1883. évi február hóra tizenkilencz százalékban állapittatott meg.

⁂ **A temesvári kataszteri becslőkerület** kerületi földadó bizottsága Temesvárott tartott üléséről a következőket közli tudósitónk: A kerületi bizottság tagjai Arad-Temes és Krassó-Szörény megyékből majdnem teljes számban jelentek meg, igy Gyorgyevics Adolf, Vásárhelyi Béla és László, Barkassy Kálmán, Jahn Vilmos, Janszky Imre, Kabdebo, Keuchek, Fleischer, Rieger. Lengauer, Tomásy, Rózsa, Klein, Kureszku Alexievics, Diakonovics. A pénzügyminiszterium kebeléből jelen volt *Juranak* Aurel kataszteri központi felügyelő, kinek vezetés alatt áll a temesvári és szegedi kataszteri kerület. A területi földadó bizottság *Bethlen* József gr. kataszteri igazgató tapintatos elnöklete alatt összeülvén, négy napon át érdemleg tárgyalta a kataszteri közegek által kézitett, s a kerületi és erdőbecslési felügyelők által eladott munkálatokat, a járási földadó bizottságoknak és a kerület utazó küldöttségének javaslatait, határozván a kerületen belüli, különösen a járások közötti arányra nézve, valamint a tiszta jövedelmi fokozatoknak egészben magas vagy alacsony volta felett, tekintettel a szomszédos kerületekhezi arányra nézve is. Az egyes járások mivelés ágaiban, ugy a tiszta jövedelmi fokozatok egyes tételeiben, valamint azok alkalmazásában, azaz az osztályozási munkálatban felmerült némely hiányok, — részint azoknak tárgyilagos megvitatása által eszközölt felderitése utján helyesbitettek, részint azoknak reambuláczió utján leendő megvizsgálása által lesznek kiigazitandók. Miért is remélhető, hogy egyes kifogásolt tételek is a való ténykörülményeknek megfelelően lesznek megállapithatók. A tárgyalások befejezése után az elnöklő *Bethlen* József gróf köszönetét nyilvánitá a kerületi tagoknak azon tárgyilagos magatartásáért, melyet a munkálatok beható megvitatása folyamán tanusitottak, mire *Gyorgyevics* Adolf kerületi és egyszersmind országos földadó-bizottsági tag, a kerületi tagok nevében fejezé ki elismerését az előadók és összes hivatalos közegeknél tapasztalt buzgó törekvés és szakképzettséggel párosult tárgyismeret felett, melylyel nehéz feladatuknak megfelelni iparkodtak.

⁂ **A vágvölgyi és bruck-ujszönyi vonalak átadása és átvétele.** A magyar állam tulajdonába átmenő *ujszőny-határszéli* és az osztrák-magyar vasuttársulatnak cserébe adott *vágvölgyi* vonalak birtokba vételére — illetve az utóbbi vonalak üzletének átadására vonatkozólag történt intézkedéseket a következőkben közölhetjük a «V. és K. K.» után: Az *ujszőny-határszéli* vonal tulajdonjogának telekkönyvi bejegyzéséhez szükséges okmányok és adatok az osztrák-magyar vasuttársulat által a m. kir. államvasutak igazgatóságának f. hó folyamán fognak átadatni; a többi okiratok és tervek pedig a vonal üzletének átadása, illetve átvétele napjától számitott egy hó alatt. A vonal üzletét tudvalevőleg a magyar állam csak akkor szándékozik átvenni, ha a budapest-szőnyi csatlakozó vonal kiépül, — addig az üzletet saját számlájára az osztrák-magyar vasuttársulat fogja tovább kezelni. A *vágvölgyi* vonalat illető összes okmányok és tervek az osztrák-magyar vasuttársulatnak szintén a folyó hóban adatnak át. A vágvölgyi vonalon alkalmazott személyzet további intézkedésig állásában s szolgálattételében maradt, — a számadástétel folytonossága megszakitást nem szenvedett, s a vonal tartozékai és üzletével 1882. évi deczember hó 31-én éjjeli 12 órakor az osztrák-magyar vasuttársulat tulajdonába átadottnak jelentetett ki. Altalánosságban kimondatván, hogy az átadás és átvétel részletes módozataira vonatkozó határozmányokban kifejezést találó elvek annak idején az ujszőny-brucki vonal tényleges átvételénél is alkalmaztatni fognak, — a részletekre nézve a következő megállapodások jöttek létre. A m. kir. államvasutak pozsonyi forgalmi főnökségének ellenőrködése a végrehajtó szolgálat fölött 1882. évi deczember hó 31-én megszünt, s e főnökség csak a leszámolási és átadási ügyletek lebonyolitása végett marad egyelőre fenn. A mozdonyvezetők kivételével, a külszolgálatnál évi fizetéssel alkalmazott személyzet állásában a m. kir. államvasutakhoz való szolgálati viszony érintetlen fentartásával, meghagyatott. Az átengedés tartamára a fegyelmi jog — a lejjebbités és a fegyelmi uton való elbocsátás kizárásával, — az osztrák-magyar vasuttársulat igazgatósága által fog gyakoroltatni. Az előléptetés és fegyelmi uton kivüli felmentés a m. kir. államvasutak igazgatóságának szintén fentartatott. A napidijas és rendszeresitett állást elfoglaló napbéres személyzetnek a szolgálat a m. kir. államvasutak által 1883. évi január hó 15-re felmondatott. A vágvölgyi vonalon meghagyott hivatalnokok és szolgák fokozatosan fognak a szőny-brucki vonalra áthelyeztetni, — a váltó- és pályaőrök el enben kölcsönösen végleg meghagyattak, illetőleg átvétettek, de kimondatott, hogy ha valamelyik alkalmazott az átvétel ellen felszólalna, az esetre az illető intézet szolgálatában meg fog tartatni. Az átvett örök nyugdijra jogositó évei kölcsönösen beszámittatnak. mi végből a teljesitett befizetések a két nyugdijalap által egymásnak kiszolgáltatandók. Az átengedett személyzet illetményei az osztrák-magyar államvasuttársulat által fizetendők, ugyancsak e társulat gondoskodik az egész ségügyi ellátásról, saját javára szedvén be a betegsegélyző alap részére történendő levonásokat. Az ideiglenesen átengedett személyzetet szolgálati ruhával a m. kir. államvasutak látják el, a véglegesen átlépő személyzet ruhája pedig 1883. évi jan. hó 1-én számitott értékkel az osztrák-magyar vasuttársulat által megtérittetik. A vágvölgyi vonalokon levő kezelési pénztárak, az anyag, leltár, egyezményi számadások és bérjegyzékek 1882. évi deczember hó 31-én éjjeli 12 órakor lezárattak, a számadók e napig a m. k. államvasutaknak, ezentul pedig az osztrák-magyar vasuttársulatnak szavatolnak. Az anyagkészlet 1883. jan. havában rovancsoltatik s a hiányért első sorban az illető számadók, másodsorban pedig a m. k. államvasutak felelősek. A mennyiben a becslési jegyzőkönyvben foglalt leltár és az 1882. évi decz. hó 31-én lezárt leltárszámadások között különbözet mutatkoznék, az készpénzben leszen kiegyenlitendő. A készletben levő anyagok értéke az osztrák-magyar vasuttársulat által megtérittetett. A mozdonyok és szerkocsik 70 frt szállitási dijért Kőbányán, a személykocsik legkésőbb f. hó 15-ig dijtalanul Czegléden, a teherkocsik pedig tekintet nélkül arra, vajjon rakottan vagy üresen, s mely állomásról indittatnak, darabonkint 10 frt szállitási dijért voltak Czegléden az osztr.-magyar vasuttársulat által átadandók. A hóekék ellenben a tél folyamán a vágvölgyi vonalon hagyatnak s a tavasz beálltával dijmentesen adandók át Kőbányán. A jármütelep tartalék-alkatrészei és készlettárgyai kocsikilométerenkint 10 kr dij felszámitása mellett voltak az osztrák-magyar vasuttársulat által Kőbányára szállitandók. A mennyiben a nevezett vasut mozdonyai 1882. évi deczember hó 31-ének éjjeli 12 órája előtt vagy a m. kir. államvasutak mozdonyai ezen időpont után tettek, vagy tennének a vágvölgyi vonalon szolgálatot, kölcsönösen 35 kr vonatkilométerenkinti kárpótlás számittatik fel. A m. k. államvasutak által 1883. év január hó 1-je előtt kiállitott szabad és kedvezményes áru menetjegyek, a mennyiben érvényességi tartamuk az 1883. év első negyedére terjedne, az osztrák-magyar vasuttársulat által érvényeseknek elismertettek. Végül megállapittatott, hogy az ujszőny-brucki vonal üzletkezelése iránt külön pótegyezmény fog köttetni.

⁂ **A biztositás népszerü encyklopaediája.** A magy. tud. akadémia nemzetgazdasági bizottsága ma délután 5 órakor *Kerpely* Antal min. tanácsos elnöklete alatt ülést tartott, melyen *Dobránszky* Péter *Kőváry* Lászlónak a «biztositás népszerü enczyklopaediája» czimü munkájából «*Az állami biztositás rendszere*» czimü fejezetet olvasta fel. *Kőváry* László előre bocsátotta, hogy sem biztositó társasággal, sem valamely biztositási projektummal összeköttetésben nem áll s igy objektiv lehet. Felolvasását a Nemzetgazdasági szemle 1881-ik évfolyamában megjelent «Biztositásügyi politika» folytatásaként kivánja tekinteni, s egyszersmind mutatványnak egy biztositásügyi népszerü enczyklopaediából, melyen több év óta dolgozik, s melyben először lesz a biztositás leirása mint rendszeres tudomány bemutatva. Fel emliti, hogy a biztositás történetét, geografiáját és statisztikáját kivánta a magyar közönség részére megirni, de végre encyclopediává nőtte ki magát, melynek első könyve adja, mit a nagy közönség és nemzetgazdák keresnek, az intézmény általános tételeit, a második az intézet jogi és technikai rendszerét, a harmadik az élet, a negyedik az értékbiztositás rendszerét, az ötödik a statisztikusok szempontjából a biztositás geografiáját és statisztikáját s reá mutat, hogy ha munkája sikerült, a magyar irodalomé az érdem, hogy ezen nemzetközi intézmény rendszerét megállapitotta. A fölolvasás az első kötet egyik fejezetének egyik része, a mennyiben az állami biztositást, a kölcsönös részvényes, vegyes biztositási rendszer mellett negyediknek állitja be. Miedenekelőtt az állami biztositás és a biztositás államositása determináczióját adja, perhorreskálja az államositást, mig az állami biztositást elméleti és gyakorlati, az állam és az állam polgárai szempontjából bizonyos határok közt lehetőnek tartja. S mint ilyennek ismerteti történetét, a fennálló állami biztositók fejlését, biztositás technikai rendszerét. Szerinte az állami biztositás Portugáliában veszi kezdetét, a tengeri biztositás mezején, a XIV. században. Az állami életbiztositás e tontinákkal kezdődik a XVII. században Francziaországban; az állami tüzbiztositást pedig Poroszország kezdi a XVIII. század elején, s mai tökéletesebb formáját e században kapva, mindinkább terjed. Az értékbiztositást véve fel először, bemutatja a tüzbiztositás különböző rendszerét Németországban, Svájczban, Dániában, Oroszországban, Norvégiában, Ausztriában, s felemliti a magyarországi ebbeli mozgalmat. S azon következtetésre jut. hogy ha csakugyan szükségességét látjuk, hogy nekünk is állami tüzbiztositásunk legyen, országos alakban legtökéletesebb a bajor, de körülményeink között a franczia departementi formához járul, melyek élén egy központi társaság áll Párisban. Az ugynevezett gazdasági biztositás, a jég- és állatbiztositás körében felemliti a különböző országokban felmerült mozzanatokat. S a mennyiben állatbiztositásunk nincs, az állami biztositás barátai figyelmét e térre utalja. Az állami életbiztositásra nézve, előadja, hogy nyugdijintézeti formája Poroszországban, 1776-ban indult be, s mai formája Angliában hozatott a parlament elé, 1807-ben, de csakis a század közepén nyert megvalósulást. Francziaországban és Belgiumban 1850-ben, Angliában 1864-ben, Dániában 1871-ben. Azután előadja a belga Caisse générale d'epargne et de rétraite, a franczia Casse de rétraites pour la vieillesse, a Caisse d'assurances en cas de décès, et en cas d'accidents neven ismeretes nyugdij, élet és baleset biztositó állami intézet — az angol ugynevezett postabiztositás — a dán állami élet- és járadékbiztositó országos intézet rendszerét. — Az Ausztriában 1870-ben, nálunk 1881-ben felmerült ebbeli projektumok alapján azon következtetésre jut, hogy ha nálunk szintén szükségessége merülne fel, az angol posta biztositás lehet a legszerencsésebb minta, de azon módositásokkal, melyeket ép most hozott ajánlatba egy parlamenti bizottság, vagyis, miután nálunk az ugynevezett munkás életbiztositás hiányzik, az angol ilynemü magánéletbiztositások szervezete javát kellene körüle alkalmazni. — A baleset, illetőleg a munka rokkantjai biztositására tüzetesebben kitér. Jelzi, hogy e téren Francziaország egymagára áll. Előadja a mozgalmat, mely a német kormányt és birodalmi törvényhozást ép most foglalkoztatja. Ismerteti Bismarck herczeg első tervezetét, mely 1882. elején visszavonatott, s az uj tervezetet, mely most szőnyegen áll; s a kettő közti különbséget, hogy az első egy birodalmi biztositó kivánt lenni, mig a mostani iparnemekkint kooperativ szövetkezeteket kiván létrehozni, állami vezetés s állami hozzájárulás mellett, a munkásokra átalános kötelezettséggel. Jelzi, hogy e tervezet minden eddigi állami biztositási formán tul megy, a mennyiben nemcsak az állam garancziáját, vezetését kivánja alkalmazni, de az elsőben a dij egy részét, az utolsóban a kár egy részét az állam által kivánja fizettetni. Nálunk felelősségi törvény csak a vasutakkal szemben levén, a munka rokkantjaira nézve mozgalom nem indult meg. Balesetbiztositó társaságunk sem levén, legfölebb a vasuti igazgatóságok által 1877-ben projektált ugynevezett 1—2 kros vasuti baleset-biztositásról lehet szó, mely eszme egyéb hiányában kár, hogy feledékenységbe ment. Végül azon tanuságot vonja le, hogy az állami biztositások behozatala megfontolást érdemel: az állam szempontjából, mert ha garancziát nyujt, előlegeznie kell addig, mig a dijtarifa kijavitásával a visszatérithetés módja előállhat; az állam polgárai szempontjából, a mennyiben a kényszer tulhaladott álláspontnak tekinthető, mert korlátolja a vagyon feletti teljrendelkezhetést, s legfeljebb a baleset biztositásnál nyerhet alkalmazást, a mennyiben nem személy, hanem foglalkozásra nézve tétetik kötelezővé. Saját szempontunkból az állami biztositással szemben tartózkodást ajánl. A magánbiztositó társaságok által elfoglalt téren aligha birnának velök versenyezni. Ellenben állatbiztositásunk, baleset biztositásunk, ugynevezett munkás életbiztositásunk, általános nyugdijintézetünk nem lévén, az állami biztositásnak sajnos, de még elég tere van. De erre három nélkülözhetlen: a garanczia tiszta felállitása, a koczkázat és dij felismerése, a szakszerü és lelkiismeretes vezetés. S mindezekhez a biztositás elméletének és irodalmának bővebb méltatása. Rövid eszmecsere után, melyben *Fenyvesi* Adolf, *Weisz* B. Ferencz és *Kőrösy* József vettek részt, az ülés véget ért.

IPARÜGYEK.

— **Az amsterdami kiállitás és Magyarország.** Mint az országos iparegyesületet értesitik, a Franczia-, Német-, Angolországból stb. e kiállitásra beérkezett bejelentések oly nagy számuak, hogy a külföldi osztályok a Magyarország számára meghatározott kiállitási térből egy részt el akartak venni, daczára annak, hogy magyar kiállitók is elég szép számban jelentkeztek. A kiállitás magyarországi főképviselőjének: Farkasházi Fischer Jenőnek azonban sikerült az ez ügyben Amsterdamban f. hó 5-én megtartott ülésen a magyar osztály számára egy 1000 négyszögméter és szép helyen fekvő teret biztositani. Felhivatnak tehát a kiállitáson részt venni szándékozók, hogy bejelentéseiket a kiállitás főképviselőjének neve alatt az országos iparegyesülethez (Ferencziek bazára) minél előbb küldjék be és pedig a géposztály számára f. hó végéig és a többi csoportok számára jövő hó 28-ig. A később beérkező bejelentések a térnek aránylagos kicsisége folytán alig lesznek figyelembe vehetők. Az oly müvészek, kik e kiállitáson részt venni akarnak, addig is, mig erre egy külön magyar bizottság alakittatik, bejelentéseiket szintén oda küldhetik, a hol egyszersmind a szükséges felvilágositásokat is nyerhetik. A fönt emlitett ülésben elhatároztatott továbbá az is, hogy a kiállitás egy nemzetközi sorsolást rendez. A nyereménytárgyak — egy millió forint erejéig — a kiállitott tárgyak közül vétetnek meg és intézkedés történt, hogy a magyar kiállitók számának megfelelő nyereménytárgyak a magyar osztályból szereztessenek be.

— **A gőzgépkezelők és kazánfütők megvizsgálása.** A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszter a mozdonyvezetők, gőzhajógépészek, állógőzgépek és cséplőgépek kezelői, kazánfütők és egyéb segédszemélyzet által fizetendő vizsgadijak szabályozása tárgyában a közigazgatási bizottságokhoz és a kérdéses vizsgákat teljesitő bizottságokhoz, illetve intézetekhez a következő rendeletet intézte: A gőzgépkezelők és kazánfütők képességének megvizsgálása fejében a vizsgára jelentkezőktől nem mindenütt egyenlő dijak szedetvén, e dijfizetési ügyet olykép ismertem egyöntetüen szabályozandók, hogy az országban fennálló, vagy ujból felállitandó valamennyi bizottság előtt leteendő ily vizsgák után ezentul a következő dijak lesznek szedendők és pedig: 1. Mozdonyvezetők és gőzhajógépészektől, továbbá álló gőzgépek és cséplőgépek kezelőitől 5 azaz öt forint. 2. Kazánfütők és egyéb segédszemélyzettől 3 azaz három forint. E dijakon felül, melyek a vizsgálati bizottság tagjai közt egyenlő részekben megosztandók, valamint a bizonyitvány megbélyegzésére szükséges 50 kron felül egyéb költség fel nem számitható. Csakis Budapesten a mozdonyvezetők gyakorlati vizsgája szinhelyének nagyobb távolsága miatt az illetők a vizsgabizottság bérkocsi költségeit is viselni tartoznak. Ugyanez áll, ha a hajógépészek gyakorlati vizsgáinál a főváros területén használandó gőzhajó-állomás helye 1000 öl, vagyis kereken 1900 méternél távolabb volna.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Központi áru-mintatár és üzletcsarnok a fővárosban.** Nagyfontossságu kereskedelmi kérdésben tartott tegnap értekezletet a fővárosi és vidéki kereskedők körének elnöksége *Fromm* Antal elnöklete alatt. *Weiler* J. S. tagnak az az inditványa tárgyaltatott, hogy mindazon áruczikkekre nézve, melyek a tőzsdei forgalomnak tárgyát nem képezik, illetőleg ott hivatalosan nem jegyeztetnek, a tőzsdeüzlet mintájára, mustrák, illetve fixirozott kifejezések alapján egy központ létesittessék, hol az eladók és vevők a nap bizonyos szakában üzletek köthetése végett kölcsönösen érintkezhessenek. Az elnökség örömmel üdvözölte az eszmét s ahhoz egyhangulag hozzájárult. A tervezett központ felállitása mellett szól az az indok, hogy ez által a vevő és eladó érintkezése tetemesen megkönnyittetik s mig a vevő időt kimél, az ügynök sem kénytelen órahosszat várakozni az egyes vevőknél, vagy türni a sokszor lealázó elutasitást. A nem szakértő vevő, ki eddig az árukat rendesen tulfizette, ily módon a tulfizetéstől megóvatik s azok, kik eddig némely árukat, tudatlanságból, külföldről hozattak, itt megismerkedvén ugyanoly jó hazai gyártmányainkkal, szükségletöket innen fogják beszerezni. A nagyobbmérvü üzletkötés az egyes czikkek árára is előnyösen fog hatni, valamint az eladók a vevők hitelképességéről is könnyebben nyerhetnek informácziót. Mindezen indokok alapján a kör egy körlevelet szándékozik kibocsátani, melyben a hazai kereskedőket csatlakozásra szólitja fel. Ehhez mellékelve lesz az üzletcsarnok számára a budapesti, párisi, hamburgi, londoni és prágai tőzsdék szokásai alapján kidolgozott üzánsz és szabályzat, valamint az üzlet tárgyát képező szikkek jegyzéke, mely megközeliti a 200-at. A kör saját esetleg megnagyobbitandó helyiségében szándékozik az intéz

ményt életbeléptetni oly módon, hogy annak minden hazai kereskedő és üzletember tagja lehessen az üzletkötés idejéül vagyis a mikor az árumintatár és üzletcsarnok nyitva lesz, a délutáni órák tüzessenek ki. Ez ügyben a kör szombaton ujból értekezletet tart.

** **A vasuti- és gőzhajó-állomásokon** müködő szemlélő bizottságok által az 1874-ik évi XX-ik törvényczikk 30. szakasza értelmében megvizsgált *szarvasmarháknak 1882-ik évi forgalmi kimutatása.* Minthogy a vasuti és hajózási összeköttetéseknél fogva, marha- és nyerstermény-szállitások gyorsan eszközöltetnek és ily módon a járványok távoli területekre rövid idő alatt széthurczoltathatnának, ily veszély elleni biztositás czéljából kérődzőknek és esetleg az azokból eredő nyers terményeknek vasuton és hajón szállitása állandó bizottsági felügyelet alá helyeztetett, mely intézmény az arra forditott kiváló figyelem által hazánkban oly gyakorlati értékkel biró szervezetet nyert, hogy midőn egyrészt annak ellenőrzés alatt álló pontos alkalmazása által elért és alább jelzendő eredmény annak rendkivüli czélszerüségét állati járványok elleni biztositásunk tekintetében kétségen kivül helyezi — másrészt a külföld abból Magyarországgal való szabad forgalma szempontjából teljes megnyugvást merithet. Mióta hazánk a vasuti és hajószállitások felügyeletét a szemlélő bizottsági eljárás által szigoruan eszközölteti, a keleti marhavész területünkre ily uton egy izben sem hozatott be, holott azelőtt nagyobbára csak vasutak közvetitésével került észrevétlenül hozzánk, még pedig az ország belsejébe és egyidejüleg oly esetekben mindig nagy elterjedést nyert. De ezenfelül kérdéses intézményünk a külföldi forgalom tekintetében a nemzetközi kivánalmak szempontjából is bizalomra méltónak bizonyult, mert annak alkalmazása óta marhavésznek invásiója Magyarországból Európába sehol sem fordult elő — ugy, hogy 1874. évtől kezdve az osztrák tartományokba, Német és Angolországba, észak és kelet felől ismételve behurczolt keleti marhavész nem Magyarországon keresztül, hanem Bukovinán, Lengyelországon át került a nyugoti államok legnagyobb részébe. E körülmény elvitázhatlanul a mellett szól, hogy az ily gyanus csempészett állatokkal üzérkedők most már Oroszországból Nyugot-Európába inkább a távolibb költségesb utat választják — hazánk elkerülésével — mert Magyarországban a hazánkon átvitt és behozott szállitmányok ellenében alkalmazott szigor és éber felügyelet miatt kétes eredetü állataik értékesitését és továbbvitelét veszélyeztetve látják. Összesen Magyarország területén 389 vasuti és 10 gőzhajózási állomáson a mult évben müködött 301 állandó szemlélő bizottság 602 bizottsági taggal. A szarvasmarha bel- és külforgalmáról a következő kimutatás nyujt tájékozást.

A megvizsgált szarvasmarhák száma:

hó	belföldön maradt	külföldre vitetett
Január	9,365	6,393
Február	9,080	8,456
Márczius	8,484	8,489
Április	8,222	8,205
Május	12,006	7,098
Junius	11,441	7,246
Julius	10,175	7,278
Augusztus	15,705	7,049
Szeptember	12,338	7,779
Október	15,415	7,169
November	11,571	7,472
Deczember	12,378	9,932
Összesen	136,180	92,566

** **Az aranyágió** aggasztóan emelkedik. E mozgalom egészben és nagyban véve már évek óta tart ugyan, s gyöngiti gazdasági erőnket: az uj év óta azonban sokkal nagyobb mértékben nyilvánul. Az aranyágió a husz frankos aranynak árfolyamát véve alapul az utolsó négy év alatt a N. Fr. Presse számitása szerint következőképen alakult:

	Legmagasabb árf.	Legalacsonyabb árf.	Átlagos árfolyam.	Utolsó árfolyam.
1879	117.31	115.—	116.28	116.37
1880	118.75	116.25	117.33	117.—
1881	117.93	115.56	116.76	117.87
1882	119.87	117.50	117.20	118.—

E táblázat emelkedő számokat mutat, de sokkal nagyobb emelkedést látunk, ha a folyó év első három hetét vesszük tekintetbe. Ez alatt az aranyágió következőkép emelkedett.

1883. január	aranyágió	1883. január	aranyágió.
2. és 8.	118.50	16.	119.—
9.	118.56	17.	118.94
10.	118.69	18. és 19.	119.—
11. és 12.	118.87	20.	119.06
13.	118.81	22. és 23.	119.12·5
15.	118.87	24.	119.25

Tegnap ideiglenesen 9.54½-en jegyeztetett a 20 frankos arany a bécsi tőzsdén, a mi 119.3125 aranyágionak felel meg. 1882. január, tehát a párisi nagy katasztrófa idejében az aranyágió 117.69 és 119.50 közt ingadozott, a hónap végén 119.25-ön állt, tehát alacsonyabb fokon, mint most. Január 2-tól tegnapig, tehát három hét alatt az aranyágió teljes ¾ százalékkal emelkedett, oly emelkedés ez, mely békés időben abnormisnak nevezhető. Mind a mellett, hogy részben az ezüst értékének csökkenése is gyakorol arra némi befolyást, az emelkedés főoka kétségen kivül a nagy értékbehozatalban keresendő, mely Németországból és Francziaországból irányul Ausztriába az uj járadékadó következtében. Az aranyágiónak állandó emelkedése rossz gazdasági jel.

** **A budapesti kereskedelmi és iparkamara** értesiti az érdeklett köröket, hogy a Bécsben f. évi augusztus 1-től október hó végéig tartandó nemzetközi villamos kiállitás programmja a kamara irodájában (Mária-Valéria utcza, uj tőzsdeépület (a délelőtti hivatalos órákban betekinthető.

Magyarországi kereskedelmi czégek.

— Kivonat a «Központi Értesitő» 7-ik számából. —

I.

CZÉGBEJEGYZÉSEK.

a) **Egyéni czégek:** *Heimann* Miksa marcz. dombegyházai fióktelepe bej. a szegedi kir. törvszéknél decz. 30. — *Ignacz Leitersdorf* (tulajd. özv. Leitersdorf Ignáczné) rőfösáru kereskedése Pozsonyban, bej. u. o. decz. 21. — *Sussmann Dávid* rövidárukereskedő Pozsonyban, bej. u. o. decz. 30. — *Joh. Putz Söhne* füszerkereskedése Pozsonyban, bej. u. o. decz. 30. — *Bleyer* Mór gőzmalomtulajdonos és terménykereskedő Nádudvaron, bej. a debreczeni kir. törvszéknél decz. 12. — *Kathona Béla* füszerkereskedése Budapesten, bej. a kir. k. és v. törvszéknél jan. 10. — *Karlik János* fa- és épitészeti vegyes kereskedése Balassa-Gyarmaton, bej. u. o. okt. 8. — *Schreiber Rozália* szövet- s kelmekereskedése Balassa-Gyarmaton, bej. u. o. nov. 2. — *Jamrich Gusztáv* rőfös és füszerkereskedő Losonczon, bej. a b.-gyarmati kir. törvszéknél, *Gelb Katalin* terménykereskedése Losonczon, bej. a b.-gyarmati kir. tvszéknél decz. 27. — *Rosenthal Miksa* Budapesten, Rosenthal Albertné szül. Rechnitzer Betti czégbirtokosi minősége és Rosenthal Albert czégjegyzési jogosultsága, bej. a kir. k. és v. törvszéknél jan. 10.— *Csóri Ig.* épitési vállalkozó Budapesten, bej. a kir. k. és v. törvszéknél jan. 10. — *Goszleth Ferencz* könyvkereskedő Budapesten, bej. a kir. k. és v. törvszéknél jan. 10. — *Beck Adolf* termény- és bizományi kereskedő Budapesten, bej. a kir. k. és v. törvszéknél jan. 10. — *Weigl Adolf* norinbergi és rövidáru kereskedő Aradon, bej, u. o. jan. 8.

b) **Társas czégek:** *Pécsi kőszénbánya és gépgyár részvénytársulat,* Koszics Szilárd igazg. tag. bej. a pécsi kir. trvszéknél decz. 5. — *A mármarosi sajttermelő részvénytársaság* bej. a mármarosszigeti kir. trvszéknél decz. 30. — *Reichard Mór és fia* S.-A.-Ujhelyen Grünbaum Simon uj tag bej. u. o. jan. 3. — *A budapesti Lloyd kiadó hivatalának bank- és váltóüzlete Engel Zsigmond és társa* uj czége bej. a budapesti kir. k. és v. trvszéknél jan. 10. — *Fuchs Mayer és fia* kézmüárukereskedők Budapesten bej. a kir. k. és v. trvszéknél jan. 10. — *Zirner M. és fia* kereskedők Pécsett, bej. u. o. nov. 21. — *Pannonia magyar viszontbiztositó intézet* Budapesten, Soltész Vilmos czégvezetői jogosultsága bej. a kir. k. és v. trvszéknél jan. 3. — *Gebrüder Kaufmann* borkereskedői czég Budapesten, bej. a kir. k. és v, trvszéknél jan. 10. — *Nagybajomi segélyegylet szövetkezet* müködésének további 6 évre való kiterjesztése bej. a kaposvári kir. trvszéknél decz. 31.

II.

CZÉGTÖRLÉSEK.

a) **Egyéni czégek:** *M. Zirner* Pécsett, törölt. u. o. nov. 21. — *Wollák Soma* Budapesten, törölt. a kir. k. és v. trvszéknél jan. 5. — *Spiller M.* Mohácson, bej. a pécsi kir. trvszéknél decz. 2. — *C. Resch,* Brassón, törlt u. o. decz. 28. — *Ignácz Leitersdorf* Pozsonyban, törölt. u. o. decz. 21. — *F. August Cloos* Brassóban, törölt u. o. decz. 31. — *Kunszt János,* Losonczon, töéölt. a balassa-gyarmati kir. trvszéknél nov. 29. — *Ifj. Himmler Ede* B.-Gyarmaton. törölt. u. o. nov. 2. — Budapesti buzakeményitő gyárak *Beimel, Herz és Basch,* törölt. a kir. k. és v. trvszéknél jan. 10. — *Magyar országos bank részvény társulat* Bontoux Jenő ig. tag, törölt. a kir. k. és v. trvszéknél jan. 3. — *Magyar-franczia biztositó részvény társaság* Bontoux Jenő ig. tag, törölt. a kir. k. és v. trv.-széknél jan. 10. — *J. Kaufmann Söhne* Budapesten törölt. a kir. k. és v. trvszéknél jan. 10. — *Köppich és Pollák* Aradon, törölt. u. o. jan. 11.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Jan. 25. —

Gabonatőzsde

A *buza*-üzlet ma is nagyon szilárd irányt követett. A kinálat nagyon kedvező volt, de malmaink élénk vételkedvet tanusitottak, mi által a forgalom ma is nagyobb terjedelmet nyerhetett és mintegy 25,000 mm. adatott el, mi közben az árak métermázsánkint általán 5—10 krral emelkedtek. Egyéb gabnanemeknek csekély forgalom mellett ugy árban mint irányban teljesen változatlanok. — Eladatott:

Buza: *Tiszavidéki:* 100 mm. 81 k. 10.45 frt, 200 mm. 81 k. 10.45 frt, 600 mm. 80·6 k. 10.45 frt, 300 mm. 80 k. 10.45 frt, 100 mm. 80 k., 10.15 frt, 300 mm. 79 k. 10.35 frt, 300 mm. 78 k. 10.25 frt, 100 mm. 77·7 k. 9.95 frt, 100 mm. 78·5 k. 10.15 100 78 k. 10.15 frt, mind három hóra.

Pestmegyei 400 mm. 80.5 k. 10.40, 400 mm. 80.5 k. 10.42½, 500 mm. 79 k. 10.— 200 mm. 78 k. 10.— 400 mm. 79.2 k. 10.—, 200 mm. 78.2 k. 10 frt, 200 mm. 78.6 k. 10 frt, 200 mm. 78.2 k. 10 frt, 200 mm. 78.5 k. 10.10, 400 mm. 78.5 k. 9.95, 100 mm. 78 k. 10.05, 300 mm. 77.4 k. 9.65, 1100 mm. 77 k. 10 frt, 300 mm. 77 k. 10 frt, 900 mm. 78.2 k. 10.35, mind három hóra.

Fehérmegyei 300 mm. 80 k. 10.62½ 1000 mm. 80 k. 10.60, 100 mm. 77.8 k. 9.75, 100 mm. 76 k. 9.75 mind három hóra.

Bácsmegyei 300 mm. 78 k. 10.25, 2700 mm. 77 k. 10 frt, Ujpestről szállitva, 200 mm. 76,5 k. 9.70, mind három hóra.

Becskereki 2400 mm. 78 k. 10.15, 500 mm. 80 kr. 10.15, mind három hóra.

Felsőtiszavidéki 100 mm. 77.8 k. 9.75, 100 mm. 76 k. 9.75, mind három hóra.

Aradmegyei 100 mm. 77.4 k. 9.85 három hóra.

Bánsági 400 m.m. 78.2 k. 9.90 három hóra.

Északmagyarországi 100 mm. 78.8 k. 9.80, 100 mm. 78 k. 9.60, 200 mm. 78 k. 9.70, 100 mm. 77.5 k. 9.45, 170 mm. 77.5 k. 9.70, 500 mm. 77 k. 9.50, 100 mm. 77.6 k. 9.60, 100 mm. 76.4 k. 9.30, 100 mm. 77.8 k. 9, 200 mm. 74 k. 9, mind három hóra.

Oláhországi 100 mm. 75.8 k. 8.60, 300 mm. 75.7 k. 8.70, mind három hóra.

Arpa 600 mm. 7.05, 200 mm. 7, 300 mm. 8.10, mind készpénzfizetéssel.

Tengeri 200 mm. 5.80, 200 mm. 5.90, 700 mm. 5.95, mind készpénzfizetéssel.

Rozs 300 mm. 6.72, 200 mm. 6.50, mind készpénzfizetéssel.

Mai hivatalos effektiv árak:

Buza	6, bánsági	78—81 k/g	9.65	frttól	10.15	frtig
—	» tiszavidéki	78—81 k/g	9.90	»	10.40	»
—	» pestvidéki	78—81 k/g	9.85	»	10.35	»
—	» fehérmegyei	78—81 k/g	9.85	»	10.35	»
—	» bácskai	78—81 k/g	9.75	»	10.20	»
—	» északmagyarországi	78—81 k/g	9.35	»	9.75	»
Rozs	»	70—72 k/g	7.—	»	7.30	»
Árpa	» takarmány	60—62 k/g	6.60	»	6.85	»
—	» égetni való	62—64 k/g	7.—	»	7.60	»
—	» sörfőzdei	64—66 k/g	7.80	»	9.20	»
Zab	»	37—40 k/g	6.20	»	6.60	»
Tengeri	uj, bánsági	75 k/g	6.—	»	6.10	»
—	uj, másnemü	73 k/g	5.90	»	6.—	»
Köles		— k/g	6.—	»	6.50	»
Repcze	uj, káposzta	— k/g	—.—	»	—.—	»
—	uj, bánsági	— k/g	—.—	»	—.—	»

Határidőüzlet csekély forgalom mellett csendes irányban nyilt meg. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 9.58 frt.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde teljesen üzlettelen volt, de az irány valamivel kellemesebb alakot nyert.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza 1883. tavaszra	frt	9.60	—	9.62—
Bánsági tengeri 1883. május—juniusra	»	6.17	—	6.20—
Szokványzab 1883. tavaszra	»	6.60	—	6.62—
Káposzta-repcze 1883. augusztus—szept.-re	»	13.¼	—	13.⁹/₁₆—

Délutáni forgalom.

Nagyon szilárd irány mellett a délutáni forgalom élénk volt. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra 10000 mm. 9.65 frt.

B.-tengeri május—juniusra 2500 mm. 6.17 frt, 2500 mm. 6.19 frt, 2500 mm. 6.18 frt.

Esti forgalom.

Az esti tőzsde szilárd irány mellett üzlettelen volt.

Esti 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	9.62	—	9.65—
Szokványbuza őszre	»	10.05	—	10.10—
Bánsági tengeri 1883. május—juniusra	»	6.18	—	6.20—
Szokványzab tavaszra	»	6.60	—	6.63—
Káposzta-repcze aug.—szeptemberre	»	13.¼	—	13.⁹/₁₆—

Terménytőzsde.

Terményekben változatlan irány mellett ma nem volt üzlet.

Termények mai hivatalos jegyzése 100 kilókint

Különféle termény	Irányzat	Faj	Pénz frt	Áru kr.
Heremag	szilárd	luczerna magyar	50.—	56.—
	—	franczia	—.—	—.—
	—	olasz	—.—	—.—
		vörös	80.—	85.—
Repczeolaj	szilárd	nyers azonnali száll.	—.—	—.—
	»	finomitott	38.—	38.50
	»	őszi, kétszer finomitott	—.—	—.—
Lenmagolaj	csendes		—.—	—.—
Olajpogácsa	—	repcze, egysz. préselt	6.50	6.50
Disznózsir ingyen hordó netto tara	szilárd	pesti	74.—	74.50
		vidéki	—.—	—.—
Szalonna	lanyha	m. Ia légensz. árum. sz.	64.—	64.50
		városi légensz.	65.—	65.50
		füstölt, azonnal	73.—	74.—
Faggyu	szilárd	olvasztott	—.—	—.—
Szilva ingyen hordó t. s. hordó és zsákokban	szilárd	bozniai, hordóban	25.—	25.—
	»	bozniai, zsákokban	23.50	24.—
	»	szerbiai, hordóban	23.50	23.75
	»	szerbiai, zsákokban	22.75	23.—
Szilvaiz ingyen hordó netto tara	csendes	szlavoniai Ia uj	22.—	23.—
		bánsági uj	21.—	22.—
Dió	—	magyar min. szerint	—.—	—.—
	—	szerbiai	—.—	—.—
Gubacs burok nélkül	lanyha	magyar Ia	15.50	16.50
	lanyha	szerbiai	12.—	13.—
Hamuzsir ingyen hordó netto tara	—	magyar, fehér	—.—	—.—
	—	magyar, kékes	21.—	22.—
	csendes	házi, kék	—.—	—.—
	—	illiriai	—.—	—.—
	—	erdélyi	—.—	—.—
Borkő term. hordó nélkül	—	fehér Ia	—.—	—.—
	—	fehér IIa	—.—	—.—
	—	vörös	—.—	—.—
Méz netto tara	—	nyers, min. szerint	34.—	35.—
	—	sárga, csurgatott	39.—	40.—
	szilárd	fehér	—.—	—.—
	—	apró hordókban	—.—	—.—
Viasz	szilárd	rozsnyói	130.	132 —
	—	bánáti	132.—	133.—
Szesz 100 liter százalé konkint	csendes	szesz	29 75	30 25
	—	szesz-élesztő	31.75	32 25

Értéktőzsde.

A mai tőzsdén kezdetben gyöngébb párisi boulevard-jegyzésekre ellanyhult az irány, de jelentékeny hanyatlás még sem állt be. A déli tőzsdének zárlata felé megjavult az irány, miután Párisból megnyugtatóbb hirek érkeztek, az utótőzsdén pedig ujabb haladást tett a javulás. Az esti tőzsde mérsékelten gyengült s meglehetős üzlettelenség mellett folyt le.

Előtőzsde.

Az előtőzsdén gyönge párisi jelentésekre lanyha irány uralkodott. A forgalom jelentéktelen volt. Osztrák hitelrészvények 280 és 279.20 közt ingadoztak s végül 279-en maradtak; magyar 4%-os aranyjáradék 85.40-en, magyar papirjáradék 84.80-on, osztrák-magyar államvasut 321-től 321.75-ig köttettek.

11 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 279—279.10, magyar 4%-os aranyjáradék 85.40—85.45, magyar papirjáradék 84.75—84.80.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdének vége felé az irány jobb párisi jelentésekre megszilárdult, de a forgalom csak helyiértékek, különösen malomértékekben volt jelentékenyebb. Osztrák hitelrészvények 279.10 és 279.80 közt ingadozván, maradtak 279.50-ig, magyar hitelbank 273 és 273.25-ig, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 90-en, pesti kereskedelmi bank 190.50-től 191-ig, budapesti bankegyesület 115-ön köttettek. Befektetési értékek közül köttettek: magy. 4% aranyjáradék 85.45-től 85.45-ig, magyar papirjáradék 84.80-tól 84.90-ig. Malom értékek közül köttettek: Pannonia malom 1320-on, Concordia malom 578-on, hengermalom 620-on, Erzsébet malom 240-en. Más értékek közül: I. hazai takarékpénztár 4600-on, Drasche-féle téglagyár 155.50-en, Schlick-féle vasöntöde 236-on, Ganz-féle vasöntöde 696-on. Valuták és váltók meglehetős változatlanok. Váltó német piaczra 58.80-on köttetett.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 279.50—279.60, magyar hitelbank 273.25—273.75, magyar 4%-os aranyjáradék 85.45—85.50, magyar papirjáradék 84.85—84.90.

Utótőzsde.

Berlini kedvezőbb jelentésre meglehetősen szilárd irány uralkodott. Osztrák hitelrészvények 279.60 és 280.50 közt ingadozván, maradtak 279.70-en, magyar hitelbank 273.75-ről 273.25-ig esett, magyar 4%-os aranyjáradék 85.45-től 85,50-ig köttetett, osztrák-magyar államvasut 323 pénz, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 90⅛—90.50.

5 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 279.70—279.80, magyar hitelbank 273—273.25, magyar 4%-os aranyjáradék 85.45—85.50.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsde nyugodt maradt, az árfolyamok keveset változtak. Osztrák hitelrészvények 279.80 és 279.50 közt ingadozván, maradtak 279-en, magy. hitelbank 273 pénz, osztrák-magyar államvasut 323 pénz, magyar 4 százalékos aranyjáradék 85.45 pénz, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 90.⅛ pénz.

6 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 279.70—279.80, magyar hitelbank 273—273.50, magyar 4%-os aranyjáradék 85.45—85.47½.

Felszámolási árfolyamok.

Magy. 4% aranyjárad.	85.50	Osztrák hitelintézet	280.—
» 5% papirjáradék	85.—	Angol-osztrák bank	—.—
» általános hitelb.	273.—	«Union» bank	—.—
» pénzv.és lesz.bank	90.—	Állami vasut	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—	Déli vasut	—.—
Magy. jelzálogbank	—.—		

Sertéskereskedelmi csarnok

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, január 25. Ámbár a forgalom csekély az üzlet mégis szilád irányát megtartja. — Magyar urasági, öreg nehéz 59—60 forint, fiatal nehéz 62½—63, közép 61—62, könnyü 59—60. — Szedett nehéz 58—59.—, közép 57.—58.—, könnyü 56—57 Romániai, bakonyi nehéz 60.62, átmeneti, közép 58—59 átmeneti, könnyü 56—57 átmeneti, eredeti nehéz ——, átmeneti, könnyü 54—57 átmeneti. Szerbiai nehéz —— átmeneti, közép 58—59 átmeneti, könnyü 56—57. Hizó egy éves élősulyban 4% 50—56, hizó két éves élősulyban 4% 53—56. Két éves hizó a vasutról mázsálva 53—56. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilós és 4 százalékos levonással kilogrammonkint értendők. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak el vevőnek páronkint 3 aranyban vám fejében megtérittettek.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, jan. 25. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A párisi bizonytalan helyzet az üzérkedést tartózkodóvá tette és az előtőzsdén csak kevés kötés történt. A montenegrói határról érkező hirek is nyugtalanitók voltak. Valuták változatlanok.

11 órakor zárultak: Osztrák hitelrészvény 278.90, *magyar hitelbank* 273, angol osztrák bank 114.25, osztrák-magyar államvaspálya 321.50, tramway 218.75, elbavölgyi vasut 209, májusi járadék 77.27½, *magyar 4%-os aranyjáradék* 85.45, husz frankos arany 9.54.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde kezdetén gyenge magatartást okozott a berlini előtőzsde kedvezőtlen jegyzése. Később is, kivéve az északnyugati vasutak élénk mozgalmát, a forgalom kedvtelen és jelentéktelen, bár az árfolyamok valamivel erősebben állnak. Végül lendületnek indul az üzlet, vasuti értékek hirtelen emelkedők. Zárlaton *haussze, arra a hirre, hogy az angol bank a diskontot 4 százalékra leszállitotta.*

2 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 279.90, *magyar hitelbank* 273.50, angol-osztrák bank 114.25, unionbank 110.60, bankegyesület 104.30, osztrák államvaspálya 323.50, gőzhajózási részv. 584, Lloyd részv. 652, északnyugati vasut 197, elbavölgyi vasut 211.75, tramway 217.50, déli vasut 132.75, májusi járadék 77.32, osztrák aranyjáradék 96.05, *magyar 4%-os aranyjáradék* 85.50, husz frankos arany 9.54, birodalmi márka 58.77½.

Bécs, jan. 25. *(Magyar értékek hivatalos zárlata.)* Magyar földtehermentesitési kötvények 97.50. Erdélyi földtehermentesitési kötvények 97.75. 5½% Magy. földh. záloglevél 101.—. Erdélyi vasut 158.—. Magyar keleti vasut 94.—. Magyar sorsjegy 113.50. Szőlődézsma váltsági kötvények 97.50. 6%-os aranyjáradék 118.55. Tiszavölgyi sorsjegyek 108.80. Magyar 4%-os aranyjáradék 85.50. Magyar vasuti kölcsön 134.50. Magyar hitelbankok 273.25. Alföldi vasut 166.—. Magyar északkeleti vasut 160.—. Keleti vasuti elsőbbség 89.—. Tiszav. vasut-részvény 247.25. M. lesz. és váltób. részv. 89.75. Kassa-oderbergi vasut 142.25. Magyar papirjáradék 84.85.

Bécs, jan. 25. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 279.90. Déli vasut 132.80, 4%-os aranyjáradék 96.—. Váltó Londonra 120.—. Kár.-Laj. vasut 292.75. 1864-es sorsjegy 168.50. 1860-as sorsjegy 130.75. 4·2%-os ezüst-járadék 77.70. Török sorsjegy —.—. Angol-osztrák bank 114.25. Államvasut 323.60. Napoleondor 9.53½, 4·2%-os papirjáradék 77.32. Hitelsorsjegy 171.—. Váltó német bankhelyekre 58.75. Cs. kir. arany 5.64. Osztr.-magyar bank 832. Kedvező.

Esti tőzsde.

Bécs, jan. 25. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) irata.) Az esti tőzsde meglehetősen szilárd árfolyamokkal indult. *Jegyeznek:* Osztrák hitelrészvény 280, angol-osztr. bank 114, tramway 217, osztrák-magyar államvasut 322.90, déli vasut 132, elbavölgyi vasut 211.50, májusi járadék 77.32, *magyar 4%-os aranyjáradék* 85.45.

5 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészv. 279.20, *magyar hitelbank* 273, angol-osztrák bank 114, uniobank 110.50, bankegyesület 104.30, tramway 217.60, osztr.-magyar államvasut 322.90, déli vasut 132, elbavölgyi vasut 210.75, *magyar 4%-os aranyjáradék* 85.40, májusi járadék 77.27½. Kedvezőtlen párisi jegyzésre gyengült.

Az esti tőzsde **zárlata után:** Osztrák hitelrészvény 279.40 és 280 után 279.80, *magyar 4%-os aranyjáradék* 85.45.

Bécs, jan. 25. *(Esti tőzsde.)* Osztrák hitelrészvény 279.50, osztr. államvas. 323.40, Károly-Lajos-vasut —.—, Ötszázalékos papirjáradék —.—, 4% osztr. aranyj. —.—, 20 frkos arany 9.53½, déli vasut 132.30, *magyar hitelbank* 273.—, *magyar 4%-os aranyjáradék* 85.42, angol-osztrák bank 114.—, májusi járadék —.—. Pang.

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, jan. 25. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Osztrák hitelrészvény holnapra 4—4½ frt, nyolcz napra 9—9½ frt, egy hóra 18—19 frt, három hóra 33—35 frt. A többi változatlan.

Magánkamatláb. Első helyi váltóra 4⅛—4¾ százalék, távolabbi látra vagy domiczil váltóra 4½—4¾ százalék. *Pénz bőven.*

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, jan. 25. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Newyorkból ujra lanyhább jelentések érkeztek, a melyek az itteni hangulatot is nyomták. A forgalom felette kiskörü. Forgalomba jött *buza* tavaszra 10.07—10.10-en, zárult 10.10 mint áru. Jegyeztek továbbá: *Zab* tavaszra 6.95—6.98, *rozs* tavaszra 7.70—7.75, *tengeri* május-juniusra 6.56—6.59, *buza* őszre 10.50—10.52 frt.

Hivatalosan jegyeztetett: *Buza* januárra 9.80—9.85, tavaszra 10.07—10.12, őszre 10.47—10.52, *rozs* készáru 7.70—8.10, tavaszra 7.67—7.72, *tengeri* kész áru 6.40—6.60, május—juniusra 6.55—6.60. *Zab* kész áru 6.85—7.10, tavaszra 6.95—7.

Szesz. Ez áruczikk ára ma igen nyomott. Kész gabonaáru jegyez 31.25 frtot kötlevélben.

Délután. Az irány szilárd. *Buza* tavaszra 10.10—10.12, *zab* tavaszra 6.95—6.97, *zab* tavaszra 7.70, *tengeri* május—juniusra 6.60—6.62, *buza* őszre 10.50.

Kész áruban az irány, kiskörü forgalom mellett, szilárdon tartva. Elkelt szerb buza egy rakomány 76½ klgmos 9.20, egy rakomány oláh buza 9.10 frton mindkettő Bécsben, egy rakomány bolgár buza, ide rakodva 7.40, az exportnál a fuvarbér Kalafattól számittatik, továbbá becskereki buza 79 klgmos 10.72½ frt, három hónapra Bécsben 1000 mm. alsó-osztrákországi buza 76½ klgmos, 9.60 frt, Bécs, nyugoti vasutnál usance czélból.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Trieszt, jan. 25. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Tartózkodó. Váltó Londonra 120.20, olasz piaczokra 47, husz frankos arany 9.53½, májusi járadék 77.15, magyar 4%-os aranyjáradék 85.50, osztrák hitelrészvény 279.50, Lloyd részv. 650, olasz járadék 85.75, olasz bankegy 47.10.

Berlin, jan. 25. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Tartózkodó, de az irány szilárd. Az üzlet nem nagy körü, csak belföldi vasutak élénkek. Dux bodenbachi és osztr.-magyar államvaspálya szilárd. Osztrák hitelrészény nyugodt. Később még inkább szilárdul az irány. Zárlat szilárd. Osztrák hitelrészvény 489.—, Károly-Lajos vasut 124.75, osztrák-magyar államvaspálya 552.50, osztrák déli vasut 227, román járadék 102.75, orosz 69.25, első keleti kölcsön 55.10, második keleti 54.90, olasz járadék 86.90.

Berlin, jan. 25. (Utótőzsde.) 4.2% papirjáradék —.—, 4.2% ezüst-járadék —.—, 6% magy. aranyjáradék —.—, 5% magyar papirjáradék —.—, 5% keleti vasut elsőbbs. kötv. —.—, Magyar hitelrészvény —.—, déli vasut részvény 227.—, kassa-oderbergi v.-részv. —.—, orosz bankjegyek —.—, II. kibocs. kel. kölcsön —.—, M. jelzál. hitelb.-részv. —.—, magyar országosbank részv. —.—, 5% osztrák papirjáradék —.—, ultimo aranyjáradék —.—. 4% magyar aranyjáradék —.—, magyar kel. v. kötv. —.—, hitelrészvény 491.—, osztrák államv. részvény 554.—. Károly-Lajos vasut részv. 125.—, román vasut részvény —.—, bécsi váltóár —.—, 4% osztr. aranyjáradék —.—, magyar leszámitoló és váltóbank részv. —.—, Nagyon szilárd.

Frankfurt, jan. 25. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Lényegesen szilárdult az irány, különösen bankok iránt, részint a pénzbőség s a tarifa-konferenczia lefolyása, részint a beállt hidegebb időjárás következtében. Az osztrák-magyar államvaspálya bevételi kimutatását kedvezően fogadták. Osztrák hitelrészvény 245.25, osztrák-magyar államvaspálya 276.50, Károly-Lajos vasut 249.50, elbavölgyi vasut 184.50, északnyugati vasut 168, dux-bodenbachi vasut 258, gotthard vasut 108.75.

Frankfurt, jan. 25. *(Esti zárlat.)* Papirjár. —.— 4.2% ezüst jár. —.—. 4% magy. aranyjár. —.—. Osztr. hitelrészv. 245.50. Osztr. államvasut 276.62. Déli vasut részv. 113.50. Magyar galicz. vasut —.—. Váltóár Bécsre —.—. Magyar leszám. és váltóbank —.—. osztr. aranyjáradék —.—. M. orsz. bankrészv. —.— 5% osztrák papirjár. —.—. 4% osztr. aranyjár. 81.75 5% magyarpapirjárad. —.—. Osztr.-magy. bankrészv. —.— Károly-Lajos vasut. 249.37, Erzsébet nyugati vasut —.—. 4½ százalékos földhitel záloglevél —.—. Szilárd.

Páris, jan. 25. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A mai tőzsde kedvező hangulattal indult és az üzérkedés több értékénél további javulás állott be. Azonban a forgalom folyamában a javulás, daczára az angol bank kamatlábának leszállitása hirére, veszendőbe ment. Kedvezőtlenül hatott a Floquet inditványa feletti tárgyalásnak elhalasztása. Ottomán bank 7 frankkal, szuez részvény 10 frankkal esett; mig ellenben egyiptomi 1½ emelkedett, osztrák-magyar államvaspálya 4 frankkal.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 5% évi járadék 114.15 után 114.25, olasz járadék 85,90 osztrák-magyar államvaspálya 679, osztrák déli vasut 282, török 11.30, egyiptomi 354⅜, ottomán bank 690.62, Szuez részv. 2075, osztrák tartományi bank 491.

London, jan. 25. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Egyiptomi 70.37, uj spanyol 59.68, török 11.31, ottomán bank 17.60, osztrák déli vasut 11.25, olasz járadék 85.50, *magyar 4%-os aranyjáradék* 71.37.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok *K*-val, a medióra *M*-mel, az ultimóra *U*-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek.

Január hó 25.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet utolsó zárlathoz képest osztrák ért.
PÁRIS.				
*3%-os évjáradék		77.35	—.—	—.—
*Törlesztési évjáradék		78.45	—.—	—.—
Lombard	U	282.—	121.60	—.—
Magyar aranyjáradék 6%	U	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	K	—.—	—.—	—.—
Bécsi Unio bank		—.—	—.—	—.—
*5%-os évjáradék		114.15	—.—	—.—
Osztrák államvasut	U	677.—	321.07	+ 0.50
*Osztrak földhitel		—.—	—.—	—.—
Osztrák aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálogbank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar 4% aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Átszámitási árfolyam		100.—	47.55	
BERLIN.				
Osztrák papirjáradék	K	65.50	77.37	+ 0.12
Osztrák ezüstjáradék	K	66.—	77.66	+ 0.12
Magyar 4% aranyjáradék	U	73.—	85.90	+ 0.12
Magyar államkötvény	K	94.10	110.70	—.—
Osztrák hitelrészveny	U	491.—	280.66	+ 1.18
Osztrák államvasut	U	554.—	325.69	+ 3.53
Galicziai vasut	U	124.75	293.31	+ 1.86
*Romániai		—.—	—.—	—.—
Orosz papirpénz		199.60	117.36	+ 0.23
Osztrák 5% papirjáradék	K	78.20	92.28	—.—
Magyar 6% aranyjáradék	U	100.90	118.74	—.—
Magyar papirjáradék	U	72.20	85.05	+ 0.24
Keleti vasut elsőbbségi kötv.	K	75.70	89.05	+ 0.12
Magyar hitelrészvény	U	—.—	—.—	—.—
Déli vasut	U	227.—	133.30	+ 0.60
Kassa-oderbergi vasut		60.50	142.35	—.—
Váltó Bécsre		169 90	58.89	+ 0.04
*Keleti kölcsön II. kibocsátás		55.20	—.—	—.—
Átszámitási árfolyam		100.—	58.80	
FRANKFURT.				
Papirjáradék	K	65.50	77.37	—.—
Osztrák aranyjáradék	K	81.81	96.40	+ 0.07
Osztrák hitelrészvény	U	245.87	281.24	+ 2.20
Osztrák államvasut	U	276.62	325.44	+ 4.56
Déli vasut	U	113.—	133.04	+ 0.58
Magyar-galicziai vasut	K	133.12	156.61	—.—
Váltó Bécsre		169.95	58.80	— 0.10
Osztrák 5% papirjáradék	K	78.06	92.12	—.—
Osztrák ezüstjáradék	K	65.81	77.44	— 0.29
Magyar aranyjáradék 6%	U	100.93	118.77	+ 0.21
Osztrák-magyar bank	K	701.—	824.73	+ 4.13
Galicziai vasut	U	249.—	292.91	+ 1.17
Erzsébet nyugoti vasut	K	178.12	209.65	+ 0.57
Tiszai vasuti elsőbbségek	K	—.—	—.—	—.—
Magyar papirjáradék	U	72.38	85.26	+ 0.30
4½% földhitel záloglevél	K	—.—	—.—	—.—
Átszámitási árfolyam		100.—	58.80	

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Berlin, jan. 25. *Buza, rozs, zab* és *szesz* lanyha. *Olaj* szilárd.

Páris, jan. 25. *Buza, liszt, olaj* és *szesz* szilárd. Időjárás: hideg.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitásidij waggon-rakományokban 100 kilokint értendő. Beviteli vám Németországba 100 kilo buzáért, rozsért és zabért 1 márka, árpáért, tengeriért s bükkönyért ½ márka, lisztért 3 márka, malátáért 1.20 márka. Beviteli vám a Svájczba 100 kilo gabonáért 0.30 frank, malátáért 0.60 frank, lisztért 1 frank. Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 58 forint 80 kr. Párisra 100 frk vista 47 frt 55 kr.

Január hó 25.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet utolsó zárlathoz képest osztrák ért.
PÁRIS.				
Buza	folyó hóra	26.—	12.36	—.—
—	februárra	25.90	12.32	— 0.04
—	március—áprilisra	26.25	12.48	—.—
—	márcziustól 4 hóra	26.40	12.55	— 0.05
Liszt	folyo hóra	57.50	17.20	+ 0.12
—	februárra	57.40	17.16	+ 0.08
—	március—áprilisra	57.50	17.20	+ 0.08
—	májustól 4 hóra	57.75	17.27	—.—
Olaj	folyó hóra	85.75	40.77	—.—
—	februárra	86.75	41.25	— 0.12
—	március—áprilisra	87.75	41.72	+ 0.11
—	májustól 4 hóra	84.25	40.06	+ 0.12
Szesz	folyó hóra	50.75	26.30	—.—
—	februárra	51.25	26.53	+ 0.10
—	március—áprilisra	52.—	26.93	+ 0.09
—	májustól 4 hóra	53.50	27.70	— 0.27
Szállitási dij:	Budapestről	8.27	3.93	
—	« Bécsből	7.87	3.74	
BERLIN.				
Buza	április—májusra	180.50	10.61	— 0.06
—	május—juniusra	182.75	10.75	— 0.05
Rozs	januárra	137.50	8.09	—.—
—	április—májusra	138 25	8.13	— 0.04
Zab	április—májusra	122.50	7.20	— 0.03
—	május—juniusra	123 25	7.25	— 0.04
Olaj	április—májusra	68.40	40.22	+ 0.12
—	május—juniusra	66.50	39.10	—.—
Szesz	április—májusra	52.90	31.11	— 0.05
—	julius—augusztusra	54.60	32.10	— 0.06
Szállitási dij:	Budapestről	3.93	2.30	
—	« Bécsből	3.24	1.90	
STETTIN.				
Buza	április—májusra	184.50	10.85	— 0.03
—	május—juniusra	185.50	10.91	— 0.03
—	junius—juliusra	187.—	11.—	—.—
Rozs	április—májusra	134.50	7.91	— 0.02
—	május—juniusra	136.—	8.—	—.—
—	junius—juliusra	137.50	8.09	+ 0.03
Olaj	április—májusra	67.50	39.69	+ 0.18
—	szeptember — októberre	61.20	35.99	—.—
Szesz	helyben	50.20	29.52	—.—
—	januárra	50.20	29.52	—.—
—	április—májusra	52.10	30.63	— 0.12
—	junius—juliusra	53.50	31.46	—.—
Repcze	április—májusra	292.—	17.17	—.—
Szállitási dij:	Budapestről	4.81	2.80	
—	« Bécsből	3.62	2.10	
KÖLN:				
Buza	márcziusra	19.10	11.23	— 0.06
—	májusra	19.40	11.41	—.—
Rozs	márcziusra	14.30	8.41	—.—
—	májusra	14.50	8.53	+ 0.06
Olaj	helyben	36.—	42.34	—.—
—	májusra	35.10	41.40	—.—
Szállitási dij:	Budapestről	5.95	3.45	

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Budapesti húsárak.

	— jan. 25.			
Ökörhus 100 kilogramm	53	frttól	55	frtig.
Tehén hus	47	»	52	»
Borju hus 100 kilogr.	68	»	84	»
Bival hus 100 kilogr.	45	»	48	»
Nyers szalonna 100 kilogr.	—	»	—	»
Sertészsir 100 kilogr.	—	»	—	»

Marhavásár.

Budapest, jan. 25. A ma tartott heti marhavásárra felhajtatott 1716 db nagy, és 831 drb apró marha. Ebből eladatott:

26 drb bika darabja	76	frttól	152	frtig.
1008 drb ökör párja	184	»	345	»
505 drb vágó tehén párja	138	»	288	»
142 drb fejős tehén drbja	85	»	179	»
35 drb bivaly párja	164	»	200	»
435 borju darabja	14	»	38	»
396 drb bárány párja	6	»	7½	»

Lóvásár.

Budapest, jan. 25. Felhajtatott 294 db ló. Ebből eladatott uj lólevél mellett 10 db, átiratás mellett 83 db. Összes eladás 93 db. Az árak 15—130 frtig váltakoztak. Bécsi vágóra 12 db vásároltatott 12—14 frton. A nagy havazás megrontotta a vásár élénkségét, jobb istállózott lovak nem igen kerültek eladásra. A vevők inkább a közönséges olcsó lovakat keresték és vásárolták olcsó árakon.

Vidéki üzlet.

Szombathely, jan. 23. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Daczára annak, hogy tegnap este óta szeles, havas időjárásunk van, a mai hetivásárra még is elegendő gabona hozatott be, a vételkedv nagyon jó, különösen buzában és fehér árpában; az első nagyobb részt spekuláczióra igen magas árakon vétetik, mig prima fehér árpa külföldi kereslet következtében nagyon jó árnak örvend, ez azonban már nagyobbrészt elfogyván, csak is kevés hozatik be. Nagyon aggódnak termelőink lóhermag miatt, mely vetésre kerestetik, azonban megyénkben még drága pénzért sem kapható, a csekély mennyiség, a mi termett, nem elegendő saját szükségletükre. Amerikai már behozatott, ezt azonban nem merik venni. Vételára első kézből 86 frt Bécsre szállitva. Gabona behozatott, 1200—1250 mm., rozs 400 mm., árpa 400—450 mm., zab 200 mm., kukoricza 100 mm. eladatott, buza 77—78 k. 9.30—9.40, 79—80 k. 9.50—9.60, 80—81 k. 9.70—9.85, rozs 7.20—7.40 minőség szerint; árpa fehér 9.90—8, sárgás 7.40—7.50, etető 6—6.50, zab, fehér 6.40—6.45, sárgás 6—6.10, kukoricza 6.50—7.

Kecskemét, jan. 23. (Az «Egyetértés» tudósitása.) A mai látogatott hetivásáron mmázsánkint kelt: buza 8.80—9 frt, kétszeres 7.40—7.60 frt, rozs 6.50—6.65, árpa 6.50—6.70 frt, zab 6.20—6.40, tengeri 5.60—5.80 frt, köles 6.20—6.45 frt, burgonya 1.80—2.10 frt.

Szeged, jan. 24. A kedvező közlekedési viszonyok következtében ritka nagy hetipiacz volt. 1100 mm. gabona adatott el, közte 200 mm. buza, 200 mm. rozs, 400 mm. kukoricza. Árak: Buza: 78—80 klgros 9—9.40 frt, 76—78 klgros 8.40—9 frt. Rozs: 6—6.50 frt. Kukoricza: 5.20—5.60 frt. Árpa: 6—6.50 frt. Zab: 5.80—6.20 forint. Köles: 5.50—6 frt. Bab: 9—9.50 frt. Szalonna 60 mm. kelt el változatlan árakon. A nagy gabnaüzletben szombat óta 5000 mm. volt a forgalom.

BORÁSZAT.

*** **Bordeauxi nemzetközi borászati kiállitás.** A bordeauxi konsulátus jelentése szerint a «Société filomatique» által Bordeauxban rendezett nemzetközi borászati kiállitáson 41 magyar kiállitó közül a következő 24 részesült kitüntetésben borokért: I. Diszokmány (Diplome d'Honneur). Középponti mintapincze Budapesten. II. Arany érdemérem. Andrássy Gyula gróf Budapesten: Abeles Dávid Budapesten. III. Haladási aranyérem. Szalay Imre, Lelle Somogy m. Neugebauer Miksa Budapest. IV. Haladási ezüstérem. Jankovich Tivadar, Szöllős-Györök; Koppély Géza, Ludas; Soós Lajos, Erzsébetváros; Orsz. borászati kormánybiztosság. V. Haladási bronzérmek. Vásárhelyi Béla, Aradon; Miklós Gyula, Alacska, Borsodmegye; dr. Gáll József, Lukaretz; Nádosy testvérek, Szt.-Lőrincz; Kemény Gábor báró, Budapesten; Schuch Vincze, Villány, Baranyam.; Miklós Ferencz, P.-Virányos; Krémer Fülöp, Budapest; Kemény István bárónė Csombord. VI. Dicsérő elismerés (Mention Honorables de progrés). Adamovich Sándor, Ujvidék; Taussig S. Pécs; Nádasdy Ferencz gróf, Budapest; Hammersberg Jenő, Budapest; Kintzig József, Gyorok; Ráday Gedeon gróf Iklad. Adamovich Sándor, Ujvidékről ürmösért bronzérmet nyert.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **A komlódugványoknak külföldről való behozatala.** A földmivelés-, ipar- s kereskedelemügyi magy. kir. miniszter e tárgyban azon megyék közönségeihez, a hol komló-termelés üzetik, a következő rendeletet intézte: Több oldalról kérdés tétetett az iránt, vajjon a nemzetközi fillokszera-egyezmény értelmében komlódugványoknak külföldről behozatala meg van-e engedve. Erre nézve figyelmeztetem a közönséget, hogy hivatkozással az 1881. évi november 3-diki egyezmény (1882. XV. törv. czikk) 3. czikkére, valamint az egyezmény végrehajtása czéljából a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi és a pénzügyi minisztériumok által 1882. évi julius 11-dikén kiadott rendeletre, valamint annak függelékében II. pont alatt érintett határozatokra, tegye közhirré azonnal, hogy a komlódugványoknak külföldről behozatalára nézve külön engedélyre szükség nincsen, s azon akadály nélkül bebocsáttatnak, ha az érintett törvény és rendelet határozatainak elég tétetik. Hogy e részben akadály föl ne merüljön, a közönség figyelmeztetendő, hogy a komlódugványokat eladó vagy szállitó külföldi czégeket kötelezze arra, hogy a dugványokat megfelelő módon csomagolják, s a küldeményt csakis az előirt igazolványok kiséretében inditsák utnak.

* **A gazdakörből.** A gazdakör legközelebbi felolvasó ülése f. hó 31-én lesz, a mikor dr. Neményi Ambrus fog értekezni Budapest élelmezéséről. Február 7-én Andrássy Géza gróf értekezése, az otthont mentesitő törvényről, tétetik vita tárgyává, 14-én pedig Andrássy Manó gr. fog a regale-kérdésről értekezni. A tanyai iskolák tárgyában összehivandó értekezletre a gazdakör a földmivelési miniszter felhivására gróf Károlyi Sándor és gr. Dessewffy Aurél tagokat küldte ki.

* **A mezőgazdasági gépgyárosok** mintegy 3—4 hóval ezelőtt mozgalmat inditottak maguk közt, hogy az 1885-ben Budapesten megtartandó országos kiállitáson leendő minél méltóbb képviseltetésük iránt a kellő lépések idejekorán megtétessenek. E czélból aláirási ivek bocsáttattak ki, melyekben az erre vonatkozó óhajok voltak feltüntetve és melyeket aztán az illetékes helyre felterjesztve, az irányadók figyelmét e körülményekre felhivták volna. Miután azonban ez eljárás számos okból nem bizonyult czélirányosnak, a kezdeményezők a helybeli gazdasági gépgyárosokat egy értekezletre fogják egybehivni, melyben a gyárosok érdekében teendő lépések megbeszéltetni fognak.

* **Erdészeti alapitvány.** Az országos erdészeti egyesület számára egy ismeretlen ügybarát Székesfehérvárról évi 200 frtos részletekben sorsjegyek által befizetendő 1000 frtos alapitványt tett oly czélból, hogy a tőke kamataiból a selmeczi erdészeti akadémián egy ösztöndij alapittassék, kihuzás esetén pedig a nyeremény egyik részéből egy erdészeti iskola létesittessék, másik része ellenben az alapitó családjának szolgáltattassék ki. Minthogy az alapitó az alapitvány kezelése tárgyában semminemü intézkedést nem tett s legközelebb az adománynak már második részlete érkezett be az egyesülethez, a választmány olyképen intézkedett, hogy a mostani 2 darab 1886-iki 100 frtos sorsjegy az előbbi kettőhöz csatolva, az alapitvány többi részletének beérkezéseig «egy székesfehérvári ismeretlen alapitványa» czim alatt, a kamatok folytonos hozzácsatolása mellett az egyesületi vagyon külön részleteként kezeltessék.

NAPIREND: Január 26-án.

Naptár: Péntek. — Római kath.: Polikárp püspök vértanu. — Prot.: Polikárp, — Görög-orosz: (január 14.) Szabbas és társai vértanuk. — Zsidó: (seb. 18.) Jeremiás. — Nap kél 7 ó. 37 p., nyug. 4 ó. 50 p. — Hold kél 8 ó. 35 p. este, nyug. 8 ó. 33 p. reggel. — Mercur a nap közelében van.

Pénzügyminiszter fogad d. u. 3—4-ig.

Honvédelmi miniszter fogad d. u. 4—5-ig.

Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2 óráig.

Értekezlet az irók és müvészek körében az ezredéves jubileum ügyében d. u. 4 órakor. Előadó: Kaas Ivor.

A természettudományi társulat felolvasó estélye 6 órakor a vegytani intézetben. Felolvasó: Dr. Ring Ármin.

A budapesti orvosi kör évi rendes közgyülése este 7 órakor. (József-tér 5. szám.)

A budai polgári lövész-egylet rendes évi közgyülése d. u. 5 órakor saját helyiségében.

A népszinház bálja a népszinházi személyzet segély-egylete javára a Hungáriában.

Verescsagin-kiállitás a képzőmüvészeti társulat sugárut mücsarnokában d. e. 9-től d. u. 4 és este ½6—½10-ig. Belépti dij 30 kr.

Országos képtár az akadémia palotájában d. e. 9-től d. u. 1.

Iparmuzeum a mücsarnok épületében d. u. ½3—½6.

Egyetemi füvészkert az üllői-uton d. e. 8—12 és d. u. 2—4.
Üvegfestészeti kiállítás Kratzmann Ede műtermében (a füvészkert mellett) látható egész nap dij nélkül.
Muzeumban: régiségár d. e. 9-től d. u. 1-ig.
Akadémiai könyvtár d. u. 3—7.
Egyetemi könyvtár d. u. 3—7.
Muzeumi könyvtár d. e. 9—d. u. 1.
Állatkert nyitva egész nap.

Kivonat a hiv. lap jan. 25-ki számából.

Árverések a fővárosban. Csázi Róza 980 forintra becs. ingóságai jan. 27 (nagymező-utcza 17). Freund Ignácz 748 frtra becsült ingóságai jan. 26 (Csányi-u. 1). Scherrich János 1273 frtra becs. ingóságai jan. 27 (váczi körut 56).

Árverések a vidéken. Papp Károly 160 frtra becs. ingatl. febr. 21 Tápió-Szecső (Nagy-Káta). Milovan Joachim 1200 frtra becs. ingatl. márcz. 31 Batta (Adony). Godó Mihály 2552 frtra becs. ingatl. febr. 8 Kömlő (Eger). Budaházy Lajosné 16,000 frtra becs. ingatl. márczius 31 Sámson (Debreczen). Simonyi Sándorné 19,560 frtra becs. ingatl. márcz. 10 Szeged. Cservenkov Arsza 1024 frtra becs. ingatl. febr. 27 Bassahid (Nagykikinda). Joánovics Teréz 12,770 frtra becs. ingatl. márcz. 24 Nagy-Kikinda. Lázár Lajos 213 frtra becs. ingatl. márczius 4 Tománya (Nagybánya). Melczer Istvánné 6132 frtra becs. ingatl. febr. 13 Mikola (Szatmárnémeti). A szlovinkai «Zakuti Joachim Tóbiás» nevü bányatársulat 800 frtra becs. ingatl. febr. 12 Lőcse. Lázár Mitru 2592 frtra becsült ingatl. april 5 Varajun (Nagy-Somkut). Weisz Herman 2842 frtra becs. ingóságai febr. 1 H.-Böszörmény. Reich Manó 609 frtra becs. ingóságai jan. 30 Péczel (Gödöllő). Popp J. B. 7319 frtra becs. ingatl. február 5 Brassó.

Pályázatok. Az ujvidéki állami polgári leányiskolánál iskolaszolgai, — a huszti kir. jbiróságnál aljegyzői, — a szvidniki kir. jbiróságnál végrehajtói állomásokra.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Csávolszky Lajos.

IDEGENEK NÉVSORA.

Tigris szálloda.
Kornis G. ügyvéd Csákova.
Robitsek L. kereskedő Bécs.
Meisl K. kereskedő Bécs.
Singer A. kereskedő Győr.
Katz J. magánzó Budapest.

Arany sas szálloda.
Török J. tanár Zilah.
Sóger J. magánzó Zilah.
Libicz G. ügyvéd Szolnok.
Pethő J. birtokos Duna-Vecse.
Pásztory D. főhadnagy Gyula.
Pápay Gy. épitész Szolnok.

Erzsébet szálloda.
Mihály F. képviselő Karafalva.
Ilosvay A. fldb. Nyir-Hegyes.
Steuer K. földbirt. Gyöngyös.
Czukor E. földbirtokos Szentes.
Blau J. földbirtokos Dabas.
Hoffer L. ügyvéd N.-Kőrös.
Bohn F. tiszthelyettes Szeged.

Fehér hattyu szálloda.
Hetényi J. birtokos Solt.
Ábrahám G. birtokos Bugyi.
Kalló G. birtokos Jászberény.
Lassip J. iparos Czegléd.
Deutsch O. kereskedő Miskolcz.
Bischitz E. kereskedő Losoncz.
Heller E. kereskedő Kecskemét.
Strausz M. kereskedő T.-Abád.

Fehér ló szálloda.
Kropics M. tanár Lemberg.
Zágonyi L. tanár Erdély.
Buxbaum K. hivatalnok Bécs.
Lexner E. hivatalnok Brünn.
Remenitzki M. gyárv. Hamburg.
Bellus B. jegyző Kis-Oroszi.
Zacher K. jegyző Boldog.
Kepetz A. jegyző Nógrád.
Lövi H. gazdatiszt Száda.
Deutsch J. vállalkozó Ungvár.
Vizl E. fakereskedő Német-Lőcs.
Peer F. kereskedő Szombathely.

Lázár Gy. kereskedő Ürmös.
Beck A. kereskedő Szt-M.-Káta.

Holzwarth-Frohner száll.
Scanavi E. lg. magánzó Bécs.
Hetzer B. kereskedő Bécs.
Redl E. kereskedő Bécs.
Stankovits M. főmérn. Szabadka.
Schenk J. kereskedő Bécs.
Kuffler M. és neje Mosony.
Weinberger A. gazdász Baja.
Neu H. kereskedő Miskolcz.
Löwy A. kereskedő Csaba.
Schulcz J. kereskedő D.-Földvár.
Feldmann A. kereskedő Ipolyság.
Sterk S. kereskedő Tokaj.
Nagel A. gépgyáros Hamburg.

Hungária szálloda.
Marton L. birtokos Sabácz.
Mayer K. magánzó Bécs.
Dr. Kastner A. ügyvéd Bécs.
Papp S. ügyvéd N.-Atád.
Barakonyi K. ügyvéd N.-Atád.
Hoffer F. titkár Érsekujvár.
Hám F. erdész Tarany.
Hirsch A. bérlő N.-Atád.
Meller D. bérlő Szeged.
Szarvas L. bérlő Beleg.
Spohn F. gyáros Bécs.
Schuck J. kereskedő Bécs.
Fekete J. kereskedő Bécs.
Coné Gy. kereskedő Páris.
Schmoller A. kdő Stuttgart.
Pick K. kereskedő Drezda.
Müves M. kdő Konstantinápoly.
Berestiani E. kereskedő Szlatina.
Friedmann S. kereskedő Zimony.
Fischgrund M. kdő Pancsova.

London szálloda.
Kuhn H. magánzó Temesvár.
Hovel J. hivatalnok Bécs.
Russó L. kereskedő Kalafat.
Balogh J. könyvvivő Alvincz.

Magyar király szálloda.
Polyák F. követ Zágráb.
Richnavszky A. tanár Jászó.
Stockinger J. perjel Jászó.
Engländer M. gazd. Debreczen.
Eisenberger M. gazd. Debreczen.
Auer L. ékszerész Bécs.
Fischer A. kereskedő Bécs.
Winkler L. kereskedő Bécs.
Reis A. kereskedő Bécs.
Binder M. kereskedő Bécs.
Freiwillig A. kereskedő Bécs.
Schlesinger S. kdő Kaposvár.
Hamburger J. kdő Temesvár.
Steiner J. kereskedő Dombovár.
Németh J. kereskedő Keszthely.
Frank M. kereskedő Boglár.
Goldstein S. kereskedő Zimony.
Eisler M. kereskedő Fehérvár.
Hahn S. kdő H.-M.-Vásárhely.

Marchal-Angol királynő szálloda.
Gr. Széchényi F. birt. Somogy.
Gr. Széchényi T. birt. Vasvár.
Grosse A. felügyelő Bécs.
Lauth V. igazgató Bécs.
Rosenberg M. kereskedő Bécs.

Nemzeti szálloda.
Salamon A. birtokos Alap.
Szluha J. birtokos Szt-Iván.
Bögözy M.-né birtokos Csurgó.
Simon Gy. kir. tanácsos Győr.
Schwarz A. gőzmalomtul. Eger.
Steiner J. kereskedő Laibach.

Pannonia szálloda.
Fleischer F. birtokos Bánréve.
Tóth E. ügyvéd Félegyháza.
Fiala K. sertéskereskedő Ungvár.
Róth A. gőzmalomtul. Ungvár.
Kraft J. hentes Szabadka.
Weisz J. kdő H.-M.-Vásárhely.
Hendisch F. magánzó Mindszent.
Kegl S. földbirt. Püspök-Alap.
Tokay-Nagy A. földbirt. Ó-Gyalla.
Horner G. gondnok Jenő.
Licha C. magánzó Sz.-Fehérvár.
Deutsch S. földbirtokos Halas.
Kegel S. földbirt. Püspök-Alap.
Dr. Hoffer S. főorvos B.-Gyula.
Matheser M. gazd. Kenderes.
Papp M. marhakdő Kolozsvár.

Páris szálloda.
Baumhorn vállalkozó Pécs.
Mittelmann A. vállalk. Kubin.
Kattauer C. gépész Knittelfeld.
Löwy J. kereskedő B.-Csaba.
Troszt J. kereskedő Szeged.
Kohn J. kereskedő Szered.

Schmidt-Orient szálloda.
Bosányi G. földbirtokos Hont.
Vecséry J. földbirtokos Szentes.
Nagy B. földbirtokos Kis-Hantos.
Hollósi M. földbirtokos Némedi.
Sass K. földbirtokos Némedi.
Gaditz Gy. mérn. Sz.-Fehérvár.
Kohn D. jegyző Némedi.
Pap L. jegyző Makád.
Paulovits S. kereskedő Pankota.
Farkas A. joghallg. M.-Vásárhely.
Brodi S. kereskedő Tolna.
Friedrich M. kereskedő Bécs.
Perl J. kereskedő Kassa.

Vadászkürt szálloda.
Wächter F. főispán N.-Szeben.
Vállyi J. földbirtokos Jánk.
Somssich N. földbirt. Kaposvár.
Hunyady J. földbirt. N.-Abony.
Rozenbach S. földbirt. P.-Szántó.
Rudnyánszky Gy. földbirt. Nyitra.
Csokán M. földbirtokos Arad.
Meszlényi P. földbirt. Velencze.
Mikolay Istv. fldb. Orosháza.
Hirsch K. udv. tanácsos Bécs.
Bartolovics J. képviselő Zágráb.
Porges F. főmérnök Bécs.
Klein V. épitész Bécs.
Laszczig B. igazgató Zircz.
Dani J. igazgató Kompolt.
Ritók Zs. ügyvéd Nagyvárad.
Szücsy B. magánzó Nyitra.
Bachó V. magánzó Szeged.
Fischer L. kereskedő Bécs.
Moser L. kereskedő Bécs.
Blumberg J. kereskedő Bécs.
Kirchhemi S. kereskedő Bécs.
Gans Zs. kereskedő Frankfurt.
Freund F. kereskedő Bécs.

Elhaltak Budapesten 1883. jan. 24.
Uitz János 33 é. kalapos utról tüdővész.
Polyák István 52 é. kocsis VI. k. rózsa-u. 35. vizkór.
Fischer Mária 31 é. napsz.-nő X. k. virág-u. 2. gümőkór.
Veszka Nándor 43 é. kőműves VII. k. dohány-u. 37. tüdővész.
Baluch József 6 é. IX. k. üllői-u. 109. himlő.
Machó János 38 é. napsz. V. k. szeszgyár tüdőlob.
Jordisz János 70 é. szinész II. k. fő-u. 46. tüdőlob.
Csermák Gizella 5 é. fütő leánya VI. k. Szondy-u. 37. tüdőlob.
Kronn Alfréd 2 é. zenész fia VI. k. sugár-ut 61. croup.
Petropol György 71 é. szabó szegényház agykérlob.
Balázs Sándor 44 é. mérnök VII. k. király-u. 75. tüdőlob.
Szilassi Vilmos 26 é. szabó VII. k. hársfa-u. 40. brightkór.
Englender H. 11 é. napsz. fia VII. k. szövetség-u. 31. csontlob.
Parragh István 83 é. szabó szegényház tüdőlob.
Krussa Anna 71 é. gépész özvegye szegényház tüdőlob.
Rerger Etel 3 é. kőműves leánya VIII. k. Szilágyi-u. 4. croup.
Arányi J. J. 59 é. ny. egyet. t. neje Mária-Terézia-tér 8. tüdőhüdés.
Vámberszky T. 2 é. napsz. leánya VIII. k. koszoru-u. 11. croup.
Hochstein Ferencz 82 é. majoros VIII. k. k.-stáczió-u. 30. aggkór.
Riffer H. J. 50 é. gazdatiszt özv. I. k. Döbrentey-u. 36. tüdőlégdag.
Kaurics Katalin 28 é. varrónő I. k. Döbrentei-u. 41. tüdővész.
Holzapfel Lajos 1 é. gépész fia VI. k. uj-u. 41. torokgyik.
Vaszilievics D. M. 43 é. szabó özv. I. k. hadnagy-u. 1. tüdővész.
Jung F. 6 é. kormányos fia I. k. horgony-u. 60. agyhüdés.
Matejka Anna 30 é. IX. k. Csepelrakpart 3. agyhüdés.
Turner F. T. 72 é. vendéglős özv. VIII. k. muzeum-körut 10. aggkór.

NYILT-TÉR.

Szálloda az „aranysas"-hoz.
Alólirott bátorkodik a t. közönségnek becses figyelmébe ajánlani egész ujonnan berendezett **éttermeit.** Ma pénteken **Arany Ferkó zenekara** által zeneestély. Kitünő konyháért s valódi borokért kezeskedik **Kommer József G.**

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.
Holnap, január 26-án.
Először:
Egy párisi regény.
Szinmű 5 felv Irta Feuillet Octave. Forditotta Kürthy Emil.
Személyek:

Henry	Náday
Br. Chevrial	Halmi
Chesnel	Bercsényi
Juliani	Kőrösmezei
Laubanère	Benedek
Tirandel	Földényi
Vaumartin	Mihályfi
Villiers	Császár
Ambroise	Sántha
Targyné	Sz. Prielle C.
Marcelle	Helvey L.
Therése	P. Márkus E.
Rose Guérin	Csillag T.
Lucené	Békessy I.
Valmeryné	Györgyné
Maria	Sánthané
I. Gilette	Adorján B.
II. Gilette	Hubay A.
III. Gilette	Reiner G.
Bertoldi	Alszegi I.
Lombard	Barcsai L.

Kezdete 7 órakor.
Budapest, jan. 27-én.
WILTNÉ assz., csász. kir. udvari és kamara-énekesnő — és HAJÓS ZSIGMOND ur vendégjátékául:
BÁNK BÁN.
Eredeti nagy opera 3 felv. Irta Egressy Béni. Zenéjét szerzette Erkel Ferencz.

NÉPSZINHÁZ.
Budapest, január 26-án.
Először:
A fekete hajó.
Eredeti operette 3 felvonásban. Irta Rákosi Jenő. Zenéjét szerzette báró Bánffy György.
Személyek:

Apollóniusz	Eőri
Oziriadesz	Pálmai Ilka
Alopex	Kassai
Gorgasz	Andorfi
Kefallenosz	Komáromi
Laktuka assz.	Pártényiné
Tharsia	Hegyi A.
Pipillinárosz	Solymosi
Kiküllosz	Ujvári
Kodrillusz	Vidor
Ananké	Behumi
Arisztosz	Hatvani
Gorgóniosz	V. Kovács
Dorkász	Szelényi A.
Fillisz	Vidorné
Kikiáltó	Füredi
Egy trombitás	Magyari
Egy leány	Várai Malvin
Egy irnok	Izsó
Egy pálczahordó	Márton
Egy székhordó	Juhász
Egy kancsótartó	Kopácsy

Kezdete 7 órakor.
Holnap, január 27-én.
UGYANEZ.

NÉMET SZINHÁZ.
Igazgató és tulajdonos *Lesser Szaniszló.*
Budapest, január 26-án.
Der Verschwender
3 felv. dalokkal. Irta Raimund F. Zenéjét szerzé Kreutzer C.
Kezdete 7 órakor.

ORPHEUM
749

hajós-utcza 27. sz. a dalszinház szomszédságában.

BROTHERS ARTELL
(a Londoni Royal Aquariumtól) kinek tornaművészete a szinpadon, minden eddigit felülmul a maga nemében.
Mr. Fleury
a svéd gyorsrajzoló a stockholmi Aleazar-szinháztól, ugyszintén a német svéd énekesnő
FLEURY kisasszony
fellépte.
FIORI ANNA kisasszony
grotesque-tánczosné és énekesnő ujabbi fellépése.
Brandt Krisztina k. a.
bécsi énekesnő továbbá
Mr. Alfonso
nagyérdekü és pikáns Jongleur fellépte, ki utóbbi csak nagyon rövid ideig fog még vendégszerepelni. Ugy a hires Star-Trouppe rövid fellépte.

IDŐJÁRÁS január 25. regg. 7 órakor.
Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A nagy légnyomás (776—778) Oroszország délnyugati részében, a depressziók egyike (755—756) Olaszországban, másika (750) Skócziában van. Nyugaton és a középrészekben erős szelekkel az idő általában változó felhőzetü, többnyire fagyos, csapadék kevés.

Hazánkban: Többnyire északkeleti és keleti, helyenkint viharosig erős szelek mellett a hőmérséklet fölebb, a légnyomás alább szállt. Az idő általában fagyos, borusra változó, helyenkint gyéren havazással. Az e hó 21-én előre jelzett idő helyi csapadékkal s változó jellegével végződik s boruló jelleget öltve jövőre enyhébb, havascsapadékosabb lesz.

Kilátás a jövő időre:
Hazánkban: Többnyire borus, enyhébb, havas-csapadékos időt várhatni.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700+	Szél iránya és ereje (1—12)		A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	63.1	DK	3	— 0.5	—	●
Besztercze	—	—		—.—	—	—
Beszterczebánya	64.3	EK	1	— 4.6	—	◕
Budapest	64.8	EK	3	— 3.2	—	◕
Csáktornya	61.9	EK	5	— 5.7	✳8	✳●
Debreczen	64 9	EK	3	— 2.4	—	◍
Eger	66.4	K	8	— 3.2	—	●
Eszék	—	—		—.—	—	—
Fiume	58.1	EK	5	— 0.4	—	●
Késmárk	69.5	◎		— 10.4	✳1	●
Keszthely	63.5	K	3	— 4.6	—	◕
Kolozsvár	66.9	E	3	— 3.6	—	◕
Magyar-Óvár	64.6	EK	1	— 5.0	—	◕
Mármaros-Sziget	66.3	K	2	— 7.6	—	◕
Nagy-Enyed	70.5	NY	1	— 4.3	—	◕
Nagy-Szeben	66.4	DK	2	— 5.2	—	◕
Nagyvárad	63.1	K	4	— 2.2	—	●
Orsova	67.9	◎		— 2.4	✳9	✳●
Pancsova	61.1	DK	8	— 1.2	✳1	◕
Selmeczbánya	67.5	K	6	— 6.6	—	◕
Sopron	64.9	ENY	2	— 6.0	—	✳●
Szatmár-Németi	64.7	DK	3	— 1.6	—	◍
Szeged	—	—		—.—	—	—
Sepsi-Szt-György	—	EK	7	— 7.0	—	●
Szolnok	64.7	EK	4	— 4.0	—	✳●
Temesvár	63.0	EK	2	— 1.0	—	◕
Trencsén	65.4	K	1	— 5.3	—	◑
Ungvár	64.7	EK	4	— 6.6	—	◕
Zágráb	—	—		—.—	—	—
Bécs	65.3	◎		— 6.6	—	●
Bregenz	61.8	◎		— 11.4	—	○
Lesina	—	—		—.—	—	—
Pola	58.4	E	2	— 0.3	—	●
Prága	66.1	EK	1	— 11.4	—	●

Jelek magyarázata: ◎ — szélcsend; ○ — tiszta, derült; ◔ — ¼ felhős; ◑ — ½ felhős; ◕ — ¾ felhős; ● — borult; ◍ — eső; ✳ — hóeső; ▲ — jég; ≡ — köd; ∞ — gőz; ↯ — zivatar, villám.

VIZÁLLÁS 1883. január 25.

Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	2.26	—	apadó	M.-Sziget	0.76	—	váltlan
Komárom	2.37	—	áradó	Beregszász	—	—	—
Budapest	2.40	—	apadó	Sárospatak	—	—	—
Mohács	5.26	—	apadó	Szatmár	—	—	—
Vukovár	—	—	—	Tokaj	2.58	—	áradó
Ujvidék	6.39	—	apadó	Szolnok	5.36	—	apadó
Pancsova	4.83	—	apadó	Szeged	5.06	—	váltlan
Orsova	4.41	—	váltlan	**Körös**			
				B.-Gyula	0.96	—	apadó
Dráva							
Barcs	—	—	—	**Maros**			
Eszék	—	—	—	Arad	0.08	—	apadó
Száva				**Béga**			
Mitrovicza	2.65	—	apadó	Temesvár	0.25	—	áradó

FRANKLIN-TÁRSULAT KÖNYVNYOMDÁJA.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései január 25.

Minőségi súly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

Faj	Irányzat	78 kg frttól	78 kg frtig	79 kg frttól	79 kg frtig	80 kg frttól	80 kg frtig	81 kg frttól	81 kg frtig	kg frttól	kg frtig	kg frttól	kg frtig	kg frttól	kg frtig	kg frttól	kg frtig
bánsági buza ó	szilárd	9.65	9.80	9.85	9.90	9.95	10.—	10.05	10.15	——	——	——	——	——	——	——	——
tiszavidéki «	«	9.90	10.05	10.10	10.20	10.25	10.30	10.35	10.40	——	——	——	——	——	——	——	——
pestvidéki «	«	9.85	10.—	10.05	10.15	10.20	10.25	10.30	10.35	——	——	——	——	——	——	——	——
fehérmegyei «	«	9.85	10.—	10.05	10.15	10.20	10.25	10.30	10.35	——	——	——	——	——	——	——	——
bácskai «	«	9.75	9.90	9.95	10.—	10.05	10.10	10.15	10.20	——	——	——	——	——	——	——	——
m. északk. «	«	9.35	9.45	9.50	9.55	9.60	9.65	9 70	9.75	——	——	——	——	——	——	——	——

Gabona	Ó vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségü suly hektoliterenként	100 kilogramm ára -tól frt	kr.	-ig frt	kr.
rozs	ó	—	szilárd	70—72	7	—	7	30
árpa	«	takarmány	szilárd	60—62	6	60	6	85
«	«	égetni való	—	62—64	7	—	7	60
«	«	sörfőzdei	csendes	64—66	7	80	9	20
zab	ó	—	szilárd	37—40	6	20	6	60
tengeri	uj	bánsági	szilárd	75	6	—	6	10
«	«	másnemü	«	73	5	90	6	..
köles	«	—	«	nélkül	6	—	6	50
káposzta-repcze	«	—	«	—	—	—	—	—
bánsági repcze	«	—	«	—	—	—	—	—

Szokvány gabona, határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	100 kilogramm ára pénz frt	kr.	áru frt	kr.
buza	lanyha	tavaszra	9	60	9	62
		őszre	—	—	—	—
	«	julius—aug.-ra 1882.	—	—	—	—
tengeri	lanyha	máj.—juniusra 1883.	6	17	6	20
zab	«	tavaszra	6	60	6	62
	«	őszre	—	—	—	—
repcze káposzta	«	aug.—szeptemberre	13 4/8	—	13 9/16	—
« bánsági	—	julius—augusztusra	—	—	—	—

ÉRTÉKPAPIROK

ÁLLAMADÓSSÁG.

Értékpapir		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar királyi aranyjáradék adómentes	6%	118.40	118.75
Magyar királyi aranyjáradék adómentes	4%	85.45	85.70
Magyar papirjáradék adómentes	5%	84.85	85.10
Magyar vasuti kölcsön a 120 frt o. ért. (300 frank)	5%	134.50	135.—
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	134.50	135.—
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	160 —	——
Magyar 1869. keleti vasut állam-kötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	89.50	90.—
Magyar 1873. keleti vasut arany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm.	5%	109.50	110.50
Magyar 1876. keleti vasut állam-kötvény aranyban	5%	93.50	94.25
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 100 frt		113.50	114.—
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 50 frt		113.—	114.—
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	108.75	109 25
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	109 —	110 —
1873-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	109.—	110.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	97.50	98.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	95.—	96.—
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	97.—	98.—
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	95.—	96.—
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátorszgi	5%	98 50	100.—
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	97.50	98.50
Magyar országos jelzálog urbéri váltság kötvény (100 frt)	5%	93.25	93.75
Királyi horv.-szlavon jelzálog földváltsági kötvény (100 frt)		96.50	97.50
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	97.75	98.25
Magyar királyi kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		100.	——
Egyesitett államadósság papirban május—nov.	5%	77.10	77.30
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	5%	77.10	77.30
Egyesitett államadósság ezüst kamat január—julius	5%	77.75	78.—
Egyesitett államadósság ezüst kamat april—október	5%	77.75	78.—
Osztrák aranyjáradék 4% kamat	4%	95.75	96.25
Osztrák papirjáradék, adómentes	5%	92.—	92.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1854-iki à 250 frt p. p.	4%	119.—	120.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 500 frt o. é.	5%	130.—	131.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 100 frt o. é.	5%	138.80	139.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 100 frt o. é.		168.25	169.25
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 50 frt o. é.		167.—	168.—
Pest város kölcsöne 1870-ből	6%	103.25	104.—
Pest város kölcsöne 1871-ből	6%	103.25	104.—
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne	5%	97.—	97.50
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	22.50	33.—

RÉSZVÉNYEK.

Osztal. 1881-re	Értékpapir	Befiz. frt	Utolsó árkelet pénz	áru
	a) Bankok.			
12.—	Ált. magyar municipalis hitelint.	200	195.—	200.—
8.—	Angol-osztrák bank	120	114.—	115.—
9.—	Budapesti bankegyes.-részv.-társ.	100	114.50	115.—
——	Franco-magy. bank felszámolása.	200	——	——
——	Horvát leszámitoló bank	200	——	——
12.—	Iparbank, budapesti	100	40.—	41.—
——	Központi partársulati hitelintézet	80	——	——
21.—	Magyar Általános Hitelbank	200	273 25	273.75
27½ frk	Magyar jelzálog-hitelbank	200	216 —	218.—
5.50	Magy. jelzáloghitelb. II. kib. id. é.	100	108.—	108.50
6.—	Magyar leszám. és pénzváltóbank	100	90.—	90.25
——	Magyar országos bank részv.-társ.	100	—.—	——
17.50	Osztrák hitelintézet	160	279.50	279.75
38.30	Osztrák-magyar bank	300	830.—	825.—
13—	I. magyar iparbank	150	191.—	192.—
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	579.—	581.—
7.—	Sziszeki hitelbank	100	——	——
8.—	«Unio» bank	100	110.—	111.—
	b) Biztositó társulatok.			
——	Bécsi biztositó társaság	200	230.—	234.—
——	Bécsi élet- és járadék-biztos. társ	200	240.—	250.—
222.—	Első magyar ált. biztositó társ.	1000	3450.—	3475.—
——	Foncière pesti biztositó intézet		42.—	43.—
——	Magyar-franczia biztos. társaság	50	——	——
80.—	Pannonia viszontbiztositó társ.	300	900.—	925.—
	c) Gőzmalmok.			
——	Concordia gőzmalom	500	576.—	580.—
50.—	Első budapesti	500	1280.—	1300.—
——	Erzsébet malom	200	239.—	240.—
——	Hengermalom	500	615.—	620.—
10.—	Lujza	160	288.—	290.—
22.—	Molnárok és sütők	200	380 —	385.—
——	Pannonia	1000	1320.—	1330.—
16.—	Viktória	300	472.—	475.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
——	«Adria» magy. tengeri hajózási részv.-t.		—.—	—.—
——	Alföld-fiumei	200	165 50	166.50
——	Arad-Körösvölgyi vasut	200	——	——
——	Báttaszék-dombovári	200	165.—	166.—
——	Déli vasut	200	131.—	131.50
——	Észak-keleti vasut	200	157.—	158 —
——	Erdélyi vasut	200	156 50	157.50
——	Győr-sopron-ebenfurti vasut		——	——
——	Kassa-oderbergi vasut	200	142.50	143.50
——	Magyar-galicziai vasut	200	155.—	156.—
——	M. nyug. v. (székesf.-győr-gráczi v.)	200	160 50	161.50
——	Osztrák államvasut	200	322.75	323.—
——	Pécs-barcsi vasut	200	216.—	218.—
——	Tiszavidéki vasut	200	247.—	248.—
6.—	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	585.—	590.—
28.—	Pesti közuti vaspálya	200	437.—	438.—
18.—	Pesti közuti vaspálya élv. jegy.		1258.—	—.—
	e) Takarékpénztárak.			
4.—	Budapest III. kerületi	50	54.—	55.—
4.—	Czeglédi	100	——	——
33.—	Országos központi	300	520.—	525.—
300—	Pesti első hazai	1000	4590.—	4610.—
35.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	518.—	521.—
30.—	Magyar ált. takarékp. részv.-tár.	100	123.50	124.—
——	Pakracz-daruvár-kutinjai	50	——	——
	f) Különféle vállalatok.			
8—	Alagut	105	116.—	118.—
5 60	Általános waggon-kölcsönzőtárs.	80	82 50	83 50
——	Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	100	—.—	—.—
——	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	143.—	143.50
40.—	Ganz és társa vasöntöde s gépgy.	400	694 —	696.—
26.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	420.—	425.—
12.—	Gyapjumosó és bizt. első magyar	200	——	——
25.—	Kereskedelmi testület épülete	210	590.—	595.—
40.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	200	588.—	595.—
55.—	Pesti könyvny. részvény-társaság	500	800.—	—.—
8.—	Kőszén- és téglagyár (Drasche)	130	155.50	156.—
——	Nemzetk. waggon-kölcsönző-r. t.		——	——
——	Pesti épitő-társaság	85	——	——
10.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmű	100	117.50	118 50
——	Salgó-tarjáni kőszénbánya	100	108 —	110.—
16.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	236.—	237.—
——	Schlick-féle vasönt. s gépgy. II. kib.		217.—	218.—
40.—	Serfőzde első magyar	400	600.—	602.—
30.—	Sertéshizlaló	200	342.—	345.—
——	Sóskuti kőbánya	200	45.—	50.—
20.—	Spodium és csontlisztgyár	200	277.—	278.—
——	Szálloda részvény-társaság	200	——	——
9—	Tégla- és mészégető, ujlaki	200	108.—	109.—
30—	Téglagyár, kőbányai	160	268.—	269.—

ZÁLOGLEVELEK.

Értékpapir		pénz	áru
Magy. földhitelintézet papirérték	5½%	101.—	101.75
Magy. földhitelintézet papirérték	5%	100.—	100.25
Magy. földhitelintézet papirérték	4½%	93.75	94.25
Magy. földhitelint. arany v. ezüst	5%	119.—	119.50
Magyar jelzálogbank	5½%	101.20	101.45
Magyar jelzálogbank	5%	98.—	98.25
Kisbirtokosok orsz. földhitelint.	5½%	100.—	101.—
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	5%	100.60	100.75
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4½%	97.50	98.—
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4%	91.15	91.45
Pesti magyar kereskedelmi bank	6%	101.50	102.—
Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.50	102.—
Pesti magyar kereskedelmi bank	5%	99.—	99.50
«Albina» takarék-és hitelintézet	6%	99.50	100.30

ELSŐBBSÉGEK.

Értékpapir	Befizetett frt		pénz	áru
Alföld-fiumei vasut (nagyvárad-eszéki vonala)	200	5%	94.75	95.25
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200	5%	93.50	94.—
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	91.—	91.50
Dunagőzhajózási társulat	300	5%	——	——
Dunagőzhajózási társulat	100/200	6%	——	——
Észak-keleti vaspálya	300	5%	90 50	91.50
Észak-keleti vaspálya (aranyban)	300	5%	112.—	113.—
Észak-keleti vaspálya (aranyban)	1000	6%	124.—	125.—
Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	100	6%	——	——
Magyar-galicziai vaspálya	200	5%	91 50	92 —
Magy.-galicziai vaspálya II. kib.	200	5%	89 25	90 50
Magyar nyugati vasut (székesfehérvár-győr-gráczi vonal)	200	5%	96 —	96 50
Magyar nyugati vasut 1874. kib.	200	5%	95 —	95 50
M. vas. elsőbbs. beruh. aranyban	200/1000	5%	108.50	109.—
I. erdélyi vaspálya	200	5%	91.50	92.—
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	6%	——	——
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	200	5%	95.75	96 50
Kassa-oderb. v. (eperjes-tarn. v.)	300	5%	92.50	93.—
Kassa-oderb. v. (osztrák vonal)	200	5%	——	——
Kassa-oderb. v. (magyar vonal)	100	5%	116 50	117 —
Osztrák államvasut		5%	——	——
Tiszavidéki vasut		5%	99.50	100.—
Budapesti lánczhid	100	6%	103.75	104.—
Kőszén- és téglagyár kötvények	100	6%	——	——
Lloyd- és tőzsde-épület	100	5%	97.—	97.50

MAGÁNSORSJEGYEK.

	pénz	áru
Osztrák hitelintézet	171.—	172.—
Budavárosi sorsjegy	38.50	39.50
Keglevics sorsjegy	19.—	20.—
Pálffy sorsjegy	36.—	37.—

PÉNZNEMEK.

		pénz	áru
Császári királyi arany (vert)		5.64	5.66
Császári királyi arany (kör.)		5.62	5.64
Osztrák-magyar 8 frtos arany		9.51	9.53
20 frankos arany		9.51	9.53
Török aranylira		——	——
Osztrák és magyar ezüst		——	——
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi		58.80	58.90
Váltók árfolyama (látra).	Bank-k. láb		
Német bankpiaczok 100 márk	4%	58.80	58.90
Amsterdam 100 hollandi frtért	5½%	99.—	99.25
Brüssel 100 frankért	4½%	——	——
Páris 100 frankért	3½%	47.55	47.65
Marseille 100 frankért	3½%	——	——
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért	4%	47.55	47.60
Zürich 100 frankért	4%	47.55	47.60
London 10 font sterlingért	5%	120.—	120 25
Szentpétervár 100 rubelért	6%	——	——
Milano 100 lire nouve ital.	5%	——	——

Bécsi tőzsde január 24.

Értékpapir		Pénz	Áru
A) Általános államadósság.			
Egységesjár., papir, május—novemb.	5%	77.25	77.40
Egységes járadék, papir, febr.—aug.	5%	77.30	77.45
Egységes járadék, ezüst január—jul.	5%	77.65	77.80
Egységes járadék, ezüstb. ápr.—okt.	5%	77.75	77.90
Sorsolással, 1854-ből 250 frt sorsj. pp.	4%	119.—	119.50
Sorsolással, 1860-ból 500 frt sorsj. o.é.	5%	130.75	131.25
Sorsolással, 1860-ból 100 frt sorsj. o.é.	5%	139.—	139.50
Sorsolással, 1864-ből 100 frt sorsj. o.é.		168.25	168.75
Sorsolással, 1864-ből 50 frt sorsj. o.é.		168.—	168.50
Como-járadék 42 lira		39.—	40.—
Államjószági jelzáloglevél 120 frt	5%	146.50	147.—
Bécs-glogn. v. els. jegy. 100 frt p. p.	5%	98.—	——
B) A birodalmi tanacsban képviselt királyságok és országok államadóssága.			
Osztrák aranyjár. adómentes 100 frt	4%	95.95	96.10
Osztr. papirjár. visszafiz. 1881 100 frt	5%	92.15	92.30
Osztr. kincst. j. visszafiz. 1882 100 frt	5%	——	——
C) A magyar korona országainak államadóssága.			
Magyar aranyjár. adómentes 100 frt	6%	118.55	118.75
Magyar aranyjár. adómentes 100 frt	4%	85.45	85.60
Magyar papirjáradék 100 frt	5%	84.80	84.95
Magyar vasuti kölcsön 120 frt ezüst	5%	134.75	135.25
Magyar vasuti kölcsön 120 frt ar. k.	5%	134.50	135.—
Gömöri államvas. záloglevél 150 frt	6%	—.—	——
Keleti vasuti ál. kötv. 1869-ből 300 frt	5%	89.—	89.50
Keleti vasuti ál. kötv. 1873-ból 300 frt	5%	110.25	111.—
Keleti vasuti ál. kötv. 1876-ból 100 frt	5%	94.—	94.50
Magy. államkölcs. 1871. sors. 100 frt	5%	——	——
Magy. államkölcs. 1873. sors. 100 frt	5%	——	——
Magyar urbérivált. kötvény 100 frt	5%	—.—	—.—
M. szőlődézsma-válts. kötv. 100 frt	5%	97.55	98.25
Magyar nyeremény-kölcsön 100 frt		113.50	114.—
Magyar nyeremény-kölcsön à 50 frt		113.50	114.—
M. tiszav. s szegedi ny. sorsj. 100 frt	4%	108.60	109.—
D) Földteherm. kötv. 100 frt pp.			
Csehországi	5%	106.—	107.—
Bukovinai	5%	96.75	97.25
Galicziai	5%	97.40	97.80
Karinthiai	5%	105.50	——
Krajna és tengerparti	5%	104.	105 —
Morvaországi	5%	104.—	104.50
Alsó-ausztriai	5%	105.—	106.50
Felső-ausztriai	5%	104.50	——
Salzburgi	5%	102.—	——
Sziléziai	5%	110.—	——
Stiriai	5%	103.—	105.—
Tiroli	5%	99.—	——
Horvát- és szlavonországi	5%	99.—	102.—
Erdélyi	5%	97.25	98.—
Temesi bánság	5%	97.25	97.75
Temesi 1867-iki sorsolási záradék	5%	95.50	96.—
Magyar	5%	97.50	98.50
Magyar 1867-iki sorsolási záradék	5%	95.50	96.25
E) Más közkölcsönök.			
Dunaszabályoz. sors. 1870-ből 100 frt	5%	114.—	114.50
Dunaszab. kölcsön 1878-ból 100 frt	5%	—.—	102.—
Pestvárosi kölcsön 1871	6%	——	103.50
Pestvárosi kölcsön 1880	5%	97.—	98.—
Triesztvárosi kölcs. 1865	6%	101 —	101,50
Triesztvárosi kölcs. 1879	6%	—.—	—.—
Bécsvárosi kölcsön 1867	5%	101.25	102.25
Bécsvárosi kölcsön 1874 (ar. v. ez.)	5%	—.—	—.—
Bécsvárosi kölcsön 1874 (sorsolás)		121.50	122.—
Olasz járadék 100 lira	5%	——	—.—
Szerb nyer. kölcs. 100 frk	3%	32.75	33.—
Török vasuti kölcsön 400 frk		24.—	24.30
F) Záloglevelek, jelzálog-kötvények és kötvények (100 frtért).			
Osztr. ált. földh.-int. sors. ar. v. ez.	4½%	119.25	119.50
Osztr. ált. földh.-int. 33 éves visszf.	5%	——	—.
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf.	5%	——	—.—
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf.	4½%	95.50	96.50
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf.	4%	91.40	92.—
Csehorsz. földh.-társ. 36 éves visszf.	5½%	104.50	—.—
Csehorsz. földh.-társ. 33 éves visszf.	5%	102.50	103.50
Központi földhitelint. bank 38 é.	5%	100.—	100.50
Gácsországi földhitelintézet 18 é.	6%	101.50	102.50
Morvaorsz. jelzál.-hitelbank 36 é.	5%	103.—	103.50
Osztrák jelzálogbank 10 éves visszf.	5½%	100.50	101.—
Osztrák jelzálogbank sorsolással	5%	97.50	98.—
Osztrák-magyar bank	5%	100.65	100.85
Osztrák-magyar bank	4½%	97.60	98.—
Osztrák-magyar bank	4%	91.20	91.50
Első osztrák takarékp. sorsol. 30 év	5½%	101.—	101 50
Első osztrák takarékp. sorsol. 32 év	5½%	101.—	101.50
Magyar ált. földhitel.-részv.-t. 34 év	5½%	98.50	99.80
Magyar földhitelintézet	5½%	101.—	102.25
Magyar földhitelint. sorsolása 39 év	5%	100.—	100.75
Magyar földhitelint. sorsolása	4½%	93.75	94.25
Magyar földh.-int. sors. 39 év arany	5%	119.—	119.50
Magyar jelzálogbank 25 évi sors.	5½%	100.50	101.—
Magyar jelzálogbank 40 évi sors.	5½%	100.50	101.—
Magyar jelzálogbank 40 évi sors.	5%	98.25	98.75
G) Elsőbbségi kötvények.			
Albrecht pálya 300 frt ezüst	5%	93.25	93.75
Alföld-fiumei pálya 200 frt ezüst	5%	94.80	95.10
Arad-temesvári vasut 200 frt ezüst	5%	——	——
Cseh északi vasut 300 frt	5%	99.75	100.25
Cseh nyugati vasut 300 frt	5%	99.75	100.—
Dunagőzhajózási társ. 200 frt ezüst	5%	111 50	113 —
Dunagőzhaj. társ. 100/200 frt ezüst	6%	106.90	107.40
Dunagőzhajózási társ. 200 frt arany	5%	—.—	——
Duna-drávai pálya 200 frt ezüst	5%	91.15	91.50
Erzsébet pálya 100 frt ezüst	5%	98.30	98.80
Erzsébet p. 300 frt o. é. 1862-iki kib.	5%	98.30	98.80
Ferdinánd északi pálya 100 frt p.p.	5%	105.25	105.75
Ferdinánd északi pálya 100 frt o.é.	5%	102.—	—.—
Ferdinánd északi pálya 300 frt ez.	5%	106.50	—.—
Ferencz-József pálya 200 frt ez.	5%	100.30	100.70
Pécs-barcsi pálya 200 frt ez.	5%	100.—	101.—
Károly-Lajosgácsi pálya 300 frt o.é.	4½%	99.25	99.75
Kassa-oderbergi pálya 200 frt ez.	5%	95.20	95.60
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt ez.	5%	92.25	93.—
Lemb.-czern.-jassii p. I. kib. 300 frt o.é.	5%	93.—	93.50
Lemb.-czern.-jassii p. II. kib. 300 frt ez.	5%	97.75	98.50
Lemb.-czern.-jassii p. III. kib. 300 frt ez.	5%	93.50	94.25
Osztrák észak-nyugati p. 200 frt ez.	5%	101.60	102.50
Rudolf-pálya 300 frt ez.	5%	100.—	100.40
Erdélyi pálya 200 frt ez.	5%	91.20	91.60
Osztrák államvaspálya 500 frank	3%	177.50	—.—
Osztr. állam.-p. 1874. kib. 500 frank	3%	175.50	—.—
Déli pálya 500 frank	3%	133.—	133.50
Déli pálya 200 frt ar.	5%	118.—	118.50
Dél-északném. összek.-p. 100 frt o.é.	5%	96.75	97 50
Dél-é.-n. összek.-p. 1879. k. 100 frt o.é.	5%	—.—	97.50
Tiszavidéki pálya 1000 frt o.é.	5%	99.25	99.50
Magyar-gácsorsz. pálya 200 frt o.é.	5%	91.75	92.—
Magyar észak-kel. pálya 300 frt ar.	5%	90.—	90.50
M. nyug. (Székesf.-győr-grácz) 200 frt	5%	96.—	97.—
H) Különféle sorsjegyek.			
Hitelintézet 100 frt o.é.		170.75	171.25
Clary 40 frt p.p.		37.75	38.50
Dunagőzhajózási 100 frt p.p.		108.25	108.75
Innsbruck városi 20 frt o.é.		—.—	—.—
Keglevich 10 frt p.p.		19.50	20.50
Krakkói sorsjegy-kölcsön 20 frt o.é.		18.50	19.—
Laibachi dijsorsjegy 20 frt o.é.		23.25	23.75
Buda város kölcsöne 40 frt o.é.		38 50	39.50
Pálffy 40 frt p.p.		36.50	36.75
Vörös-kereszt sorsjegy 10 frt o.é.		12.30	12.60
Rudolf alapitvány 10 frt o.é.		20.30	—.—
Salm 40 frt p.p.		51.—	53.—
Salzburgi dijsorsjegy 20 frt o.é.		22.75	23.50
St.-Genois 40 frt p.g.		47.50	48.—
Stanislau városi 20 frt o.é.		26.—	26.50
Trieszt városi 100 frt p.p.		127.—	127.50
Trieszt városi 50 frt o.é.		—.—	—.—
Waldstein 20 frt p.p.		27.25	27.75
Windischgrätz 20 frt p.p.		37.40	37.75
Nyereményjegyek 3%-nyi kölcsön		30.—	31.—
I) Bankok részvényei.			
Angol-osztrák bank 200 frt	5%	114.25	114.50
Bécsi banktársulat 200 frt	5%	—.—	—.—
Bécsi bankegyesület 100 frt	5%	104.25	104.50
Osztrák által. földhitelintézet 200 frt	5%	204.25	205.25
Pestimagyar keresked. bank 500 frt	5%	——	——
Kereskedés és ipar hitelintézet 160 frt	5%	279.—	279.25
Magyar általános hitelbank 200 frt	5%	273.—	273.50

Értékpapir		Áru	Pénz
Alsó-ausztriai leszámit. társ. 500 frt	5%	860.—	870.—
Magy. lesz. és pénzváltó bank 100 frt	5%	89.—	89.50
Bécsi giró- és pénztáregylet 200 frt	5%	275.—	280.—
Osztrák jelzálogbank 200 frt	5%	——	——
Magyar jelzálogbank II. kib. 200 frt	5%	—.—	——
Osztrák tartományi bank 200 frt	5%	——	—.—
Magyar országos bank 200 frt	5%	——	——
Magyar ált. municip. hit.-int. 200 frt	5%	——	——
Osztrák-magyar bank 600 frt	5%	832.—	834.—
Unio-bank 100 frt	5%	110.25	110.50
Általános forgalmi bank 140 frt	5%	141.50	142.50
K) Közleked. vállalatok reszv.			
Albrecht pálya 200 frt o.é.		—.—	—.—
Alföld-fiumei pálya 200 frt o.é.	5%	165.25	166.—
Buschtiehradi vasut 500 frt p.p.	5%	—.—	—.
Buschtiehradi v. (lit. B.) 200 frt o.é.		—.—	—.
Dunagőzhajózási társas. 500 frt p.p.		584.—	586.—
Duna-drávai pálya 200 frt ez.	5%	——	——
Erzsébet pálya 200 frt p.p.	5%	209.—	209 25
Erzséb. p. Lincz-Budweis 200 frt o.é.	5%	——	—.—
Ferdinánd északi pálya 1000 frt p.p.	5%	2695.—	2703.—
Ferencz-József pálya 200 frt o.é.	5%	192.25	192.75
Pécs-barcsi pálya 200 frt o.é.	5%	—.—	—.—
Károly-Lajosgaliczicz. p. 200 frt o.é.	5%	291.50	292.—
Kassa-oderbergi pálya 200 frt o.é.	5%	142.—	142.50
Lemberg-czern.-jassi p. 200 frt o.é.	5%	166.25	166 75
Osztrák-magyar Lloyd 500 frt o.é.	5%	650.—	653.—
Osztrák északnyugoti p. 300 frt o.é.	3%	195.50	196.—
Rudolf-pálya 200 frt o.é.	5%	163.50	164.—
Első erdélyi pálya 200 frt o.é.	5%	156.—	156.75
Osztrák államvasuttárs. 200 frt o.é.	5%	320.—	320.50
Déli pálya 200 frt o.é.	5%	131.50	132.—
Délészak-ném. összek. p. 200 frt o.é.	5%	145.25	145.75
Tiszavidéki pálya 200 frt o.é.	5%	247.25	247.75
Bécsi Tramway 200 frt o.é.	5%	218.50	218.75
Magy. gácsországi pálya 200 frt o.é.	5%	155.25	156.—
Magyar északkeleti pálya 200 frt o.é.	5%	157.50	158.50
M. nyug. székesf.-gráczi 200 frt o.e.	5%	160.50	161.—
L) Iparvállalatok részvényei.			
Osztr. általán. épitő-társaság 200 frt		93.25	94.25
Innerbergi bányatársaság 200 frt		——	——
Judenburgi vasmü 70 frt		——	——

Értékpapir		Pénz	Áru
Liesingi serfőződe 100 frt	4%	64.75	65.—
Nezsideri papirgyárrészv.-t. 200 frt	5%	——	——
Prágai vasipar-társulat 200 frt		159.50	160.50
Rima-murányi vas.-társ. 100 frt	5%	117.50	118.25
Salgó-tarjáni kőszénbánya 100 frt	5%	—.—	—.—
Bécsi fegyvergyár társaság 100 frt	5%	—.—	—.—
Által. waggon-kölcs.-t. Bpest 80 frt	5%	82.50	83.—
Bécsi épitő-társaság 100 frt		59.50	60.50
Assicurazioni gen. com. 1000 frt p.p.	5%	1950.—	——
Azienda assicuratrice 1000 frt o.é.		——	——
«Duna» osztr. bizt.-r.-társ. 200 frt	5%	—.—	302.—
Viszontbiztositó-társ. bécsi 200 frt	5%	76 —	——
«Securitas» viszontbizt.-társ. 250 frt		200 —	——
Bécsi élet- és járad.-bizt.-int. 200 frt	5%	——	300.—
Bécsi biztositó társaság 200 frt	5%	—.—	245.—
M) Váltók (látra).			
Amsterdamra 100 hol. frt	5½%	99.30	99.40
Brüsseli 00 frank	4%	——	——
Német bankpiaczok 100 márka	5%	58.80	58.90
London 10 font st.	5%	120.—	120.55
Milano 100 ol. lira	5%	—.—	—.—
Franczia bankpiaczok 100 frank	3½%	—.—	—.—
Páris 100 frank	3½%	47.62½	47.67½
Pétervár 100 rubel	6%	—.—	—.—
Svájczi piaczok 100 frank	3½%	47.60	47.65
Zürich 100 frank	3½%	47.60	47.65
N) Valuták.			
Császári és királyi arany	darabja	5.65	5.67
Császári és kir. reczés arany	darabja	5.64	5.66
Osztrák-magyar 8 frtos arany	darabja	9.54	9.55
20 frankos arany	darabja	9.54	9.55
20 márkás arany	darabja	11.75	11.77
Orosz imperiale	darabja	9.81	9.83
Sovereigns	darabja	11.97	12.02
Török arany lira	darabja	10.80	10.82
Mária-Terézia (Levant) tallér	darabja	——	——
Ezüst	100 frt o.é.	——	—.—
Ezüstjáradék-szelvény	100 frt o.é.	——	——
Német birodalmi bankjegy	100 márka	58.80	58.85
Olasz bankjegy	100 ol. lira	47.05	47.15
Orosz papir rubel	darabja	1.17½	1.17½

Tekintélyek és vevők részéről határozottan elismert.
Készülékek, szolgálat, láng- és égő-anyag nélkül 5710
VILÁGITÓ DELEJ-LÁMPA
pajtákban, lőpor-, petroleum- és borszesz-raktárakban, szénbányákban vagy más tüzveszélyes helyeken való használatra; ugyszintén hálószobák stb. megvilágitására is szerkesztettünk egy parabolikus-concave önvilágitó lámpát, mely minden **tüz vagy robbanási veszélyt** kizár. A világitó delej-lámpa sötétben dolgozásra elégséges világosságot nyujt.
Világitási képességért tiz évi kezesség.
A világitó delej-lámpa **eltörhetetlen; álló, függő és kézi lámpának** egyaránt használható és 4-féle nagyságban van készletben.
1. sz. kerek 32 cm. átmérőjü Mk. 7.50 = frt 4.50 = frc. 9.40
2. sz. kerek 40 cm. átmérőjü Mk. 10.50 = frt 6.20 = frc. 13.—
3. sz. kerek 50 cm. átmérőjü Mk. 14.— = frt 8.25 = frc. 17.50
4. sz. kerek 100 cm. átmérőjü Mk. 40.— = frt 25.50 = frc. 50.—
Minél nagyobb a lámpa, annál magasabb világitási értéke. Az összegnek alólirt gyárhoz való beküldése után, a lámpa postán azonnal megküldetik.
Műszaki szükségleti tárgyak gyára:
Teichmann & Co Berlin So, Oranienstr. 182

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR DEBRECZENBEN.
Meghivás
az **Alföldi takarékpénztár** Debreczenben folyó év február hó 18 án délelőtt 10 órakor a hivatalos helyiségében megtartandó
X. rendes közgyülésére
a t. cz. részvényesek tisztelettel meghivatnak.
Tanácskozás tárgyai:
1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése.
2. Az 1882-ik évröli zárszámla beterjesztése.
3. A nyereség mikénti felosztása.
4. Háromtagu felügyelőbizottság megválasztása.
5. Igazgatósági inditvány.
Debreczen, 1883. január 20.
Az igazgatóság.
NB. Az igazgatósági évi jelentés a közgyülést megelőzőleg nyolcz nappal az illetők által a hivatalos helyiségben megtekinthető.

A FRANKLIN-TÁRSULAT kiadásában megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:
ÉRINTKEZÉS AZ EMBEREKKEL.
Irta
B. KNIGGE ADOLF.
A tizenötödik javitott kiadás után
NAGY ISTVÁN.
Két kötet.
A két rész egy csinos vászonkötetbe kötve 1 frt 80 kr.

Gyengeségi állapotok, vérszegénység, sápkór
és ezek következményei

gyorsan és biztosan gyógyulnak Dr. Wágner dialyzált vaselege által, mely a legenyhébb és legkönyebben emészthető vasgyógyszer. Árak használati utasitással: nagy üveg 2 frt, kis üveg 1 frt, **Ferrum catalyticum görvélyes gyermekeknek** üvegje 2 frt.
Főszállitás: Gyógyszertár a „Nádorhoz" Budapesten, váczi-körut 17. Minden gyógyszertár által beszerezhető. Tessék **óvakodni hamisitásoktól** és tekintettel lenni a **védjegyre.**
5787

VALÓDI FRANCZIA PEZSGŐK
5008 **(CHAMPAGNE).**
Lerakat a legjelesebb fajokból, u. m.: *Vve Clicquot* ponsardin, *L. Roederer Pommery* és *Greno, G. H. Mumm & Co., Moët & Chandon, Heidsieck & Co., H. Piper, Jockey-Club, Theophile Roederer & Co.. De Montigny, De Villers* stb. Eredeti kosarakban *gyári áron,* valamint palaczk számra a legjutányosabban.
Kiváló finom *bordeauxi, burgundi, spanyol* és *portugali, olasz és görög, rajnai-, borok.*
Honi-, asztali- és *csemege* borok a legjelesebb termelőktől.
Franczia-, hollandi-, angol-, orosz- és *lengyel* likőrök.
Idei chinai tea, valódi *ó-jamaica rum* és *franczia cognac.*
Honi pezsgők stb. tiszta és hamisitlan minőségben
Lápossy F. és Társa borkereskedőknél BUDAPESTEN, Dorottya-utcza 1. sz. (a keresk. bank épületben) és Egyetem-utcza 2. szám.

E rovatban *minden szó* beiktatása *2 krba* kerül, hirdetések után, melyek a hirdető félnek külön lakczimével is elvannak látva, még 30 kr. bélyegdij fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozodásokra is pontosan válaszolunk, ha a válaszra szükséges postabélyeg beküldetik.

Ellának. Tudassa velem kérem, hol találkozhatunk a jövő héten bármely nap estéjén, a szokott órában? Rudolf-rakpart. 2115

Rosinának. Hogy óhajtom-e a találkozást de még mennyire! kérek mielőbb értesitést. A hétfői. 2123

G. L. G. miért nem válaszolt? A. G. J. czim alatt levele van a főpostán poste restante. Levelét Hétfőn este kaptam csak meg, levelemre választ kérek Szombat vagy Vasárnapra. Rosina. 2122

«Honny soit qui mal y pense. Dr. G. S. H. T. által válaszadásra kéretik.» 2089

Eladás.

Több tüzmentes pénzszekrények olcsón eladók. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2111

A hét főbün Sue Jenő viláhirü regénycyklusa (7 önálló regény) 17 kötetben, 7 forintért kapható Dobrowsky és Franke könyvkereskedésében Budapesten, egyetem utcza. Kimeritő könyvjegyzéket ingyen küldünk. 2101

Szatócs-üzlet dohánytőzsdével egybekötve azonnal eladó. Levelek «eladó» czim alatt kiadóhivatalba intézendők. 2115

Hevesmegyében egy 302 hold legjobb minőségü földből álló birtok szabad kézből eladó. Bővebb tudósitást a kiadóhivatal ad. 2094

Ráhóczon, Zemplén megyében, nagymihályi vasuti állomáshoz fél óra járásnyira egy 830 holdas urasági birtok, diszkerttel, kastélylyal és legjobb karban levő gazdasági épületekkel kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni a s.-a.-ujhelyi takarékpénztárnál. 2051

Eladás esetleg haszonbérbe adás. Tasson, Pestmegyében, a gőzhajóállomástól, ugy a vasuti állomástól félórányira el- esetleg haszonbérbe adó egy szép uri lakház teljesen jó karban, 6 szoba verandával, konyha, pincze, cselédszoba, padlás, egy egészen uj lótartáshoz szükséges melléképülettel, jégveremmel stb. ellátva. A beltelekhez nagy gyümölcsös és konyhakert s ezen felül mintegy 4 holdnyi terület tartozik. 2424

Gömörmegyében a rimaszombati vasuti állomáshoz közel egy 404 holdból álló birtok, mely árviztől egészen ment, jó termő föld, szép bensőséggel, a rajta fekvő urilakkal és gazdasági épülettel együtt eladó, a birtokhoz tartozik a korcsmaregále és egy jövedelmező vizimalom. Ára 28,000 frt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2386

A Józsefvárosban (Kálvária-utcza) egy földszintes ház eladó 8000 frtért. A ház egy 300 □° nagyságu udvar és kerttel bir, továbbá 700 frtot jövedelmez evenkint és még 7 évig adómentes. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2256

Az érmelléken 160 holdból álló birtok, legjobb minőségü föld, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2304

Nógrádmegyében — Salgó-Tarján mellett — a Pálfalvi határban, a pálfalvi indóháztol ¼ órányira, egy 120 hold tagositott birtok szabad kézből eladó, igen szép uri lakkal, gazdasági épületekkel, nagy kerttel, 150 frt regale és vizimalom jövedelemmel, a megfelelő gazdasági és marhaállománynyal és eszközökkel. A birtok ára a közönkiaknázhatási joggal 20,000 frt. Azon kivül 12,000 frt. Bővebbet a kiadóhivatal. 2384

Zalamegyében, a Balaton mellett fekvő Ábrahámhegyen mintegy 220 hectoliter 1878-ik évi, 210 hectoliter 1979-ik évi, 100 hectoliter 1881-ik évi és 150 hectoliter 1882. évi bor eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2036

Belváros, zsibárus utczában egy III. emeletes ház eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2409

Egy borsodmegyei, 500 holdból álló igen szép birtok lakházzal és gazdasági épületekkel együtt eladó, kedvező feltételek mellett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2396

Hevesmegyében Gyöngyös mellett 240 holdból álló birtok ⅔ részben első osztályu buza termőfölddel, bensőséggel, gazdasági épületekkel, két szöllővel — vasuthoz igen közel — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2307

209 holdból álló pestmegyei birtok, kastélylyal, gazdasági épületekkel, teljes felszereléssel és vetéssel együtt eladó. Bővebb felvilágositást a kiadóhivatal ad. 2359

Zalamegyében, Nagy-Kanizsához és az ottani vaspályához egy órányira állam uton 191 holdas birtok épülettekkel és felszereléssel együtt eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2207

Egy borsodmegyei kisebb birtok szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2308

Egy 6 éves him és egy 1½ éves nőstény jól dresszirozott vizsla eladó, darabja 30 frt. Bővebbet a kiadóhivatal. 2253

A belvárosban, bástya-utczában egy II. emeletes ház, mely még 25 évig adómentes, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2272

Somogymegyében egy 560 holdból álló birtok, mely Pamuk község határában fekszik, 90,000 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2345

Egy 2 éves, him, hosszuszőrü, kávébarna, dresszirozott vizsla, mely ugy szárazon, mint vizen egyaránt használható, eladó 100 frtért. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2225

Egy vizi malom, mely szilárd épületekből áll, 3 pár kő, két henger és minden a buza finom őrlésére szükséges gépekkel ellátva, a patak vize, mely hajtja a malmot, meleg forrás, soha he nem fagy. A malom közel a város- és vasuthoz. 12 hold rét is tartozik hozzá. Az egésznek ára 20000 frt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2335

Ház és telek a Józsefvárosban, Budapesten, eladó, élénk forgalmu vonalon, nagy befásitott udvarral, korcsmai üzletre téli és nyári helyiségül — fa vagy gépraktárnak, — speculatióra is fölötte alkalmas. Értesit a kiadóhivatal. 2366

Egy malomszerkezet még egészen uj eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2355

Pestmegyében, a monori vasuti állomástól 20 percznyi távolságnyira egy 543 holdas birtok eladó. A birtok szép lakházzal és jó gazdasagi épületekkel el van látva. Bővebbet a kiadóhivatal. 2340

Egy 8 holnapos vadasz vizsla, sötétbarna nőstény 30 frtért eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2310

Egy csak 2 hónapig használatban volt malomszerkezet 2 pár köre eladó, a kövek 42"-ek, egyik pár franczia, a másik sárospataki. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2373

Hontmegyében Ipolyságtól 2 órányira egy 200 holdas birtok eladó. Bővebbet a kiadohivatal. 2370

Egy hét hónapos, gyönyörü szép és már jól dresszirozott vadászkutya eladó, ára 30 frt. Bővebbet a kiadóhivatal. 2378

Egy még jó karban lévő malomszerkezet eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2349

A Józsefvárosban egy földszintes ház istálló és kocsiszinnel, szép nagy kerttel eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2302

Eladó birtok. Nógrádmegyében Szarvas-Gedén, Apcz-szántói indoházhoz ¼-ed órányira 260 holdat képező I-ső osztályú föld és rét, gazdasági épületekkel szabad kézből eladó. Bővebbet Horváth László, Pásztón Hevesmegye 2016

Vétel.

Egy jó karban levő malomszerkezett megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatal. 2420

Egy 15000 frtot érő kisebb birtok megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2381

Hont- és Nógrádmegyében kerestetik egy 300—600 holdig terjedő birtok megvétel végett. Ajánlatok küldendők a kiadóhivatalba. 2382

Kerestetik egy fővárosi ház 15,000 frt értékig megvétel végett, mely a megfelelő összegnek 6%-át jövedelmezi. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2371

Kerestetik a József- vagy Ferenczvárosban egy földszintes ház, kerttel 12,000 frt értékig. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2324

Heves- vagy Nógrádmegyében közel a vasuthoz kerestetik megvétel végett 250—300 holdból álló birtok lakházzal és gazdasági épületekkel együtt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2257

A belvárosban kerestetik egy ház megvétel végett 50—60,000 frtig. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2327

Egy nőstény neufundlandi kutya megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2351

Egy szeliditett, szépen beszélő pagagály kerestetik megvétel végett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2332

Heves- vagy Borsodmegyében egészséges és árvizmentes vidéken kerestetik megvétel végett egy 200—250 holdas jó minőségü birtok, vasuthoz közel, kényelmes jó karban lévő lakházzal és gazdasági épületekkel. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2388

Abauj, Zemplém, Borsod, Heves, Nógrád vagy Szolnok megyében kerestetik egy 40000 frtos birtok, kell hogy ármentes és valamely vasut közelében legyen. Bővebbet a kiadóhivatalban, 2318

Hevesmegyében egy 200—300 holdra terjedő birtok megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2346

Alkalmazást nyer

Egy műkertész azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2426

Egy gazdasági akademiát végzett fiatal ember, mint gazdasági irnok alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2427

Egy kevés igényü mivelt leány, ki magyarul és németül jól tud, és a kézimunkákban gyakorolt, gyermekek mellé mint bonne alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadohivatalban. 2428

Ács-pallér kerestetik egy nagyobb vidéki városban. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2079

Egy műkertész, ki a gyümölcsészethez és különösen a parkirozáshoz ért, vidékre alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2416

Egy urasági kocsis vidékre alkalmazást nyer. Kik nősek előnyben részesülnek, Bővebbet a kiadóhivatalban. 2417

Kerestetik egy szolid, nötlen fiatal kertész, ki jó bizonyitványokkal rendelkezik. Fizetés havonkint teljes ellátás és 10 frt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2234

Egy csinos, tiszta jó családból való 15 éves leány vidékre játszótársul kerestetik két kis fiuhoz, kinek kötelessége ezeket a német nyelvre tanitani, velük játszani és szabad óráiban kézi munkával foglalkozni, ha jól viseli magát örökbe is fogadtatik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2415

Egy jól főző szakácsné helyben azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2361

Egy szerény igényü, jó bizonyitványokkal ellátott műkertész helyben azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiad hivatal. 2400

Egy magyarul, németül és franczíaul beszélő fiatal leány gyermekek mellé játszótársul alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2391

Egy vidéki vas- és füszerkereskedésben segéd azonnal alkalmazást nyer, kell, hogy magyarul, németül és tótul beszéljen. Bővebbet a kiadóhivatal. 2377

Egy csinos kaszirnő egy vidéki nagyobb kávéházban azonnal alkalmazást nyer. Ajánlatok arczképpel együtt a kiadóhivatalba intézendők, 2347

Kerestetik vidékre egy nőtlen kertész szerény igények mellett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2344

4 éves fiu és 2 éves leányka mellé kerestetik egy fiatal leányjátszótársul, kell hogy az illető magyarul és németül jól tudjon, vig kedélyü és megnyerő külsejü legyen. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2320

Egy vidéki czukrászdában egy tanoncz alkalmazást nyer. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2327

Egy bonne, ki magyarul németül és franczíaul folyékonyan beszél, vidékre azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2408

Egy kitünő jó főzőnő, helyben azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatal. 2401

Kerestetik egy a kereskedelmi akadémiát végzett könyvvivő, ki a magyar és német nyelvet teljesen birja és e nyelveken levelezni is képes. Bankügyekben jártas egyén előnyben bir. Bővebb felvilágositást e lap kiadóhivatala ad. 2075

Alkalmazást keres

Egy már nagy úri házaknál alkalmazva volt szakácsné alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2431

Egy végzett nőtlen fiatal ember a délutáni órákban irodai munkálatokra ajánlkozik, esetleg hegedübeni oktatást kezdőknek hajlandó adni. Bővebb értesitést ad a kiadóhivatal. 2117

Egy művelt nő, ki a háztartás minden ágát tökéletesen érti mint házvezetőnő alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2109

Biztositási ügynökség elfogadására ajánlja magát egy e téren nagy ismeretség és gyakorlattal biró kereskedő, ki 24 ezer lakosu városban több év óta mint önálló müködik. Levelek a kiadóhivatalba «Assecuranz» czim alatt küldendők. 2112

Szolid, fiatal és csinos nő kasszirnői állást keres csakis szolid kávéházban, csukrászdában vagy más hasonló helybeli üzletben. 2430

Egy nős férfi, ki 15 éven keresztül mint bérlő nagyobb birtokot önállólag kezelt, tehát a gazdaság körül tökéletes jártassággal bir, mint gazdatiszt alkalmazást keres. Bővebben a kiadóhivatal. 2105

Egy 40 éves r. kath. nős gazda, ki 11 évig hegyes vidéken oly sikerrel gazdálkodott, hogy kitüntetést nyert, a sertés-juh-, szarvasmarha- és méhtenyésztésben alapos jártassággal bir, továbbá neje kitünő házvezetőnő, igen jól főz, az apró marhatenyésztésben igen ügyes és tapasztalt, mindketten szerény feltételek mellett alkalmazást keresnek. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2405

Egy nős, családos, könyvvezető, ki a magyar és német nyelvet tökéletesen érti, az egyszerü és kettős könyvvitelben valamint mindkét nyelvbeni levelezésben kitünő jártassággal bir, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2274

Egy fiatal, egészséges és jó családbeli leány, ki a sütés, főzés és varrásban egyaránt jártas, mint házvezetőnő óhajt alkalmazást nyerni egy jó családnál, illetőleg egy korosabb magányos úri nő mellett. 2385

Egy vidéki, csinos kasszirnő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 2392

Egy már nagy úraságoknál alkalmazott szakácsné mint ilyen alkalmazást keres. Bizonyitványai kitünők. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2282

Egy gyakorlatilag, ugy mint elméletileg képzett gazdatiszt keres kezelőtiszti állást. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2379

Egy igen csinos fiatal kisasszony éltesebb vagy középkoru magányos urhoz mint házikisasszony vagy társalkodónő óhajt menni. Szives ajánlatok «Szép és jó» czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2352

Egy csinos, fiatal kaszirnő alkalmazást keres, ily minőségben már működött. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2397

Egy jó bizonyitványokkal biró szakácsné alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2305

Egy mükertész, ki igen jó bizonyitványokkal rendelkezik, helyben vagy vidéken alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2270

Egy fiatal leany, ki magyarul és németül jól beszél és ir, némi kézimunkákban is jártas, mint játszótárs gyermekek mellé ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2288

Egy 25 éves fiatal ember, róm. kath. vallásu, ki a magyar, német és román nyelvet beszéli, szépen ir, mint kulcsár vagy mint komornyik alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2374

Egy 29 éves, katonamentes, nős ember, ki 10 évig nagyobb uradalmakban mint gazdatiszt és kulcsár müködött, hasonló vagy más alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2319

Egy 35 éves, nőtlen róm. kath. gazdatiszt, ki a keszthelyi gazdasági akadémiát végezte és jelenleg is egy nagyobb uradalomban alkalmazva van, az önállóság elérhetése czéljából valamely gazdaságban kezelő tiszti alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2103

Irodai foglalkozást keres egy reáliskolát végzett szép irásu fiatal ember. Bővebbet a kiadóhivatal. 2429

Egy 22 éves füszerkereskedősegéd, ki magyarul és németül beszél, hasonló üzletben alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2096

Műkertész. Egy kitünő bizonyitványokkal ellátott mükertész nős, gyermektelen, jelenlegi állását változtatni óhajtja. Levelek e lap kiadóhivatalához 2097 sz. a. intézendők. 2097

Egy kisasszony, ki a magyar és német nyelvet tökéletesen birja, a kézimunkákban igen ügyes, valamint a háztartás vezetését is teljesen érti, mint bonne gyermekek mellé ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2289

Egy katonamentes, becsületes 32 éves férfi, mint iroda- s bolti szolga, vagy mint kapus, házmester és háziszolga alkalmaztatni óhajt, irni, olvasni jól tud. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2402

Egy nős férfi, ki 15 éven keresztül mint bérlő, nagyobb birtokot önállólag kezelt gazdaság körül tökéletes jártassággal bir, családi viszonyok miatt gazdatiszti alkalmazást keres. Bővebbet a kiadohivataiban. 2411

Egy tapasztalt gazdatiszt, ki mint ilyen már alkalmazva volt és jó bizonyitványokkal rendelkezik, alkalmazást keres, vagy pedig kastélyfelügyelőnek is ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2404

Egy fiatal, tisztességes leány, szepesi születésü, ki a magyar és német nyelven kivül még a franczia nyelv elemeit is tudja, a zongorában is némi haladást tett, mint bonne gyermekek mellé ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2316

Egy jó bizonyitványokkal ellátott gazdatiszt, ki mint ilyen nagy uradalmakban már működött, alkalmazást keres. Jelen helyét a birtok haszonbérbe adása végett el kell hagyni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2348

Egy kitünő bizonyitványokkal ellátott urasági kocsis, ki jelenleg vidéken van, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2317

Egy középkoru férfi, jó bizonyitványokkal, ki több nyelveket beszél, mint raktárnok — nagy terménykereskedésben alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2362

Egy előkelő családból származó okleveles tanitónő, ki folyékonyan beszél magyarul, németül és franczíaul, nagyon jól zongorázik, művelt társalgása és finom modora van, szóval egy magas müveltségü szelid leány, mint társalkodónő alkalmazást keres. A házvezetésben is kitünő jártassággal bir. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2301

Egy 16 éves vig kedélyü leány, ki magyarul és németül jól beszél és a kézimunkákban jártassággal bir, mint játszótárs gyermekek mellé alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2423

Egy fiatal özvegynő, jó családból való, ki magyarul németül jól zongorázik, a háztartás vezetését jól érti, ugy a jó főzest is, továbbá felsőruha és fehérnemüt mérték után szab és varr. egy jó modu uri emberhez vagy plébániára mint gazdasszony alkalmazást keres, bővebbet a kiadóhivatal. 2412

Egy csinos fiatal leány czukrászdába vagy tözsdébe mint elárusitónő ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2410

Egy 15 éves leány, ki magyarul és németül jól beszél, 6 polgári osztályt végzett, a kézimunkákban is ügyes, játszótársul gyermekek mellé ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatal. 2372

Egy a felső nőiruha- és fehérnemü varrásában, valamint a szabászatban igen ügyes kisasszony alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2398

Egy szakácsnő, ki nagy úriházaknál már szolgált és jó bizonyitványokkal rendelkezik alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2358

Lakás és bérlet.

Kerestetik a belvárosban vagy a belvároshoz közel fekvő külvárosi utczák egyikében két vagy három szobából, konyha és előszobából álló lakás, május 1-ére egy fiatal házaspár részére. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2422

Egy 250—300 holdas birtok kerestetik bérbe vétel végett Heves, Fehér, Tolna vagy Veszprém megyékben lakházzal és megfelelő gazdasági épületekkel. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2414

5—600 holdas birtok Pest, Nográd, Heves, Bars vagy Hont megyében bérbe kerestetik. Futó homok nem használható. Ajánlatok «Haszonbér 5.» a kiadóhivatalba küldendők. 2407

Kerestetik egy lakás, mely álljon 3 szoba, előszoba, konyha, éleskamra és hozzátartozó mellékhelyiségből, a város bármely részében május hó 1-re. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2376

Kerestetik Szabolcs-, Vas- vagy Veszprémmegyében egy 600 holdnyi birtok, teljes felszereléssel, lakházzal és gazdasági épületekkel együt haszonbérbe vétel végett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2303

Egy 300 holdas birtok kerestetik haszonbérbevétel végett, vasút mellett lakházzal és egyéb épületekkel együtt. Bővebbet a kiadóhivatal. 2286

Haszonbérbe kerestetik egy 180 holdas birtok, lakházzal és gazdasági épületekkel együtt, Pestmegyében. Bővebbet a kiadóhivatal. 2321

Oktatás.

Egy okleveles tanitónő, ki magyarul, németül és franczíaul beszél, valamint zongorázni jól tud, helyben mint nevelőnő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2419

Kerestetik egy nevelőnő, vallás különbség nélkül, ki a magyar, német és franczia nyelvet birja és a zongorában jártas, egy előkelő család részére vidékre. Bővebbet Venetianer-féle ügynöksége által, népszinház-utcza 24. Közvetitési dij menten. 2114

Egy gyakorlott okleveles tanitónő ajánlkozik mint házitanitónő nagyobb gyermekek mellé. A rendes tantárgyakon kivül még a zongorajátékban és a majolika festészetben alapos oktatást ád. Ajánlatok «okleveles» czim alatt e lap kiadóhivatalba intézendők. 2119

Egy okl. tanitónő, ki magyarul és olaszul folyékonyan beszél, német és franczia nyelvben valamint a zongorában kezdőket oktathat, kézi munkákban és gépvarrásban igen ügyes, mint nevelőnő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 2425

Egy 35 éves r. kath. művelt nő, ki már 16 év óta működik mint nevelőnő, beszél magyarul, németül és franczíaul, jól tanitja a kivánt tárgyakat és kézimunkákat, nemkülönben gyakorolt a zongorajátékban és a házvezetésben is jártassággal bir, helyben vagy közel a fővároshoz mint társalkodónő vagy nevelőnő alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2387

Egy nevelőnő, ki a magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen beszéli és zongorázni jól tud, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2365

Egy középkorú, művelt nő, ki németül, franczíaul, olaszul és angolul tökéletesen beszél, mint társalkodónő helyben alkalmazást keres. A fenti nyelvekben órákat is hajlandó adni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2399

Egy nevelő, ki a magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen érti és zongorázni jól tud, vidéken azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2360

Egy nevelőnő, ki e téren már működött, jó bizonyitványokkal el van látva, a magyar, német és franczia nyelvet alaposan tanitja, a zongorajátékban és kézimunkákban teljesen gyakorolt, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2369

Egy jó házból való, intelligens fiatal leány, ki a magyar, német és franczia nyelvet egyaránt birja, jól zongorázik és minden kézimunkákban, gépvarrásban is jártassággal bir, kivánna mint társalkodónő (akár leánykákhoz) szerény feltételek mellett mielőbb állást. Bővebbet a kiadóhivatal. 2368

Egy izr. művelt és finom nevelőnő, ki a magyar, német és franczia nyelvet folyékonyan beszéli és ezen tárgyakban oktatni képes, nemkülönben a zongorajátékban, és hasznos női kézimunkákban is alapos képzettséggel bir, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2394

Kerestetik helyben azonnali alkalmazásra egy tapasztalt, művelt nevelőnő, ki a magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen érti és zongorázni jól tud. Fizetés 400 frt és teljes ellátás. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2395

Egy kisasszony, ki a 6 osztályu népiskolát kitün sikerrel végezte, a szépirásban és rajzban is oktatást adhat, gyermekek mellé ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2390

Egy nevelőnő, ki egeszen correct beszéli és grammatice érti a magyar, német és franczia nyelvet, zongorában pedig igen képzett, úgy hogy felnőtteket is képes a classicus zenetanban oktatni, mint ilyen alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2312

Vidékre kerestetik egy oly műveltebb egyén, ki egy 21 éves ifjut a franczia nyelvben és zongorajátékban alaposan oktatni képes. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2353

Egy nevelőnő, ki a német, franczia és angol nyelvet tanitani képes, nemkülönben a zongorában conservatoriumi képzettséggel bir és az énekben alaposan oktathat, vidékre alkalmazást nyer. Fizetés 400 frt és teljes ellátás. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2356

Egy nevelő, ki e téren már sikeresen működött és jó bizonyitványokkal bir, beszél magyarul, németül és franczíaul, valamint a gymnasiumi és reál tantárgyakban alaposan oktat, szerény igények mellett alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2343

Különféle.

Kerestetik egy szerződésileg megkötött nagyobbszerü szállitási vállalathoz, jó és biztos haszonnal egy fiatal önálló társ. Kivántatik töle: a pénzkezelés és könyvelés; szükséges készpénzbetétel: 4000—8000 forintig. Ajánlatok intézendők e lap kiadóhivatalához «Szállitási vállalat 4000—8000 czim alatt. 2118

Egy jó családból való egészséges vig kedélyü fiatal 12 éves leány örökbe fogadtatik fiatal gyermektelen házaspártól. Bővebbet a kiadóbivatalban. 2432

Tőzsde. Egy kitünő ajánlatokkal rendelkező fiatal tőzsdeügynök elvállal, a törvény által megállapitott föltételek mellett, kiváló lelkiismeretességgel, mindennemü eladásokat és vásárlásokat az értéktőzsdén. Megbizásokat kér «tőzsde 100» alatt a kiadóhivatalhoz. 2110

Egy szegény aszszony, ki képtelen gyermekét eltartani, 7 hetes, ép s egészséges figyermekét örökbe szándékozik adni. 2406

Melyik vagyonos ur lenne hajlandó egy fiatal árva leányt, a tavirdászati pályára kiképeztettni. Ajánlatok «Örök hála» czimmel a kiadóhivatalba kéretnek. 2413

Egy szegény fiatal ember nagylelkü vagyonos hölgyet keres, ki pályája bevégzésére segitse. Levelek czimzendők: «Zöld Hamletnek, főpostán maradva.» 2076

Egy 12 éves, jó családból való árva leány kéri a gyermektelen szülőket őt örökbe fogadni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 239

Németalföldi királyság.

AMSTERDAM.

Ő Felsége Németalföld királya magas védnöksége alatt

NAGY NEMZETKÖZI

GYARMAT-KERESKEDELMI, KIVITELI, IPAR- ÉS MŰ-

KIÁLLITÁS

rendeztetik

és 1883. évi május 1-től október 31-ig tart.

Határidőhöz kötött bejelentések megtétele és értesités nyerése iránt fordulhatni az Osztrák-magyarországi vezérlevelezőhöz:

FISCHER EUGEN úrhoz,

I. Bezirk, Lothringerstrasse Nr. I. Bécsben.

Képviseletet elvállalnak a kiállitási bizottság által ajánlott **F. X. Katzmayr** IV. Klagbaumgasse 17., és **Jos. Grünwald** urak I. Graben 20. Bécsben. 5715

B.-Csabán,

a vasuti utczában, «bárány»-hoz czimzett, teljesen berendezett vendégszobákkal ellátott, igen látogatott vendéglő, saját italmérési joggal folyó évi april 1-től több évre haszonbérbe vehető.

Tudakozások a «Bárány»-vendéglőhöz Békés-Csabára intézendők. 5795

Cs. kir. kizárólag szabad.

5782

LEGUJABB JAVITOTT RUGANYOS SÉRVKÖTŐ.

A legujabb találmány az amerikai, ujonnan javitott ruganyos sérvkötő Politzertől; ez rugók nélkül van, tisztán ruggyantából müvésziesen szerkesztve s az a czélja, hogy még a legidültebb sérveket is lehető legrövidebb idő alatt egyenletes fekvésbe hozza, s ugy nappal a legerőfeszitőbb munkánál vagy a sokat járkálásnál, mint szinte éjjel alvásközben is használtathatik, a nélkül, hogy a sérvbajban szenvedő hivatásában legkevésbbé is volna akadályoztatva. Felette nagy haszon, hogy az még éjjel is a testen maradhat, mivel hogy a szenvedő testrészre kiváltképen jótekony kellemetes nyomást gyakorol s a legtöbb esetben még a sérv biztos gyógyulását is eszközli. A legtöbb orvosi tekintélyek által elismerve, megvizsgálva s a legjobbnak találva: professor **Kovács** a sebészeti kóroda elnöke, dr. **Gross Lajos** magy. kir. egészségügyi tanácsos, dr. **Glück Ignácz** kir. törvényszéki orvos által.

Alólirott egyszersmind nagy raktárt is tart angol és franczia aczél sérvkötőkből, függesztő készülékeket (suspensorium) gummiból, szövötteket, mint szinte szarvasbörből. A szarvasbőr és gummi suspensoriumok czélja, hogy a tágulást megakadályozzák.

Méhfecskendők, légpárnák, ágybetétek, periodtáskák, präservativumok, gummiharisnyák és mindennemü gummi áruczikkek. Sérvkötőknél kérem megjelölni: jobb, bal vagy kettős-e, mint szinte **a test bőségét** is. Megrendeléseket utánvétel mellett elfogad

POLITZER MÓR

cs. kir. szab. sérvkötő-késziti Budapesten, Deák-Ferencz-utcza.

Árak: urak, hölgyek és gyermekek számára, egyoldalunak dbja 6—10 frt, a **kettősnek** dbja 10—16 frt, gyermekeknek felével olcsóbb.

Ugyanitt kapható **a legjobb amerikai** sérvkenőcs. Egy tégely ára 3 frt 50 kr.

"LUIZA"

GŐZMALOM-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPESTEN.

MEGHIVÓ

az 1883. évi február hó 17 én délelőtt 10 órakor

a «Lloyd kis termében megtartandó

rendes közgyülésére

a «Luiza» gőzmalom-részvénytársaságnak Budapesten.

A gyülés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentéstétele és az 1882. évre vonatkozó zármérleg előterjesztése.
2. A felügyelőbizottság jelentéstétele.
3. Az osztalék megállapitása.
4. A felügyelőbizottság megválasztása.
5. Netaláni inditványok a vállalat érdekében.

Azon t. cz. részvényes urak, kik szavazati jogaikkal élni óhajtanak, tartoznak saját neveikre szóló részvényeiket az alapszabályok értelmében legkésőbb a közgyülés előtt 3 nappal a társaság irodájában Budán, tetéteményezni.

Ugyanott a t. cz. részvényes uraknak február 8-ától kezdve az üzleti jelentés, mint szintén a nyomtatott zármérleg is, rendelkezésére fog állani.

Az igazgatóság.

5797 (Utánnyomat nem dijaztatik.)

Pályázat.

Az Eperjesi Népbanknál a

könyvelői állomás,

mellyel 1200 frtnyi évi fizetés és 1% tiszta nyereségbeli jutalék jár, folyó évi márczius hó 1-én betöltendő. Kivántatik a magyar s német nyelvnek tökéletes tudása szóval s irásban — az ügyviteli nyelv a magyar — a kettős könyvvitelben és levelezésben való teljes jártasság. Folyamodványok kellő bizonyitványokkal s ajánlatokkal felszerelve f. év február 10-kéig nyujtandók be. 5793

Az Eperjesi Népbank igazgatóságánál, Eperjesen.

Fölötte fontos

!!!butor vásárlóknak!!!

A valódi amerikai, elpusztithatlan, szabadalmazott fafournir-székek, fauteuil-ek, pamlagok, támlány nélküli székek, hintaszékek, Gardner & Comp czégtől New-Yorkban, utolérhetlen elegancziájuk, kényelmességük és tartosságuk következtében az elismert legkedveltebb ülőbutorok ülés és támlány egy darabból és a test szerint hajlitva van.

Egyedüli raktár: Heydner Jánosnál. Budapesten, Harisch-bazár

Ugyanitt rongált nádfonás Gardner elpusztithatlan szabadalmazott fournir-ülésével legszebben pótoltatik. 5790

INJECTION CADELLE.

gyógyit legrövidebb idő alatt úgy ujonnan keletkezett mint idült hugycsőhurutot (tripper) vagy fehérfolyást minden utóbaj nélkül. Ára 1 frt 60 kr.

Egy Etui-Cadelle, tartalmaz befecskendezni való folyadékot, tokot, fecskendezőt és felkötő szalagot, mindent egy dobozban, hogy az ember mindent kényelmesen magánál hordhasson. **Dr. Cadelle füzetével együtt, a mely minden más tanácsot és segélyt, bármely nemi betegségeknél, elgyengült férfierőnél, önfertőzésnél (Onanie) és magömlésnél (Pollutio) teljesen fölöslegessé tesz, — ára 5 frt o. é.,** a füzet egyedül 50 kr.

FŐRAKTÁR: Gyógyszertár a **„Szent Leopold"-hoz Bécsben, II. B. Plankengasse 6.**

RAKTÁR: Budapesten, Török József gyógyszerésznél. 5095

Köhögés, rekedtség, elnyálkásodá stb. ellen.

A valódi Wilhelmsdorfi malátakivonat-czukorkáknak,

nagymérvü malátakivonat tartalmuknál fogva, sokkal nedvesen tartóbb, inger-csillapitóbb és nyákoldóbbak, mint mindazon mellczukorkák, melyek czukornál semmi egyebet vagy e mellett csak is felettébb közömbös anyagokat tartalmaznak. 5658

Főraktár: váczi-utcza 13. sz. alatt.

Raktár a legtöbb gyógyszerész és kereskedő uraknál.

Csak akkor valódi, ha a dobozon áll:

Küfferle József és Társa.

Triest 1882. arany érem

Erdélyi borok

Bakator kitüntetve Bécsben, 187 Ára palaczkonkint 1.75 kr. **Bakator** Székesfehérvárott 1876. Ára palaczkonkint 1.35 kr. **Teutsch B. Józs f-től** Segesvárott, Erdélyben. Budapesten, **VÁMOSY LAJOS-nál** 5566 sugárut 2. a Foncière-palotában.

Ertesitem a tek. közönséget, hogy vám- és postabérmentesen minden postaállomásra 5 klgr. csomagokban utánvét mellett szállitok:

	à klgr.
legfinomabb Ceylon kávét	1.90
I-sö rendü » »	1.80
II-od » » »	1.70
III-ad » » »	1.60
legfinomabb gyöngy kávét	1.90
I-sö rendü » »	1.80
jáva »	1.60
rió »	1.30
tábla rizs I-sö rendü . .	—.33
» » II-od » . .	—.30

Déli gyümölcsök legolcsóbb árban.

Paunz Samu Triest. 5753

SZEGEDI SONKÁT

elsöt és hátsót, legfinomabb minőségüt, 5649

kenyér-szalonnát,
tábla-szalonnát
pörkölt szalonnát
oldal-szalonnát,
sertés-zsirt,
paprikás füstölt kalbászt,
frankfurti kalbászt,
tormás kalbászt

pontosan és utánvét mellett küld

Gróff Sándor hentes. Szegeden.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban BUDAPESTEN VI. ker., himző- és kalap-utcza sarkán, 1. sz.

5722 **Értesités.**

Kávét Triesztből 4¾ kilo netto

cubát 7.98, arany-jávát 6.65 és mokkát 8 frt 93 kr.-ért küld **csomagolva, vám- és postabérmentesen** minden posta-állomásra **Salvari N. Triest.** Árlapok kivánatra ingyen.

Ár-leszállitás.

Minden kőszén- és fütő-anyag fogyasztónak, — czime közlése után — beküldöm legujabb mérsékelt árjegyzékemet

ÉDER ANTAL GYULA

legrégibb budapesti fütőanyag-kereskedése.

A helybeli légszeszgyár pirszén főraktára.

Központi iroda: 5796

Ferencziek-tere 4. szám alatt.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utcza 4. sz.) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

Találmányok könyve.

Ismeretek a kézműipar és műipar mezejéről.

A földmivelés-, ipar- s kereskedelemügyi m. k. miniszter megbizásából és az orsz. m. iparegyesület felügyelete alatt több idevágó munka alapján dolgozta

FRECSKAY JÁNOS.

A mü 40 füzetben vagy 4 kötetben kapható. Minden egyes füzet vagy kötet külön is kapható.

Egy-egy füzet ára 30 kr. Egy-egy kötet ára 3 frt.

Ára a teljes négy kötetből álló munkának füzve 12 frt. Két angol vászonkötetbe kötve 13 frt.

983 a szöveg közé nyomott szép fametszettel.

TARTALOM: I. kötet. **A nyersanyagok erőműves feldolgozása.** A gépészet segédszerei. Lövegek, szálfegyverek és aczélszerszámok. Zárak, lakatok, tüzálló szekrények és szöggyártás. A tügyártás. A bádog feldolgozása és az aczéltollgyártás. Az óragyártás. Az ötvösség és csecsebecsék gyártása. A fa feldolgozása. Az esztergálás és a játékszergyártás. Kocsigyártás és kádárság. A fa- és szalmafonás. A rostanyagok feldolgozása. A fonás. Kötélverés és gyártás. A papirgyártás. A papirmaché és egyéb rokontárgyak. Könyvkötés. A bőr feldolgozása. Nyerges, csizmadia, keztyüs. A szőr, sörték és belek feldolgozása.

II. kötet. **A nyersanyagok vegyi feldolgozása.** Vegytani alapfogalmak. A kohómives. A vasipar; az aczél, *Uchátius*-aczél, *Bessemer*-aczél. A mai vasipar. Zink, kobalt, *Wismuth* és társai, az uj ezüst. A vörösréz. Harang- ágyu-, szobor- és sárgaréz. Talmi arany. Ólom, czinn és higany. A foncsor. Ezüst. A pénzverés. Arany, platina és társai. Az aranymosás. Az uj aranytelepek: Mexiko, Kalifornia, Ausztrália. Aranyfüst. Aranyozás, Palladium. Osmium, Indium, Aluminium és magnezium. Agyagáruk és a porczellán. Tégla-, pipa-, edény-, terracottagyártás. Mész, czement és gypsz. Timsó, sziksó és salétrom. Az üveg és gyártása A kén ipara. A gyujtószerek feltalálása és a villó. A fénykép-irás. A lőpor és a robbantószerek. A festékek és készitési módjuk.

III. kötet. **A természeti erők felhasználása.** A természeti erők kölcsönhatása. A testek általános tulajdonságai. A szélmalom és a csavarhajó. Az emeltyű és csiga. A mérleg; a fajsuly; az uszás. Az inga s központfutógép. Lég s légsürüségmérő. A léghajó. A légszivattyu és légnyomásu vasut. Viznyomatu gépek; szivattyú és tüzfecskendő. A világosság. A tükrözés. A prizma és a szinelemzés. A camera obscura. A szem. Panorama és stereoskop. A teleskop. A teleskop feltalálása. A górcső. Villamosság és delejesség. A villámháritó. A galvanismus, a galvanoplastika. A villanydelejes készülékek. A táviró feltalálója. Az iránytű. A hangok világa. A hangszerek. A hő; hőmérő. A gőzgép feltalálása.

IV. kötet. **A mindennapi élet vegytana.** A szeszes elemek. A tápszerek. Őrlés és sütés. A czukorgyártás. A kávé, thea és kakao. A dohány; szivargyártás. Erjedt italok: pálinka és szeszgyártás. A bor; a pezsgőbor; kezelés. A sörfőzés. Eczetgyártás. Füszerek, gyógynövények, gyógyszerek és mérgek. A hus és felhasználása. A szappanfőzés és gyergyagyártás. Olajok és zsirok. Az illő olajok. Illatszerek gyártása. A világitás, különös tekintettel a légszeszgyártásra és az azzal kapcsolatos iparágak. A fütés és szellőztetés. A mézgák, kenőczék és fénymázok. Kautsuk és guttapercha. A börcserzés és enyvgyártás. A len, gyapju, gyapot fehéritése. A szövetfestés és kelmenyomás. A tapetta és viaszkosvászon gyártása.

E rovatban *minden szó* beiktatása *2 krba* kerül, hirdetések után, melyek a hirdető félnek külön lakczimével is elvannak látva, még 30 kr. bélyegdij fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozodásokra is pontosan válaszolunk, ha a válaszra szükséges postabélyeg beküldetik.

Ellának.
Tudassa velem kérem, hol találkozhatunk a jövő héten bármely nap estéjén, a szokott órában? Rudolf-rakpart. 2115

Rosinának.
Hogy óhajtom-e a találkozást de még mennyire! kérek mielőbb értesitést. A hétfői. 2123

G. L. G.
miért nem válaszolt? A. G. J. czim alatt levele van a főpostán poste restante. Levelét Hétfőn este kaptam csak meg, levelemre választ kérek Szombat vagy Vasárnapra. Rosina. 2122

«Honny soit qui
mal y pense. Dr. G. S. H. T. által válaszadásra kéretik.» 2089

Eladás.

Több tüzmentes
pénzszekrények olcsón eladók. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2111

A hét főbűn
Sue Jenő viiághirü regénycyklusa (7 önálló regény) 17 kötetben, 7 forintért kapható Dobrowsky és Franke könyvkereskedésében Budapesten, egyetem utcza. Kimeritő könyvjegyzéket ingyen küldünk. 2101

Szatócs-üzlet
dohánytőzsdével egybekötve azonnal eladó. Levelek «eladó» czim alatt kiadóhivatalba intézendők. 2115

Hevesmegyében
egy 302 hold legjobb minőségü földből álló birtok szabad kézből eladó. Bővebb tudósitást a kiadóhivatal ad. 2094

Ráhóczon, Zemplén
megyében, nagymihályi vasuti állomáshoz fél óra járásnyira egy 830 holdas urasági birtok, diszkerttel, kastélylyal és legjobb karban levő gazdasági épületekkel kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni a s.-a.-ujhelyi takarékpénztárnál. 2051

Eladás
esetleg haszonbérbe adás. Tasson, Pestmegyében, a gőzhajóállomástól, ugy a vasuti állomástól félórányira el- esetleg haszonbérbe adó egy szép uri lakház teljesen jó karban, 6 szoba verandával, konyha, pincze, cselédszoba, padlás, egy egészen uj lótartáshoz szükséges melléképülettel, jégveremmel stb. ellátva. A beltelekhez nagy gyümölcsös és konyhakert s ezen felül mintegy 4 holdnyi terület tartozik. 2424

Gömörmegyében
a rimaszombati vasuti állomáshoz közel egy 404 holdból álló birtok, mely árviztől egészen ment, jó termő föld, szép bensőséggel, a rajta fekvő urilakkal és gazdasági épülettel együtt eladó, a birtokhoz tartozik a korcsmaregále és egy jövedelmező vizimalom. Ára 28,000 frt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2386

A Józsefvárosban
(Kálvária-utcza) egy földszintes ház eladó 8000 frtért. A ház egy 300 □° nagyságu udvar és kerttel bir, továbbá 700 frtot jövedelmez évenkint és még 7 évig adómentes. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2256

Az érmelléken
160 holdból álló birtok, legjobb minőségü föld, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2304

Nógrádmegyében
— Salgó-Tarján mellett — a Pálfalvi határban, a pálfalvi indóháztol ¼ órányira, egy 120 hold tagositott birtok szabad kézből eladó, igen szép uri lakkal, gazdasági épületekkel, nagy kerttel, 150 frt regale és vizimalom jövedelemmel, a megfelelő gazdasági és marhaállománynyal és eszközökkel. A birtok ára a köszénkiaknázhatási joggal 20,000 frt. Azon kivül 12,000 frt. Bővebbet a kiadóhivatal. 2384

Zalamegyében,
a Balaton mellett fekvő Ábrahámhegyen mintegy 220 hectoliter 1878-ik évi, 210 hectoliter 1979-ik évi, 100 hectoliter 1881-ik évi és 150 hectoliter 1882. évi bor eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2036

Belváros, zsibárus
utczában egy III. emeletes ház eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2409

Egy borsodmegyei,
500 holdból álló igen szép birtok lakházzal és gazdasági épületekkel együtt eladó, kedvező feltételek mellett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2396

Hevesmegyében
Gyöngyös mellett 240 holdból álló birtok ⅔ részben első osztályu buza termőfölddel, bensőséggel, gazdasági épületekkel, két szöllővel — vasuthoz igen közel — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2307

209 holdból álló
pestmegyei birtok, kastélylyal, gazdasági épületekkel, teljes felszereléssel és vetéssel együtt eladó. Bővebb felvilágositást a kiadóhivatal ad. 2359

Zalamegyében,
Nagy-Kanizsához és az ottani vaspályához egy órányira állam uton 191 holdas birtok épülettekkel és felszereléssel együtt eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2207

Egy borsodmegyei
kisebb birtok szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2308

Egy 6 éves hím
és egy 1½ éves nöstény jól dresszirozott vizsla eladó, darabja 30 frt. Bővebbet a kiadóhivatal. 2253

A belvárosban,
bástya-ulczában egy II. emeletes ház, mely még 25 évig adómentes, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2272

Somogymegyében
egy 560 holdból álló birtok, mely Pamuk község határában fekszik, 90,000 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2345

Egy 2 éves, hím,
hosszuszőrű, kávébarna, dresszirozott vizsla, mely úgy szárazon, mint vizen egyaránt használható, eladó 100 frtért. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2225

Egy vizi malom,
mely szilárd épületekből áll, 3 pár kő, két henger és minden a buza finom őrlésére szükséges gépekkel ellátva, a patak vize, mely hajtja a malmot, meleg forrás, soha he nem fagy. A malom közel a város- és vasuthoz. 12 hold rét is tartozik hozzá. Az egésznek ára 20000 frt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2335

Ház és telek
a Józsefvárosban, Budapesten, eladó, élénk forgalmu vonalon, nagy befásitott udvarral, korcsmai üzletre téli és nyári helyiségül — fa vagy gépraktárnak, — speculatióra is fölötte alkalmas. Értesit a kiadóhivatal. 2366

Egy malomszerkezet
még egészen uj eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2355

Pestmegyében,
a monori vasuti állomástól 20 percz/nyi távolságnyira egy 543 holdas birtok eladó. A birtok szép lakházzal és jó gazdasági épületekkel el van látva. Bővebbet a kiadóhivatal. 2340

Egy 8 holnapos
vadasz vizsla, sötétbarna nöstény 30 frtért eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2310

Egy csak 2 hónapig
használatban volt malomszerkezet 2 pár kőre eladó, a kövek 42"-ek, egyik pár franczia, a másik sárospataki. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2373

Hontmegyében
Ipolyságtól 2 órányira egy 200 holdas birtok eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2370

Egy hét hónapos,
gyönyörü szép és már jól dresszirozott vadászkutya eladó, ára 30 frt. Bővebbet a kiadóhivatal. 2378

Egy még jó karban
lévő malomszerkezet eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2349

A Józsefvárosban
égy földszintes ház istálló és kocsiszinnel, szép nagy kerttel eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2302

Eladó birtok.
Nógrádmegyében Szarvas-Gedén, Apcz-szántói indoházhoz ¼-ed órányira 260 holdat képező I-ső osztályú föld és rét, gazdasági épületekkel szabad kézből eladó. Bővebbet Horváth László, Pásztón Hevesmegye 2016

Vétel.

Egy jó karban levő
malomszerkezett megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatal. 2420

Egy 15000 frtot érő
kisebb birtok megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2381

Hont- és Nógrád-
megyében kerestetik egy 300—600 holdig terjedő birtok megvétel végett. Ajánlatok küldendők a iadóhivatalba. 2382

Kerestetik
egy fővárosi ház 15,000 frt értékig megvétel végett, mely a megfelelő összegnek 6%-át jövedelmezi. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2371

Kerestetik
a József- vagy Ferenczvárosban egy földszintes ház, kerttel 12,000 frt értékig. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2324

Heves- vagy Nógrádmegyében közel a vasuthoz kerestetik megvétel végett 250—300 holdból álló birtok lakházzal és gazdasági épületekkel együtt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2257

A belvárosban
kerestetik egy ház megvétel végett 50—60,000 frtig. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2327

Egy nőstény
neufundlandi kutya megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2351

Egy szeliditett,
szépen beszélő pagagály kerestetik megvétel végett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2332

Heves- vagy Borsod-
megyében egészséges és árviz-mentes vidéken kerestetik megvétel végett egy 200—250 holdas jó minőségü birtok, vasuthoz közel, kényelmes jó karban lévő lakházzal és gazdasági épületekkel. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2388

Abauj, Zemplém,
Borsod, Heves, Nógrád vagy Szolnok megyében kerestetik egy 40000 frtos birtok, kell hogy ármentes és valamely vasut közelében legyen. Bővebbet a kiadóhivatalban, 2318

Hevesmegyében
egy 200—300 holdra terjedő birtok megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2346

Alkalmazást nyer

Egy műkertész
azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2426

Egy gazdasági
akademiát végzett fiatal ember, mint gazdasági irnok alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2427

Egy kevés igényü
mivelt leány, ki magyarul és németül jól tud, és a kézimunkákban gyakorolt, gyermekek mellé mint bonne alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadohivatalban. 2428

Ács-pallér
kerestetik egy nagyobb vidéki városban. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2079

Egy műkertész,
ki a gyümölcsészethez és különösen a parkirozáshoz ért, vidékre alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2416

Egy urasági kocsis
vidékre alkalmazást nyer. Kik nősek előnyben részesülnek, Bővebbet a kiadóhivatalban. 2417

Kerestetik
egy szolid, nőtlen fiatal kertész, ki jó bizonyitványokkal rendelkezik. Fizetés havonkint teljes ellátás és 10 frt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2234

Egy csinos, tiszta
jó családból való 15 éves leány vidékre játszótársul kerestetik két kis fiuhoz, kinek kötelessége ezeket a német nyelvre tanitani, velük játszani és szabad óráiban kézi munkával foglalkozni, ha jól viseli magát örökbe is fogadtatik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2415

Egy jól főző
szakácsné helyben azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2361

Egy szerény igényü,
jó bizonyitványokkal ellátott műkertész helyben azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatal. 2400

Egy magyarul, németül és franciául beszélő fiatal leány gyermekek mellé játszótársul alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2391

Egy vidéki vas- és
fűszerkereskedésben segéd azonnal alkalmazást nyer, kell, hogy magyarul, németül és tótul beszéljen. Bővebbet a kiadóhivatal. 2377

Egy csinos kaszir-
nő egy vidéki nagyobb kávéházban azonnal alkalmazást nyer. Ajánlatok arczképpel együtt a kiadóhivatalba intézendők, 2347

Kerestetik vidékre
egy nőtlen kertész szerény igények mellett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2344

4 éves fiu és 2 éves
leányka mellé kerestetik egy fiatal leányjátszótársul, kell hogy az illető magyarul és németül jól tudjon, vig kedélyü és megnyerő külsejü legyen. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2320

Egy vidéki czuk-
rászdában egy tanoncz alkalmazást nyer. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2327

Egy bonne, ki
magyarul németül és francziául folyékonyan beszél, vidékre azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2408

Egy kitünő jó
főzőnő, helyben azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatal. 2401

Kerestetik
egy a kereskedelmi akadémiát végzett könyvvivő, ki a magyar és német nyelvet teljesen birja és e nyelveken levelezni is képes. Bankügyekben jártas egyén előnynyel bir. Bővebb felvilágositást e lap kiadóhivatala ad. 2075

Alkalmazást keres

Egy már nagy úri
házaknál alkalmazva volt szakácsné alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2431

Egy végzett nőtlen
fiatal ember a délutáni órákban irodai munkálatokra ajánlkozik, esetleg hegedübeni oktatást kezdőknek hajlandó adni. Bővebb értesitést ad a kiadóhivatal. 2117

Egy művelt nő,
ki a háztartás minden ágát tökéletesen érti mint házvezetőnő alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2109

Biztositási ügynök-
ség elfogadására ajánlja magát egy e téren nagy ismeretség és gyakorlattal biró kereskedő, ki 24 ezer lakosu városban több év óta mint önálló működik. Levelek a kiadóhivatalba «Assecuranz» czim alatt küldendők. 2112

Szolid, fiatal és
csinos nő kasszirnői állást keres csakis szolid kávéházban, csukrászdában vagy más hasonló helybeli üzletben. 2430

Egy nős férfi,
ki 15 éven keresztül mint bérlő nagyobb birtokot önállólag kezelt, tehát a gazdaság körül tökéletes jártassággal bir, mint gazdatiszt alkalmazást keres. Bővebben a kiadóhivatal. 2105

Egy 40 éves r. kath.
nős gazda, ki 11 évig hegyes vidéken oly sikerrel gazdálkodott, hogy kitüntetést nyert, a sertés-juh-, szarvasmarha- és méhtenyésztésben alapos jártassággal bir, továbbá neje kitünő házvezetőnő, igen jól főz, az apró marhatenyésztésben igen ügyes és tapasztalt, mindketten szerény feltételek mellett alkalmazást keresnek. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2405

Egy nős, családos,
könyvvezető, ki a magyar és német nyelvet tökéletesen érti, az egyszerü és kettős könyvvitelben valamint mindkét nyelvbeni levelezésben kitünő jártassággal bir, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2274

Egy fiatal, egészséges és jó családbeli leány, ki a sütés, főzés és varrásban egyaránt jártas, mint házvezetőnő óhajt alkalmazást nyerni egy jó családnál, illetőleg egy korosabb magányos úri nő mellett. 2385

Egy vidéki, csinos
kasszirnő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 2392

Egy már nagy úra-
ságoknál alkalmazott szakácsné mint ilyen alkalmazást keres. Bizonyitványai kitünők. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2282

Egy gyakorlatilag,
ugy mint elméletileg képzett gazdatiszt keres kezelőtiszti állást. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2379

Egy igen csinos
fiatal kisasszony éltesebb vagy középkoru magányos urhoz mint házikisasszony vagy társalkodónő óhajt menni. Szives ajánlatok «Szép és jó» czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2352

Egy csinos, fiatal
kaszirnő alkalmazást keres, ily minőségben már működött. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2397

Egy jó bizonyitvá-
nyokkal biró szakácsné alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2365

Egy mükertész,
ki igen jó bizonyitványokkal rendelkezik, helyben vagy vidéken alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2270

Egy fiatal leany,
ki magyarul és németül jól beszél és ir, némi kézimunkákban is jártas, mint játszótárs gyermekek mellé ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2288

Egy 25 éves fiatal
ember, róm. kath. vallásu, ki a magyar, német és román nyelvet beszéli, szépen ir, mint kulcsár vagy mint komornyik alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2374

Egy 29 éves, kato-
mentes, nős ember, ki 10 évig nagyobb uradalmakban mint gazdatiszt és kulcsár müködött, hasonló vagy más alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2319

Egy 35 éves, nőtlen
róm. kath. gazdatiszt, ki a keszthelyi gazdasági akadémiát végezte és jelenleg is egy nagyobb uradalomban alkalmazva van, az önállóság elérhetése czéljából valamely gazdaságban kezelő tiszti alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2103

Irodai foglalkozást
keres egy reáliskolát végzett szép irásu fiatal ember. Bővebbet a kiadóhivatal. 2429

Egy 22 éves füszer-
kereskedősegéd, ki magyarul és németül beszél, hasonló üzletben alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2096

Műkertész.
Egy kitünő bizonyitványokkal ellátott mükertész nős, gyermektelen, jelenlegi állását változtatni óhajtja. Levelek e lap kiadóhivatalához 2097 sz. a. intézendők. 2097

Egy kisasszony,
ki a magyar és német nyelvet tökéletesen birja, a kézimunkákban igen ügyes, valamint a háztartás vezetését is teljesen érti, mint bonne gyermekek mellé ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2289

Egy katonamentes,
becsületes 32 éves férfi, mint iroda- s bolti szolga, vagy mint kapus, házmester és háziszolga alkalmaztatni óhajt, irni, olvasni jól tud. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2402

Egy nős férfi,
ki 15 éven keresztül mint bérlő, nagyobb birtokot önállólag kezelt gazdaság körül tökéletes jártassággal bir, családi viszonyok miatt gazdatiszti alkalmazást keres. Bővebbet a kiadohivatalban. 2411

Egy tapasztalt gaz-
datiszt, ki mint ilyen már alkalmazva volt és jó bizonyitványokkal rendelkezik, alkalmazást keres, vagy pedig kastélyfelügyelőnek is ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2404

Egy fiatal, tisztes-
séges leány, szepesi születésü, ki a magyar és német nyelven kivül még a franczia nyelv elemeit is tudja, a zongorában is némi haladást tett, mint bonne gyermekek mellé ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2316

Egy jó bizonyitvá-
nyokkal ellátott gazdatiszt, ki mint ilyen nagy uradalmakban már működött, alkalmazást keres. Jelen helyét a birtok haszonbérbe adása végett el kell hagyni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2348

Egy kitünő bizo-
nyitványokkal ellátott urasági kocsis, ki jelenleg vidéken van, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2317

Egy középkoru
férfi, jó bizonyitványokkal, ki több nyelveket beszél, mint raktárnok — nagy terménykereskedésben alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2362

Egy előkelő család-
ból származó okleveles tanitónő, ki folyékonyan beszél magyarul, németül és francziául, nagyon jól zongorázik, müvelt társalgása és finom modora van, szóval egy magas müveltségü szelid leány, mint társalkodónő alkalmazást keres. A házvezetésben is kitünő jártassággal bir. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2301

Egy 16 éves
vig kedélyü leány, ki magyarul és németül jól beszél és a kézimunkákban jártassággal bir, mint játszótárs gyermekek mellé alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2423

Egy fiatal özvegynő,
jó családból való, ki magyarul németül beszél jól zongorázik, a háztartás vezetését jól érti, ugy a jó főzest is, továbbá felsőruha és fehérnemüt mérték után szab és varr. egy jó modu uri emberhez vagy plébániára mint gazdasszony alkalmazást keres, bővebbet a kiadóhivatal. 2412

Egy csinos fiatal
leány czukrászdába vagy tőzsdébe mint elárusitónő ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2410

Egy 15 éves leány,
ki magyarul és németül jól beszél, 6 polgári osztályt végzett, a kézimunkákban is ügyes, játszótársul gyermekek mellé ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatal. 2372

Egy a felső nőiru-
ha- és fehérnemü varrásában, valamint a szabászatban igen ügyes kisasszony alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2398

Egy szakácsnő,
ki nagy úriházaknál már szolgált és jó bizonyitványokkal rendelkezik alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2358

Kerestetik
egy nevelőnő, vallás különbség nélkül, ki a magyar, német és franczia nyelvet birja és a zongorában jártas, egy előkelő család részére vidékre. Bővebbet Venetianer-féle ügynöksége által, népszinház-utcza 24. Közvetitési dij menten. 2114

Egy gyakorlott ok-
leveles tanitónő ajánlkozik mint házitanitónő nagyobb gyermekek mellé. A rendes tantárgyakon kivül még a zongorajátékban és a majolika festészetben alapos oktatást ád. Ajánlatok «okleveles» czim alatt e lap kiadóhivatalba intézendők. 2119

Egy okl. tanitónő,
ki magyarul és olaszul folyékonyan beszél, német és franczia nyelvben valamint a zongorában kezdőket oktathat, kézi munkákban és gépvarrásban igen ügyes, mint nevelőnő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 2425

Egy 35 éves r. kath.
művelt nő, ki már 16 év óta működik mint nevelőnő, beszél magyarul, németül és francziául, jól tanitja a kivánt tárgyakat és kézimunkákat, nemkülönben gyakorolt a zongorajátékban és a házvezetésben is jártassággal bir, helyben vagy közel a fővároshoz mint társalkodónő vagy nevelőnő alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2387

Egy nevelőnő,
ki a magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen beszéli és zongorázni jól tud, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2365

Egy középkorú,
művelt nő, ki németül, francziául, olaszul és angolul tökéletesen beszél, mint társalkodónő helyben alkalmazást keres. A fenti nyelvekben órákat is hajlandó adni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2399

Egy nevelő,
ki a magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen érti és zongorázni jól tud, vidéken azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2360

Egy nevelőnő,
ki e téren már müködött, jó bizonyitványokkal el van látva, a magyar, német és franczia nyelvet alaposan tanitja, a zongorajátékban és kézimunkákban teljesen gyakorolt, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2369

Egy jó házból
való, intelligens fiatal leány, ki a magyar, német és franczia nyelvet egyaránt birja, jól zongorázik és minden kézimunkákban, gépvarrásban is jártassággal bir, kivánna mint társalkodónő (akár leánykákhoz) szerény feltételek mellett mielőbb állást. Bővebbet a kiadóhivatal. 2368

Egy izr. művelt és
finom nevelőnő, ki a magyar, német és franczia nyelvet folyékonyan beszéli és ezen tárgyakban oktatni képes, nemkülönben a zongorajátékban, és hasznos női kézimunkákban is alapos képzettséggel bir, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2394

Kerestetik
helyben azonnali alkalmazásra egy tapasztalt, művelt nevelőnő, ki a magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen érti és zongorázni jól tud. Fizetés 400 frt és teljes ellátás. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2395

Egy kisasszony,
ki a 6 osztályu népiskolát kitünő sikerrel végezte, a szépirásban és rajzban is oktatást adhat, gyermekek mellé ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2390

Egy nevelőnő,
ki egeszen correct beszéli és grammatice érti a magyar, német és franczia nyelvet, zongorában pedig igen képzett, úgy hogy felnőtteket is képes a classicus zenetanban oktatni, mint ilyen alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2312

Vidékre kerestetik
egy oly műveltebb egyén, ki egy 21 éves ifjut a franczia nyelvben és zongorajátékban alaposan oktatni képes. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2353

Egy nevelőnő,
ki a német, franczia és angol nyelvet tanitani képes, nemkülönben a zongorában conservatoriumi képzettséggel bir és az énekben alaposan oktathat, vidékre alkalmazást nyer. Fizetés 400 frt és teljes ellátás. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2356

Egy nevelő,
ki e téren már sikeresen működött és jó bizonyitványokkal bir, beszél magyarul, németül és francziául, valamint a gymnasiumi és reál tantárgyakban alaposan oktat, szerény igények mellett alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2343

Lakás és bérlet.

Kerestetik
a belvárosban vagy a belvároshoz közel fekvő külvárosi utczák egyikében két vagy három szobából, konyha és előszobából álló lakás, május 1-ére egy fiatal házaspár részére. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2422

Egy 250—300
holdas birtok kerestetik bérbevétel végett Heves, Fehér, Tolna vagy Veszprém megyékben lakházzal és megfelelő gazdasági épületekkel. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2414

5—600 holdas bir-
tok Pest, Nograd, Heves, Bars vagy Hont megyében bérbe kerestetik. Futó homok nem használható. Ajánlatok «Haszonbér 5.» a kiadóhivatalba küldendők. 2407

Kerestetik
egy lakás, mely álljon 3 szoba, előszoba, konyha, éleskamra és hozzátartozó mellékhelyiségből, a város bármely részében május hó 1-re. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2376

Kerestetik
Szabolcs-, Vas- vagy Veszprémmegyében egy 600 holdnyi birtok, teljes felszereléssel, lakházzal és gazdasági épületekkel együt haszonbérbe vétel végett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2303

Egy 300 holdas
birtok kerestetik haszonbérbevétel végett, vasút mellett lakházzal és egyéb épületekkel együtt. Bővebbet a kiadóhivatal. 2286

Haszonbérbe keres-
tetik egy 180 holdas birtok, lakházzal és gazdasági épületekkel együtt, Pestmegyében. Bővebbet a kiadóhivatal. 2321

Oktatás.

Egy okleveles
tanitónő, ki magyarul, németül és francziául beszél, valamint zongorázni jól tud, helyben mint nevelőnő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2419

Különféle.

Kerestetik
egy szerződésileg megkötött nagyobbszerü szállitási vállalathoz, jó és biztos haszonnal egy fiatal önálló társ. Kivántatik tőle: a pénzkezelés és könyvelés; szükséges készpénzbetétel: 4000—8000 forintig. Ajánlatok intézendők e lap kiadóhivatalához «Szállitási vállalat 4000—8000 czim alatt. 2118

Egy jó családból
való egészséges vig kedélyü fiatal 12 éves leány örökbe fogadtatik fiatal gyermektelen házaspártól. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2432

Tőzsde.
Egy kitünő ajánlatokkal rendelkező fiatal tőzsdeügynök elvállal, a törvény által megállapitott föltételek mellett, kiváló lelkiismeretességgel, mindennemü eladásokat és vásárlásokat az értéktőzsdén. Megbizások kér «tőzsde 100» alatt a kiadóhivatalhoz. 2110

Egy szegény asz-
szony, ki képtelen gyermekét eltartani, 7 hetes, ép s egészséges figyermekét örökbe szándékozik adni. 2406

Melyik vagyonos ur
lenne hajlandó egy fiatal árva leányt, a tavirdászati pályára kiképeztettni. Ajánlatok «Örök hála» czimmel a kiadóhivatalba kéretnek. 2413

Egy szegény fiatal
ember nagylelkü vagyonos hölgyet keres, ki pályája bevégzésére segitse. Levelek czimzendők: «Zöld Hamletnek, főpostán maradva.» 2076

Egy 12 éves,
jó családból való árva leány kéri a gyermektelen szülőket öt örökbe fogadni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 239

Németalföldi királyság.

AMSTERDAM.

Ő Felsége Németalföld királya magas védnöksége alatt

NAGY NEMZETKÖZI

GYARMAT-KERESKEDELMI, KIVITELI, IPAR- ÉS MŰ-

KIÁLLITÁS

rendeztetik

és 1883. évi május 1-től október 31-ig tart.

Határidőhöz kötött bejelentések megtétele és értesités nyerése iránt fordulhatni az Osztrák-magyarországi vezérlevelezőhöz:

FISCHER EUGEN úrhoz,

I. Bezirk, Lothringerstrasse Nr. I. Bécsben.

Képviseletet elvállalnak a kiállitási bizottság által ajánlott **F. X. Katzmayr** IV. Klagbaumgasse 17., és **Jos. Grünwald** urak I. Graben 20. Bécsben. 5715

B.-Csabán,

a vasuti utczában, «bárány»-hoz czimzett, teljesen berendezett vendégszobákkal ellátott, igen látogatott vendéglő, sajá italmérési joggal folyó évi april 1-től több évre haszonbérbe vehető.

Tudakozások a «Bárány»-vendéglőhöz Békés-Csabára intézendők.

5795

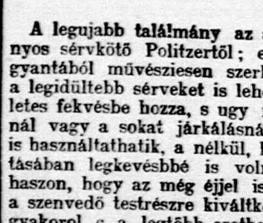

Cs. kir. kizárólag szabad.

LEGUJABB JAVITOTT RUGANYOS

SÉRVKÖTŐ.

A legujabb találmány az amerikai, ujonnan javitott ruganyos sérvkötő Politzertől; ez rugók nélkül van, tisztán ruggyantából művésziesen szerkesztve s az a czélja, hogy még a legidültebb sérveket is lehető legrövidebb idő alatt egyenletes fekvésbe hozza, s ugy nappal a legerőfeszitőbb munkánál vagy a sokat járkálásnál, mint szinte éjjel alváskozben is használtathatik, a nélkül, hogy a sérvbajban szenvedő hivatásában legkevésbbé is volna akadályoztatva. Felette nagy haszon, hogy az még éjjel is a testen maradhat, mivel hogy a szenvedő testrészre kiváltképen jótekony kellemetes nyomást gyakorol s a legtöbb esetben még a sérv biztos gyógyulását is eszközli. A legtöbb orvosi tekintélyek által elismerve, megvizsgálva s a legjobbnak találva: professor **Kovács** a sebészeti kóroda elnöke, **dr. Gross Lajos** magy. kir. egészségügyi tanácsos, dr. **Glück Ignácz** kir. törvényszéki orvos által.

Alólirott egyszersmind nagy raktárt is tart angol és franczia aczél sérvkötőkből, függesztő készülékeket (suspensorium) gummiból, szövötteket, mint szinte szarvasbőrből. A szarvasbőr és gummi suspensoriumok czélja, hogy a tágulást megakadályozzák.

Méhfecskendők, légpárnák, ágybetétek, periodtáskák, präservativumok, gummiharisnyák és mindennemü gummi áruczikkek. Sérvkötőknél kérem megjelölni: jobb, bal vagy kettős-e, mint szinte a test bőségét is. Megrendeléseket utánvétel mellett elfogad

POLITZER MÓR

cs. kir. szab. sérvkötő-készitő Budapesten, Deák-Ferencz-utcza.

Árak: urak, hölgyek és gyermekek számára, egyoldalunak dbja 6—10 frt, a kettősnek dbja 10—16 frt, gyermekeknek felével olcsóbb.

Ugyanitt kapható a legjobb amerikai sérvkenőcs. Egy tégely ára 3 frt 50 kr.

"LUIZA"

GŐZMALOM-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPESTEN.

MEGHIVÓ

az 1883. évi február hó 17-én délelőtt 10 órakor

a «Lloyd kis termében megtartandó

rendes közgyülésére

a «Luiza» gőzmalom-részvénytársaságnak Budapesten.

A gyülés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentéstétele és az 1882. évre vonatkozó zármérleg előterjesztése.
2. A felügyelőbizottság jelentéstétele.
3. Az osztalék megállapitása.
4. A felügyelőbizottság megválasztása.
5. Netaláni inditványok a vállalat érdekében.

Azon t. cz. részvényes urak, kik szavazati jogaikkal élni óhajtanak, tartoznak saját neveikre szóló részvényeiket az alapszabályok értelmében legkésőbb a közgyülés előtt 3 nappal a társaság irodájában Budán, tetéteményezni.

Ugyanott a t. cz. részvényes uraknak február 8-ától kezdve az üzleti jelentés, mint szintén a nyomtatott zármérleg is, rendelkezésére fog állani.

Az igazgatóság.

5797 (Utánnyomat nem dijaztatik.)

Pályázat.

Az Eperjesi Népbanknál a

könyvelői állomás,

mellyel 1200 frtnyi évi fizetés és 1% tiszta nyereségbeli jutalék jár, folyó évi márczius hó 1-én betöltendő. Kivántatik a magyar s német nyelvnek tökéletes tudása szóval s irásban — az ügyviteli nyelv a magyar — a kettős könyvvitelben és levelezésben való teljes jártasság. Folyamodványok kellő bizonyitványokkal s ajánlatokkal felszerelve f. év február 10-kéig nyujtandók be. 5793

Az Eperjesi Népbank igazgatóságánál, Eperjesen.

Fölötte fontos

!!!butorvásárlóknak!!!

A valódi amerikai, elpusztithatlan, szabadalmazott fafournir-székek, fauteuil-ek, pamlagok, támlány nélküli székek, hintaszékek, Gardner & Comp czégtől New-Yorkban, utolérhetlen elegancziájuk, kényelmességük és tartosságuk következtében az elismert

legkedveltebb ülőbutorok

ülés és támlány egy darabból és a test szerint hajlitva van.

Egyedüli raktár: Heydner Jánosnál.

Budapesten, Harisch-bazár

Ugyanitt rongált nádfonás Gardner elpusztithatlan szabadalmazott fournir-ülésével legszebben pótoltatik.

5790

INJECTION CADELLE.

gyógyit legrövidebb idő alatt úgy ujonnan keletkezett mint idült hugycsőhurutot (tripper) vagy fehérfolyást minden utóbaj nélkül. Ára 1 frt 60 kr.

Egy Etui-Cadelle, tartalmaz befecskendezni való folyadékot, tokot, fecskendezőt és felkötő szalagot, mindent egy dobozban, hogy az ember mindent kényelmesen magánál hordhasson. **Dr. Cadelle füzetével együtt, a mely minden más tanácsot és segélyt, bármely nemi betegségeknél, elgyengült férfierőnél, önfertőzésnél (Onanie) és magömlésnél (Pollutio) teljesen fölöslegessé tesz, — ára 5 frt o. é.,** a füzet egyedül 50 kr.

FŐRAKTÁR: Gyógyszertár a **„Szent Leopold"-hoz Bécsben, II. B. Plankengasse 6.**

RAKTÁR: Budapesten, Török József gyógyszerésznél. 5095

Köhögés, rekedtség, elnyálkásodá stb. ellen.

5658

A valódi Wilhelmsdorfi malátakivonat-czukorkáknak,

nagymérvü malátakivonat tartalmuknál fogva, sokkal nedvesen tartóbb, inger-csillapitóbb és nyákoldóbbak, mint mindazon mellczukorkák, melyek czukornál semmi egyebet vagy e mellett csak is felettébb közömbös anyagokat tartalmaznak.

Főraktár: váczi-utcza 13. sz. alatt.

Raktár a legtöbb gyógyszerész és kereskedő uraknál.

Csak akkor valódi, ha a dobozon áll:

Küfferle József és Társa.

Triest 1882. arany érem

Erdélyi borol

Bakator kitüntetve Bécsben, 187

Ára palaczkonkint 1.75 kr

Bakator Székesfehérvárott 1876.

Ára palaczkonkint 1.35 kr.

Teutsch B. Józs f-től Segesvárott, Erdélyben.

Budapesten,

VÁMOSY LAJOS-nál

5566 sugárut 2.

a Foncière-palotában.

Értesitem a tek. közönséget, hogy vám- és postabérmentesen minden postaállomásra 5 klgr. csomagokban utánvét mellett szállitok:

		à klgr.
legfinomabb Ceylon kávét		1.90
I-sö rendü	» »	1.80
II-od	» »	1.70
III-ad	» »	1.60
legfinomabb gyöngy kávét		1.90
I-sö rendü	» »	1.80
jáva	»	1.60
rió	»	1.30
tábla rizs I-sö rendü	. .	—.33
» » II-od	» . .	—.30

Déli gyümölcsök legolcsóbb árban.

Paunz Samu Triest.

5753

SZEGEDI SONKÁT

elsöt és hátsót, legfinomabb minőségüt, 5649

kenyér-szalonnát,
tábla-szalonnát
pörkölt szalonnát
oldal-szalonnát,
sertés-zsirt,
paprikás füstölt kalbászt,
frankfurti kalbászt,
tormás kalbászt

pontosan és utánvét mellett küld

Gróff Sándor hentes, Szegeden.

Ár-leszállitás.

Minden kőszén- és fütő-anyag fogyasztónak, — czime közlése után — beküldöm legujabb mérsékelt árjegyzékemet

ÉDER ANTAL GYULA

legrégibb budapesti fütőanyag-kereskedése.

A helybeli légszeszgyár pirszén főraktára.

Központi iroda: 5796

Ferencziek-tere 4. szám alatt.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban BUDAPESTEN VI. ker., himző- és kalap-utcza sarkán, 1. sz.

5722 **Értesités.**

Kávét Trieszt ből 4¾ kilo netto

cubát 7.98, arany-jávát 6.65 és mokkát 8 frt 93 kr.-ért

küld **csomagolva, vám- és postabérmentesen** minden posta-állomásra **Salvari N. Trieszt.** Árlapok kivánatra ingyen.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utcza 4. sz.) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

Találmányok könyve.

Ismeretek a kézműipar és műipar mezejéről.

A földmivelés-, ipar- s kereskedelemügyi m. k. miniszter megbizásából és az orsz. m. iparegyesület felügyelete alatt több idevágó munka alapján dolgozta

FRECSKAY JÁNOS.

A mü 40 füzetben vagy 4 kötetben kapható. Minden egyes füzet vagy kötet külön is kapható.

Egy-egy füzet ára 30 kr. Egy-egy kötet ára 3 frt.

Ára a teljes négy kötetből álló munkának füzve 12 frt. Két angol vászonkötetbe kötve 18 frt. 983 a szöveg közé nyomott szép fametszettel.

TARTALOM: I. kötet. **A nyersanyagok erőműves feldolgozása.** A gépészet segédszerei. Lövegek, szálfegyverek és aczélszerszámok. Zárak, lakatok, tüzálló szekrények és szöggyártás. A tügyártás. A bádog feldolgozása és az aczéltollgyártás. Az óragyártás. Az ötvösség és csecsebecsék gyártása. A fa feldolgozása. Az esztergálás és a játékszergyártás. Kocsigyártás és kádárság. A fa- és szalmafonás. A rostanyagok feldolgozása. A fonás. Kötélverés és gyártás. A papirgyártás. A papirmaché és egyéb rokontárgyak. Könyvkötés. A bőr feldolgozása. Nyerges, csizmadia, keztyüs. A szőr, sörték és belek feldolgozása.

II. kötet. **A nyersanyagok vegyi feldolgozása.** Vegytani alapfogalmak. A kohómives. A vasipar; az aczél, *Uchátius*-aczél, *Bessemer*-aczél. A mai vasipar. Zink, kobalt, *Wismuth* és társai, az uj ezüst. A vörösréz. Harang- ágyu-, szobor- és sárgaréz. Talmi arany. Ólom, czinn és higany. A foncsor. Ezüst. A pénzverés. Arany, platina és társai. Az aranymosás. Az uj aranytelepek: Mexiko, Kalifornia, Ausztrália. Aranyfüst. Aranyozás, Palladium. Osmium, Indium, Aluminium és magnezium. Agyagáruk és a porczellán. Tégla-, pipa-, edény-, terracottagyártás. Mész, czement és gypsz. Timsó, sziksó és salétrom. Az üveg és gyártása. A kén ipara. A gyujtószerek feltalálása és a villó. A fénykép-irás. A lőpor és a robbantószerek. A festékek és készitési módjuk.

III. kötet. **A természeti erők felhasználása.** A természeti erők kölcsönhatása. A testek általános tulajdonságai. A szélmalom és a csavarhajó. Az emeltyü és csiga. A mérleg; a fajsuly; az uszás. Az inga s központfutógép. Lég s légsürüségmérő. A léghajó. A légszivattyu és légnyomásu vasut. Viznyomatu gépek; szivattyú és tüzfecskendő. A világosság. A tükrözés. A prizma és a szinelemzés. A camera obscura. A szem. Panorama és stereoskop. A teleskop. A teleskop feltalálása. A górcső. Villamosság és delejesség. A villámhárító. A galvanismus, a galvanoplastika. A villanydelejes készülékek. A táviró feltalálója. Az iránytű. A hangok világa. A hangszerek. A hő; hőmérő. A gőzgép feltalálása.

IV. kötet. **A mindennapi élet vegytana.** A szeszes elemek. A tápszerek. Őrlés és sütés. A czukorgyártás. A kávé, thea és kakao. A dohány; szivargyártás. Erjedt italok: pálinka és szeszgyártás. A bor; a pezsgőbor; kezelés. A sörfőzés. Eczetgyártás. Füszerek, gyógynövények, gyógyszerek és mérgek. A hus és felhasználása. A szappanfőzés és gyergyagyártás. Olajok és zsirok. Az illő olajok. Illatszerek gyártása. A világitás, különös tekintettel a légszeszgyártásra és az azzal kapcsolatos iparágak. A fütés és szellőztetés. A mézgák, kenőczék és fénymázok. Kautsuk és guttapercha. A bőrcserzés és enyvgyártás. A len, gyapju, gyapot fehéritése. A szövetfestés és kelmenyomás. A tapetta és viaszkosvászon gyártása.